

ΚΩΝΣ. Π. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤ
ΓΕΝ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ Μ.Ε

ΙΩΑΝ. Γ.Ρ. ΤΙΜΑΓΕΝΟΥΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΙΑΣ ΔΑΘΗΚΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α' ΤΑΞΙΝ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1963

Μινίτας. Ετ. Χωρίων

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

221
—
51

1963 ΠΑΠ

ΚΩΝΣΤ. Π. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ — ΙΩΑΝΝ. ΓΡ. ΤΙΜΑΓΕΝΟΥΣ
ΓΕΝ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ Μ. Ε. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1963

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

+ Α'. ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ — ΙΕΡΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Δύο είναι αί πηγαί τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, τῆς θρησκείας μας :
Ἡ ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ καὶ ἡ **ΙΕΡΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ**.

Εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν καὶ τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν περιλαμβάνεται ὁλόκληρος ἡ διδασκαλία τῆς θρησκείας μας.

Ἁγία Γραφή καλοῦνται τὰ βιβλία, τὰ περιέχοντα τὴν ἔγγραφον ὑπερφυσικὴν ἀποκάλυψιν τῆς θρησκείας μας.

Ἱερὰ Παράδοσις ὀνομάζεται ἡ προφορικὴ διδασκαλία τῆς θρησκείας μας, ἡ ὁποία μετεδόθη ἀπὸ στόματος εἰς στόμα καὶ ἀργότερα περιελήφθη εἰς τὰ συγγράμματα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἡ Ἁγία Γραφή διαιρεῖται εἰς δύο μέρη :

Εἰς τὴν **Παλαιάν Διαθήκην** καὶ εἰς τὴν **Καινήν Διαθήκην**.

Ἡ λέξις **διαθήκη** σημαίνει **συμφωνία**. Εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν ὁμοῦς σημαίνει καὶ **ὑπόσχεσις**.

Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι ἡ ὑπόσχεσις ἡ παλαιά, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν. Εἶπε, λοιπόν, ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας : Ἐὰν φυλάσσετε τὰς ἐντολάς μου, θὰ εἴσθε ὁ ἀγαπητός μου λαὸς καὶ θὰ σὰς προστατεύσω πάντοτε. Ἐὰν δὲν φυλάσσετε τὰς ἐντολάς μου, θὰ εἴσθε δυστυχεῖς καὶ ἄξιοι τιμωρίας.

Καὶνὴ Διαθήκη εἶναι ἡ ὑπόσχεσις, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ἐὰν μετανοήσητε, εἶπεν ὁ Κύριος, θὰ εἰσέλθητε εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, ὅπου εἶναι ἡ αἰώνιος χαρὰ καὶ εὐτυχία. Ἐὰν δὲν μετανοήσητε καὶ μείνητε εἰς τὴν ἁμαρτίαν, θὰ τιμωρηθῆτε αἰώνιος καὶ θὰ εἴσθε δυστυχεῖς.

Και αἱ δύο αὐταὶ **Διαθῆκαι** εἶναι γραμμῆναι εἰς διάφορα βιβλία, τὰ ὅποια ἔγραψαν ἱεροὶ ἄνδρες, ὅπως ὁ Μωϋσῆς, οἱ Προφῆται καὶ οἱ Ἀπόστολοι. Οἱ Ἱεροὶ αὐτοὶ ἄνδρες, διὰ τὰ γράφουν τὰ βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἐφωτίσθησαν ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἦσαν δηλαδὴ **Θεόπνευστοι**. Ἐπομένως ὁλόκληρος ἡ Ἁγία Γραφή εἶναι **Θεόπνευστος**.

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη περιλαμβάνει 49 βιβλία καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη 27.

Β'. ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΣ

Τὰ 49 βιβλία τῆς Π. Διαθήκης σκοπὸν ἔχουν τὰ προπαρασκευάσασθαι τοὺς ἀνθρώπους, οὕτως ὥστε τὰ γίνωνται ἱκανοὶ τὰ κατανοῆσαι τὴν διδασκαλίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει, ὅτι ὁ Νόμος, δηλ. ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, εἶναι « παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν ». Αὐτὸ ἀκριβῶς μᾶς δεικνύει πόσον σπουδαία εἶναι ἡ Π. Διαθήκη.

Εἰς τὰ βιβλία αὐτὰ τῆς Π. Διαθήκης, μὲ ἀπλοὺς λόγους ἀναφέρεται ἡ Δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ εὐτυχισμένη ζωὴ τῶν πρωτοπλάστων εἰς τὸν Παράδεισον, ἡ παρακοὴ καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Ἀναφέρεται ἀκόμη, εἰς τὰ βιβλία τῆς Π. Διαθήκης, ἡ Ἱστορία τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καὶ ἡ πρόνοια, τὴν ὅποιαν ὁ Θεὸς ἔλαβε, διὰ τὰ σώσει τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐκ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος. Ἀναφέρεται τέλος τὸ ἔργον καὶ ἡ διδασκαλία τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ μάλιστα τῶν Προφητῶν, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἀπέστειλε, διὰ τὰ διδάξουν τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ τοὺς ὀδηγήσουν εἰς μετάνοιαν.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Τὰ 49 βιβλία τῆς Π. Διαθήκης διαιροῦνται εἰς τρεῖς κατηγορίας :

I. Ἱστορικά, διότι περιλαμβάνουν ἱστορίαν.

1. Γένεσις	}	Ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως κατὰ τὸν Π' π.Χ. αἰῶνα.
2. Ἐξοδος		
3. Λευϊτικόν		
4. Ἀριθμοὶ		
5. Δευτερονόμιον		

6. Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ } Ἐργράφη ὑπὸ τοῦ διαδόχου τοῦ Μωϋσέως
 } Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ.
7. Κριταὶ } Ἐργράφησαν ὑπὸ τοῦ Σαμονῆλ κατὰ τὸν ΙΑ'
 8. Ρουθ } αἰῶνα π.Χ.
9. Βασιλειῶν Α'. }
 10. Βασιλειῶν Β'. } Ἄγνωστος ὁ συγγραφεὺς τῶν βιβλίων αὐτῶν.
 11. Βασιλειῶν Γ'. }
 12. Βασιλειῶν Δ'. }
13. Παραλειπομένων Α'. }
 14. Παραλειπομένων Β'. } Ἐργράφησαν ὑπὸ τοῦ Ἑσδρα περὶ τὸ
 15. Ἑσδρας Α'. } 450 π.Χ.
 16. Ἑσδρας Β'. }
 17. Νεεμίας }
18. Τωβίτ }
 19. Ἰουδίθ, }
 20. Ἑσθήρ } Οἱ συγγραφεῖς τῶν βιβλίων αὐτῶν εἶναι
 21. Μακκαβαίων Α'. } ἄγνωστοι.
 22. Μακκαβαίων Β'. }
 23. Μακκαβαίων Γ'. }

II. Προφητικά, διότι εἰς αὐτὰ περιλαμβάνεται τὸ ἔργον καὶ ἡ διδασκαλία τῶν Προφητῶν καὶ μάλιστα αἱ Προφητεῖαι περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οἱ Προφῆται εἶναι **μικροὶ καὶ μεγάλοι**. Τὰ βιβλία των φέρουν τὸ ὄνομά των.

Βιβλία Μικρῶν Προφητῶν :

1. Ὡσηέ	7. Ναοὺμ
2. Ἀμώς	8. Ἀββακοὺμ
3. Μιχαίας	9. Σοφονίας
4. Ἰωήλ	10. Ἀγγαῖος
5. Ὀβδιὸν	11. Ζαχαρίας
6. Ἰωνᾶς	12. Μαλαχίας

Βιβλία Μεγάλων Προφητῶν :

1. Ἑσαΐας	5. Βαροῦχ
2. Ἱερεμίας	6. Ἰεζεκιήλ
3. Θρηνοὶ Ἱερεμίου	7. Λαυήλ
4. Ἐπιστολὴ Ἱερεμίου	

III. Ποιητικά ἢ διδακτικά, διότι εἶναι κυρίως γραμμένα εἰς ποιητικὸν λόγον.

1. Ἰώβ. Ὁ συγγραφεὺς του εἶναι ἄγνωστος.
2. Ψαλμοί. Συγγραφεὺς τῶν περισσότερων εἶναι ὁ Δαυὶδ.
3. Παροιμίαι. Συγγραφεὺς ὁ Σολομών.
4. Ἐκκλησιαστής. Ἔργον ἐπίσης τοῦ Σολομῶντος.
5. Ἄσμα Ἄσμάτων. Καὶ αὐτὸ ἔργον τοῦ Σολομῶντος.
6. Σοφία Σολομῶντος. Ὁ συγγραφεὺς του ἄγνωστος.
7. Σοφία Σειράχ. Ἐργάφη ὑπὸ τοῦ Σειράχ περὶ τὸ 180 π.Χ.

ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙ

Τὰ περισσότερα τῶν βιβλίων τῆς Π. Διαθήκης, ἐγράφησαν εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν. Μερικὰ μόνον ἐγράφησαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν.

Πρὸ τῆς γεννήσεως ὁμοῦ τοῦ Χριστοῦ ἔγιναν μεταφράσεις τῆς Π. Διαθήκης χάριν τῶν Ἑβραίων, οἱ ὅποιοι ἔξω ἐκτὸς τῆς Παλαιστίνης καὶ δὲν ἐγνώριζον τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν.

Ἡ σπουδαιότερα μετάφρασις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, εἶναι ἡ μετάφρασις εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Τὴν μετάφρασιν αὐτὴν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαίου Β' τοῦ Φιλαδέλφου (285 - 246), ἔκαμαν 72 πολὺ μορφωμένοι ἐρμηνευταί. Ὀνομάζεται δὲ χάριν συντομίας, διὰ τὸ στρογγυλὸν τοῦ ἀριθμοῦ, μετάφρασις τῶν Ἑβδομήκοντα καὶ γράφεται τοιοντοτρόπως : **Μετάφρασις τῶν Ο'.**

Ἡ γλῶσσα τῆς μεταφράσεως αὐτῆς εἶναι ἡ Ἑλληνιστικὴ κοινή, δηλαδή ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, τὴν ὁποίαν ὠμίουν, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν διαδόχων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι.

Ἡ μετάφρασις αὐτὴ ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ εἶναι ἡ ἐπίσημος μετάφρασις,

τὴν ὁποίαν χρησιμοποιεῖ ἡ Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Ἐκκλησία κατὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας. Θεωρεῖται δὲ ὡς Θεόπνευστος. Πιστεύομεν δηλαδὴ, ὅτι οἱ 72 μεταφρασταὶ ἐφωτίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διὰ τὸ μὴ κάμουν λάθη εἰς τὴν μετάφρασιν.

Ἐπάρχον ἀκόμη καὶ ἄλλαι ἀρχαῖαι Λατινικαί, Ἰταλικαὶ καὶ Συριακαὶ μεταφράσεις τῆς Π. Διαθήκης, ὅπως εἶναι ἡ Πεσιτώ, ἡ Ἰταλα καὶ ἡ Βουλγάτα. Σήμερον ἡ Π. Διαθήκη καὶ γενικῶς ἡ Ἁγία Γραφή κυκλοφορεῖ εἰς 1200 περίπου γλώσσας καὶ διαλέκτους εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Εἶναι τὸ πλέον διαδεδομένον βιβλίον εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Πολλὰ ἑκατομμύρια πωλοῦνται κατ' ἔτος, διότι τὸ βιβλίον αὐτὸ δὲν διδάσκει μόνον, ἀλλὰ ἐνισχύει καὶ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τὸ μελετοῦν, διὰ τὸ ἐκτελοῦν ὅσα γράφει. Εἶναι ἡ μοναδικὴ πηγὴ παρηγορίας εἰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων ὑπάρξεων. Δίδει πτερὰ εἰς πάντα μελετητὴν τῆς, διὰ τὸ ἀνέβη ἀπὸ τὰ γῆϊνα εἰς τὰ οὐράνια μὲ ὄπλα τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐλπίδα καὶ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὸν θρίαμβον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΝ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

1. Ὁ Θεὸς δημιουργὸς τοῦ ὄρατου κόσμου

(Γενεσ. Α' 1 - 25)

Ὅπου καὶ ἂν στρέψωμεν τὸ βλέμμα, θὰ παρατηρήσωμεν πράγματα τόσον ὠραῖα, τὰ ὅποια θὰ μᾶς κινήσουν τὸν θαυμασμόν. Ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, ὁ ἕναστρος οὐρανός, τὰ βουνά, οἱ ὠκεανοί, αἱ πηγαί, οἱ ποταμοὶ καὶ τόσα ἄλλα, παρουσιάζουν ἐν ἀσύγκριτον μεγαλεῖον, τὸ ὅποιον γεμίζει ἀπὸ ἐκπληξιν καὶ συγκίνησιν τὸν ἀνθρώπινον νοῦν. Τί ποικιλία ἀλήθεια, καὶ πόση ὠραιότης !

Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου στρέφεται πρὸς τὸν δημιουργόν της καὶ ψιθυρίζει μὲ εὐγνωμοσύνην τὸν στίχον τοῦ ψαλμωδοῦ : « ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας » (Ψαλμ. ργ' 24).

Καὶ ὅμως προτοῦ νὰ δημιουργηθῇ ἡ γῆ καὶ ὅλος ὁ ἐξαισίσις αὐτὸς κόσμος, εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ ἀπέραντον χάος, ὅπου ὁ ἥλιος λάμπει τὴν ἡμέραν καὶ ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες τὴν νύκτα, δὲν ὑπῆρχε τίποτε, ἀπολύτως τίποτε. Παντοῦ σκότος, νέκρα καὶ σιωπὴ. Μόνον ὁ προαιώνιος Θεὸς ὑπῆρχεν, ὁ Αἰώνιος αὐτὸς πατὴρ μας, ὁ ὅποιος δὲν ἔχει οὔτε ἀρχὴν οὔτε τέλος. Καὶ ὁ Πανάγαθος Θεὸς μὲ τὴν ἄπειρον σοφίαν καὶ ἀπέραντον δύναμιν, ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ μορφήν εἰς τὸ χάος καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἕνα ὠραῖον κόσμον.

Ἡ Ἁγία Γραφή, ἡ Θεόπνευστος αὐτὴ βίβλος, ἀναφέρει, ὅτι ὁ κόσμος ἐδημιουργήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ μηδενὸς μὲ μόνον τὸν λόγον Του. « Αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, Αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν » (Ψαλμ. ρμη' 5).

Ἐναφέρει ἀκόμη, ὅτι ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον εἰς ἕξ ἡμέρας *
Μὲ μόνον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐδημιουργήθησαν τὰ πάντα.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐδημιουργήθησαν ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες.

Ἐν ἀπὸ τὰ ἄστρα αὐτὰ ποὺ λάμπουν εἰς τὸ θαυμαστὸν διάστημα, εἶναι καὶ ἡ Γῆ μας. Ἡ Γῆ ὅμως δὲν ἦτο τότε, ὅπως σήμερον. Βαθὺ καὶ πυκνὸν σκότος ἦτο ἠπλωμένον ἐπάνω της. Δὲν ὑπῆρχον οὔτε τὰ δάση, οὔτε οἱ λειμῶνες, οὔτε αἱ λίμναι, οὔτε τὰ δένδρα μὲ τὰ πράσινα φυλλώματα, οὔτε τὰ πολύχρωμα ἄνθη, οὔτε τὰ ζῶα, οὔτε τὰ πτηνά. Ἄνθρωποι δὲν ὑπῆρχον ἀκόμη ἐπὶ τῆς Γῆς.

Μέσα εἰς τὴν πένθιμον αὐτὴν σιωπὴν, τὸ τρομακτικὸν κενὸν καὶ τὸ ζοφερὸν σκότος, ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ.

1 « Γενηθήτω φῶς ».

Καὶ ἀμέσως ἐγινε φῶς καὶ μία γλυκεῖα λάμψις ἐφώτισε τὴν γῆν. Προστακτικὴ διὰ δευτέραν φοράν ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ.

2 « Γενηθήτω στερέωμα ».

Ἐδημιουργήθη τότε ὁ ὠραῖος καὶ γαλανὸς οὐρανός, τὰ μεγάλα σύννεφα καὶ ἡ καθαρὰ ἀτμόσφαιρα. Ἐχωρίσθη τὸ ὕδωρ ποὺ ὑπῆρχεν εἰς τὴν Γῆν, ἀπὸ τὸ ὕδωρ ποὺ περιεῖχον τὰ σύννεφα.

Ἐπειδὴ ὅμως τὰ ὕδατα ἐκάλυπτον τὴν γῆν, ὁ Θεὸς διέταξεν :

3 « Συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά ».

Νὰ συναχθοῦν δηλαδὴ τὰ ὕδατα εἰς μεγάλους λάκκους τῆς γῆς καὶ νὰ φανῇ ἡ ξηρά. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐγιναν αἱ θάλασσαι, αἱ λίμναι, οἱ ὠκεανοὶ καὶ ἐφάνησαν αἱ νῆσοι καὶ αἱ μεγάλαι ἤπειροι.

Τότε ἐφύτρωσαν, κατὰ διαταγὴν πάλιν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὰ ὄρη καὶ τοὺς κάμπους τὰ εὐεργετικὰ δένδρα, τὰ φυτὰ καὶ τὰ ἄνθη, τὰ ὅποια στολιζοῦν τὴν γῆν.

4 Κατόπιν ἐφάνη ἡ θαυμασία λάμψις τοῦ ἡλίου, τῆς σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων.

* Σημείωσις : Ἐδῶ δὲν ἐννοοῦνται 6 ἡμέραι μὲ 24 ὥρας ἡ κάθε μία, σύμφωνα μὲ τὴν ἰδικὴν μας μετρικὴν χρονικὴν ἀντίληψιν. Ἐννοοῦνται μεγάλα χρονικά διαστήματα.

“Εως τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν ὑπῆρχε μόνον ὕδωρ καὶ εἰς τὴν ξηρὰν ἐφύοντο μόνον δένδρα καὶ φυτά. Ὁ Θεὸς ὅμως ἔδωσε νέαν διαταγὴν.

5 «*Εξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἐπιπέτα ψυχῶν ζωσῶν καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ*».

Διέταξε, δηλαδή, ὁ Θεὸς τὰ ὕδατα νὰ παράγουν ἰχθῦς, διέταξε νὰ δημιουργηθοῦν τὰ πτηνὰ καὶ τελευταῖον διέταξε τὴν γῆν νὰ παράγῃ διάφορα εἶδη ζώων. Ἀπὸ τότε ἐγένευσεν ἡ θάλασσα ἀπὸ ἀναριθμήτους ἰχθῦς ὅλων τῶν εἰδῶν καὶ ἡ ξηρὰ ἀπὸ πτηνὰ καὶ ζῶα μικρὰ καὶ μεγάλα. Ἐκτοτε ὅλα ὅσα πετοῦν εἰς τὸν ἀέρα, ὅσα ἔρπουν καὶ περιπατοῦν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ὅσα κολυμβοῦν εἰς τὰς θαλάσσας, τὰς λίμνας καὶ τοὺς ποταμούς ἐπλήθυναν εἰς τὴν γῆν καὶ τὴν γεμίζουν ἀπὸ ὠραιότητα καὶ ζωῆν.

Οἱ κελαιδισμοὶ τῶν πτηνῶν, ὁ βόμβος τῶν μελισσῶν, αἱ φωναὶ τῶν ζώων συνθέτουν ἓν εἶδος δοξολογικῆς μουσικῆς. Ὅλα αὐτὰ ἔχουν δημιουργηθῆ με τὴν σοφίαν καὶ δίδουν τὴν ζωὴν εἰς τὴν Γῆν !

2. Ὁ Θεὸς δημιουργὸς τοῦ ἀοράτου κόσμου

(Γενεσ. β' 1, Ψαλμ. η' 6, Ἰωβ λη' 7, Ψαλμ. ργ' 4, Ἐβρ. α' 14, Α' Πέτρ. ε' 8, Ματθ. ιζ' 21, Ἰουδ. 6 κ.ά.)

Κατὰ τὴν Ἀγίαν Γραφήν ὁ Θεὸς, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ὕλικόν καὶ ὄρατον κόσμον, ἐδημιούργησε καὶ ἄλλον, ἄυλον καὶ ἀόρατον, πνευματικὸν κόσμον, τοὺς Ἀγγέλους.

Τοὺς Ἀγγέλους, ὅπως συνάγεται ἀπὸ διάφορα Ἀγιογραφικὰ ἀποσπάσματα, ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς πρὸ τοῦ ὕλικου κόσμου καὶ πρὶν νὰ πλάσῃ τὸν ἄνθρωπον: «*ὅτε ἐγενήθησαν ἄστρα ἤνεσάν με φωνῇ μεγάλῃ πάντες ἄγγελοί μου*» (Ἰωβ λη' 7). Ὅταν δηλαδή ἐδημιουργήθησαν τὰ ἄστρα, ἐσαγήνευσεν τὸσον ἡ ἀκτινοβολία των καὶ ἡ ἀνέκφραστος ὠραιότης των τοὺς Ἀγγέλους, ὥστε με μεγάλην φωνὴν ὑμνησαν τὸν Θεόν. Φαίνεται, λοιπόν, ὅτι πρὸ τῆς δημιουργίας τῶν ἀστρικών κόσμων, οἱ ὅποιοι ἐδημιουργήθησαν τὴν τετάρτην ἡμέραν τῆς δημιουργίας, ἐδημιουργήθησαν οἱ Ἀγγελοι.

Ἀγγελοι ὀνομάζονται διότι ὡς κύριον ἔργον των ἔχουν νὰ ἀναγ-

γέλλουν εις τούς ανθρώπους τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ δοξάζουν καὶ ἠνυμνοῦν Αὐτὸν εἰς τὸν οὐρανόν.

Εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν συχνὰ γίνεται λόγος περὶ τῶν Ἀγγέλων. Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας, εἰς ἓν ὄραμά του, εἶδεν ἀγγέλους γύρω ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τὸν οὐρανὸν νὰ ὑμνοῦν καὶ νὰ δοξάζουν τὸν Δημιουργὸν μετὰ τὸν ὕμνον, τὸν ὁποῖον ψάλλουν κατὰ τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν εἰς τοὺς Ναοὺς. «Ἄγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ, πλήρης πᾶσα ἡ Γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ». Ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ, ἐξ ἄλλου, φέρει τὸ μήνυμα εἰς τὸν Ζαχαριάν διὰ τὴν γέννησιν τοῦ Προδρόμου. Ὁ ἴδιος Ἀγγελος ἀναγγέλλει εἰς τὴν Παρθένον Μαρίαν τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου. Ἀγγελος εἰδοποιεῖ τὸν Ἰωσήφ νὰ φύγῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον μετὰ τὴν Θεοτόκον καὶ τὸ θεῖον βρέφος, διότι ὁ Ἡρώδης ἐπέδωκε νὰ φονεύσῃ αὐτό. Οἱ Ἄγγελοι ἐνισχύουν τὸν Κύριον κατὰ τὴν προσευχὴν του εἰς τὴν Γεθσημανή, ὀλίγον πρὶν τὸν συλλάβουν οἱ Ἰουδαῖοι. Ἀγγελοι εἰδοποίησαν τοὺς Ἀποστόλους καὶ τὰς Μυροφόρους γυναῖκας, ὅτι ἀνέστη ὁ Χριστός.

Οἱ Ἄγγελοι προστατεύουν ἀκόμη τοὺς εὐσεβεῖς ἀνθρώπους καὶ εἶναι φύλακες καὶ ὁδηγοὶ εἰς τὴν ζωὴν μας.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη ἀναγράφει ρητῶς (Ματθ. ιη' 10), ὅτι κάθε πιστὸς ἔχει τὸν φύλακα Ἀγγελὸν του καὶ δι' αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία μας παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ μᾶς χαρίξῃ «Ἀγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν».

Οἱ Ἀγγελοι εἶναι πάρα πολλοὶ καὶ ἀποτελοῦν τάξεις ἢ τάγματα καὶ κάθε τάξις ἢ τάγμα ἔχει τὸ ὄνομά του.

Ἄγγελοι, Ἀρχάγγελοι, Ἀρχαὶ
Ἐξουσιαί, Δυνάμεις, Κυριότητες
Θρόνοι, Χερουβείμ, Σεραφείμ.

Συνολικῶς γνωρίζομεν ἐκ τῆς Ἁγίας γραφῆς ἑννέα τάγματα, τὰ ὁποῖα περιλαμβάνουν πλῆθος Ἀγγέλων, οἱ ὁποῖοι ἡμέραν καὶ νύκτα δοξολογοῦν τὸν Θεὸν καὶ ἐργάζονται, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων.

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ, ὑπάρχουν καὶ οἱ πονηροὶ καὶ κακοὶ ἄγγελοι, οἱ ὁποῖοι ὀνομάζονται πονηρὰ πνεύματα ἢ δαίμονες ἢ διάβολοι..

Αὐτοὶ ἦσαν προηγουμένως ἀγαθοὶ Ἀγγελοι, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνειάν των περιέπεσαν εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὸν Θεόν.

Τοιουτοτρόπως μετεπήδησαν από την θείαν ευδαιμονίαν εις την ἀθλιότητα καὶ δυστυχίαν. Ἀπὸ τότε ποῦ ἔχασαν τὴν εὐτυχίαν, ἀγωνίζονται νὰ παρασύρουν καὶ τοὺς ἀνθρώπους μακρὰν τοῦ Θεοῦ. Ὁ κορυφαῖος Ἀπόστολος Πέτρος γράφει, ὅτι ὁ ἐχθρὸς μας διάβολος ὡς λέων ἐξηγριωμένος περιπατεῖ με σκοπὸν νὰ κατασπαράξῃ ὅποιον εὗρῃ ἐμπρὸς του « *Νήψατε, γρηγορήσατε· ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρῶμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ* » (Α' Πέτρ. ε' 8) Καὶ ὁ Κύριος διδάσκει, ὅτι μόνον μετὰ τὴν προσευχὴν καὶ μετὰ τὴν νηστείαν δυνάμεθα νὰ σωθῶμεν ἀπὸ τὸν διάβολον. Κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, ὁ διάβολος θὰ τιμωρηθῇ με αἰώνιον κόλασιν καὶ θὰ καταλυθῇ ἡ ἐξουσία του.

3. Ὁ Θεὸς δημιουργὸς τοῦ ἀνθρώπου

(*Γενεσ. Α' 26 - Β'*)

Ἔπομεν, ὅτι μόνον μετὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἡ ἀχανὴς ἔκτασις τοῦ σύμπαντος μετεμορφώθη εἰς ἐξαίσιον μεγαλοῦργημα. Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Θεὸς ἐδημιούργησεν ὅλα, ὅσα βλέπομεν καὶ ἐκεῖνα ποῦ δὲν βλέπομεν καὶ ἀφοῦ εἶδεν, ὅτι ὅλα ἦσαν ἐκτάκτως ὠραῖα, ἀπεφάσισε νὰ δημιουργήσῃ τὸ τελειότερον δημιούργημά του, τὸν ἄνθρωπον...

Εἶπε λοιπὸν ὁ Θεός :

« Ποιήσομεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν ».

* Ἀς πιάσω, δηλαδή, ἄνθρωπον ἰκανὸν νὰ ὁμοιάσῃ με ἐμέ. Αὐτὸς ἄς εἶναι ὁ ἀρχηγὸς ὅλων τῶν δημιουργημάτων. Καὶ ἐδῶ ἔκαμε διακριτικὴν ἐξείρεσιν ὁ Θεός. Ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον με ἰδιαίτερον φροντίδα καὶ ἔχῃ με μόνον τὸν λόγον του, ὅπως ὅλα τὰ ἄλλα δημιουργήματα. Ἐλάβε χῶμα καὶ ἀφοῦ ἔπλασε τὸ τελειότερον ἀπὸ τὰ γήινα δημιουργήματά του, τοῦ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον πνοὴν ζωῆς. Τοιουτοτρόπως ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος « ψυχὴ ζῶσα ». Ἡ ἐξείρεσις αὐτῆ τοῦ Θεοῦ ἀποδεικνύει τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον του διὰ τὸ ὄν, τὸ ὅποιον ἀπετέλεσε τὴν κορωνίδα τῆς δημιουργίας. Ἡ ἰδιαίτερα ἀγάπη του φαίνεται ἀκόμη καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ ἀγαθὰ, ὄντικα καὶ πνευματικά, τὰ ὅποια ἐχάρισεν εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Με στορικὴν φροντίδα ἐφύτευσεν ὁ Θεὸς παράδεισον, δηλαδή

κῆπον, εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἐδέμ καὶ ἐκεῖ ἔβαλε τὸν Ἀδάμ. Τὸν κῆπον αὐτὸν ἐστόλισε μὲ τὰ πλέον πολύχρωμα καὶ εὐώδη ἄνθη καὶ ὠραῖα καὶ καρποφόρα δένδρα, διὰ τὴν ζῆ εὐτυχῆς ὁ πρῶτος ἄνθρωπος.

Ὁ Ἀδάμ ἔλαβε ἐντολὴν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ ἐργάζεται, νὰ φυλάσῃ τὸν Παράδεισον καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ τὰ ἀγαθὰ του. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Θεὸς ἠύλογησε τὴν ἐργασίαν, ἣ ὅποια εἶναι ἀπαραίτητος εἰς τὴν ζωὴν μας καὶ ἀποτελεῖ ἀληθινὴν χαρὰν καὶ εὐλογίαν.

Τὸ ἄμετρον ἐνδιαφέρον τοῦ Θεοῦ ἡμᾶς ἐπροχώρησεν ἀκόμη περισσότερο. Διὰ τὴν ἀλοκλήρωσιν τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἐσκέφθη νὰ δημιουργήσῃ χάριν αὐτοῦ καὶ σύντροφον διὰ τὴν μὴ εἶναι μόνος.

« Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός· οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθόν ».

Τότε ὁ Θεὸς ἐπλασεν ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδάμ τὴν Εὐάν. Ὅταν ὁ Ἀδάμ εἶδε τὴν Εὐάν, ἐνόησεν, ὅτι αὕτη προῆλθεν ἐκ τῆς πλευρᾶς του.

« Τοῦτο νῦν ὁστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου· αὕτη κληθήσεται γυνή ».

Δηλαδή, αὐτὸ τὸ νέον δημιουργήμα ἔγινεν ἀπὸ τὰ ὀστέα καὶ τὸ σῶμα μου. Εἶναι ὅμοιον μὲ ἐμέ. Θὰ ὀνομασθῇ γυνή.

Μὲ μεγάλην ἀγάπην ἠύλογησεν ἀκολούθως ὁ Θεὸς τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὐάν, τὸ ἀρμονικὸν ζεῦγος τῶν πρωτοπλάστων καὶ τοὺς εἶπε νὰ πληθύνωνται εἰς τὴν Γῆν καὶ νὰ γίνουσι κύριοι αὐτῆς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς δημιουργημάτων.

« Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς λέγων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς » (Γενεσ. α' 28).

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Θεὸς συνέστησε καὶ ἠύλογησε καὶ τὸ Μυστήριον τοῦ Γάμου καὶ τὴν οἰκογένειαν.

Ὁ Θεὸς ὅμως δὲν ἔδωκεν μόνον ὕλικά ἀγαθὰ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τὴν ἰδιαιτέραν τοῦ ἀγάπην πρὸς αὐτὸν ἔδειξε κυρίως μὲ τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ, μὲ τὰ ὅποια τὸν ἐφωδίασε καὶ κατ' ἐξοχὴν μὲ τὸ σπουδαιότερον ἐξ ὅλων τῶν ἀγαθῶν, τὴν ἀ θ ἰ ἄ ν α τ ο ν ψ υ χ ῆ ν. Ἡ ψυχὴ δὲν φθίρεται καὶ δὲν ἀποθνήσκει. Δὲν εἶναι ὕλική, ἀλλὰ πνευματικὴ καὶ ἄυλος. Εἶναι ἡ εἰ-

1. Ἀ δ ἄ μ εἶναι λέξις ἑβραϊκὴ καὶ σημαίνει, γήινος (χωματένιος).

2. Ε ὐ ἄ εἶναι ἑβραϊκὴ λέξις καὶ σημαίνει, ζωή.

Ο Δ^κ

ΝΩ

Ε

Ὁ δίκαιος Νῶε κρατῶν τὴν κιβωτὸν
Τοιχογραφία τοῦ Πρωτάτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἀποδιδόμενη εἰς τὸν Πανσέληνον
(14' αἰὼν)

κάν του Θεού και με αυτήν τείνει ο άνθρωπος να όμοιάση προς Αυτόν. Δύναται να γίνη τέλειος ψυχικῶς, κατά χάριν, όπως ο Θεός. Έντεϋθεν και ή ανυπολόγιστος αξία της ψυχῆς, ήτις εις αξίαν είναι ασυγκρίτως ανωτέρα από όλον τον κόσμον. Ίδου τι ειπεν περι αυτής ο Κύριος :

« Τί γάρ όφελείται άνθρωπος εάν τον κόσμον όλον κερδίση, την δέ ψυχήν αυτού ζημιωθῆ ; ή τί δώσει άνθρωπος αντίλλαγμα της ψυχῆς αυτού ; » (Ματθ. ιστ' 26).

Ό Θεός έπλασε τον άνθρωπον με όλως ιδιαιτέραν φροντίδα και τον κατέστησε κορωνίδα της δημιουργίας εξ αιτίας του προορισμού, τον όποιον του έταξε, να όμοιάση δηλ. προς τον Θεόν κατά χάριν καθιστάμενος τέλειος. "Όλοι οι άνθρωποι όφείλομεν να καταστῶμεν άγιοι, ποιούντες εις όλην τη ζωήν μας τό θέλημα του Έπουρανίου Πατρός. "Όταν καταστῶμεν άγιοι θα τύχωμεν εις τον ουρανόν της θείας μακαριότητος και δόξης. Θα απολαύσωμεν της τιμῆς να βλέπωμεν τον Θεόν πρόσωπον προς πρόσωπον. Ό μέγας λοιπόν και ύψιστος προορισμός του ανθρώπου είναι ή απόλαυσις της δόξης και της χαρᾶς εις τον ουρανόν. « Τότε οι δίκαιοι εκλάμπουσι ως ο ήλιος εν τη βασιλεία του Πατρός αυτών » (Ματθ. ιγ' 43).

Με την δημιουργίαν του ανθρώπου έπεράτωσεν ο Θεός τό όλον έργον της δημιουργίας εις τας εξ δημιουργικὰς ήμέρας. Την έβδόμην δέ ήμέραν ανεπαύθη από των έργων αυτού και ηύλόγησε την ήμέραν αυτήν της αναπαύσεως. Δι' αυτή ή ήμέρα αυτή ονομάσθη Σάββατον'. Ημείς οι Χριστιανοί αντί του Σαββάτου τιμῶμεν ιδιαιτέρως την Κυριακήν. Κατ' αυτήν δοξάζομεν από κοινοῦ τον Θεόν και αναπαυόμεθα. Είναι δέ ή Κυριακή, ή ήμέρα του Κυρίου, διότι κατ' αυτήν ανέστη εκ νεκρών ο Ίησοῦς Χριστός.

4. Περι της ήθικῆς πτώσεως των πρωτοπλάστων

(Γενεα. γ')

Εις τον Παράδεισον υπήρχον φυτά και δένδρα παντός είδους. Ό Άδάμ και ή Εύα, δια τους όποιους ο Θεός ειχε φυτεύσει τον Παράδεισον, ήσαν ευτυχείς. Ό Θεός ειχε καταστήσει τους πρωτοπλάστους ευδαίμονας.

1. Σάββατον = έβραϊκή λέξις ή όποία σημαίνει ανάπαυσις.

— Νὰ διαμένητε ἐδῶ εὐτυχεῖς. Ὅλα εἶναι ἰδικὰ σας. Ἐξ ὅλων τῶν δένδρων νὰ λαμβάνητε τοὺς καρπούς. Μόνον ἀπὸ τὸ δένδρον, τὸ ὅποιον ἐφύτευσα εἰς τὸ μέσον τοῦ κήπου, προσέξατε, νὰ μὴ φάγητε ἐκ τῶν καρπῶν του, διότι τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ παραβῆτε τὴν ἐντολήν μου καὶ θὰ φάγητε, θὰ ἀποθάνητε.

Ἦ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὕα, εἰς τὴν ἀρχὴν, ἐπρόσεχον πολὺ, νὰ μὴ παραβοῦν τὴν ἐντολήν τοῦ Θεοῦ. Ὅσον ἐπρόσεχον, ἔζων εὐτυχεῖς. Εἰργάζοντο καὶ ἐκαλλιέργουν τὸν κήπον των καὶ ἡ ἐργασία των ὑπῆρξεν εὐλογημένη καὶ τοὺς ἔδιδε χαράν.

Ὅλα τὰ ζῶα ἐσέβοντο τοὺς πρωτοπλάστους καὶ ὑπηρέτουσ αὐτούς. Ἀσθένειαν καὶ θάνατον δὲν ἐγνώριζον οἱ πρωτόπλαστοι, ὅσον ἐφύλαττον τὴν ἐντολήν. Ἦσαν ἡγαπημένοι μεταξὺ των καὶ ἐχαίροντο τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀγάπην τοῦ Θεοῦ.

Τὸ μέγιστον ὅμως ἐξ ὅλων τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὅποια ἀπελάμβανον, ἦτο, ὅτι ἠδύνατο τακτικῶς νὰ βλέπουν τὸν Θεὸν καὶ νὰ συνομιλοῦν μετ' αὐτοῦ.

Τὸ δειλινὸν ἤρξατο ὁ Θεὸς εἰς τὸν Παράδεισον καὶ συνωμίλει μετὰ τῶν πρωτοπλάστων. Πόσον εὐτυχεῖς ἦσαν ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι ! Μὲ πόσῃ διάθεσιν καὶ χαρὰν ἐγείροντο τὴν πρωΐαν διὰ νὰ δοξολογήσουν τὸν Πλάστην καὶ Πατέρα των !

Τὴν ἡσυχον ὅμως καὶ εὐχάριστον ζωὴν των ἤλθε νὰ ταράξῃ ἓνα θλιβερὸν γεγονός. Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ἐκάθητο ἡ Εὕα μόνη της, βλέπει τὸν ὄφιν πλησίον ἐνὸς δένδρου, ὁ ὅποιος ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ ὡς ἄνθρωπος.

— Ἀληθῶς, Εὕα, ὁ Θεὸς δὲν σὰς ἐπιτρέπει νὰ ἀπολαμβάνητε ἐκ τῶν καρπῶν τοῦ Παραδείσου ;

— Ὁ Θεὸς μᾶς ἐδώρησεν ὅλα τὰ καλὰ τοῦ Παραδείσου, ἀπήντησεν ἡ Εὕα. Μόνον ἀπὸ τοὺς καρπούς τοῦ δένδρου ἐκεῖνου, τὸ ὅποιον εὐρίσκειται εἰς τὸ κέντρον τοῦ κήπου, μᾶς εἶπεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ φάγωμεν, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνωμεν.

— Ὅχι, δὲν θὰ ἀποθάνητε, εἰάν φάγητε. Ὁ Θεὸς γνωρίζει ὅτι, ὅταν φάγητε ἐξ αὐτοῦ, θὰ γίνητε καὶ σεῖς θεοὶ καὶ θὰ τὰ γνωρίζετε ὅλα.

Ἦ Εὕα μὲ περιέργειαν καὶ λαίμαργίαν ἐπρόσεξεν, ὅτι τὸ δένδρον ἦτο ὠραῖον καὶ οἱ καρποὶ του ἐφαίνοντο ἐλκυστικοί. Ἐπίστευσε δυστυχῶς εἰς τοὺς ψευδεῖς λόγους τοῦ διαβόλου, διότι ὁ ὄφιν ἦτο ὁ διάβολος μεταμορφωθείς καὶ ἐλησμόνησε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐντολήν τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ

τότε ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον τὸ ψεῦδος. Ὁ διάβολος εἶναι ὁ πατὴρ τοῦ ψεύδους.

Ἡ Εὐα ἔφαγε τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν καὶ ἔδωκε καὶ εἰς τὸν Ἀδάμ. Τὸ μεγαλύτερον κακὸν εἰς τὸν κόσμον ὑπῆρξεν ἡ πρᾶξις ἐκείνη τῆς Εὐας. Ἦτο ὄχι μόνον παρακοή, ἀλλὰ καὶ ἀπιστία, διότι ἐπίστευσαν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς αὐτοὺς ψευδῶς, ὅτι θά ἀποθάνουν. Ἀπὸ τότε εἰσῆλθεν ἡ ἁμαρτία εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ πρωτόπλαστοι ἔχασαν τὴν εὐτυχίαν των. Φόβος καὶ τρόμος τοὺς κατέλαβεν. Ἡ ἀγάπη τὴν ὁποίαν εἶχον μεταξύ των, ἤρχισε νὰ ὀλιγοστεύῃ, ὁ ἕνας ἀπέδιδε τὸ κακὸν εἰς τὸν ἄλλον. Ὅταν ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Θεοῦ, ἔτρεμον ἐκ τοῦ φόβου των. Διατί νὰ παρακούσουν τὸν Θεόν; Διατί νὰ πιστεύσουν εἰς τὸ ψεῦδος τοῦ διαβόλου;

Ἐπὶ τέλους ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ. Ἡ γλυκεῖα φωνή, τώρα τοὺς ἐφαίνετο τρομερά. Ἄντι νὰ τρέξουν, ὅπως πάντοτε, μετὰ χαρᾶς διὰ νὰ ὑποδεχθοῦν τὸν Θεόν, ἔτρεξαν νὰ κρυφθοῦν.

— Ἀδάμ, ποῦ εἶσαι; ἐφώναζεν ὁ Θεός.

— Ἦκουσα τὴν φωνὴν σου καὶ ἐφοβήθην καὶ ἐκρύβην διότι εἶμαι γυμνός.

— Ποῦς σὲ ἐπληροφόρησεν, ὅτι εἶσαι γυμνός; Μήπως ἔφαγες ἐκ τοῦ καρποῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου σοῦ ἀπηγόρευσα νὰ φάγῃς;

— Ἡ γυνὴ τὴν ὁποίαν μοῦ ἔδωκες μὲ παρέσυρε καὶ ἔφαγον.

— Διατί ἔκαμες αὐτὸ τὸ κακόν, Εὐα; εἶπε τότε πρὸς αὐτὴν ὁ Θεός.

— Ὁ ὄφις μὲ ἐξηπάτησεν. Ἀπήνησεν ἐκείνη.

Τότε ὁ Θεὸς ἐλυπήθη καὶ ἀπεφάσισε νὰ τιμωρῆσῃ τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὐαν. Διέταξε νὰ φύγουν ἀμέσως ἐκ τοῦ Παραδείσου. Θὰ ἐργάζωνται πλέον σκληρῶς. Μετὰ κόπου καὶ μόχθου θὰ καλλιεργοῦν τὴν γῆν, διὰ νὰ ἀποδίδῃ καρπούς.

Ἦρχισαν τότε νὰ κλαίουν πικρῶς οἱ πρόγονοί μας ἐκεῖνοι. Ἦσαν πλέον ἐκτὸς τοῦ Παραδείσου καὶ τὸν ἔβλεπον μακρόθεν. Εἶχον ἀπωλέσει τὴν ὥραίαν κατοικίαν καὶ τὴν αἰώνιον εὐτυχίαν των. Ταπεινωμένοι ἔφρουγον μὲ θρήνους καὶ ἀνεζήτουν ἄλλον τόπον διαμονῆς. Ὁ νέος αὐτὸς τόπος ἦτο πλήρης ἀκανθῶν. Τὸ αἷμα ἔρρεεν ἐκ τῶν χειρῶν των, ἐνῶ προσεπάθουν νὰ καθαρίσουν τὴν γῆν ἐκ τῶν ἀκανθῶν, αἱ ὁποῖαι ἐφύτρωνον πάλιν. Ἡ ζωὴ των ἔγινε μαρτυρικὴ.

Ἰδοὺ τὰ ἀποτελέσματα τῆς πρώτης ἐκείνης ἁμαρτίας.

Ἡ πτώσις τῶν πρωτοπλάστων ὑπῆρξεν ἡ μεγαλύτερα καταστροφὴ

τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Τὸ ἀμάρτημα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται **προπατορικὸν ἀμάρτημα**, μᾶς βαρύνει καὶ σήμερον ὅλους.

Κάθε νέος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος γεννᾶται, φέρει μαζί του τὸ ἀμάρτημα ἐκεῖνο. Δι' αὐτὸ εὐκολώτερον βαδίζομεν πρὸς τὸ κακόν, διότι ἀκριβῶς ἐκληρονομήσαμεν τὴν ἀδυναμίαν τῶν προπατόρων μας, δηλαδή τοῦ Ἄδὰμ καὶ τῆς Εὕας. Αἱ ἀσθένειαί, ὁ θάνατος καὶ αἱ κακίαι εἰσῆλθον ἀπὸ τότε εἰς τὸν κόσμον. Ὅσον ὁ καιρὸς παρήρχετο, τόσον καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπεμακρύνοντο ἐκ τοῦ Θεοῦ, τόσον καὶ τὸ κακὸν ἐμεγάλωνεν εἰς τὸν κόσμον. Οἱ ἄνθρωποι μέσα εἰς τὸν ἀμαρτωλὸν βίον των ἔχασαν καὶ τὴν ἰδέαν τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ περιέπεσαν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν.

“Ω ! Ἐὰν δὲν περιέπιπτον οἱ πρωτόπλαστοι εἰς τὴν ἀμαρτίαν, πόσον καλυτέρα θὰ ἦτο σήμερον ἡ ζωὴ ! Πόσα κακὰ θὰ ἔλειπαν καὶ πόση χαρὰ καὶ ἀγάπη θὰ ἐβασίλευεν !

5. Τὸ Πρωτευαγγέλιον

X

(Γενεσ. γ' 15)

Ὅλιγον πρὸ τῆς ἐκδιώξεως τῶν πρωτοπλάστων ἐκ τοῦ Παραδείσου, ὁ Θεὸς ὤριεν εἰς αὐτούς, καθὼς καὶ εἰς τὸν ὄφιν, ὄρισμένην ποιήν διὰ τὸ ἀμάρτημά των. Εἰς τὴν Εὕαν εἶπεν, ὅτι μὲ πόνους καὶ στεναγμούς θὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον τὰ τέκνα τῆς. Εἰς τὸν Ἄδὰμ ὤρισε νὰ κερδίξῃ τὸν ἄρτον καὶ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωὴν, μὲ πολὺν κόπον καὶ ἰδρώτα. Τὸν ὄφιν κατηράσθη, νὰ σύρεται μὲ τὸ στήθος καὶ τὴν κοιλίαν του.

Παρ' ὅλα ἡμῶς ταῦτα, δὲν ἔπαυσεν ὁ Οὐράνιος Πατὴρ μας νὰ ἀγαπᾷ τὰ τέκνα του, τὸν Ἄδὰμ καὶ τὴν Εὕαν καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν. Τοὺς ἐτιμώρησε βεβαίως, διότι ἔπρεπε, καὶ τοὺς ἐξώρισεν ἐκ τοῦ Παραδείσου, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μένουν πλέον ἐκεῖ. Δὲν τοὺς ἄφησεν ὅμως εἰς τὴν τύχην των καὶ δὲν τοὺς ἐστέρησεν ἀπὸ κάθε ἐλπίδα. Ἀπὸ τὴν πρώτῃ ἐκείνῃ στιγμῇ ἐσχεδίασε τὴν σωτηρίαν των.

Τὸ ἀμάρτημα, τὸ ὁποῖον διέπραξαν ὁ Ἄδὰμ καὶ ἡ Εὕα, ἔπρεπε νὰ ἐπανορθωθῇ. Πῶς ἦτο δυνατὸν ὁ Πανάγαθος Δημιουργὸς νὰ ἀφήσῃ αἰωνίως ἀμαρτωλὸν τὸ πλάσμα του, τὸν ἄνθρωπον; Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς, ἐνῶ καθώριζε τὴν τιμωρίαν ἐκάστου, συγχρόνως ἀπεκάλυπτεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀπόφασίν του, ὅτι θὰ στείλῃ Σωτῆρα εἰς τὸν κόσμον.

Ἡ Ἁγία Γραφή ἀναφέρει ὅτι, ὅταν ὁ Θεὸς κατηράσθη τὸν ὄφιν, συγχρόνως εἶπε καὶ εἰς τὸν διάβολον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐντὸς τοῦ ὄφρα, δεικνύων πρὸς αὐτὸν τὴν Εὐάν :

« Καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς· **Αὐτός** σου τηρήσει κεφαλὴν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν » (Γενεσ. γ' 15).

Δηλαδή, θὰ θέσω ἔχθραν μεταξύ σου καὶ μεταξύ τῆς γυναικὸς καὶ μεταξύ τῆς γενεᾶς τῆς ἰδικῆς σου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. Αὐτὸς θὰ σοῦ συντρέψῃ τὴν κεφαλὴν καὶ σὺ θὰ τραυματίσης Αὐτὸν εἰς τὴν πτέρναν. Θὰ ὀδηγήσῃς δηλ. Αὐτὸν εἰς τὸν Σταυρικὸν θάνατον, ἀλλὰ ὁ σταυρικὸς θάνατος διὰ τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶναι Θεὸς καὶ θὰ ἀναστηθῇ, εἶναι ὡσὰν νὰ τραυματίζῃς Αὐτὸν ἀπλῶς εἰς τὴν πτέρναν.

Αἱ λέξεις αὗται, τὰς ὁποίας εἶπεν ὁ Θεός, φανερώουν τὴν μεγάλην ἀγάπην Αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ λόγοι ἀκριβῶς οὗτοι εἶναι ἡ ἀκτίς τοῦ φωτός, τὸ ὅποιον ἐφώτισε τὴν φοβερὰν στιγμήν τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν πρωτοπλάστων ἐκ τοῦ Παραδείσου.

Εἶναι ἡ πρώτη καὶ παλαιοτάτη **ἐπαγγελία** τοῦ Θεοῦ, περὶ τῆς ἐλευσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ γυνὴ αὕτη, περὶ τῆς ὁποίας ὠμίλησεν ὁ Θεός, εἶναι ἡ Παρθένος Μαρία καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς δὲν εἶναι ἄλλος, παρὰ αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ἡ Εὐὰ ἡμάρτησε καὶ ἔφερε τὸ κακὸν εἰς τὸν κόσμον. Ἡ Παρθένος Μαρία ὑπῆρξεν ἡ γυνὴ, διὰ τῆς ὁποίας ἦλθεν ἡ σωτηρία εἰς τὸν κόσμον. Ὁ Ἀδὰμ παρήκουσε τὸν Θεὸν καὶ ἔφερε τὸν θάνατον εἰς τὴν γῆν. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός ὑπήκουσεν εἰς τὸν Θεὸν μέχρι σταυρικοῦ θανάτου καὶ συνέτριψεν, ὅπως προεἶπεν ὁ Θεός, τὸν διάβολον, ἐνίκησε τὸν θάνατον καὶ ἐ χάρισε τὴν ἀληθινὴν ζωὴν καὶ εὐτυχίαν εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν εἰς Αὐτὸν καὶ ἐκτελοῦν τὸ θέλημά Του.

Μὲ τὴν παρήγορον αὐτὴν ἐλπίδα ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἔλαβον θάρρος καὶ ἤρχισαν τὴν νέαν δύσκολον ζωὴν των.

Οἱ λόγοι, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τοὺς πρωτοπλάστους καὶ ἐφανέρωσεν εἰς αὐτοὺς τὴν πρώτην καλὴν εἶδῃσιν, τὴν πρώτην καλὴν

ἀγγελίαν περὶ τοῦ ἔρχομοῦ τοῦ Σωτῆρος εἰς τὸν κόσμον, ὀνομάζονται **Πρωτευαγγέλιον**. Ἡ ἐπαγγελία αὕτη εἶναι ἡ πρώτη, διότι, καθὼς θὰ γνωρίσωμεν εἰς ἄλλα κεφάλαια τοῦ βιβλίου μας, ὑπάρχουν καὶ ἄλλα πολλὰ προφητεῖαι, αἱ ὁποῖαι ὀμιλοῦν περὶ τῆς ἐλευσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Οἱ Ἑβραῖοι τὸν ἀναμενόμενον Σωτῆρα ὀνομάζουν **Μεσσίαν**, διὰ τοῦτο αἱ προφητεῖαι, αἱ ὁποῖαι ὀμιλοῦν περὶ Αὐτοῦ, λέγονται **Μεσσιανικαὶ προφητεῖαι**.

6. "Αβελ καὶ Κάιν

X

(Γένεσ. δ')

Ο Ἀδάμ καὶ ἡ Εὔα, μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσίν των ἐκ τοῦ Παραδείσου, ἀπέκτησαν εἰς τὴν ἀρχὴν δύο τέκνα, τὸν Κάιν καὶ τὸν Ἄβελ. Ὁ Ἀδάμ ἔκτισεν ἕνα θυσιαστήριον καὶ ἐκεῖ ἐπάνω ἐθυσίαζε τὰ καλύτερα ἐκ τῶν ζώων καὶ ἐκ τῶν καρπῶν του, θέλων δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου νὰ δεῖξῃ εἰς τὸν Θεὸν τὴν μετάνοιάν του, διὰ τὸ ἁμάρτημα τὸ ὁποῖον διέπραξαν αὐτὸς καὶ ἡ Εὔα.

Εἰς τὰς θυσίας καὶ τὰς προσευχὰς αὐτὰς ἀσφαλῶς ἦσαν παρόντα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Ἀδάμ καὶ ἔμαθον, ὅταν ἐμεγάλωσαν καὶ ἀπέκτησαν ἰδικὴν των περιουσίαν, νὰ θυσιάζουσι τὰ καλύτερα προϊόντα καὶ ἀποκτημάτων των εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ προσεύχωνται.

Ὁ Κάιν ἦτο γεωργὸς καὶ ἔσπερνε καὶ ἐθήριζεν εἰς τοὺς ἀγρούς. Ὁ Ἄβελ ἦτο ποιμὴν καὶ ἔβοσκε τὰ πρόβατα. Μίαν ἡμέραν ἀπεφάσισαν καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ νὰ προσφέρουσι θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Ὁ Κάιν προσέφερεν ἐκ τῶν καρπῶν τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν ἐκαλλιέργει. Ὁ Ἄβελ προσέφερεν ἐκ τῶν νεογεννήτων προβάτων του τὸ καλύτερον.

Τὰς θυσίας ἄμφω καὶ τὰς προσευχὰς δέχεται ὁ Θεός, ὅταν γίνωνται με εὐκρίνειαν καὶ ὅταν προέρχωνται ἀπὸ ἀγαθοῦς ἀνθρώπους. Πολλοὶ ἄνθρωποι μεταβαίνουν νὰ προσευχηθοῦν εἰς τὸν Ναόν, ἀλλὰ μὲ εὐσέβειαν ὀλίγοι προσεύχονται. Ὅλίγοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι λατρεύουσι εὐκρινῶς τὸν Οὐράνιον Πατέρα μας. Τοιοῦτοτρόπως συνέβη καὶ με τοὺς δύο ἀδελφούς. Ὁ Ἄβελ ἦτο καλὸς καὶ ἐλάτρευε με εὐκρίνειαν τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς ἐδέχθη τὴν θυσίαν καὶ τὴν προσευχὴν του. Ὁ Κάιν δὲν ἦτο καλός. Ἐθυσίασε καὶ προσηυχῆθη ἐκ συνηθείας καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του.

Ὁ Θεὸς βεβαίως, ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὰς σκέψεις μας καὶ τὰ βάρη τῶν καρδιῶν μας, ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Κάϊν ἦτο κακὸς καὶ δὲν ἐδέχθη τὴν θυσίαν του.

— Δὲν γνωρίζεις, τοῦ εἶπεν ὁ Θεός, ὅτι καὶ θυσίαν ἂν μοῦ προσφέρῃς, ὅταν δὲν ἐκτελῆς τὰς ἐντολάς μου, ἀμαρτάνεις ;

Ὁ Κάϊν ἐλυπήθη πολὺ. Ἐντὶ ὅμως νὰ παραδεχθῆ, ὅτι δὲν ἦτο καλὸς καὶ νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν, τί ἔκαμε ; Ἦρξις νὰ φθονῆ τὸν καλὸν του ἀδελφόν.

Μίαν ἡμέραν λοιπόν, λέγει ὁ Κάϊν εἰς τὸν Ἄβελ.

— Ἄς κάμωμεν ὀλίγον περίπατον.

Ὁ Ἄβελ ἐδέχθη ἀμέσως. Ἐνῶ ἐβάδιζον ὅμως ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου καὶ ὁ καλὸς ἀδελφὸς ὠμίλει μὲ ἀγάπην, ἔξαφνα ὁ Κάϊν ἔπεσεν ἐπάνω του ὡς θηρίον ἄγριον καὶ τὸν ἐφόνευσεν. Ὁ Ἄβελ ἐκυλίσθη αἱματωμένος καὶ νεκρὸς εἰς τὴν γῆν.

Ὁ Ολομόναχος τώρα ὁ Κάϊν φεύγει μακρὰν ἀπὸ τὸν νεκρὸν ἀδελφόν του τρέμων. Ἐτρεμε, διότι ὁ νόμος τοῦ ὁ Θεὸς ἔβαλεν ἐντὸς μας, διὰ νὰ μᾶς προτρέπῃ νὰ πράττωμεν τὸ καλὸν καὶ νὰ ἀποφεύγωμεν τὸ κακόν, δηλαδή ἡ συνειδήσις μας, ἔλεγεν αὐστηρότατα εἰς τὸν Κάϊν, ὅτι διέπραξε φοβερὸν ἔγκλημα καὶ δὲν τὸν ἄφηγε νὰ ἡσυχάσῃ οὔτε στιγμήν.

— Κάϊν, ποῦ εἶναι ὁ Ἄβελ, ὁ ἀδελφός σου ; ἠκούσθη τρομερὰ ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ. Καὶ τότε ὁ Κάϊν, ἀντὶ νὰ συναισθανθῆ τὸ φοβερὸν κακόν, τὸ ὅποιον διέπραξε καὶ νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεόν νὰ τὸν συγχωρήσῃ καὶ νὰ κλύσῃ, ἀπήντησε μὲ αὐθάδειαν.

— Καὶ μήπως ἐγὼ ἔγινα φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου ;

— Τί εἶναι τοῦτο τὸ ὅσαϊαν ἔκαμες Κάϊν ; ἠκούσθη πάλιν ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ. Τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου μοῦ φωνάζει ἀπὸ τὴν γῆν. Θὰ τιμωρηθῆς διὰ τὸ μεγάλο κακόν. Εἰς ὄλην σου τὴν ζωὴν θὰ τρέμῃς καὶ θὰ στενάζῃς καὶ ἀνάπαυσιν δὲν θὰ εὕρῃς οὐδέποτε.

Ἴδου ποῖος ἔκαμε τὸν πρῶτον φόνον εἰς τὸν κόσμον. Ὁ Κάϊν ὁ ἀδελφοκτόνος.

Ὁ φόνος εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἀμαρτήματα. Εἶναι τόσον φοβερὸν ἀμάρτημα, ὥστε ἡ Ἐκκλησία μας δὲν δέχεται τὸν φονέα νὰ γίνῃ κληρικὸς, ἔστω καὶ ἂν μετανοήσῃ καὶ συγχωρηθῆ. Οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀφαιρέσῃ ζωὴν, οὔτε τοῦ ἄλλου, οὔτε τὴν ἰδικήν του. Ἡ ζωὴ μας ἀνήκει εἰς τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Κύριος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου.

Ἀργότερα ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὕαν ἓνα ἄλλο καλὸν τέκνον, τὸν Σὴθ καὶ ἄλλα πολλὰ τέκνα « υἱὸς καὶ θυγατέρα », καθὼς ἀναφέρει ἡ Ἁγία Γραφή. Ἀπέθανε δὲ ὁ Ἀδὰμ εἰς ἡλικίαν ἑνεακοσίων τριάκοντα ἐτῶν.

+ 7. Ὁ Κατακλυσμός

(Γενεσ. στ', ζ', η', θ')

Απὸ τὸν Σὴθ, τὸ ἀγαθὸν τέκνον τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὕας, ἐγεννήθησαν καλὰ τέκνα, τὰ ὅποια ἦσαν εὐσεβῆ καθὼς ὁ πατὴρ των. Ἀκόμη καὶ οἱ ἐγγονοὶ καὶ οἱ δισέγγονοὶ τοῦ Σὴθ ὑπῆρξαν καλοὶ. Οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ τοῦ Σὴθ ὠνομάζοντο Σηθῖται.

Ἀντιθέτως, οἱ ἀπόγονοὶ τοῦ Κάιν, οἱ Καϊνῖται, ἦσαν κακοί, ὅπως καὶ ὁ πατὴρ των.

Δυστυχῶς ὅμως ὕστερα ἀπὸ πολλὰ ἔτη καὶ οἱ ἀπόγονοὶ τοῦ Σὴθ ἤρχισαν νὰ γίνωνται κακοὶ μὲ τὴν συνανατροφὴν τῶν Καϊνιτῶν καὶ γενικῶς ἡ κακία ἐβασίλευεν εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς ἀνθρώπους. "Ὅσον ἐπληθύνοντο οἱ ἄνθρωποι, τόσον ἐπληθύνετο καὶ ἡ ἁμαρτία, τόσον καὶ ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἐλησμόνησαν οἱ ἄνθρωποι ὅτι, ἐκτὸς τοῦ σώματος, εἶχον καὶ ψυχὴν πνευματικὴν πλασθεῖσαν κατ' εἰκόνα Θεοῦ. Ἐφρόντιζον μόνον διὰ τὸ σῶμα των. Εἶπε, λοιπόν, ὁ Θεός :

— Δὲν θὰ μείνη πλέον τὸ πνεῦμα μου πλησίον αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, διότι εἶναι μόνον ἁμαρτωλοὶ σάρκες. Θὰ ἐξαφανίσω τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῆς γῆς.

Μόνον μία οἰκογένεια διεκρίνετο μέσα εἰς ὅλον ἐκεῖνον τὸν ἀσεβῆ καὶ κακὸν κόσμον, ἡ οἰκογένεια τοῦ Νῶε.

Ὁ Νῶε ἦτο ἄνθρωπος δίκαιος καὶ εὐσεβής. Αὐτὸς καὶ ἡ σύζυγός του, τὰ τρία τέκνα των — Σὴμ, Χάμ καὶ Ἰάφεθ — καὶ αἱ γυναῖκες των, ἦσαν ὀκτὼ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι δὲν ἐπίκραναν τὸν Θεόν. Αὐτοὶ μόνον δὲν θὰ κατεστρέφοντο. Ἐκατὸν εἴκοσι ἔτη εἰργάζετο ὁ Νῶε διὰ νὰ κατασκευάσῃ τὴν Κιβωτόν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ παρακινήσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς μετάνοιαν. Καμμία ὅμως μετάνοια δὲν παρετηρεῖτο. Αὐτοὶ ἐξηκολούθουν τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν διαφθοράν. Τέλος ὁ Νῶε εἰσῆλθε μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς τὴν Κιβωτόν, ἀφοῦ παρέλαβε μαζί του, κατὰ διαταγὴν ἐπίσης τοῦ Θεοῦ, διάφορα ζῶα καὶ τροφάς διὰ τὴν συντήρησίν των.

“Όταν έτελείωσεν όλη ή προπαρασκευή, ό Θεός άνέβαλεν άκόμη τήν έναρξιν του κατακλυσμου επί έπτά ήμέρας. ‘Αλλά περιεγέλων οί άσεβεΐς άνθρωποι τον εϋσεβή Νώε. Τότε ήνοιξαν « αι πηγαί της άβύσσου » και οί καταρράχται του ούρανου επί τεσσαράκοντα ήμέρας και τεσσαράκοντα νύκτας. ‘Ο ‘Αγιος ‘Ιωάννης ό Χρυσόστομος λέγει, ότι και τότε άκόμη ό Θεός διέταξε νά άνέρχωνται τά ύδατα όλίγον κατ’ όλίγον, μήπως τότε τουλάχιστον οί άνθρωποι συναισθανθούν και μετανοήσουν. ‘Αλλά εις μάτην. Τοιουτοτρόπως μόνον ό Νώε, ή οίκογένειά του και τά ζώα, τά όποια ήσαν έντός τής Κιβωτου, έσώθησαν. « Πάντα όσα έχει πνοήν ζωής και πών, ό ήν επί τής ξηραΐς απέθανε ».

Τοιουτοτρόπως οί μόν κακοί άνθρωποι, οί όποιοι δέν εφύλαττον τας έντολάς του Θεου, έτιμωρήθησαν. ‘Ο δίκαιος όμως και εϋσεβής Νώε ειχε προστάτην τον Θεόν και έσώθη οίκογενειακώς, άν και όλος ό κόσμος κατεστράφη.

‘Εν έτος περίπου από τής αρχής του κατακλυσμου ή άθώα περιστερά με τον κλάδον τής ελαΐας εις τό ράμφος της έφερε τό μήνυμα εις τον Νώε. ‘Οτι μετ’ όλίγον χρόνον, ήδύνατο νά εξέλθη. ‘Η Κιβωτός ειχε επικαθήσει επί του όρους τής ‘Αρμενίας ‘Αραράτ.

Πράγματι εξήλθον εκ τής Κιβωτου όλοι και ή πρώτη πρᾶξις, τήν όποϊαν έκαμαν, ήτο νά κτίσουν θυσιαστήριον, επί του όποιου έθυσιασαν και ήύχαρίστησαν τον Θεόν δια τήν σωτηρίαν των. Προσηυχήθησαν και οί όκτώ εκείνοι εϋσεβεΐς άνθρωποι και εξέφρασαν τήν ευγνωμοσύνην των και τήν ευλάβειάν των.

‘Ο Θεός έδέχθη τήν προσευχήν των, ήλόγησε τον Νώε και ύπεσχέθη, ότι δέν θά καταστρέψη πλέον τό ανθρώπινον γένος δια κατακλυσμου. ‘Ως αναμνηστικόν σημείον τής ύποσχέσεως ταύτης ώρισε τό **Ουράγιον τόξον**, τό όποϊον βλέπομεν και σήμεραν όλοι μας, όταν μετá τήν βροχήν προβάλλη εις τον ούρανον. Πόσον ώραϊον ειναί τό φωτεινόν αυτό τόξον με τά λαμπρά του έπτά χρώματα και με πόσην χαράν και ανακούφισιν τό ύποδεχόμεθα ύστερα από τήν νεροποντήν ! Εΐναι τόσον ώραϊον, όσον ώραϊά ειναί και ή ύπόσχεσις του Θεου, τήν όποϊαν μάς ύπενθυμίζει, όσον ώραϊά και γλυκεΐα ειναί ή άγάπη Του.

Μετά ταύτα ό Νώε και τά τέκνα του ήρχισαν νά καλλιεργούν τήν γήν και μάλιστα τήν άμπελον.

‘Ο Νώε έζησεν έννεακόσια πενήκοντα έτη. Μετεβίβασε δέ εις τούς

υιούς του τὰς ἱεράς ἀληθείας τῆς θρησκείας καὶ ἰδιαιτέρως προσεφῆτευσεν, ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἐγενῶτο ἀπὸ τὴν γενεάν τοῦ Σῆμ.

+ 8. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε

(Γενεσ. ια' 1-9)

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἔζων μὲ ἀγάπην καὶ εἰρήνην. Ἐφύλακτον τὰς θρησκευτικὰς ἀληθείας, ὠμίλου τὴν ἰδίαν γλῶσσαν καὶ ἦσαν μία οἰκογένεια.

Ὅταν ὅμως οἱ ἄνθρωποι ἐπληθύνθησαν, ἤρχισαν νὰ διασπείρωνται καθ' ὁμάδας εἰς διάφορα μέρη διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ζήσουν.

Προτοῦ νὰ χωρισθοῦν, ἀπεφάσισαν νὰ κατασκευάσουν ἓνα πανύψηλον πύργον, διὰ νὰ μείνῃ τὸ ὄνομά των ἀθάνατον. Αἱ γενεαὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅταν θὰ ἐβλεπον τὸν πύργον αὐτόν, θὰ ἐθαύμαζον ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τὸν ἔκτισαν.

Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ σημαίνει, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἤρχισαν πάλιν νὰ γίνονται ὑπερήφανοι καὶ ἐγωισταί. Ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι μεγάλη ἁμαρτία. «Ὁ Θεὸς ὑπερηφάνους ἀντιτάσσειται» λέγει ἡ Ἁγία Γραφή. Εἶδε λοιπὸν ὁ Θεὸς τὴν ὑπερηφάνειάν των καὶ ἐσύγχυσε τὴν γλῶσσαν των. Ὁμίλου μεταξὺ των, χωρὶς ὁ ἓνας νὰ ἐνοῆ τὸν ἄλλον. Πῶς νὰ προχωρήσουν τώρα εἰς τὴν ἐργασίαν; ἤρχισαν νὰ φιλονεικοῦν μεταξὺ των, διότι ἦτο ἀδύνατον νὰ συνεννοηθοῦν.

Ἀπογοητευμένοι τέλος καὶ λυπημένοι ἐγκατέλειψαν ἀτελείωτον τὸν πύργον των, ὁ ὅποιος ὠνομάσθη **Πύργος τῆς Βαβέλ**, δηλαδή, πύργος τῆς συγχύσεως.

Εἰς τὸ ἴδιον ἐκεῖνο μέρος ἐκτίσθη ἀργότερον μία μεγάλη καὶ ὠραία πόλις, ἡ ὅποια ὠνομάσθη Βαβυλών. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ σήμερον δὲν ὑπάρχει, διότι κατεστράφη διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν κατοίκων τῆς.

Κατὰ τὴν παράδοσιν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Σῆμ κατόκησαν εἰς τὴν Ἀσίαν, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Χάμ εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰάφεθ εἰς τὴν Εὐρώπην. Τὰ ἄλλα μέρη τῆς γῆς, ὅπως ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἡ Αὐστραλία κατωκλήθησαν ἀργότερα.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔφερον μαζί των, τὴν ἀνάμνησιν τῶν κυριωτέρων ἀληθειῶν τῆς θρησκείας καὶ πρὸ πάντων τὴν πίστιν, ὅτι εἰς καὶ μόνον εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός. Ἐνεθυμοῦντο ἀκόμη τὴν δημιουργίαν τοῦ ἀνθρώπου,

τὸν Παράδεισον, τὴν πτώσιν τῶν πρωτοπλάστων, τὴν ὑπόσχεσιν περὶ ἐλευσεως τοῦ Σωτῆρος, τὸν κατακλυσμὸν.

Δυστυχῶς ὅμως καὶ πάλιν οἱ ἄνθρωποι ἐλησμόνησαν τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἦρχισαν νὰ λατρεύουν ὅτι τοὺς ἔκαμεν ἐντύπωσιν. Τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην, τοὺς ἀστέρας, τὰ ὄρη, τὰ δάση, τοὺς ποταμούς. Καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ζῶα τὰ ἐλάτρευσαν ὡς θεούς. Τοιοῦτοτρόπως ἐδημιουργήθη ἡ πίστις εἰς πολλοὺς θεούς, ἡ **πολυθεΐα**. Τῶν ψευδῶν αὐτῶν θεῶν κατασκευάσαν οἱ ἄνθρωποι ὁμοιώματα, δηλαδὴ ἀγάλματα ἐκ μαρμάρων ἢ λίθων ἢ ξύλων. Τὰ ἀγάλματα αὐτὰ λέγονται **εἰδωλα** καὶ οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι πιστεύουν εἰς αὐτά, λέγονται **εἰδωλολάτραι**, ἡ δὲ θρησκεία τῶν **εἰδωλολατρεία**.

Ἡ σύγχυσις τῶν γλωσσῶν καθὼς καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑπερηφανείας ἐκείνης, τὸ ὅποιον ἦτο ἡ διχόνοια καὶ ὁ χωρισμὸς τῶν ἀνθρώπων, περιγράφεται εἰς ἓνα ὠραῖον τροπάριον τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸ ὅποιον ψάλλεται κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς.

Κοντάκιον. Ἦχος πλ. δ'

*Ὅτε καταβάς
τὰς γλώσσας συνέχεε,
διεμέριζεν
ἔθνη ὁ Ὑψιστος·
ὅτε τοῦ πνῶος
τὰς γλώσσας διένειμεν,
εἰς ἐνότητα
πάντας ἐκάλεσε·
καὶ συμφώνως δοξάζομεν
τὸ Πανάγιον Πνεῦμα.*

9. Γεωγραφικὴ ἐξέτασις τῆς Παλαιστίνης

Ὄνομασία. Ἡ ὄνομασία Παλαιστίνη, προῆλθεν ἐκ τοῦ ὀνόματος **Φιλισταίοι**. Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν ἐζήσε καὶ ἔδρασεν ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός. Τὸν λαὸν αὐτόν, ὅπως θὰ διδαχθῶμεν, ἐξέλεξεν ὁ Θεός, διὰ νὰ παρασκευάσῃ τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος. Εἰς τὴν Παλαιστίνην ἀκόμη ἐγεννήθη, ἐκήρυξε καὶ ἔδρασεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Διὰ τοῦτο πρέπει δι' ὀλίγων νὰ γνωρίσωμεν τὴν χώραν αὐτὴν.

Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν, πρὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν, κατέκουν οἱ ἀπόγονοι τοῦ ἐγγονοῦ τοῦ Νῶε, Χαναάν. Ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ὠνομάζετο καὶ ἡ χώρα Χαναάν. Ἀργότερον ἔλαβε καὶ ἄλλα ὀνόματα. « Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας » « Γῆ Ἰσραὴλ » « Γῆ Ἰούδα » « Ἁγία Γῆ » « Ἰουδαία ». Ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ ὀνομάζομεν σήμερον τὴν Παλαιστίνην. Ἁγίους Τόπους, διότι ἐκεῖ ἐγενήθη, ἐδίδαξεν, ἐσταυρώθη καὶ ἀνέστη ὁ Κύριος. Παλαιστίνη ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ β' αἰῶνος π.Χ.

Ὅρια. Ὅρια τῆς Παλαιστίνης ἦσαν : Ἀπὸ βορρᾶ, ἡ Συρία· ἀπὸ νότου, ἡ Πετραία Ἀραβία· ἀπὸ δυσμῶν, ἡ Μεσόγειος θάλασσα καὶ ἀπὸ Ἀνατολῶν, ἡ Συριακὴ καὶ Ἀραβικὴ ἔρημος.

Διαιρέσεις τῆς χώρας. Ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα ὑπὸ τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ: Εἰς τὴν δυτικὴν ἢ τὴν κυρίως Χαναάν, πρὸς τὸ μέρος δηλαδὴ τῆς Μεσογείου καὶ εἰς τὴν ἀνατολικὴν Χαναάν, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἡ ὁποία ὠνομάσθη Περαιά ἢ Ὑπεριορδανία.

Καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ Παλαιστίνη ἐχωρίζετο εἰς ἐπαρχίας. Δυτικῶς τοῦ Ἰορδάνου, ἦτο ἡ Ἰουδαία, ἡ Σαμαρεία καὶ ἡ Γαλιλαία. Ἀνατολικῶς τοῦ Ἰορδάνου, ἦτο ἡ Περαιά καὶ ἡ Δεκάπολις.

Μορφὴ τοῦ ἐδάφους. Εἶναι χώρα ὄρεινή. Ἐχει ὅμως καὶ πεδιάδας. Αἱ πλέον ὀνομασταὶ εἶναι: Ἡ πεδιάς Ἰεσδραὲλ ἢ Ἐσδραλῶν, πρὸς τὰ σύνορα τῆς Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας, ἡ πεδιάς Σάρων καὶ ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου.

Ἐκ τῶν ὄρεων τῆς, ὀνομασταὶ εἶναι : Ὁ Λίβανος καὶ Ἀντιλίβανος, τὸ Ἐρμών ἢ Ἀερμών καὶ τὸ Θαβῶρ.

Πρὸς τὸ μέσον τῆς Παλαιστίνης εἶναι τὸ ὄρος τῶν Μακαρισμῶν. Πρὸς τὴν Φοινικὴν εἶναι τὸ Καρμήλιον ὄρος. Ὁμοίως τὰ ὄρη Σιών, Μορία καὶ Ἄκρα, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι κτισμένη ἡ Ἱερουσαλήμ. Τέλος τὸ γνωστόν ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ οὐοῦ ὑπῆρχεν ὁ κήπος τῆς Γεθσημανῆ.

Κλίμα καὶ Ὑδατα. Τὸ κλίμα τῆς Παλαιστίνης εἶναι εὐκρατον καὶ ὑγιεινόν. Τὸ δὲ ἔδαφος τῆς χώρας αὐτῆς, καθὼς συμπεραίνομεν ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, θὰ ἦτο τόσο παραγωγικόν, ὥστε νὰ χαρακτηρίζεται ὡς γῆ « ρέουσα μέλι, καὶ γάλα ».

Ὁ κυριώτερος ποταμὸς εἶναι ὁ Ἰορδάνης, ὁ ὁποῖος πηγάζει ἐκ τοῦ

Ἐντὶ τὸν Ἰσραήλ καὶ διερχόμενος διὰ τῆς λίμνης **Γεννησαρετ** ἐκβάλλει εἰς τὴν **Νεκρὰν Θάλασσαν**.

Ἐπὶ τῆς ἀκροῦς καὶ μικροὶ χεῖμαρροι, ὅπως εἶναι ὁ **Χεῖμαρρος τῶν Κέδρων**. Λίμναι ὑπάρχουν δύο: Ἡ τῆς **Τιβεριάδος** καὶ ἡ **Νεκρὰ Θάλασσα**, ἡ ὁποία ὀνομάζεται τοιοῦτοτρόπως, διότι λόγῳ τῆς πυκνότητος τῶν ὑδάτων αὐτῆς δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ἐντὸς αὐτῆς ἰχθύς.

Πόλεις τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς. Μεταξὺ τῶν χωρίων καὶ τῶν πόλεων τῆς Παλαιστίνης κυριώτεραι ἦσαν: Ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ Σαμάρεια, ἡ Ἱεριχώ, ἡ Χεβρόν, ἡ Σηλώ, ἡ Βηθλεέμ, ἡ Γαβὰν, ἡ Βαιθήλ.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου γνωσταὶ ὑπῆρξαν καὶ αἱ πόλεις **Κανᾶ**, **Ναὴν**, **Ναζαρέτ**, **Τιβεριάς**, **Βηθανία**, **Βηθσαγγή**, **Καπερναοῦμ**, **Βηθλεέμ** κ.ἄ.

Ἀρχαῖοι κάτοικοι καὶ γειτονικοὶ λαοί.—Πρὸ τῆς κατακτῆσεως τῆς Παλαιστίνης ὑπὸ τῶν Ἑβραίων οἱ κάτοικοι αὐτῆς ὀνομάζοντο **Χαναναῖοι**. Ἦσαν εἰδωλολάτραι καὶ ἐλάτρευον τὸν ψευδῆ θεὸν **Βάαλ**, εἰς τὸν ὅποιον προσέφερον ἀνθρωποθυσίας.

Γείτονες αὐτῶν ἐπίσης εἰδωλολάτραι ἦσαν νοτιοδυτικῶς οἱ **Φιλισταῖοι**, ἐκ νότου οἱ **Ἀμαληκῖται**, νοτιοανατολικῶς οἱ **Μωαβῖται** καὶ ἐξ ἀνατολῶν οἱ **Ἀμμωνῖται**.

Σήμερον εἰς τὴν Παλαιστίνην ἔχει ἰδρυθῆ τὸ κράτος τοῦ **Ἰσραήλ**. Ὑστερα δηλαδὴ ἀπὸ 2.000 περίπου ἔτη κατῴρθωσαν οἱ Ἑβραῖοι, μὲ τὴν βοήθειαν τῶν μεγάλων κρατῶν νὰ ἰδρῦσουν καὶ πάλιν τὸ κράτος των. Εὐρίσκονται ὅμως εἰς ὀξεῖαν διαμάχην μὲ τοὺς Ἀραβας, εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν ὁποίων ὑπάγονται τὰ σπουδαιότερα χριστιανικὰ μνημεῖα, ὡς ὁ Πανάγιος Τάφος, τὸ Σπήλαιον τῆς γεννήσεως κ.λ.π. Λόγῳ τῆς ἐμπολέμου αὐτῆς καταστάσεως μεταξὺ Ἑβραίων καὶ Ἀράβων δυσκόλως μεταβαίνουν οἱ προσκυνηταὶ εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τῆς Γῆς.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΠΡΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ
ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΑΒΡΑΑΜ ΙΣΑΑΚ ΚΑΙ ΙΑΚΩΒ

• 1. Ἀβραάμ

(Γενεσ. ιβ' 1 - 9, ιγ' 1 - 13)

Εως τώρα ἐγνωρίσαμεν τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου, τὴν πτώσιν τῶν πρωτοπλάστων, τὸ βαρὺ ἁμάρτημα τοῦ Κάϊν, τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀνθρώπων ἐκ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν ἁμαρτωλῶν αὐτῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ κατακλυσμοῦ.

Ἄλλ' ὁ Πανάγαθος Θεὸς δὲν θέλει τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, μήπως μετανόησῃ καὶ ἐπιστρέψῃ. Πῶς ἦτο δυνατόν, ὁ στοργικὸς μας Πατὴρ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ πλέον ἀγαπητοῦ του πλάσματος, τοῦ ἀνθρώπου; Ἄλλως τε ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκείνης στιγμῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξεδίωκε τὸν ἄνθρωπον ἐκ τοῦ Παραδείσου, συγχρόνως ἔδιδε καὶ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς σωτηρίας.

Ἀπὸ τοῦ παρόντος κεφαλαίου θὰ ἀρχίσωμεν νὰ μανθάνωμεν, πῶς ὁ Θεὸς προπαρεσκεύασε τὴν ψυχικὴν μας σωτηρίαν.

Ἐπρεπε πρῶτον νὰ γνωρίσουν οἱ ἄνθρωποι εἰς ποίαν ἀθλίαν κατάστασιν ὄδηγεῖ ἡ ἁμαρτία, ἔπρεπε νὰ ἀντιληφθοῦν μόνον εἰς ποίαν καταστροφὴν ὄδηγεῖ ἡ περιφρόνησις τοῦ Θεοῦ θελήματος, ἔπρεπε μόνον νὰ ἐπιθυμήσουν τὴν ἐπιστροφὴν των πρὸς τὸν Θεὸν καὶ νὰ εὐρεθῇ ἕνας εὐ-

σεβής και καλός άνθρωπος διὰ τὴν γίνῃ ὁ γενάρχης, ὁ ἀρχηγός, ὁ Πατριάρχης, καθὼς τὸν ὀνομάζει ἡ Ἁγία Γραφή.

Κατάλληλον πρόσωπον διὰ τὴν ἀναλάβῃ, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, τὴν βεβαίωσιν εἰς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τῆς ἀνθρωπότητος ἦτο ὁ **Ἀβραάμ**.

Διεκρίνετο διὰ τὴν εὐσέβειαν, διὰ τὴν πίστιν, διὰ τὴν ὑπακοὴν του εἰς τὸν Θεὸν καὶ διὰ τὰς ἄλλας ἀρετὰς καὶ τὰ χαρίσματα του. Ἦτο τὸ κατάλληλον ὄργανον τοῦ Θεοῦ θελήματος διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς σωτηρίας μας.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν καὶ ἔζησε 2.000 περίπου χρόνια πρὸ Χριστοῦ. Πρὸς αὐτὸν εἶπεν ὁ Θεός:

«Ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου καὶ δεῦρο εἰς τὴν γῆν, ἣν ἂν σοι δεῖξω· καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ ἐδολογήσω σε καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς».

Δηλαδή τοῦ ἔλεγε νὰ ἐγκαταλείψῃ καὶ πατρίδα καὶ συγγενεῖς. Νὰ μεταβῇ εἰς νέαν πατρίδα, τὴν ὁποίαν θὰ τοῦ ὑπεδείκνυν ὁ Θεός. Ἐὰν ὁ Ἀβραάμ ἔκαμε τὸ θέλημα αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, θὰ ἐγένετο ἡ γενεὰ του μέγα ἔθνος. **Ἀπὸ τὴν γενεάν δὲ αὐτὴν θὰ ἐγεννᾶτο ὁ Σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων**. Αὐτὸ ἀκριβῶς σημαίνουν αἱ λέξεις: «καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς».

Αὐτοὺς τοὺς λόγους εἶπεν ὁ Θεός. Ὁ Ἀβραάμ, πιστὸς ἀρχηγός, χωρὶς δισταγμὸν ὑπήκουσεν ἀμέσως. Ἔλαβε μαζί του τὴν σύζυγόν του Σάρραν, τὸν ἀνεψιὸν του Λώτ, τοὺς πολυπληθεῖς βοσκούς καὶ ὑπηρέτας του καὶ ἀνεχώρησεν.

Ἦτο μεγάλη ἡ ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ Πατριάρχης Ἀβραάμ. Ἐγκατέλειπε πατρίδα καὶ συγγενεῖς. Ἐβάδισε πρὸς τὸ ἄγνωστον χωρὶς μέσα συγκοινωνίας. Διέτρεξεν ἀσφαλῶς μεγάλους κινδύνους ἐν μέσῳ πρωτογόνων καὶ ἀγρίων λαῶν. Τίποτε ὅμως δὲν τὸν ἐσταμάτησε προκειμένου νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἐνεθυμείτο τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν ἐσκέπτετο παρὰ μόνον τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς. Ἐνεθυμείτο τὴν θεϊαν ὑπόσχεσιν περὶ σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους «καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς», καὶ αὐτὸ ἔκαμε τὸν θεοσεβῆ ἐκεῖνον Πατριάρχην νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, χωρὶς νὰ ὑπολογίζῃ κανένα κίνδυνον.

Φθάνει ἐπὶ τέλους εἰς τὴν εὐφορον καὶ ὠραίαν χώραν τῆς Χαναάν.

Εἰς τὴν γῆν τῆς ὑποσχέσεως, τῆς ἐπαγγελίας, ὅπου ἔρρεε μέλι καὶ γάλα. Αὐτὴν τὴν χώραν δίδει ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραάμ. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀβραάμ δὲν εἶναι ἀχάριστος. Τὸ πρῶτον τοῦ ἔργου, μόλις φθάνει εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, εἶναι νὰ προσευχηθῆ καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Πανάγαθον Θεὸν διὰ τὰς εὐεργεσίας του.

Τὴν προσευχὴν ποτὲ δὲν τὴν λησμονεῖ. Εἰς κάθε περίστασιν δοξάζει, παρακαλεῖ καὶ εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀγαθότητά του.

Ὁ Ἀβραάμ εἰς τὴν νέαν του πατρίδα, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ καὶ τὰ πλούτη, μετέφερε καὶ πνευματικὰ ἀγαθὰ. Ἐφερε μαζί του:

1) Τὴν πίστιν εἰς τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε τὸν κόσμον.

2) Τὴν πίστιν εἰς τὴν ὑπαρξίν ἀγαθῶν Ἀγγέλων καὶ δαιμόνων.

3) Τὴν πίστιν εἰς τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ περὶ σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τῆς ἁμαρτίας τῶν πρωτοπλάστων.

4) Τὴν πίστιν εἰς τὴν ὑπαρξίν καὶ ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς.

5) Τὴν συναίσθησιν τοῦ χρέους διὰ τὸν σεβασμὸν τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ.

6) Τὴν λατρείαν τοῦ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ.

7) Τὸν τρόπον τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς θυσίας ζώων.

Οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τῆς Χαναάν ὠνόμασαν τὸν Ἀβραάμ Ἰβρί, δηλαδὴ περάτην, ἐπειδὴ ἦλθεν ἀπὸ πέραν. Ἐπέρασε τὸν ποταμὸν Εὐφράτην. Τοιοῦτοτρόπως ἐκ τοῦ ἐπωνύμου Ἰβρί, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ ὠνομάσθησαν Ἐβραῖοι. ●

● 2. Ἰσαάκ

✠ (Γενεσ. ιζ' - ιη' 15, κα' 1 - 8, κβ' 1 - 19 καδ' 1 - 67)

Ο Θεός, ὅπως ἐμάθαμεν, ἔδωκε τὴν μεγάλην ἐπαγγελίαν (ὑπόσχεσιν) εἰς τὸν Ἀβραάμ, ὅτι ἐκ τῶν ἀπογόνων του θὰ γεννηθῆ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου.

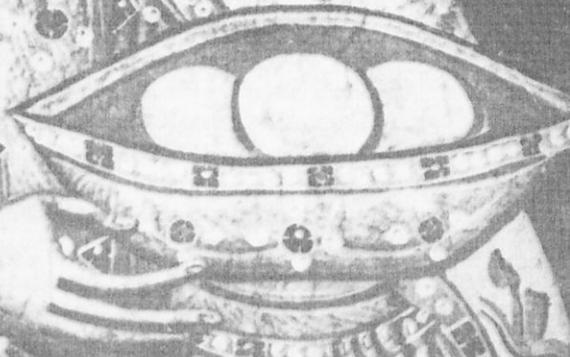
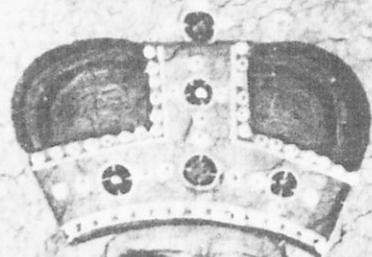
Πράγματι ἡ γυναῖκα τοῦ Ἀβραάμ, ἡ Σάρρα, ἔπειτα ἀπὸ πολλὰς προσευχὰς ἤξιώθη νὰ γεννήσῃ υἱόν, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη Ἰσαάκ. Ὁ μικρὸς Ἰσαάκ, ὅπως θὰ ἴδωμεν, ἦτο ὑπάκουον καὶ καλὸν τέκνον.

Μίαν ἡμέραν διὰ νὰ δοκιμάσῃ ὁ Θεὸς τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπακοὴν τοῦ Ἀβραάμ, διέταξεν αὐτόν, νὰ παραλάβῃ τὸν υἱόν του Ἰσαάκ καὶ νὰ τὸν προσφέρῃ ὡς θυσίαν.

ΟΔΥ

ΜΕΛ

ΧΙΣΕ
ΔΕΚ

Υποσηματίστηκε από το Ινστιτούτο Επιστάθευτικής Πολιτικής

Ὁ δίκαιος Μελχισεδέκ

Τοιχογραφία τοῦ Πρωτάτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἀποδιδόμενη εἰς τὸν Πανσέληνον
(14' αἰὼν)

Ὁ Μελχισεδέκ προεικονίζει τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν (Γενα. ιδ', 18 - 20).

« Λαβὲ τὸν υἱὸν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας, τὸν Ἰσαάκ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλὴν καὶ ἀνένεγκον αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ὀλοκάρπωσην » (Γενεσ. κβ' 2).

Αὐτὸ τὸ ὅποιον διέταζεν ὁ Θεὸς ἦτο πολὺ βαρὺ. Ἐπόνεσεν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀγαθοῦ πατρός, διότι ἔπρεπεν ὁ ἴδιος νὰ θυσιάσῃ τὸν ἠγαπημένον του Ἰσαάκ, τὸ προσφιλὲς αὐτό καὶ μονάκριβον τέκνον του.

Ἄλλὰ ὁ Ἀβραάμ εἶχε βαθεῖαν πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Ἐγνώριζεν ὅτι ὅσα ἔχομεν ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον ἀνήκουν εἰς τὸν Θεόν. Δὲν ἐσκέφθη τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον πῶς θὰ ἐκτελέσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Δὲν ὑπελόγησε τὸν ἀγαπητόν του υἱόν. Δὲν ὑπελόγησε τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν εἶχε δώσει εἰς αὐτὸν ὁ Θεός, ὅτι θὰ ἐπολλαπλασιαζόντο ὡσάν τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ. Πῶς θὰ ἐγένετο τοῦτο, ἀφοῦ ἐκαλεῖτο νὰ θυσιάσῃ τὸν μονογενῆ τοῦ υἱόν ; Ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ Θεὸς διέταζεν, ἔπρεπε νὰ γίνῃ τὸ θέλημά του.

Παραλαμβάνει, λοιπόν, ὁ πιστὸς καὶ ὑπάκουος Ἀβραάμ τὸν υἱὸν του Ἰσαάκ καὶ τὸν ὀδηγεῖ, κατόπιν πορείας τριῶν ἡμερῶν, εἰς τὸν τόπον τῆς θυσίας.

— Πάτερ, εἶπεν ὁ μικρὸς Ἰσαάκ, μόλις ἔφθασκν.

— Τί ἐστί, τέκνον ; ἀπήνησεν ὁ Ἀβραάμ.

«— Ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα· ποῦ ἐστί τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὀλοκάρπωσην ;

— Ὁ Θεὸς ὄφεται ἐαυτῷ πρόβατον εἰς ὀλοκάρπωσην τέκνον ».

Ταῦτα εἶπον πατὴρ καὶ υἱὸς καὶ μετ' ὀλίγον τὰ πάντα ἦσαν ἔτοιμα.

Ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὁ Ἀβραάμ τοποθετεῖ τὸν ἠγαπημένον Ἰσαάκ, τὸν υἱὸν του. Ὁ Ἰσαάκ ὑπάκουος καὶ πιστὸς υἱὸς θεοσεβεστάτου πατρός, δὲν φέρει ἀντίρρησην. Πρέπει νὰ θυσιασθῇ ἀφοῦ αὐτὸ θέλει ὁ Θεός. Εἶναι ἀκριβῶς ὁ τύπος ἐνὸς Ἄλλου Ἀθώου. Προεικονίζει τὸν ἀθῶον καὶ ἄκακον κατὰδικον τοῦ Γολγοθᾶ, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος μετὰ 2.000 περίπου ἔτη ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς θυσίας τοῦ Ἰσαάκ, θυσιάζεται διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, πιστὸς εἰς τὸ θέλημα ἐπίσης τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεὸς ὅμως δὲν εἶναι κακός. Εἶναι Πανάγαθος. Γνωρίζει τὴν πίστιν τοῦ Ἀβραάμ. Παρακολουθεῖ τὴν ὑποταγὴν τοῦ Ἰσαάκ. Χαίρεται διότι πατὴρ καὶ υἱὸς εἶναι ἀληθινὰ τέκνα του. Ὁ Ἀβραάμ καὶ ὁ Ἰσαάκ εἶναι ἄξιοι διὰ τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὅποιον ἐξέλεξεν αὐτούς ὁ Θεός.

Τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἄβραάμ εἶναι ἕτοιμος νὰ θυσιάσῃ τὸν υἱόν του, τὸν συγκρατεῖ Ἄγγελος Κυρίου.

« Μὴ ἐπιβάλης τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, — τοῦ λέγει — μηδέ ποιήσης αὐτῷ μηδέν· νῦν γὰρ ἔργων, ὅτι φοβῆ σὺ τὸν Θεόν καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ ».

Ἐντὶ τοῦ Ἰσαὰκ ὁ Θεὸς ἀποστέλλει πρόβατον καὶ ὁ Ἄβραάμ θυσιάζει αὐτὸ καὶ εὐχαριστεῖ τὸν Θεόν. Ἔχει κερδίσει μεγάλην νίκην. Ἠγάπησε τὸν Θεὸν περισσότερον καὶ ἀπὸ τὸ τέκνον του. Καὶ ὁ Θεὸς εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς μεγάλης του ἀγάπης ἐπαναλαμβάνει εἰς αὐτὸν τὴν ὑπόσχεσίν του.

« Καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀπ' ὧν ἀπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς ».

Ἴδου τὰ ἀποτελέσματα τῆς θερμῆς πίστεως καὶ τῆς ὑποταγῆς πρὸς τὸν Θεόν. Εὐλογία Θεοῦ. Εὐτυχία ἀληθινή.

Εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα ἐτῶν, μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς του, ὁ Ἰσαὰκ ἐνουμφεύθη τὴν Ρεβέκκαν, κόρην εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετον.

Ἀργότερον ἀπέθανε καὶ ὁ Ἄβραάμ εἰς ἡλικίαν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα πέντε ἐτῶν καὶ ἐτάφη ὑπὸ τοῦ Ἰσαὰκ εἰς τὸ σπήλαιον πλησίον τῆς πόλεως Χεβρών, ὅπου εἶχε ταφῆ καὶ ἡ Σάρρα.

Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τινὰ ἔτη συνέβη πεῖνα εἰς τὴν περιφέρειαν, εἰς τὴν ὁποίαν κατόκει ὁ Ἰσαὰκ, μετόκησεν οὗτος εἰς τὴν πόλιν Γέραρα. Ἐκεῖ ἐνεφανίσθη εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς καὶ ἐπανελάβεν εἰς αὐτὸν ὅ,τι περίπου καὶ εἰς τὸν πατέρα του Ἄβραάμ.

« Παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ εὐλογήσω σε· σοὶ γὰρ καὶ τῷ σπέρματί σου δώσω πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην καὶ στήσω τὸν ὄρκον μου, ὃν ὤμοσα τῷ Ἄβραάμ τῷ πατρί σου καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην καὶ εὐλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ».

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι ὑπενόουν καὶ πάλιν τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου.

Μὲ τὰς ἐπανειλημμένας ὑπομνήσεις ἤθελεν ὁ Θεὸς νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι

θὰ ἐκτελέσῃ πιστῶς τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν εἶχε δώσει εἰς τοὺς πρωτοπλάστους.

Ὁ Ἰσαὰκ καὶ ἡ Ρεβέκκα εἶναι τὸ δεύτερον εὐλογημένον ἀνδρόγυνον τῶν προπατόρων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Ἰσαὰκ, καθὼς διηγεῖται ἡ Ἁγία Γραφή, ἠγάπησε πολὺ τὴν σύζυγον τοῦ Ρεβέκκαν, ἡ ὁποία ἦτο σεμνή, εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος. Ἡ Ρεβέκκα ἦτο κόρη τοῦ Βαθουὴλ καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἐλιέζερ, ἐπιστάτην τοῦ Ἀβραάμ, ἔπειτα ἀπὸ προσευχῆν του. Ὁ πατὴρ καὶ ὁ ἀδελφός της ἐθεώρησαν θέλημα τοῦ Θεοῦ νὰ στείλουν εἰς Χαναὰν τὴν ὠραίαν αὐτὴν κόρην, ὡς σύζυγον τοῦ Ἰσαὰκ.

3. Ἰακώβ

(Γενεσ. κε' 24-34, κζ' 1-κη' 7)

Ὁ Ἰσαὰκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἦσαν εὐσεβεῖς καὶ πιστοὶ εἰς τὸν Θεόν. Ὁ Ἰσαὰκ μάλιστα — ἐκτός τῆς ὑπακοῆς, τὴν ὁποίαν εἶχε δεῖξει πρὸς τὸν πατέρα του, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ τὸν θυσιάσῃ εἰς τὸν Θεόν — ἔδειξε πολὺ καλὴν συμπεριφορὰν καὶ ὑποχωρητικότητα πρὸς ἕνα εἰδωλωλατρικὸν λαὸν τοὺς Φιλιστῆαιους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἠδίχησαν καὶ χωρὶς αὐτοῦ νὰ ἀνταποδώσῃ τὴν ἀδικίαν.

Κατόπιν τούτου, ὁ βασιλεὺς τῶν Φιλιστῆαιων Ἀβιμέλεχ ἐζήτησε συγγνώμην καὶ φίλιαν ἀπὸ τὸν Ἰσαὰκ.

Ἡ εὐλογημένη ὅμως αὐτῆ οἰκογένεια ἐστερεῖτο τέκνων. Δι' αὐτὸ ὁ Ἰσαὰκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἦσαν λυπημένοι.

Ὁ Ἰσαὰκ παρεκάλει θερμῶς τὸν Οὐράνιον Κύριον νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτὸν τέκνα, διότι τὰ τέκνα εἶναι εὐλογία Θεοῦ.

Ὁ Θεὸς ὁ ὁποῖος εἰσακούει τὰς προσευχὰς τῶν εὐσεβῶν, εἰσήκουσε καὶ τὴν θερμὴν προσευχὴν τοῦ εὐσεβοῦς Ἰσαὰκ καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν δύο υἱούς. Τὸν Ἠσαῦ καὶ τὸν Ἰακώβ. Ἦσαν δίδυμοι, ἀλλὰ πρωτότοκος ἐθεωρεῖτο ὁ Ἠσαῦ, διότι πρῶτος ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κοιλίας τῆς μητρός του. Ὁ πρωτότοκος εἶχεν ἐξαιρετικὴν θέσιν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ἦτο διάδοχος τοῦ πατρός. Ἐλάμβανε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς περιουσίας καὶ εἶχε καὶ πολλὰ ἄλλα δικαιώματα.

Ὁ Ἠσαῦ ἦτο κυνηγὸς καὶ εὕρισκετο τὸν περισσότερον καιρὸν εἰς τοὺς ἀγρούς. Ὁ Ἰακώβ ἠγάπα νὰ μένῃ εἰς τὴν σκηνὴν μαζὶ μὲ τὴν μητέ-

ρα του Ρεβέκκας. Ἐμενε συνήθως κοντά εἰς τὴν μητέρα του καὶ τὴν ἐβοήθει εἰς τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰακώβ ἐμαγεύρευε φακὴν. Ὁ Ἡσαῦ μὲν εἶχεν ἐπιστρέφει ἐκ τῶν ἀγρῶν κουρασμένος.

— Δῶσε μου ὀλίγην φακὴν, διότι πεινῶ, εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ.

— Δῶσε μου εἰς ἀντάλλαγμα τὰ πρωτοτόκια σου, ἀπήντησεν ὁ Ἰακώβ.

— Ἐγὼ ἀποθήσκω ἐκ τῆς πείνης. Τί νὰ κάμω τὰ πρωτοτόκια ;

Τοιοῦτρόπως, λοιπόν, ἐπώλησεν ὁ Ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἰακώβ, « ἀντὶ πινακίου φακῆς ».

Πόσον κακὴν συμπεριφορὰν ἔδειξαν καὶ οἱ δύο ! Ὁ εἰς εἶναι ἀνάξιος νὰ ἔχη τὰ πρωτοτόκια καὶ πωλεῖ ταῦτα « ἀντὶ πινακίου φακῆς ». Ἠγάπησε περισσότερο τὰ ὑλικά ἀγαθὰ ἀπὸ τὰ πνευματικά.

Ὁ ἄλλος εὐρίσκει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του εἰς μίαν στιγμὴν ἀνάγκης τὰ πρωτοτόκια.

Ἄλλὰ τὸ κακὸν δὲν τελειώνει μέχρις ἐδῶ. Ὅταν ὁ γέρον πατὴρ των, ὁ Ἰσαὰκ δὲν ἔβλεπε πλέον ἐκ τοῦ γήρατος, ἐκάλεσε τὸν Ἡσαῦ διὰ νὰ τὸν εὐλογήσῃ ὡς πρωτότοκον.

— Πήγαινε τέκνον μου — εἶπε — νὰ μοῦ φέρῃς ἕνα καλὸν κυνήγιον νὰ φάγω, νὰ εὐφρανθῶ καὶ νὰ σὲ εὐλογήσω.

Αὐτὸ τὸ ἤκουσεν ἡ Ρεβέκκα. Ἐκάλεσεν ἀμέσως τὸν ἀγαπητὸν της Ἰακώβ, ἠτοίμασε φαγητὸν ἐκ τῶν ἐριφίων καὶ τοῦ εἶπε.

— Πήγαινε τὸ φαγητὸν εἰς τὸν πατέρα σου, διὰ νὰ λάβῃς ἐσὺ τὴν εὐλογίαν.

Τοιοῦτρόπως καὶ ἐγένετο. Ὁ Ἰακώβ ἐξηπάτησε τὸν τυφλὸν γέροντα πατέρα του καὶ ἔλαβεν οὗτος τὴν εὐλογίαν.

Ὅταν ἐπέστρεψεν ὁ Ἡσαῦ φέρων τὸ κυνήγιον καὶ ἐπληροφόρηθῃ τὴν νέαν αὐτὴν διαγωγὴν τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐθύμωσε τόσο πολύ, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ φονεύσῃ αὐτόν.

Ἴδου τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀμαρτίας.

Ὁ Ἡσαῦ ὁ λαίμαργος καὶ περιφρονητὴς τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν ἀπώλεσε τὰ πρωτοτόκια καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ πατρὸς του.

Ὁ Ἰακώβ διὰ τὴν κακὴν συμπεριφορὰν του, ἀναγκάζεται νὰ φύγῃ, τρέμων τὴν ὄργην τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἡ Ρεβέκκα τὸν συνεβούλευσε νὰ μεταβῇ εἰς τὸν ἀδελφόν της Λάβαν. Ἐγκαταλείπει τοὺς γονεῖς καὶ τὴν πατρικὴν οἰκίαν καὶ φεύγει μακρὰν, διὰ νὰ τιμωρηθῇ ἀκόμη διὰ τὸ ἀμαρτημά του. Ἡ μήτηρ Ρεβέκκα, ἡ ὁποία ἐβοήθησε τὸν Ἰακώβ διὰ νὰ ἐ-

ξαπατήση τὸν πατέρα του, τιμωρεῖται καὶ αὐτὴ σκληρῶς. Βλέπει τὴν οἰκογένειάν της νὰ διαλύεται. Ἀποχωρίζεται τὸν ἡγαπημένον της Ἰακώβ καὶ τὸν στέλλει μακρὰν της, εἰς τὴν Μεσοποταμίαν. Δοκιμάζει πόνον εἰς τὴν μητρικὴν της καρδίαν, διότι βλέπει τὸ μεγάλο μῖσος μεταξύ τῶν υἱῶν της καὶ τρέμει μήπως ὁ Ἡσαῦ φονεύσῃ τὸν Ἰακώβ.

Ὁ Ἰακώβ φεύγει. Φεύγει ἀλλὰ, ὅπως φαίνεται, τὸν βαρύνουν τὰ ἀδικήματα, τὰ ὁποῖα ἔκαμε ἀπέναντι τοῦ ἀδελφοῦ του, διὰ τοῦτο σωτήριοι σκέψεις ἐπικρατοῦν ἐντὸς του. Εἶναι βέβαιον ὅτι μετανοεῖ. Αὐτὸ μᾶς τὸ δεικνύει ἡ συνέχεια τῆς ζωῆς του. Εἰς αὐτὸν ὑπόσχεται ὁ Θεὸς προστασίαν καὶ εὐλογίαν. Καὶ προστασίαν καὶ εὐλογίαν ὑπόσχεται ὁ Θεὸς μόνον εἰς τοὺς ἀγαθοὺς καὶ εἰς τοὺς μετανοοῦντας.

Μὲ σκέψεις λοιπὸν μετανοίας βαδίζει πρὸς τὴν ἐξορίαν καὶ μὲ τὸν φόβον πάντοτε τοῦ ἀδελφοῦ του. Κουρασμένος ἀπὸ τὸν δρόμον κἀθεται νὰ ἀναπαυθῇ. Ὁ ὕπνος δὲν ἀργεῖ νὰ τὸν καταλάβῃ καὶ ἐνῶ κοιμᾶται ὄνειρεύεται.

« Καὶ ἰδοῦ, κλίμαξ* ἐστηρικμένη ἐν τῇ γῆ, ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτῆς. Ὁ δὲ Κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς καὶ εἶπεν Ὁ Θεὸς Ἰακώβ τὸν πατέρα σου καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ μὴ φοβοῦ ἡ γῆ, ἐφ' ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς, σοὶ δώσω αὐτήν καὶ τῷ σπέρματί σου καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου, ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς καὶ πλατυθήσεται ἐπὶ θάλασσαν καὶ ἐπὶ λίβα, καὶ ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἐπ' ἀνατολάς, καὶ ἐνελογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ σπέρματί σοι καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰμὶ μετὰ σοῦ διαφυλάσσω σε ἐν τῇ ὁδῷ πάσης, οὗ ἂν πορευθῆς καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην, ὅτι οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω, ἕως τοῦ ποιῆσαί με πάντα ὅσα ἐλάλησά σοι ».

Ὁ Ἰακώβ ἐντρομος ἐξύπνησε καὶ ἀνεφώνησε. « Πόσον φοβερὸς εἶναι αὐτὸς ὁ τόπος. Ἐδῶ εἶναι ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ πύλη τοῦ Οὐρανοῦ ». Τὸ πρῶν πρὶν ξεκινήσῃ διὰ τὸ μακρινόν του ταξεῖδιον ἔθεσεν ἕνα λίθον, κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς ἐποχῆς καὶ ἔχυσε ἐπ' αὐτοῦ ἔλαιον εἰς ἀνάμνησιν τοῦ θαυμαστοῦ αὐτοῦ ὄνειρου. Ὁνόμασε τὸν τόπον ἐκεῖνον **Οἶκος Θεοῦ** (ἐβραϊστί, Βαιθῆλ) καὶ προσηυχῆθη πρὸς τὸν Οὐράνιον Κύριον,

* Ἡ κλίμαξ αὕτη προεικονίζει τὴν Θεοτόκον, ἡ ὅποια ἐγέννησε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ Θεόν μας καὶ ἤνωσε τὴν γῆν μὲ τὸν Οὐρανόν.

ὁ ὁποῖος τόσῃ ἀγάπῃ καὶ καλωσύνῃ ἔδειξεν εἰς τὸν μετανοήσαντα πλέον Ἰακώβ.

« Κύριέ μου καὶ Θεέ μου, σὲ παρακαλῶ νὰ εἶσαι μαζί μου καὶ νὰ μὲ διαφυλάττῃς εἰς τὸν δρόμον μου. Νὰ μὴ μοῦ λείψουν ὁ ἄρτος καὶ τὰ ἐνδύματα. Νὰ ἐπιστρέψω μίαν ἡμέραν εἰς τὴν πατρικὴν μου οἰκίαν. Νὰ εἶσαι ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου καὶ ἐγὼ θὰ εἶμαι πιστὸς εἰς Σὲ πάντοτε ».

Ἡ προσευχὴ αὐτὴ μᾶς δεικνύει ἀκριβῶς τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν εὐσέβειαν πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν τοῦ τρίτου αὐτοῦ προπάτορος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δηλαδὴ τοῦ Ἰακώβ.

Ὁ Ἰακώβ μὲ τὴν βοήθειαν πλέον τοῦ Θεοῦ συνεχίζει τὸν δρόμον του καὶ φθάνει εἰς τὴν Χαρράν. Ὁ θεῖος του Λάβαν τὸν ὑποδέχεται καὶ τὸν περιποιεῖται.

— Δὲν θέλω, τοῦ εἶπε, νὰ μοῦ ἐργάζεσαι δωρεάν. Πόσον μισθὸν θέλεις νὰ σοῦ προσφέρω διὰ τὴν ἐργασίαν τὴν ὁποίαν θὰ ἐκτελέσῃς ἐδῶ πλησίον μου ;

— Θὰ ἐργασθῶ πλησίον σου ἑπτὰ ἔτη καὶ θὰ λάβω ὡς σύζυγόν μου τὴν νεωτέραν κόρην σου Ραχὴλ, ἀπήντησεν ὁ Ἰακώβ.

Ὅταν παρῆλθον τὰ ἑπτὰ ἔτη, ὁ Λάβαν ἐξηπάτησε τὸν Ἰακώβ, ὅπως αὐτὸς ἄλλοτε ἐξηπάτησε τὸν πατέρα του καὶ ἀντὶ τῆς Ραχὴλ τοῦ ἔδωκε τὴν Λείαν, τὴν μεγαλυτέραν κόρην του. Ὁ Ἰακώβ, τότε, ἐνουμηθεὶς ἀσφαλῶς, ὅτι καὶ αὐτὸς ἄλλοτε ἠδίκησε τὸν ἀδελφόν του, εἰργάσθη ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη ἀκόμη διὰ νὰ λάβῃ καὶ τὴν Ραχὴλ. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ἐθεωρεῖτο ἀμάρτημα ὁ γάμος μὲ περισσοτέρας γυναῖκας. Ὁ Χριστιανισμὸς ἀργότερον ἐξύψωσε τὴν γυναῖκα καὶ τὴν ἐξίσωσε πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ ἐπομένως κατήργησε τὴν πολυγαμίαν, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ γυναῖκες ἐξελαμβάνοντο ὡς δοῦλαι ἢ τροφὰι τῶν τέκνων, τὰ ὁποῖα ἤρχοντο εἰς τὸν κόσμον.

Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν τιμίαν ἐργασίαν του ὁ Ἰακώβ ἀπέκτησε οἰκογένειαν καὶ ποίμνια καὶ πλοῦτην.

Εἶχεν ἀρκετὰ ἐργασθῆ καὶ εἶχε πλέον τιμωρηθῆ διὰ τὴν κακίην του συμπεριφορᾶν. Εἶχεν ὅμως μετανόησει εὐλικρινῶς καὶ ἐπομένως εἶχε συγχωρηθῆ ἀπὸ τὸν πολυεύσπλαχνον Θεόν. Ἐπρεπεν ὅμως νὰ συμφιλιωθῆ καὶ μὲ τὸν ἀδελφόν του. Ἐπρεπε νὰ ταπεινωθῆ ἐμπρὸς εἰς τὸν Ἠσαῦ καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ συγγνώμην. Αὐτὸ ἐχρειάζετο διὰ νὰ ἀποδειχθῆ καὶ νὰ φανῆ καλύτερα εἰς τοὺς ἀπογόνους του ἢ μετάνοια καὶ ἡ ἀγιότης τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβ.

Ἡ πρᾶξις αὐτῆ θὰ τὸν ἐπανάφερον εἰς τὴν πατρικὴν τοῦ οἰκίαν καὶ θὰ τὸν ἀνεδεικνύεν ἄξιον πρόγονον τοῦ Χριστοῦ μας. Καὶ αὐτὸ ἔκαμε. Ὁ καιρὸς ἔφθασεν. Ἔπρεπε νὰ κάμῃ ἰδικὴν τοῦ οἰκίαν, ἰδικὴν τοῦ οἰκογένειαν. Ἔπρεπε νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του. Ἦτο ἔτοιμος πλέον.

Ἐλαβε μαζί του τὰς γυναῖκας του καὶ τὰ τέκνα, τὰ ὅποια ἐν τῷ μεταξύ τοῦ ἐχάρισεν ὁ Θεός, τὰ ποιμνιά του, ὅλην τὴν περιουσίαν καὶ τοὺς ὑπηρετάς του καὶ ἐξεκίνησεν.

Ὅταν ἐπλησίαζεν εἰς τὴν χώραν, εἰς τὴν ὅποιαν διέμενον ὁ ἀδελφός του, ἀπέστειλεν ἀγγελιαφόρους, διὰ νὰ ἀναγγείλῃ εἰς αὐτόν, ὅτι ἐπανάερχεται εἰς τὴν πατρίδα του.

— Νὰ ἀναγγεῖλητε εἰς τὸν Ἡσαῦ, ὅτι ἐπιστρέφει ὁ ἀδελφός του δούλος του καὶ τοῦ ζητεῖ συγγνώμην καὶ θέλει συγχώρησιν.

Οἱ ἀγγελιαφόροι ἐπέστρεψαν καὶ ἀνήγγειλον πρὸς τὸν Ἰακώβ, ὅτι ὁ Ἡσαῦ ἔρχεται πρὸς συνάντησίν του μὲ τετρακισίους ἄνδρας.

Ὁ Ἰακώβ ἐφοβήθη πολὺ διότι δὲν ἐγνώριζε μὲ ποίας διαθέσεις ἔρχεται ὁ ἀδελφός του.

Ἐἶχεν ἤδη δεῖξει ἀπέναντι τοῦ Ἡσαῦ ταπεινώσιν καὶ τοῦ εἶχε ζητήσῃ συγγνώμην. Δὲν τοῦ ἀπέμενε πλέον παρὰ μόνον ἡ προσευχή. Αὐτὸ καὶ ἔκαμε.

«Ὁ Θεὸς τοῦ πατρὸς μου Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατρὸς μου Ἰσαάκ, Κύριε, Σὺ ὁ ὅποιος μὲ διέταξες νὰ ἐπικνέθω εἰς τὴν πατρίδα μου, μὲ τὴν ὑπόσχεσιν, ὅτι θὰ μὲ κάμῃς εὐτυχῆ, ἀξιώσόν με τῆς δικαιοσύνης Σου καὶ τῆς ἀληθείας Σου. Φύλαξόν με ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἀδελφοῦ μου, διότι φοβοῦμαι μήπως κάμῃ κακὸν εἰς ἐμὲ καὶ τὴν οἰκογένειάν μου. Σὺ μὲ ὑπεσχέθης, ὅτι θὰ μὲ κάμῃς εὐτυχισμένον καὶ θὰ πληθύνῃς τοὺς ἀπογόνους μου ὡσάν τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης».

Κατόπιν ἐξαπέστειλεν ὑπηρετάς μὲ πλούσια δῶρα πρὸς τὸν ἀδελφόν του καὶ ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο, ἐφρόντισε νὰ μεταφέρῃ εἰς ἀσφαλὲς καταφύγιον τὴν οἰκογένειάν του καὶ ὅτι ἄλλο ἠδύνατο.

Ἐκεῖνην τὴν νύκτα ἔμεινε μόνος. Ἡ Ἁγία Γραφή μᾶς διηγεῖται, ὅτι αὐτὴν τὴν νύκτα ἐγίνε μία πάλη μεταξύ τοῦ Ἰακώβ καὶ ἐνὸς ἀνθρώπου, ὁ ὅποιος ἀσφαλῶς ἐσυμβόλιζε τὸν Θεόν. Ἐπάλαισαν ὅλην τὴν νύκτα καὶ τὸ πρῶτὸ ὁ ἄνθρωπος ἠθέλησε νὰ φύγῃ, ἀλλ' ὁ Ἰακώβ τὸν ἐκράτησε.

— Δὲν θὰ σὲ ἀφήσω νὰ φύγῃς, ἂν δὲν μὲ εὐλογῆσῃς.

— Καὶ ποῖον εἶναι τὸ ὄνομά σου, ἀπήντησεν ὁ ἄνθρωπος.

—'Ιακώβ ὀνομάζομαι.

— Δὲν θὰ ὀνομάζομαι πλέον 'Ιακώβ, ἀλλὰ 'Ισραήλ, διότι ἐφάνησιν ἰσχυρὸς ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπομένως θὰ εἶσαι ἰσχυρὸς καὶ μεταξύ τῶν ἀνθρώπων.

Καὶ ἠυλόγησε τὸν 'Ισραήλ, ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐσυμβόλιζε τὸν Θεόν. 'Ισραήλ σημαίνει ἰσχυρὸς. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ 'Ιακώβ καλοῦνται 'Ισραηλιῖται. Τὸ μέρος ἐκεῖνο ὀνόμασεν ὁ 'Ισραήλ **εἶδος Θεοῦ**, διότι εἶδε τὸν Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Αὐτὴ ἡ νυκτερινὴ πάλη παρουσιάζει τὸν δύσκολον ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον ἐπὶ εἴκοσι καὶ πλέον ἔτη ἠγωνίσθη ὁ Πατριάρχης 'Ιακώβ, διὰ νὰ συγχωρηθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παλαιάν του συμπεριφορὰν καὶ διὰ νὰ γίνῃ ἄξιος πρόγονος τοῦ Χριστοῦ μας. Ἡ τελικὴ ἀποκατάστασις ἀκολουθεῖ μετ' ὀλίγας ὥρας.

'Απὸ μακρόθεν ἐμφανίζεται ὁ 'Ησαῦ. Ὁ 'Ισραήλ (δηλ. ὁ 'Ιακώβ) πίπτει καὶ τὸν προσκυνᾷ ἐπτά φορές. Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐναγκαλιζοῦνται καὶ κλαίουσιν. Πόσον συγκινητικὴ καὶ εὐλογημένη εἶναι ἡ στιγμή, ὅταν οἱ ἄνθρωποι μετανοοῦν! Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐπανέρχεται καὶ μένει πάντοτε μαζί των.

Ὁ 'Ισραήλ παρουσιάζει εἰς τὸν 'Ησαῦ τὴν οἰκογενεάν του καὶ ἐκεῖνος χαίρει διότι βλέπει τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα τοῦ ἀδελφοῦ του.

'Αλλ' ὁ 'Ισραήλ εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν Θεόν, ὅτι εἰταν θὰ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πατρίδα του θὰ ἔκτιζε θυσιαστήριον. Δὲν ἐλησμόνησε τὴν ὑπόσχεσίν του. Μετέβη εἰς τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον εἶδε τὸ ὄνειρον καὶ ἤκουσε τὸν Θεόν, δηλαδή, εἰς τὴν Βαιθὴλ καὶ ἔκτισε τὸ θυσιαστήριον καὶ ἠυχάριστήσεν τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν του. Μετὰ ταῦτα ἡ Ραχὴλ ἔτεκε τὸν τελευταῖον υἱὸν τοῦ 'Ιακώβ, τὸν Βενιαμὴν καὶ ἀπέθανεν.

④. Ἰωσήφ

† (Γενεσ. γγ' 1-20, λδ' 1-4, 16-29, λς' 1-35)

Ο'Ιακώβ ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν Χαναὰν καὶ ἤρχισε νὰ τακτοποιῇ τὰ πράγματα, πού εἶχε φέρει μαζί του ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν, ἀνεκάλυψε μεταξύ τῶν ἐνδυμάτων τῆς συζύγου του Ραχὴλ μερικά εἶδωλα, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἡ Ραχὴλ ἐκ τῆς πατρικῆς τῆς οἰκίας. Ἀμέσως κατέστρεψε τὰ εἶδωλα αὐτά, διότι δὲν ἤθελε νὰ ὑπάρχουν εἰς τὴν οἰκίαν του οἱ ψευδεῖς θεοί, τοὺς ὁποῖους ἐλάτρευον οἱ συγγενεῖς του εἰς τὴν Μεσοπο-

ταμίαν. Ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ἀληθινὸς Θεὸς, εἶναι ὁ Θεὸς τὸν ὁπαῖον ἐλάτρευον ὁ πάππος του Ἰαβραάμ καὶ ὁ πατὴρ του Ἰσαάκ. Εἰς αὐτὸν τὸν **ἕνα καὶ μόνον** Θεὸν ἐπίστευεν ὁ Ἰακώβ καὶ αὐτὸν ἐλάτρευεν.

Μὲ τὴν εὐλογία τῷ Θεοῦ, ἔκαμε μεγάλην οἰκογένειαν. Ἀπέκτησε δώδεκα υἱοὺς καὶ μίαν θυγατέρα τὴν Δείνα.

Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἦσαν: **Ὁ Ρουβὴν, ὁ Συμεὼν, ὁ Λευὶ, ὁ Ἰούδας, ὁ Ἰσαάχαρ, ὁ Ζαβουλὼν, ὁ Δάν, ὁ Νεφθαλεὶμ, ὁ Γάδ, ὁ Ἀσήρ, ὁ Ἰωσήφ καὶ ὁ Βενιαμίν.**

Αὐτοὶ ἦσαν ἡ ἐλπίς του διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τῆς ὑποσχέσεως τοῦ Θεοῦ, ὅτι θὰ ἐγένετο πατὴρ μεγάλου λαοῦ καὶ ὅτι ἐκ τῶν ἀπογόνων του θὰ ἐγεννᾶτο ὁ Λυτρωτής.

Μεταξὺ τῶν τέκνων του ἦσαν ὁ Ἰωσήφ καὶ ὁ Βενιαμίν. Ἦσαν τὰ μικρότερα καὶ διὰ τοῦτο ἐφρόντιζε περισσότερον περὶ αὐτῶν ὁ Ἰακώβ. Ἡ ἰδιαιτέρα αὐτῆ φροντίς του ἔκαμε τὰ ἄλλα τέκνα του νὰ ζηλεύουν. Ὅταν μάλιστα ὁ Ἰωσήφ ἐφόρεσεν ἕνα ὠραιότατον ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον τοῦ προσέφερον ὁ πατὴρ του, ἤρχισαν νὰ φέρονται πρὸς αὐτὸν μὲ πολὺ κακὸν τρόπον. Ὁ Ἰωσήφ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ, διατί φέρονται πρὸς αὐτὸν τόσον σκληρῶς. Παρὰ τὴν κακὴν των ὁμῶς συμπεριφορὰν δὲν ἔπαυεν οὗτος νὰ ἀγαπᾷ αὐτούς.

Μίαν νύκτα ὁ Ἰωσήφ εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του, ὅτι ἐθέριζον εἰς τοὺς ἀγρούς αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ του. Ἐξάφνα εἶδε τὰ δεμάτια τῶν ἀδελφῶν του νὰ πίπτουν καὶ νὰ προσκυνοῦν τὸ ἰδικόν του.

Μίαν ἄλλην νύκτα εἶδε πάλιν νὰ τὸν προσκυνοῦν ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἕνδεκα ἀστέρες. Τὰ ὄνειρα αὐτὰ διηγήθη εἰς τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς του. Οἱ ἀδελφοὶ του ἐθύμωσαν πολὺ, διότι ἐφοβήθησαν, ὅτι τὰ ὄνειρα ἐσήμαινον, ὅτι θὰ ἐβασιλεύεν ὁ Ἰωσήφ καὶ αὐτοὶ θὰ προσεκύνουσιν αὐτόν.

Διὰ τοῦτο ὅταν ὁ Ἰωσήφ μετέβη εἰς τοὺς ἀγρούς πρὸς συνάντησιν τῶν ἀδελφῶν του, οἱ ὁποῖοι ἔβροσκον τὰ ποιμνία, ἀπεφάσισαν οὗτοι νὰ κακοποιήσουν αὐτόν.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τὸν ἔρριψαν εἰς ἕνα λάκκον. Ὅστερα ἀπὸ πρότασιν ὁμῶς τοῦ Ἰούδα, ἀπεφάσισαν νὰ πωλήσουν αὐτόν, ὡς δοῦλον, εἰς ἐμπόρους, οἱ ὁποῖοι μετέβαινον εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπωλήθη ὁ Ἰωσήφ εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον τοῦ Φαραὼ Πετεφρῆν. Οἱ ἀδελφοὶ παρέστησαν τότε εἰς τὸν γέροντα πατέρα των, ὅτι ἄχριον θηρίον κατέφαγε τὸν Ἰωσήφ. Ὁ Ἰακώβ ἐπίστευσεν εἰς τοὺς λόγους τῶν υἱῶν του καὶ ἔμεινεν ἀπαρηγόρητος.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ Ἰωσήφ ἔζη εὐχαριστημένος. Κατόπιν ὅμως ἡ σύζυγος τοῦ Πετεφρῆ διέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν σύζυγόν της ὡς κακὸν καὶ ἀνόμιον, διότι ὁ Ἰωσήφ δὲν ἤθελε νὰ διαπράξῃ ἀμαρτίαν, τὴν ὁποίαν ἤθελαν αὐτῆ.

Ἐρρίφθη τότε ἀδίκως εἰς τὰς φυλακάς. Καὶ ἐν τῇ φυλακῇ ὅμως διεφύλαξεν αὐτὸν ὁ Θεός. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δὲν ἀφῆκεν αὐτὸν ἀπροστάτευτον. Ἐκεῖ ἐξήγησεν δύο ὄνειρα φυλακισμένων ὑπαλλήλων τοῦ Φαραῶ.

+ (5) Ὁ Ἰωσήφ ἐξηγεῖ τὰ ὄνειρα

Τὸ πρῶτον ὄνειρον ἐξήγησεν εἰς τὸν ἀρχιμοχθόν, ὁ ὁποῖος εἶδεν, ὅτι ἔθλιβε σταφυλὰς καὶ προσέφερεν εἰς τὸν Φαραῶ καὶ τοῦ εἶπεν, ὅτι θὰ ἀπελευθερωθῆ καὶ θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν θέσιν του.

Τὸ δεύτερον ὄνειρον ἐξήγησεν εἰς τὸν ἀρχισιτοποιόν, ὁ ὁποῖος εἶδεν ὅτι εἶχεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του κάμιστρα μὲ γλυκίσματα καὶ κατήρχοντο τὰ ὄρνεα καὶ ἤρπαζον ταῦτα, καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐφρονεύετο. Τὰ ὄνειρα ἐπληθεύσαν.

Μετὰ δύο ἔτη ἐξήγησε ἄλλα δύο ὄνειρα τοῦ ἰδίου τοῦ Φαραῶ.

Τὸ πρῶτον ὄνειρον: «Ἐπτὰ ἀγελάδες ὠραῖαι καὶ παχεῖαι ἐβοσκον παρὰ τὸν Νεῖλον, ἀλλ' ἀνέβησαν ἄλλαι ἐπτὰ ἄσχημοι καὶ ἰσχναὶ καὶ κατέφαγον τὰς πρῶτας».

Τὸ δεύτερον ὄνειρον: «Ἐπτὰ στάχεις ὠραῖοι καὶ μεστοὶ ἐβλάστησαν παρὰ τὸν Νεῖλον, ἄλλοι ἐπτὰ στάχεις ἐβλάστησαν ἰσχνοὶ καὶ λεπτοὶ καὶ κατέφαγον τοὺς πρῶτους.

Ὁ Ἰωσήφ ἔδωκε τὴν ἐξῆς ἐρμηνείαν:

Θὰ προηγηθῶν ἐπτὰ ἔτη εὐφορίας καὶ θὰ ἐπακολουθήσουν ἄλλα ἐπτὰ ἔτη δυστυχίας. Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ συγκεντρωθῆ εἰς τὰς ἀποθήκας ἄφθονος σῖτος.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὰς ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας ἔδωκεν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἀπὸ τὰς καλὰς συμβουλὰς ἐζηρᾶτο ἡ ζωὴ καὶ ἡ εὐημερία ὁλοκλήρου τοῦ Αἰγυπτιακοῦ λαοῦ, ὁ Φαραῶ διώρισεν αὐτὸν ἀντιβασιλέα τῆς Αἰγύπτου.

Ὁ Ἰωσήφ ἐκυβέρνησε μὲ σοφίαν καὶ σύνεσιν καὶ ἔγινεν ὁ μέγας εὐεργέτης τῶν Αἰγυπτίων. Ἐνυμφεῦθη δὲ τότε τὴν Ἀσινέθ, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέκτησε δύο υἱούς, τὸν Ἐφραΐμ καὶ τὸν Μανασσῆν. ○

6. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ εἰς τὴν Αἴγυπτον

Ο Ἰωσήφ εἶχε γεμίσει τὰς ἀποθήκας τῆς Αἴγυπτου μὲ ἀφθονον σῖτον. Εἶχε κάμει προμηθείας διὰ πολλὰ ἔτη καὶ διὰ πολλοὺς λαοὺς. Τοῦτο ὑπῆρξε σωτήριον, διότι γρήγορα ἤρχισεν ὁ καιρὸς τῆς δυστυχίας. Ἡ πείνα ἐμάστιζε τόσοσιν τὴν Αἴγυπτον, ὅσον καὶ ὅλας τὰς γειτονικὰς χώρας. Δι' αὐτὸ πρὸςβῆαι ἀπὸ τὰς χώρας ποὺ ἐπεινῶν, ἔτρεχον εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ ἀγοράσουσιν σῖτον. Τὸ ἴδιον ἔκαμε καὶ ὁ γέρον Πατριάρχης Ἰακώβ. Ἔστειλε τοὺς δέκα υἱοὺς του νὰ προμηθευθοῦν σῖτον. Ἐκράτησε κοντὰ του μόνον τὸν Βενιαμίν, εἰς τὸν ὁποῖον μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἡγαπημένου του Ἰωσήφ εἶχε συγκεντρώσει τὴν τρυφερὰν στοργὴν του. Οἱ ἀδελφοὶ παρουσιάσθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Αἴγυπτου μὲ χρήματα καὶ σάκκους. Ποῦ νὰ φανταστοῦν ὅτι ὁ ἀδελφός των, τὸν ὁποῖον πρὶν ἀπὸ εἴκοσι ἔτη ἐπώλησαν, ἦτο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, μετὰ τὸν Φαρκῶ, εἰς τὴν Αἴγυπτον; Ὁ Ἰωσήφ τοὺς εἶδε νὰ τὸν προσκυνοῦν, τοὺς ἤκουσε νὰ τοῦ ὁμιλοῦν, ἐπληροφορήθη ὅτι ἤρχοντο ἀπὸ τὴν γῆν Χαναάν καὶ ἦσαν τέκνα τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβ καὶ συνεκινήθη. Ἐπέστρεψε μὲ τὴν μνήμην του εἴκοσι ἔτη ὀπίσω, ἐνεθυμήθη τὰ ὄνειρα τὰ ὁποῖα εἶχεν ἰδῆ, τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸν ἔρριψαν οἱ ἀδελφοὶ του εἰς τὸν λάκκον καὶ μετὰ τὸν ἐπώλησαν ἀσπλάγχως ὡς δοῦλον, τὴν φυλάκισίν του, ὅλας τὰς θλίψεις καὶ τὰ βάσανά του. Ἐλυπήθη διὰ τὴν κακίαν τῶν ἀδελφῶν του. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸν συνεχίνει ἡ ἐνθύμησις τοῦ πατρός του, τοῦ τόσοσιν τρυφεροῦ εἰς αὐτόν, καὶ τοῦ μικροτέρου ἀδελφοῦ του, τοῦ ὁμομητρίου πολυαγαπημένου Βενιαμίν. Πόσων, ἀλήθεια, εἶχε νοσταλγήσει τὸν ὑπέροχον αὐτόν πατέρα καὶ τὸν γλυκύτατον ἀδελφόν! Μὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς σκληροὺς ἀδελφούς εἰς τὸ βάθος τοὺς ἠγάπα. Νὰ ἦσαν ἄραγε τόσοσιν κακοί, ὅπως πρὶν ἀπὸ τόσοσιν καιρόν; Ἀπεράσισε νὰ τοὺς δοκιμάσῃ.

— Εἶσθε κατασχοποὶ, τοὺς εἶπε, καὶ ἤλθατε νὰ κατασκοπεύσῃτε τὴν Αἴγυπτον. Ποῖος εἶναι ὁ πατήρ σας; Ἐχετε ἄλλους ἀδελφούς καὶ ποῖους;

— Εἴμεθα τίμιοι ἄνθρωποι, εἶπον. Εἴμεθα δώδεκα ἀδελφοί. Ἠλθομεν ἐδῶ οἱ δέκα· ὁ ἓνας ἔμεινε κοντὰ εἰς τὸν πατέρα μας, ὁ ἄλλος ἔχει χαθῆναι πρὶν ἀπὸ πολὺ καιρόν.

— Ἐνας ἀπὸ σᾶς νὰ ὑπάγῃ νὰ φέρῃ τὸν ἄλλον ἀδελφόν σας. Οἱ ἄλλοι θὰ κρατηθῆτε ἐδῶ.

Οἱ δέκα ἀδελφοὶ ἐταράχθησαν. Ἀγνοοῦντες ποῖος ἦτο ὁ ἄρχων, εἶ-

πον εἰς τὴν γλῶσσαν των: Δίκαια παθαίνουμε. Εἴμεθα ἔνοχοι διὰ τὸν ἀδελφόν μας, τὸν ὅποιον ἐπωλήσαμεν.

Ὁ Ἰωσήφ ἔμαθεν αὐτὸ τὸ ὅποιον ἤθελεν. Οἱ ἀδελφοὶ του εἶχον μετανοήσει. Ἡ συγκίνησις τὸν ἔπνιγε. Διὰ νὰ μὴν τὸν ἀντιληφθοῦν ἀπεμακρύνθη καὶ ἔκλυσε κρυφίως. Ἀφοῦ ἀνεκουφίσθη μὲ τὰ δάκρυα, ἐπέστρεψεν εἰς τοὺς καταπτοημένους ἀδελφούς του, οἱ ὅποιοι ἔτρεμον.

Μὴ φοβηθῆτε, τοὺς εἶπεν. Ἐνα μόνον θὰ κρατήσω. Οἱ ἄλλοι θὰ πάρετε τὸν σῆτον καὶ θὰ μεταβῆτε εἰς τὴν Χαναάν, διὰ νὰ μοῦ φέρητε τὸν ἀδελφόν σας. Ἐμεινεν ὁ Συμεών. Οἱ ἄλλοι ἐπῆγαν εἰς τὴν Χαναάν, ὅπου διηγήθησαν εἰς τὸν Ἰακώβ ὅλα τὰ συμβάντα. Εἶχον μάλιστα ἀπορήσει, διότι εὔρον εἰς τοὺς σάκκους των τὰ χρήματα.

+ 7. Ἡ ἀναγνώρισις μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν

Με δυσκολίαν ἔδωκεν ὁ Ἰακώβ τὸν Βενιαμὶν εἰς τοὺς ἀδελφούς του. Ἐπεισθὴ ἀπὸ τὸν Ἰούδαν, ὁ ὅποιος τοῦ εἶπε μὲ πολλὴν λογικὴν. Ἄν δὲν μᾶς δώσης τὸν Βενιαμίν, δὲν θὰ μᾶς δώσῃ ὁ ἄρχων σῆτον καὶ δὲν θὰ ἐλευθερώσῃ τὸν φυλακισμένον Συμεών. Σοῦ ὑπόσχομαι νὰ τὸν ἐπαναφέρω.

Τὸ καραβάνι τῶν ἀδελφῶν μὲ πλοῦσια δῶρα διὰ τὸν ἄρχοντα καὶ διπλὰ χρήματα, ἐπειδὴ ἐθεωρήθη ὅτι κατὰ λάθος ἔβαλαν οἱ ἀποθηκάριοι Αἰγύπτου τὰ χρήματα εἰς τοὺς σάκκους, ἐξεκίνησε διὰ τὴν Αἴγυπτον. Ὄταν ἔφθασαν παρουσιάσθησαν μὲ φόβον εἰς τὸν Ἰωσήφ. Ἐκεῖνος μὲ βαθυτάτην χαρὰν καὶ συγκίνησιν τοὺς εἶδεν ὅλους καὶ ἰδιαίτερος τὸν Βενιαμίν. Ἐδῶσε διαταγὴν τὸ μεσημέρι νὰ παραθέσουν γεῦμα βασιλικὸν εἰς τὸ μέγαρόν του. Τοὺς ἔβαλε κατὰ σειρὰν ἡλικίας. Εἶχεν ἐλευθερώσει καὶ τὸν Συμεών. Ἐπειτα ἐγέμισε τοὺς σάκκους τῶν σῆτον καὶ ἔβαλε καὶ πάλιν εἰς κάθε σάκκον ὅλα τὰ χρήματα. Εἰς τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμίν ἔβαλε τὸ ἀργυροῦν του ποτήριον. Ὄταν ἀπεμακρύνθησαν, ἔστειλεν ἐπιστάτην μαζί μὲ στρατιώτας διὰ νὰ τοὺς προφθάσῃ.

— Ποῖος ἀπὸ σᾶς, τοὺς ἐφύναξεν ἀπειλητικὰ, ἔκλεψε τὸ ἀργυροῦν ποτήριον τοῦ ἄρχοντος;

Ἐκεῖνοι ἐξεπλάγησαν καὶ παρεκάλεσαν νὰ γίνῃ ἔρευνα. Ἐγίνε πραγματι ἔρευνα καὶ τὸ ποτήριον εὑρέθη εἰς τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμίν. Ὁ ἐπιστάτης τοὺς ὠδήγησεν ὀπίσω καὶ τοὺς παρουσίασεν εἰς τὸν Ἰωσήφ.

— Θὰ κρατήσω ὡς δοῦλον τὸν Βενιαμίν, εἶπεν ἐκεῖνος. Οἱ ἄλλοι δύνασθε νὰ ἀναχωρήσετε.

— Κράτησε ἐμέ ὡς δοῦλον, ἀντέτεινεν ὁ Ἰούδας. Ἄν δὲν γυρίσῃ ὁ Βενιαμίν, ὁ γέροντα πατήρ μας θὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν λύπην του. Ὁ Ἰωσήφ ἐδάκρυσεν. Τὰ δάκρυά του ἤρχισαν νὰ τρέχουν. Εἶδε καθαρά τὴν μετανοίαν τῶν ἀδελφῶν του.

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός σας Ἰωσήφ εἶπε καὶ ἐνηγκαλίσθη πρῶτον τρυφερώτατα τὸν Βενιαμίν καὶ ἔπειτα τοὺς ἄλλους του ἀδελφοὺς. Ὅλοι ἐκλαυσαν καὶ ἡ χαρὰ των ἦτο εὐλικρινὴς καὶ μεγάλη.

— Πηγαίνετε εἰς τὸν πατέρα μας καὶ νὰ ἔλθετε μαζί του ὅλοι σας ἐδῶ, διότι ἡ πείνα θὰ διαρκέσῃ πολλὰ ἔτη ἀκόμη, τοὺς εἶπεν. ✨

† ° 8. Ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν Αἴγυπτον

Ὁ Ἰακώβ ἀνέμενε τὰ τέκνα του μὲ ἀγωνίαν. Ὅταν τὰ εἶδεν ἐχάρη καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν. Μὲ ἀγαλλίασιν ὑπεδέχθη τὸν Συμεὼν καὶ τὸν Βενιαμίν. Μεγάλη ἦτο ἡ συγκίνησίς του, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ὅλα τὰ πλοῦσια δῶρα, τὰ ὁποῖα τοῦ ἔδωσαν τὰ παιδιὰ του, προήρχοντο ἀπὸ τὸν ἀπωλεσθέντα πρὸ εἴκοσι ἐτῶν Ἰωσήφ.

— Θεέ μου, Σὲ εὐχαριστῶ, ἐφώναξε, διὰ τὴν εἶδησιν αὐτήν. Ἀρκεῖ, ὅτι ζῆ ὁ ἡγαπημένος μου υἱός. Ἐτοιμασθῆτε, τέκνα μου, νὰ ἀναχωρήσωμεν. Θέλω νὰ ἰδῶ τὸν Ἰωσήφ, πρὶν ἀποθάνω.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἓνα μεγάλο караβάνι διέσχισε τὸν δρόμον, ὁ ὁποῖος ὠδήγει ἀπὸ τὴν Χαναὰν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Ἰακώβ καὶ ὅλα τὰ τέκνα του μετὰ τῶν τέκνων των καὶ τῶν συζύγων των καὶ ὅλοι οἱ ὑπηρέται των μὲ τὰ ποιμνία των ἠκολούθουν. Ἐγκαίρως ὁ Ἰωσήφ ἔμαθεν ὅτι πλησιάζουν οἱ ἰδικοί του. Μέσα εἰς μίαν πολυτελεστάτην ἄμαξαν ὠδεύσε διὰ τὴν Γεσέμ, ἵνα ἐκεῖ ἀναμείνῃ καὶ ὑποδεχθῆ τὸν πατέρα του.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγραφῆ ἡ συνάντησις τοῦ γέροντος Πατριάρχου καὶ τοῦ ἄρχοντος υἱοῦ, ὁ ὁποῖος ἐθεωρεῖτο ὡς κατασπαραγμένος ὑπὸ ἀγρίων θηρίων. Πατήρ καὶ υἱὸς ἐνηγκαλισμένοι ἀλλήλους ἀντήλασσαν ἀσπασμοὺς χύνοντες δάκρυα χαρᾶς.

Ἀπὸ τὴν Γεσέμ ἐφθασαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Αἴγυπτου. Ὁ Φαραὼ εὐγνωμονῶν τὸν Ἰωσήφ διὰ τὰς τῶσας εὐεργεσίας του εἰς αὐτὸν καὶ τὸν λαόν του, ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰακώβ καὶ τοὺς υἱοὺς του τὴν εὐφορον χώραν Ραμεσσή πρὸς κατοικίαν. Ἐκεῖ οἱ Ἰσραηλιταὶ φιλοξενούμενοι ἔζησαν πολλὰ ἔτη. Ὁ Ἰακώβ ἔζησεν ἀκόμη 17 ἔτη. Ὅταν ἀντελήφθη τὸ τέλος του ἠλόγησε τὰ τέκνα του καὶ τὰς οἰκογενεῖας των. Ἐκάλεσεν ἐ-

πίσης και ηλόγησε τὰ δύο τέκνα τοῦ Ἰωσήφ. Ὅταν ηλόγει τὸν Ἰούδαν προεφήτευσεν, ὅτι τὸ βασιλικὸν σκήπτρον δὲν θὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν φυλὴν του καὶ ὅτι ἀπὸ αὐτὴν θὰ προέλθῃ ὁ Μεσσίας, ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ἡ τελευταία του θέλησις ἦτο νὰ τὸν ἐνταφιάσουν εἰς τὴν ἀγίαν γῆν Χαναάν, εἰς τὸν τάφον τῶν Πατριαρχῶν πατέρων του Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ. Ἰδιαιτέρην σημασίαν εἶχεν ἡ προφητεία τοῦ Ἰακώβ, ὅτι ἀπὸ τὴν γενεάν τοῦ Ἰούδα θὰ προήρχετο ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

Ἰδοὺ ἡ προφητεία αὕτη, ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἕκτη κατὰ σειρὰν ἐξ ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἐγνωρίσαμεν μέχρι τοῦδε.

«*Ἰούδα, σὲ αἰνέσασαι οἱ ἀδελφοί σου· αἱ χεῖρες σου ἐπὶ νότον τῶν ἐχθρῶν σου· προσκυνήσουσί σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου· σκύμνος λέοντος Ἰούδα· ἐκ βλαστοῦ, νιέ μου, ἀνέβη· ἀναπεσῶν ἐκοιμήθης ὡς λέων καὶ ὡς σκύμνος· τίς ἐγερεῖ αὐτόν; οὐκ ἐκλείπει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἠγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἔως ἐὰν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ, καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν» (Γενεσ. μθ' 8-10).*

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰακώβ, προστάτης τῆς οἰκογενείας ἦτο ὁ Ἰωσήφ. Κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του παρεκάλεσε νὰ μεταφέρουν τὰ ὀστέα του εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Ὁ Ἰωσήφ ἀπέθανε πλήρης δόξης. Ἡ Ἐκκλησία μας ὀνομάζει αὐτὸν διὰ τὰς ἀρετὰς του «*πάγκαλον Ἰωσήφ*» καὶ θεωρεῖ τοῦτον ὡς τύπον καὶ σύμβολον τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τὴν δὲ μνήμην του ἐορτάζομεν τῇ Ἀγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ, ὅτε μεταξὺ ἄλλων ἀναγιγνώσκεται καὶ ὁ ἐξῆς ὕμνος: ◉

Κοντάκιον. Ἦχος πλ. δ'.

*Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο
τοῦ Ἰωσήφ τὴν στέρησιν
καὶ ὁ γενναῖος
ἐκάθητο ἄροματι,
ὡς βασιλεὺς τιμώμενος
τῆς Αἰγυπτίας γὰρ τότε
ταῖς ἡδοναῖς μὴ δονλεύσας
ἀντεδοξάζετο
παρὰ τοῦ βλέποντος
τὰς τῶν ἀνθρώπων καρδίας
καὶ ῥέμοντος
στέφος ἄφθατον.*

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΟΧΩΝ
ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥΝΤΟΣ ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΟΝ

° 1. Ἡ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν Αἴγυπτῳ

(Ἐξοδ. α' β')

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωσήφ, ἐπὶ πολλὰ ἔτη οἱ Ἰσραηλιταὶ ἔζων εὐτυχεῖς εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ἦρχισαν νὰ μανθάνουν τέχνας καὶ ἐπιστήμας, διότι ἡ Αἴγυπτος ἦτο τότε κέντρον μορφώσεως.

Ἡ Γεσὲμ δὲν ἐχώρει πλέον αὐτοὺς καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔδρυσαν συνοικισμοὺς κατ' οἰκογενεάς. Τοιοῦτοτρόπως διεχωρίσθησαν αἱ δώδεκα φυλαὶ τοῦ Ἰσραήλ.

Καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον δὲν ἔπαυσαν νὰ λατρεύουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Νεοὺς βεβαίως δὲν εἶχον. Ἐνεθυμοῦντο ὅμως τὰς ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς εἶχε δώσει εἰς τοὺς Πατριάρχας καὶ μάλιστα περὶ τῆς κατακτήσεως τῆς γῆς Χαναάν. Προσέφερον θυσίας καὶ εἶχον ὀλίγας ἐορτάς.

Συνήθιζον νὰ περιτέμνονται, διότι ἡ περιτομὴ ἦτο γνώρισμα τοῦ πιστοῦ Ἰσραηλίτου καὶ δὲν ἔτρωγον τὸ κρέας διαφόρων ζώων, τὰ ὅποια ἐθεωροῦντο ἀκάθαρτα συμφώνως πρὸς τὰς παραδόσεις τῶν πατέρων των.

Δυστυχῶς ὅμως ἤρχισαν νὰ παραλαμβάνουν καὶ συνηθείας τῶν εἰδωλολατρῶν Αἴγυπτίων καὶ μεταξὺ ἄλλων τὴν λατρείαν τοῦ μύσχου ὡς Θεοῦ. Ἦρχισαν δηλαδὴ καὶ οἱ Ἰσραηλιταὶ νὰ διαφθείρονται θρησκευτικῶς καὶ ἠθικῶς.

Οἱ Αἴγυπτιοὶ ἐβλεπον τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ πληθύνονται καὶ ἐφοβοῦντο μήπως μίαν ἡμέραν καταλάβουν τὴν χώραν των καὶ γίνουσι αὐτοὶ οἱ κύριοι.

Ὁ Φαραὼ Ραμσῆς ὁ Β' (1290 - 1223 π.Χ.) μετεχειρίσθη σκληρὰ μέσα διὰ τὴν ἀνακόψῃ τὴν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Διέταξε νὰ ρίπτωνται εἰς τὸν Νεῖλον ποταμὸν τὰ ἄρρενα τέκνα τῶν Ἰσραηλιτῶν. Τὸ σκληρὸν αὐτὸ μέτρον ἔκαμε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ συνέλθουν ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας καὶ νὰ μετανοήσουν, διότι εἶχον λησμονήσει τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς εἶδε τὴν μετάνοιάν των καὶ ἀπεφάσισε νὰ προστατεύσῃ καὶ λυτρώσῃ αὐτοὺς ἐκ τῆς δουλείας τῶν Αἰγυπτίων.

Τὴν ἐποχὴν ἀκριβῶς αὐτὴν ἐγεννήθη ὑπὸ τῆς Ἰσραηλιτικῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῆς Ἰωχαβὲδ ἄρρεν τέκνον, τὸ ὁποῖον ἀπεκρῦβη ὑπὸ τῆς μητρός του διὰ νὰ μὴ ριφθῇ εἰς τὸν ποταμὸν.

Ἡ ἀπόκρυψις ἐπὶ τινὰ χρόνον κατέστη δυνατὴ ἄργότερον ὁμοῦς ἐκινδύνεον νὰ φανερωθῶν καὶ νὰ τιμωρηθῇ ὁλόκληρος ἡ οἰκογένεια. Ἐλαβον λοιπὸν τὸ βρέφος καὶ τὸ ἐτοποθέτησαν ἐντὸς καλάθου εἰς τὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Νεῖλου. Τοῦτο ἀνεῦρεν ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραῶ, ἡ ὁποία ὄχι μόνον τὸ διέσωσεν ἐκ τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ καὶ τὸ υἱοθέτησεν, ὀνομάσασα τοῦτο Μωϋσῆν, δηλαδὴ σεσωσμένον ἐκ τῶν ὑδάτων.

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μωϋσέως Μαριάμ, παρακολουθοῦσα ἐκ τοῦ μακρόθεν, ἔτρεξε καὶ ἠρώτησεν, ἐὰν ὑπῆρχεν ἀνάγκη τροφοῦ.

Τοιοιουτρόπως ὁ Μωϋσῆς παρεδόθη εἰς τὴν πραγματικὴν του μητέρα καὶ ἀνετρέφη κατὰ τὰ Ἰσραηλιτικὰ ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ ἐγνώρισεν ὅτι ἦτο Ἰσραηλίτης. Ἐποτίσθη ἀπ' αὐτὴν μαζί με τὸ μητρικὸν γάλα καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τὴν θρησκείαν του.

Ἀργότερον παρέλαβεν αὐτὸν ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραῶ, ἡ ὁποία τὸν ἐμόρφωσεν ὡς υἱὸν βασιλέως.

Ἐν τῷ μεταξῶν οἱ Ἰσραηλίται ὑπέφερον πολὺ. Ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ κατασκευάζουν πλίνθους καὶ νὰ κτίζουν πόλεις. Ἡ ζωὴ των ἡμέραν με τὴν ἡμέραν ἐγίνετο σκληροτέρα.

Ὁ Μωϋσῆς παρηκολούθει με πόνον καὶ ἀγανάκτησιν τὴν κατάστασιν αὐτὴν. Μίαν ἡμέραν μάλιστα ἠναγκάσθη νὰ κτυπήσῃ ἓνα Αἰγύπτιον τόσον δυνατὰ, ὥστε ἀπέθανεν οὗτος, διότι συμπεριεφέρετο με σκληρότητα πρὸς ἓνα Ἰσραηλίτην.

Κατόπιν αὐτοῦ τοῦ κακοῦ ἔφυγεν ὁ Μωϋσῆς φοβούμενος τὴν ὀργὴν τοῦ Φαραῶ καὶ μετέβη εἰς τὴν γῆν Μαδιάμ, ὅπου ἐνουμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ ἱερέως Ἰοθὼρ, Σεπφώραν καὶ ἠσχολεῖτο με τὴν βοσκὴν τῶν προβάτων τοῦ πενθεροῦ του.

ΟΙ ΑΓΓΕΛΟΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΝΟΣ ΚΟΣΜΟΥ

Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ

Φορητὴ εἰκὼν τοῦ ΙΕ' αἰῶνος (Βυζαντινὸν Μουσεῖον)

Ἡ εἰκὼν αὕτη θεωρεῖται ὁ ὀρθόδοξος τύπος ἀπεικονίσεως τῆς Ἁγίας Τριάδος.

2. Ὁ Μωϋσῆς

(Ἐξοδ. β' ιγ')

Ὁ Μωϋσῆς καὶ εἰς τὴν γῆν Μαδιάμ δὲν ἔπαυσε νὰ λατρεύῃ τὸν ἀληθινὸν Θεόν. (Διετῆρει τὰς ἀληθείας καὶ παραδόσεις τῆς θρησκείας του.) (Διετῆρει τὴν ἐθνικὴν του συνείδησιν καὶ ἐπεθύμει νὰ ἔλθῃ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν νὰ σωθῇ ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ.)

(Τὴν ἐπιθυμίαν του μάλιστα αὐτὴν βλέπομεν εἰς τὰ ὀνόματα, τὰ ὁποῖα ἔδωκεν εἰς τοὺς δύο υἱοὺς του.) Τὸν ἕνα ὠνόμασε (Γηρσάμ), τὸ ὁποῖον σημαίνει: (Εἶμαι προσωρινὸς κάτοικος εἰς ξένην χώραν.) Τὸν δεύτερον ὠνόμασεν (Ελιέζερ), δηλαδή: (Ὁ Θεὸς βοηθός.)

Μίαν ἡμέραν ἐνῶ ἔβροσκε τὰ πρόβατα εἶδε νὰ ἐξέρχονται φλόγαι ἀπὸ μίαν βάτον. Ἡ βάτος ὅμως δὲν κατεκαίετο.

— Παρελθὼν ὄψομαι τὸ ὄραμα τοῦτο τὸ μέγα, εἶπεν ὁ Μωϋσῆς.
Ἐνῶ ἐπλησίαζεν, ἤκουσε φωνὴν ἐκ τῆς βάτου λέγουσαν:

« Μωϋσῆ, Μωϋσῆ. Μὴ ἐγγίσης ὧδε· λῦσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος, ἐν ᾧ σὺ ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστὶ· ἐγὼ εἰμὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατρὸς σου, Θεὸς Ἀβραάμ καὶ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ Θεὸς Ἰακώβ. Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τῆς κροναγῆς αὐτοῦ ἀκήκοα ἀπὸ τῶν ἐργολογικῶν· οἶδα γὰρ τὴν ὀδύνην αὐτῶν καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων καὶ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν, εἰς γῆν ῥέουσαν μέλι καὶ γάλα... ».

— Ἐλα λοιπὸν τώρα. Θὰ σὲ ἀποστείλω πρὸς τὸν Φαραὼ καὶ θὰ ὀδηγήσῃς τὸν λαόν μου μακρὰν τῆς Αἰγύπτου, εἶπεν ὁ Θεός.

— Ποῖος εἶμαι ἐγώ, ὁ ὁποῖος θὰ πορευθῶ πρὸς τὸν Φαραὼ καὶ θὰ ὀδηγήσω ἔξω τῆς Αἰγύπτου τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ; ἀπήντησεν ὁ Μωϋσῆς.

— Θὰ κάμῃς αὐτό, διότι θὰ εἶμαι μαζί σου.

Μετ' ὀλίγον ὁ Μωϋσῆς ἐξεκίνησε διὰ τὴν Αἴγυπτον. Καθ' ὁδὸν συνήντησε τὸν ἀδελφόν του Ἀαρών, ὁ ὁποῖος κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἤρχετο πρὸς συνάντησίν του. Εἶχεν ἀνάγκην τῆς βοηθείας τοῦ ἀδελφοῦ του ὁ Μωϋσῆς, διότι ἦτο βραδύγλωσσος.

Πρῶτον μετέβησαν καὶ ἀνεκοίνωσαν πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ περὶ τῆς ἀναχωρήσεως ἐξ Αἰγύπτου. Ὁλος ὁ λαὸς ἐδόξασε τὸν Θεόν.

Παρουσιάσθησαν κατόπιν οί δύο άδελφοί εις τόν Φαραώ Μενεφθά τόν Α΄ (1223-1215 π.Χ.) καί τοῦ εἶπον:

« Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεός Ἰσραήλ: ἐξαπόστειλον τόν λαόν μου, ἵνα μοί ἐορτάσωσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ ».

— Ποῖος εἶναι αὐτός τοῦ ὁποίου θά εἰσακούσω τήν φωνήν, ὥστε νά ἀφήσω ἐλευθέρους τοὺς Ἰσραηλίτας; Δέν γνωρίζω τόν Κύριον καί δέν ἀπελευθερώνω τοὺς Ἰσραηλίτας, ἀπήντησεν ὁ Φαραώ.

Ὁ Θεός τότε ἐπέβαλε διαφόρους τιμωρίας εἰς τόν λαόν τῆς Αἰγύπτου, οἱ ὁποῖα ὀνομάζονται **πληγαί** τοῦ Φαραώ.

Παρά τὰς πληγάς, ὁ Φαραώ ἔμεινεν ἀμετανόητος. Τέλος ὁ Θεός ἐστειλε τήν δεκάτην καί σκληροτέραν ἐξ ὅλων, πληγήν. Ἐθανάτωσε δηλαδή ὅλα τὰ πρωτότοκα τέκνα τῶν Αἰγυπτίων, ἀκόμη καί τῶν ζώων αὐτῶν.

Ὁ Μωϋσῆς διέταξε τότε τοὺς Ἰσραηλίτας νά ἐορτάσουν τήν σωτηρίαν τῶν πρωτότοκων των, τὰ ὁποῖα διεφύλαξεν ὁ Θεός, καθὼς καί τήν ἀπελευθέρωσιν των ἐκ τῆς Αἰγύπτου, διότι ἦτο βέβαιος ὅτι ἡ τελευταία πληγὴ θά ἐξηγάγακε τόν Φαραώ νά δώσῃ τήν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς Ἑβραίους.

Ἡ ἐορτὴ αὕτη ἡ ὁποία ὀνομάσθη Πάσχα ἐγινεν ὡς ἐξῆς:

Κατ' ἐντολήν τοῦ Θεοῦ ἐπρομηθεύθη ἐκάστη οἰκογένεια ἀπὸ τὰς 10 τοῦ μηνός Νισάν (ἴσως Ἀπριλίου) ἀμνὸν ἐνὸς ἔτους, τὸν ὁποῖον ἐθυσίασε κατὰ τήν ἐσπέραν τῆς 14ης τοῦ ἰδίου μηνός, ὅτε ἐπρόκειτο νά γίνῃ ἡ ἔξοδος. Μετὰ τὸ αἶμα τοῦ ἀμνοῦ, τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νά μὴ συντριβῇ ὄστουν, ὥφειλον νά χρίσωσι τὸ ἀνώφλιον καί τοὺς παραστάτας τῆς θύρας τῶν οἰκιῶν των, ἵνα ἀναγνωρίζῃ ταύτας ὁ Ἄγγελος καί μὴ θανατώνῃ τὰ τέκνα τῶν Ἑβραίων. Ἐφαρχον κατόπιν ψητὸν τὸν ἀμνὸν μὲ ἄζυμον ἄρτον καί πικρὰ χόρτα, ἐνῶ ἦσαν ἔτοιμοι πρὸς ἀναχώρησιν.

Ἐνῶ ἡ ἐορτὴ εὐρίσκετο πρὸς τὸ τέλος, ὁ Φαραώ ἐκάλεσε τὸν Μωϋσῆν καί τὸν Ἀαρὼν καί εἶπεν πρὸς αὐτούς.

« Ἀνάστητε καί ἐξέλθετε ἐκ τοῦ λαοῦ μου καί ὑμεῖς καί οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ: βαδίσετε καί λατρεύσατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν, καθὰ λέγετε ».

Ἡ ἔξοδος ἐγινε περὶ τὸ 1220 π.Χ. Ἐνῶ οἱ Ἰσραηλίται εἶχον ἔλθει εἰς τήν Αἰγύπτου ὡς οἰκογένεια, ἤδη μετὰ διαμονήν 430 περίπου ἐτῶν, μετὰ τήν εὐλογίαν τοῦ Κυρίου ἐξήρχοντο ὡς λαὸς πολυάριθμος. Ἡ Π. Διαθήκη γράφει ὅτι μόνον οἱ δυνάμενοι νά φέρωσιν ὄπλα ἀνῆρχοντο εἰς 600.000. Ὁ ὅλος πληθυσμὸς ὑπολογίζεται περὶ τὰ 2.000.000.

† 3. Ἡ Διάβασις τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης. Τὰ θαυμαστά γεγονότα τῆς ἐρήμου

(Ἐξοδ. ιδ' ιε' ιστ' ιζ')

Οταν οἱ Ἰσραηλῖται εἶχον προχωρήσει ἔξω ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἦσαν ἔτοιμοι νὰ περάσουν τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ὁ Φαραώ, μετаноήσας διότι ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἔξοδον, τοὺς κατεδίωξε με ἄρματα, ἵππικὸν καὶ στρατόν. Οἱ Ἰσραηλῖται ἐφοβήθησαν πολὺ. Ἐπερίμεναν τὴν καταστροφὴν των, διότι ἡ δύναμις τῶν Αἰγυπτίων ἦτο μεγάλη καὶ ἡ θάλασσα τοὺς ἠμπόδιζε νὰ φύγουν. Ἦρχισαν τότε νὰ γογγύζουσι κατὰ τοῦ Μωϋσῆως.

— Δὲν ὑπῆρχον μνήματα εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ μᾶς ὠδήγησας ἐδῶ διὰ τὰ ἀποθάνωμεν; τοῦ ἔλεγον.

Ὁ Μωϋσῆς τοὺς καθυσόχασε.

— Μὴ φοβεῖσθε, ἔχετε θάρρος. Ὁ Κύριος θὰ μᾶς διασώσῃ. Τοὺς Αἰγυπτίους τοὺς ὁποίους σήμερον βλέπετε, δὲν θὰ ὑπάρχουν αὐριοι.

Ἀμέσως ὁ Μωϋσῆς ἐκτύπησε μετὰ τὴν ράβδον του τὴν θάλασσαν καὶ ἐσχηματίσθη ἓνα πέρασμα. Οἱ Ἰσραηλῖται διήλθον διὰ τοῦ περάσματος καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν χωρὶς νὰ βραχούσιν. Οἱ Αἰγύπτιοι ἐπεχείρησαν νὰ διέλθουν καὶ αὐτοί, ἀλλ' ἐνῶ εὐρίσκοντο εἰς τὸ πέρασμα τῆς θαλάσσης, ἠνώθησαν τὰ ὕδατα καὶ ἐπνίγησαν.

Οἱ Ἰσραηλῖται ἐσώθησαν. Ἐδόξασαν τότε τὸν Θεὸν καὶ ἦσαν πλέον ἐλεύθεροι νὰ συνεχίσουν τὴν πορείαν των πρὸς τὴν Παλαιστίνην. Ὑπῆρχεν ὅμως ἓνα μεγάλο ἐμπόδιον, ἡ ἔρημος. Ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη οἱ Ἰσραηλῖται περιπλανήθησαν εἰς τὴν ἔρημον. Ὁ Μωϋσῆς συνήνησεν πολλὰς δυσκολίας. Πολλὰκις ὁ ἀχάριστος αὐτὸς λαὸς ἐξηγέρθη ἐναντίον του καὶ ἐζήτησε τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Προετίμων νὰ εἶναι δοῦλοι καὶ νὰ τρώγουν τὰ φαγητὰ τῶν Αἰγυπτίων, παρὰ ἐλεύθεροι καὶ νὰ στεροῦνται. Ὁ Μωϋσῆς ὅμως πάντοτε καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὰς δυσκόλους περιστάσεις κατέφευγεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ προσήγατο καὶ παρεκάλει νὰ βοηθήσῃ τὸν λαὸν του. Ὁ Θεὸς ἤκουσε τὰς προσευχὰς του καὶ ἐβοήθει τοὺς Ἰσραηλίτας.

Ὁ Θεὸς ἔδειξε τὴν προστασίαν του εἰς τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν μετὰ τὸν τρόπον θαυμαστόν, ὅταν εἶχον τελειώσει τὰ τρόφιμα.

— Τὸ βράδυ θὰ ἔχετε κρέας καὶ τὸ πρωὶ ἄρτον, ὑπεσχέθη ὁ Θεός.

Πράγματι τὸ βράδυ ἐκεῖνο ἔπεσαν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἰσραη-

λιτών ἀμέτρητα ὀρτύκια. Ἐπιπτον πλησίον τῶν σικηνῶν τῶν Ἰσραηλιτῶν οἱ ὅποιοι τὰ συνελάμβανον εὐκόλως.

Τὸ πρῶτ' ὅταν ἐξύπνησαν βλέπουν ἄλλο θέαμα. Ὁλη ἡ ἔρημος ἦτο γεμάτη μὲ ἄσπρους σπόρους, οἱ ὅποιοι ὁμοιάζον μὲ χιόνι.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄρτος, τὸν ὅποιον σᾶς στέλλει ὁ Θεός, εἶπεν ὁ Μωϋσῆς.

— Μὰ νοῦ; Ἐλεγον οἱ Ἰσραηλίται. Δηλαδή, τί εἶναι αὐτό; Ἐκ τῶν ἐβραϊκῶν λέξεων **Μὰ νοῦ**, ὠνομάσθησαν οἱ ἄσπροι αὐτοὶ σπόροι **μάννα**.

Τὸ μάννα καὶ τὰ ὀρτύκια ἐπιπτον καθημερινῶς.

Ἀπὸ τὸ μάννα ἔπρεπε κάθε Ἰσραηλίτης νὰ συλλέγῃ κάθε ἡμέραν τόσον, ὅσον θὰ ἐχρειάζετο διὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἐὰν συνέλεγον περισσότερον, αὐτὸ ἐσάπιζεν. Μόνον τὰς παραμονὰς τῶν ἑορτῶν καὶ τὴν Παρασκευὴν ἠδύνατο νὰ συλλέξουν διὰ δύο ἡμέρας, διότι κατὰ τὰς ἑορτὰς δὲν ἔπρεπε νὰ ἐργάζωνται. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐδιδάσκοντο οἱ Ἰσραηλίται νὰ ἔχουν πάντοτε τὰς ἐλπίδας των εἰς τὸν Θεόν.

Ἀφοῦ ἐχώρτασαν οἱ Ἰσραηλίται μὲ τὰ ὀρτύκια καὶ τὸ μάννα¹ ἐξεκίνησαν διὰ νὰ προχωρήσουν βαθύτερα εἰς τὴν ἔρημον. Ὅταν ἐφθασαν εἰς μίαν τοποθεσίαν Ραφιδείν, δὲν ὑπῆρχε καθόλου ὕδωρ. Ἐχρῖσαν πάλιν νὰ ἀπελπίζωνται καὶ νὰ γογγύζουν κατὰ τοῦ Μωϋσέως. Δὲν ἐσκέφθησαν ὅτι εἶχον βοηθὸν τὸν Θεόν.

Ὁ Μωϋσῆς προσηυχῆθη πάλιν εἰς τὸν Θεόν καὶ ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὰς προσευχὰς του.

— Πήγαινε, τοῦ εἶπεν ὁ Θεός, ἐμπρὸς εἰς τὸν λαὸν αὐτόν. Ἀψήφησε τὰ παράπονα καὶ τὰς φωνὰς του. Λάβε τὴν ράβδον σου καὶ προχώρει πρὸς τὸν βράχον Χωρήβ. Θὰ κτυπήσῃς τὸν βράχον καὶ θὰ ἐξέλθῃ ὕδωρ.

Πράγματι ἐξῆλθε ποταμὸς ὕδατος ἐκ τοῦ βράχου καὶ ἔπιον πάντες.

Τέλος μετὰ πορείαν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐξόδου, ὕστερον ἀπὸ πολὺν καιροῦ κακουχίας καὶ γογγυσμῶν κατὰ τοῦ Μωϋσέως, ἐστρατοπέδευσαν παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Σινᾶ, εἰς εὐρεῖαν πεδιάδα.

Καθ' ὅλην τὴν πορείαν ὁ Θεὸς ἐδείκνυε τὰ σημεῖα τῆς προστασίας του. Διότι τὴν μὲν ἡμέραν προεπορεύετο αὐτῶν στήλη νεφέλης, ὡς ὁδηγὸς καὶ διὰ νὰ σκιαζῇ αὐτοὺς ἀπὸ τὰς καυστικὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, τὴν δὲ νύκτα στήλη φωτός. Οὐδέποτε δὲ ἐστερήθησαν τροφῆς καὶ ὕδατος. Ἄν καὶ εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην ἔμειναν τεσσαράκοντα ἔτη, ἐν τούτοις οὔτε τὰ ἐνδύματά των ἐφθάρησαν, οὔτε τὰ ὑποδήματά των.

1. Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος τῆς διατροφῆς των ἐν τῇ ἐρήμῳ διὰ τοῦ «μάννα» ἐφύλαξαν ἐντὸς στόματου μίαν ποσότητα, τὴν ὅποιαν διετήρησαν ἐπὶ πολὺ.

Ἄλλ' ὁ Θεὸς ἐπροστάτευσεν ἀκόμη αὐτοὺς καὶ ἐναντίον διαφόρων ἐχθρῶν, ὅπως ἦσαν οἱ Ἀμαληκῖται. Ἐναντίον αὐτῶν ἐπολέμησαν οἱ Ἰσραηλῖται καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐνίκησαν κατὰ τρόπον θαυμαστόν. Ὁ Μωϋσῆς παρηκολούθει τὴν μάχην ἀπὸ ἓνα ὑψωμα. Ὅσον εἶχε τὰς χεῖρας του ἠπλωμένας, ὥστε τὸ σῶμα του ὅλον νὰ σχηματίζῃ σταυρὸν, νικηταὶ ἦσαν οἱ Ἰσραηλῖται. Ὅταν αἱ χεῖρες του ἐπιπτον, νικηταὶ ἦσαν οἱ Ἀμαληκῖται. Τότε ἦλθον ὁ Ἀαρὼν καὶ ὁ Ὠρ καὶ ἐστήριζον τὰς χεῖρας τοῦ Μωϋσέως, ὥστε νὰ μὴ πίπτουν ἐκ τῆς κοπώσεως. Πράγματι μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου νικηταὶ ἐξῆλθον οἱ Ἰσραηλῖται μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ.

Τὰ θαυμαστά αὐτὰ γεγονότα ἀποδεικνύουν, ὅτι ὅταν ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζώμεθα ποτέ.

Τροπάριον ψαλλόμενον εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ κατὰ τὴν 14ην Σεπτεμβρίου σχετικὸν πρὸς τὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς ἐρήμου.

Ἦχος πλ. β'

Πρὸς τὸ Ὁλην ἀποθέμενοι

*Μωσῆς προετύπου σε, χεῖρας ἐκτείνας εἰς ὕψος
καὶ κατατροπούμενος Ἀμαλῆκ τὸν τύραννον,
Σταυρὸν τίμει,
τῶν πιστῶν καύχημα, ἀθλητῶν στήριγμα,
Ἀποστόλων ἐγκαλλώπισμα. Δικαίων πρόμαχε,
πάντων τῶν Ὁσίων διάσωσμα·
διό σε ἀνυψούμενον βλέπουσα ἢ κτίσις εὐφραίνεται,
καὶ πανηγυρίζει, δοξάζουσα Χριστόν, τὸν διὰ σοῦ
τὰ διεστῶτα συνάψαντα, ἄκρα ἀγαθότητι.*

Ἄλλο ὠραῖον τροπάριον σχετικὸν μὲ τὴν διάβασιν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης εἶναι τὸ ἑξῆς :

Ἦχος πλ. δ'

*Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς ἐπ' εὐθείας, ράβδῳ τὴν Ἐρυθρὰν διέ-
τεμε, τῷ Ἰσραὴλ πεζεύσαντι τὴν δὲ ἐπιστρεπτικῶς Φαραὸν τοῖς ἄρ-
μασι κροτήσας ἠρωσέν, ἐπ' εὖρους διαγράφας τὸ ἀήτητον ὄπλον διὸ
Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.*

✠ 4. Ὁ Δεκάλογος

(Ἐξοδ. ιθ' κ' ιβ')

Ο Θεός φροντίζει διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ διὰ τὴν τροφήν τοῦ σώματος· φροντίζει ὅμως περισσότερο διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ διὰ τὴν τροφήν τῆς ψυχῆς. Διὰ τοῦτο, ἐνῶ οἱ Ἰσραηλῖται εὐρίσκοντο ἐστρατοπεδευμένοι εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὁ Θεός ἐκάλεσε τὸν Μωϋσῆν ἐπάνω εἰς τὴν κορυφήν τοῦ ὄρους καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν:

« Τάδε ἔρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακώβ καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· αὐτοὶ ἐφοβήκατε ὅσα πεποίηκα τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ ἀνέλαβον ὑμᾶς ὡσεὶ ἐπὶ πτερόγων ἀετῶν καὶ προσηγαγόμεν ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτὸν καὶ νῦν ἐὰν ἀκοῆ ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ φυλάξητε τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν... ».

Ὁ Μωϋσῆς ἀνεκίνησε ταῦτα εἰς τὸν λαόν. Ἀπεκρίθη δὲ ὁ λαός: «Ὅλα ὅσα εἶπεν ὁ Θεός, θὰ πράττωμεν καὶ θὰ ὑπακούωμεν».

Ὁ Θεός εἶπεν ἀκομή εἰς τὸν Μωϋσῆν, νὰ εἶπῃ εἰς τοὺς Ἰσραηλῖτας νὰ ἐτοιμασθοῦν καὶ νὰ καθαρισθοῦν ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν νὰ εἶναι ἕτοιμοι, διότι θὰ ὀμίλει ὁ Θεός πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ὄρους Σινᾶ.

Πράγματι, τὴν πρωΐαν τῆς τρίτης ἡμέρας, μόνος ὁ Μωϋσῆς, κατ' ἐντολήν τοῦ Θεοῦ, ἀνέβη εἰς τὴν κορυφήν τοῦ ὄρους. Ἠκούσθησαν κατόπιν βρονταί, ἤχος ἰσχυρὸς σάλπιγγος καὶ ἐφαίνοντο ἀστραπαὶ καὶ πυκνὰ νέφη καπνοῦ εἰς τὴν κορυφήν. Ὅλα αὐτὰ ἦσαν σημεῖα τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ.

Ὁ λαὸς ἐφοβήθη πολύ. Τότε ἠκούσθη φωνὴ βροντώδης, ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ λέγουσα:

«1) Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου... Οὐκ ἔσονται σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ...»

2) Ὅσὸ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἔνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῆ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι ὑποκάτω τῆς γῆς· οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς.

3) Ὅσὸ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ.

4) Μνησθήτι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων ἀγάλλειν αὐτήν· ἕξ ἡμέρας ἐργᾶ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίου τῷ Θεῷ σου.

5) Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς.

6) Οὐ φονεύσεις.

7) Οὐ μοιχεύσεις.

8) Οὐ κλέψεις.

9) Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.

10) Οὐκ ἐπιθυμήσεις.... ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί).

Ἀφοῦ ἤκουσαν οἱ Ἰσραηλῖται τὰς δέκα ἐντολὰς ὑπεσχέθησαν, ὅτι θὰ τηρήσουν αὐτάς εἰς ὅλην τὴν ζώην. Τοιουτοτρόπως ἐκλείσθη μία συμφωνία εἰς τὸ ἕρος Σινᾶ μεταξύ Θεοῦ καὶ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Ὁ Θεὸς ἐφάνερωσε τὸ θέλημά του καὶ ὁ λαὸς ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ ἐκτελεῖ τοῦτο. Αὐτὴ ἡ συμφωνία εἶναι ἡ **Π. Διαθήκη**.

Ὁ Μωϋσῆς ἀνέβη, κατόπιν, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μετὰ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, διὰ νὰ λάβῃ γραπτῶς τὰς δέκα ἐντολὰς. Ἐπειδὴ ἡμῶς ἔμεινεν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὁ λαὸς ἐλησμόνησε τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὅποιαν εἶχε δώσει εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τῶν Ἀαρῶν νὰ κατασκευάσῃ **μόσχον χρυσοῦν**, τὸν ὅποιον νὰ λατρεύσουν ὡς Θεόν.

Τόσον ἐλυπήθη ὁ Μωϋσῆς, ὅταν κατῆλθεν ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους διὰ τὸ ἀμάρτημα αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, ὥστε ἔρριψε κάτω καὶ συνέτριψε δύο λιθίνας πλάκας, τὰς ὅποιαις ἐκράτει καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἦσαν γεγραμμένοι αἱ **δέκα ἐντολαί**.

Ὁ χρυσοῦς **μόσχος** κατεστράφη ἀμέσως καὶ ὁ Μωϋσῆς ἀνῆλθε καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ ὄρους καὶ ἔλαβεν ἄλλας δύο πλάκας τοῦ Θεοῦ Νόμου. Κατεσκεύασε κατόπιν κιβώτιον ἀπὸ ξύλον πολύτιμον, χρυσομένον καὶ ἔθεσεν ἐντὸς αὐτοῦ τὰς πλάκας. Τὸ κιβώτιον τοῦτο ὀνομάσθη **Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης**.

5. Ἡ θρησκευτικὴ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν

(Ἐξοδ. κε'-λα')

Μετὰ τὴν καθοδὸν του ἐκ τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὁ Μωϋσῆς ὀργάνωσε, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, τὰ τῆς θείας Λατρείας. Κατεσκεύασε μίαν σκηνήν, ἡ ὅποια ὀνομάσθη **Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου**, διότι ἐντὸς αὐτῆς

ἐφυλάσσετε ἢ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ἢ ὅποια περιεῖχε τὰς πλάκας, κί ὅποια **ἐμαρτύρου** τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου διηρεῖτο εἰς δύο μέρη: Εἰς τὸ **Ἅγιον** καὶ εἰς τὰ **Ἅγια τῶν Ἁγίων**. Ταῦτα ἐχωρίζοντο διὰ παραπετάσματος. Εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων ἐφυλάσσετε ἢ **Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης**, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑπῆρχον ἐκτὸς τῶν πλακῶν καὶ ἄλλα ἱερά πράγματα. Πέριξ τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου ὑπῆρχεν αὐλή, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἦτο τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκαίοντο ὀλόκληρα ζῶα.

᾿Ωρισε κατόπιν ὁ Μωϋσῆς, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, τοὺς ἱερεῖς. Πρῶτον ᾿ωρισε τὸν **Ἀρχιερέα**. Οὗτος ἦτο ὁ ἀνώτερος ἱερατικὸς βαθμὸς καὶ διηύθυνε τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα. Εἶχεν ἰδιαιτέραν λειτουργικὴν στολὴν καὶ ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἀναλάβῃ τὸ ἀξίωμα αὐτὸ ἐχρίετο εἰς τὴν κεφαλὴν μὲ ἡγιασμένον ἔλαιον. ᾿Ωρισεν ἐπίσης τοὺς **ἱερεῖς**. Οὗτοι προσέφερον θυσίας, ἐδίδασκον τὸν λαὸν καὶ διεφύλαττον ἄσβεστον τὸ πῦρ εἰς τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων. Κατὰ τὴν χειροτονίαν τῶν ἐχρίοντο καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ μέτωπον μὲ ἔλαιον ἡγιασμένον.

Ἐκτὸς τοῦ **Ἀρχιερέως** καὶ τῶν **Ἱερέων**, ἱερατικὰ πρόσωπα ἦσαν καὶ οἱ **Λευῖται**. Οὗτοι ἦσαν ἀπόγονοι τῆς φυλῆς τοῦ Λευὶ. Ἀπὸ τοῦ 25οῦ μέχρι τοῦ 50οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν ἔκαμνον ὅλας τὰς βοηθητικὰς ἐργασίας εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου καὶ εἰς τὰς θυσίας.

Ἐπειδὴ παρεπονοῦντο αἱ ἄλλαι φυλαί, διότι δὲν ἐλαμβάνοντο καὶ ἐξ αὐτῶν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἱερεῖς, ὁ Θεὸς διέταξε τὸν Μωϋσῆν νὰ λάβῃ, ἐξ ἐκάστης φυλῆς μίαν ράβδον ξηρὰν καὶ νὰ θέσῃ αὐτὰς εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου. Τὴν ἱερωσύνην θὰ τὴν εἶχε πλέον ἡ φυλὴ τῆς ὁποίας ἡ ξηρὰ ράβδος θὰ ἐβλάστανεν. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἐβλάστησεν ἡ ράβδος τοῦ Ἀαρῶν, ὁ ὅποιος ἦτο ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς Λευὶ. Ἡ ράβδος αὕτη ἡ βλαστήσασα, ἐφυλάσσετε κατόπιν, ὡς ἱερὸν κειμήλιον, ἐντὸς τῆς Κιβωτοῦ τῆς Διαθήκης.

Ὁ Θεὸς ᾿ωρισε τὰς διαφόρους θυσίας, αἱματηρὰς καὶ ἀναιμάκτους. Ἄναιμάκτος θυσία ἦτο τὸ **θυμίαμα** ἐπὶ τοῦ **θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος**.

Διὰ τὰς αἱματηρὰς θυσίας ἐχρησιμοποιοῦντο βόες, αἴγες, πρόβατα, τρυγόνες καὶ περιστερὰι. Οὐδεμία ὅμως θυσία ἐξ αὐτῶν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ καθαρῖσῃ τὸν ἄνθρωπον ἐκ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος. Ἐπομένως καὶ οἱ Ἰσραηλιῖται ἐξηκολούθουν νὰ φέρουν τὸ προπατορικὸν ἁμαρτήμα. Αἱ θυσίαι αὐταὶ οὐδὲ ἁμαρτίας δὲν ἠδύναντο νὰ ἀποπλύνουν, κα-

θώς λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας» (Ἐβρ. ι' 4).

Αἱ θυσίαι αὗται ὑπενθύμιζον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ὅτι ἦσαν ἁμαρτωλοὶ καὶ προεικόνιζον ἀκόμη τὴν μεγάλην θυσίαν τοῦ ἐσταυρωμένου Ἰησοῦ. Τέλος ὁ Μωϋσῆς, κατ' ἐντολὴν καὶ πάλιν τοῦ Θεοῦ, ὤρισε τὰς ἐορτάς. Αἱ κυριώτεραι ἦσαν.

Τὸ Σάββατον δηλαδή ἡ ἐβδόμη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεπαύοντο καὶ ἐλάτρευον τὸν Θεόν, διότι καθὼς γνωρίζομεν, τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἀνεπαύθη ὁ Θεὸς ἀπὸ τῶν ἔργων τῆς δημιουργίας.

Ἡ πρώτη ἐκάστου μηνός, ἡ ὁποία ἐλέγετο ἐορτὴ τῆς **νουμηνίας**. **Ἡ ἐορτὴ τοῦ Πάσχα**, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀπελευθερώσεως ἐκ τῆς δουλείας τῶν Αἰγυπτίων. **Ἡ Πεντηκοστή**, αὕτη ἐορτάζετο τὴν 50ὴν ἡμέραν ἀπὸ τοῦ Πάσχα, διὰ νὰ εὐχαριστήσουν οἱ Ἰσραηλιταὶ τὸν Θεὸν διὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν πρώτων καρπῶν. **Ἡ σκηνοπηγία**, ἐορτάζετο εἰς ἀνάμνησιν τῆς διαμονῆς εἰς σκηνὰς εἰς τὴν ἔρημον.

Ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τοῦ Ἐξιλασμοῦ. Ἡ ἐορτὴ αὕτη ὑπενθύμιζεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, ὅτι εἶναι ἁμαρτωλοὶ καὶ ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη ἀπολυτρώσεως ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας.

Δι' ὅλων αὐτῶν τῶν θρησκευτικῶν διατάξεων καὶ τῶν ἐορτῶν οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐλάτρευον τὸν Θεὸν καὶ ἐξεδήλωνον τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐλπίδα τῶν πρὸς Αὐτόν.)

6. Ἡ ἠθικοκοινωνικὴ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν

(Ἐξοδ. κα' - κγ')

Αἱ δέκα ἐντολαὶ ἡ ὁ δεκάλογος ὑπῆρξεν ἡ βᾶσις καὶ ὁ ὁδηγὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς τὰς μεταξὺ τῶν σχέσεις.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὸν δεκάλογον ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι συμπληρωματικαὶ ἐντολαὶ τοῦ Νόμου τοῦ Θεοῦ, αἱ ὁποῖαι ἠρμήνευον τὰς δέκα ἐντολάς. Αἱ συμπληρωματικαὶ αὗται διατάξεις τοῦ Νόμου ἐδίδασκον ἐπίσης τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν διὰ τὰ πρὸς τὸν Θεόν, τοὺς ἱερεῖς, τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους καθήκοντα του. Ἐδίδασκον τὸν τρόπον τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, ὠμίλου περι τῆς οἰκογενείας, τῆς Πατρίδος καὶ περι τῆς σεμνότητος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

Και αὐτοὶ δώδεκα φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἀπετέλουν ἓν ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἐθεώρει ἀρχηγὸν τὸν ἴδιον τὸν Θεὸν καὶ διὰ τοῦτο τὸ Ἰσραηλιτικὸν ἔθνος ἐλέγετο καὶ « ἔθνος ἅγιον ».

Αὐτοὶ κυριώτεροι τῶν συμπληρωματικῶν αὐτῶν διατάξεων τοῦ Νόμου τοῦ Θεοῦ εἶναι αὐτοὶ ἐξῆς :

α) Ἐκεῖνος ὁ ὅποιος κακολογεῖ τοὺς γονεῖς του νὰ καταδικάζεται εἰς θάνατον.

β) Νὰ μὴ κακολογήσῃς κερὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ μὴ θέσῃς ἐμπρὸς εἰς τὸν τυφλὸν κἄτι διὰ τὸ νὰ πέσῃ καὶ νὰ γελάσῃς.

γ) Ὅταν περνᾷ ὁ ἀνώτερός σου, νὰ σηκώνεσαι καὶ νὰ δεικνύῃς πάντοτε σεβασμὸν πρὸς αὐτόν.

δ) Νὰ μὴ ζυγίζῃς ποτὲ ἄδικα.

ε) Νὰ μὴ δωροδοκῇς.

στ) Νὰ μὴ καταπιέζῃς ξένον ἄνθρωπον.

ζ) Νὰ μὴ ἀδικήσῃς χήραν καὶ ὀρφανόν.

η) Νὰ μὴ παραδεχθῇς διαδόσεις διὰ τὸν ἕλλον.

θ) Καὶ γενικῶς (Λευϊτ. ιθ' 18) : « Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν ».

Ἐπρεπε ὅλοι οἱ Ἰσραηλιταὶ νὰ θεωροῦνται μεταξύ των ἀδελφοί. Ἰδιαιτέρως ἔπρεπε νὰ φροντίζουσι διὰ τοὺς πτωχοὺς, διὰ τοὺς δούλους Ἰβραίους καὶ δι' ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἦσαν ὀφειλέται.

Κάθε ἑβδομὸν ἔτος, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο **Σαββατιαῖον**, ἐώρταζον ὅπως καὶ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν. Ἐπίσης ἐώρταζον τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστόν, ἐκεῖνο δηλ. τὸ ὁποῖον ἤρχετο μετὰ ἑπτὰ ἐπτάδας ἢ ἑβδομάδας ἐτῶν. Τὸ ἔτος αὐτὸ ἐλέγετο **Ἰωβηλαῖον**, διότι ἤρχιζε μὲ μουσικὴν σάλπιγγος, ἢ σάλπιγγι δὲ ἑβραϊστὶ λέγεται **Ἰωβέλ**.

Κατὰ τὰ **Σαββατιαῖον** καὶ τὸ **Ἰωβηλαῖον** ἀφίνοντο ἐλεύθεροι οἱ δοῦλοι Ἰβραῖοι. Ἐχαρίζοντο τὰ χρεῖα εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι λόγῳ πτωχείας δὲν εἶχον νὰ τὰ ἐπιστρέψουν. Ὁμοίως ἐπιστρέφοντο τὰ κτήματα εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τὰ ἔχασαν λόγῳ πτωχείας. Ἀκόμη κατὰ τὰ ἔτη αὐτὰ καὶ ἡ γῆ ἔμενεν ἀκαλλιέργητος διὰ τὸ νὰ ἀναπαυθῇ. Ἐτέλος εἶχον οἱ Ἰσραηλιταὶ τὴν φιλόανθρωπον συνήθειαν νὰ ἐπιτρέπουν εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸν καιρὸν τοῦ θερισμοῦ νὰ πηγαίνουν ὀπισθεν τῶν θεριστῶν καὶ νὰ συναθροίζουσι τοὺς στάχυς οἱ ὅποιοι ἐπερίσσειον.]

Οἱ Ἰσραηλιταὶ, οἱ ὅποιοι εἶχον ὅλας αὐτὰς τὰς καλὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ ἦσαν πολὺ εὐτυχεῖς, ἐὰν αὐτὰς μόνον ἐτήρουν, εἰ-

γον δυστυχῶς καὶ πολλὰς κακὰς συνηθείας. Ἐλεγον δηλαδὴ « ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου », ἀλλὰ (« πλησίον » ὅμως θεωροῦν μόνον τοὺς Ἰσραηλίτας. Τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους θεωροῦν ὡς ἐχθρούς καὶ τοὺς ἐμίσουν.) Ἐνόμιζον ἀκόμη ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι Θεὸς μόνον τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ ὅτι δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Ἐπῆρχον καὶ ἄλλαι ἀτέλειαι μεταξύ τῶν Ἰσραηλιτῶν. (Ἐλεγον ὅτι πρέπει νὰ ἐκδικουμένθα τοὺς ἐχθρούς μας, « ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος ».) (Ἐτιμῶρον διὰ θανάτου τοὺς πίπτοντας εἰς μεγάλα ἁμαρτήματα ἢ ἐπέβαλλον ὡς ποινὴν τὸν λιθοβολισμὸν ἢ τὴν μαστίγωσιν.) Καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἀκόμη τοῦ Μωϋσέως ὑπῆρχεν ὁ θεσμὸς τῆς δουλείας. (Οἱ ἄνδρες ἠδύνατο νὰ λαμβάνουν ὡς συζύγους πολλὰς γυναῖκας, ἔστω καὶ ἂν ἦσαν συγγενεῖς των.) Αὐτὰ βεβαίως τὰ ἀπηγόρευσε καὶ τὰ κατεδίκασεν ὁ Χριστιανισμὸς.

Ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Μωϋσέως διωργανώθη συστηματικῶς.

Τὸ σύνολον τῶν νόμων καὶ διατάξεων, οἱ ὅποιοι καθόριζον τοὺς κανόνας τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ζωῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τοὺς ὁποίους ἀπεκάλυψεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας διὰ τοῦ Μωϋσέως, ὀνομάζεται **Μωσαϊκὸς νόμος** ἢ καὶ ἀπλῶς **Νόμος**.

Ὅπως καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Πατριαρχῶν, διὰ νὰ εἶναι τις μέλος τοῦ « ἐκλεκτοῦ λαοῦ » τοῦ Θεοῦ, ἦτο ἀνάγκη νὰ περιτμηθῇ. Ἡ περιτομὴ ἐγένετο τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως καὶ κατ' αὐτὴν ἐδίδετο καὶ τὸ ὄνομα εἰς τὸ παιδίον.

Διὰ νὰ γίνῃ τις Ἰσραηλίτης, ἐὰν δὲν εἶχε γεννηθῆ τοιοῦτος, ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θρησκείαν του, νὰ περιτμηθῇ καὶ νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν ἕνα καὶ μόνον ἀληθινὸν Θεόν. Οἱ προσερχόμενοι τοιοιουτρόπως εἰς τὴν Ἰσραηλιτικὴν θρησκείαν ἐλέγοντο **προσήλυτοι**.

7. Προφητεία τοῦ Μωϋσέως περὶ τοῦ Σωτῆρος

(Ἀριθμ. κα' 1-9, κζ' 12-14, Ἰευτ. κη').

Ὁ Θεὸς πάντοτε ἐπροστάτευσε τοὺς Ἰσραηλίτας εἰς τὴν ἔρημον. Καὶ ἐνῶ εἶχον ἴδει τόσα θαυμαστά δείγματα τῆς προστασίας τοῦ Θεοῦ, ἦλθον στιγμὰι κατὰ τὰς ὁποίας ἐγόγγυζον καὶ πάλιν κατὰ τοῦ Μωϋσέως. Ὅταν μάλιστα ἐπλησίαζον εἰς τὴν γῆν Χαναὰν ἔχασαν τε-

λείως τὴν ἐλπίδα των πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐφοβοῦντο, ὅτι δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ νικήσουν τοὺς Χανααίους καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

Ὅσακις ἐδείκνυσαν ὀλιγοπιστίαν ὁ Θεὸς ἐπέβαλλε διαφόρους τιμωρίας. Μίαν φορὰν ἀπέστειλε δηλητηριώδεις ὕφεις, οἱ ὅποιοι ἐθανάτωνον τοὺς Ἰσραηλίτας. Τότε μετενόησαν καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Μωϋσῆ νὰ προσευχηθῆ εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν. Ὁ Μωϋσῆς, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κατεσκεύασε χαλκοῦν ὄφιν, τὸν ὅποιον ὕψωσεν εἰς στύλον καὶ ὅσοι προσέβλεπον πρὸς αὐτὸν ἐσώζοντο. Ὁ ὕψωθεις ὄφιν συμβολίζει τὸν σταυρικὸν θάνατον τοῦ Σωτῆρος, ὁ ὅποιος ἐσταυρώθη διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν οἱ Ἰσραηλίται ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὸν Θεὸν μόλις παρήρατο ὁ κίνδυνος. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἐτιμώρησεν αὐτοὺς νὰ περιπλανῶνται ἐπὶ τεσσαράκοντα περίπου ἔτη εἰς τὴν ἔρημον καὶ νὰ μὴ εἰσέλθουν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας παρὰ μόνον οἱ νεώτεροι.

Τὴν τιμωρίαν αὐτὴν ὑπέστη καὶ ὁ ἴδιος ὁ Μωϋσῆς, διότι παρήκουσε τὸν Θεόν, ὅταν τὸν συνεβούλευσε νὰ διατάξῃ ἓνα βράχον νὰ ἀναβλύσῃ ὕδωρ. Ὁ Μωϋσῆς ἀντὶ νὰ διατάξῃ, ἐκτύπησε τὸν βράχον διὰ τῆς ράβδου του.

Τοιοτοτρόπως ἐτιμωρήθη νὰ ἰδῆ μακρόθεν μόνον τὴν Χαναάν.

Ὁ Μωϋσῆς ὅταν προησθάνθη τὴν ὥραν τοῦ θανάτου του, ἐκάλεσε τὸν λαὸν εἰς γενικὴν συνάθροισιν καὶ ἔδωκε τὰς τελευταίας του συμβουλὰς. Ὁμιλήσῃ περὶ τῆς προστασίας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἐζήτησε διὰ τελευταίαν φορὰν τὸν Νόμον καὶ συνεβούλευσε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ τὸν φυλάττουν καὶ νὰ μένουν πιστοὶ εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Μεταξὺ τῶν λόγων τοὺς ὁποίους εἶπεν ὁ Μωϋσῆς, κατὰ τὰς τελευταίας ἐκείνας στιγμὰς τῆς ζωῆς του, φωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, προεφήτευσεν καὶ περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος.

« Προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου ὡς ἐμὲ ἀναστήσει σοι Κύριος ὁ Θεός σου, αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ». Τὰς ἰδίαις αὐτὰς λέξεις περὶ τοῦ εἶχεν ἀκούσει ὁ Μωϋσῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποιος τοῦ εἶχεν εἶπει ἄλλοτε: « Προφήτην ἀναστήσω αὐτοῖς (δηλ. τοῖς Ἰσραηλίταις) ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, ὥσπερ σε καὶ δώσω τὰ ῥήματα ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ λαλήσει αὐτοῖς καθ' ὅτι ἂν ἐντείλωμαι αὐτῷ » (Δευτερ. ιη' 18).

Διγλαδῆ Προφήτην, ὁ ὅποιος θὰ κατάγεται κατὰ σάρκα ἀπὸ τὸ γέ-

νος σου και τους αδελφους σου θα σου αποστειλη κάποτε Κύριος ο Θεός σου. "Όταν θα έλθῃ ὁ Προφήτης εκείνος, εις αὐτόν πλέον θα ὑπακούετε.

Τέλος ὁ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος Ναβαῦ καὶ εἶδε μακρόθεν τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας. Ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ ἀπέθανε περὶ τὸ ἔτος 1260 π.Χ. εἰς ἡλικίαν 120 ἐτῶν. Ὁ λαὸς ἐπένηθησεν αὐτὸν ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας καὶ ἔλεγον. « Δὲν ἐπαρουσιάσθη ἀκόμη εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν Προφήτης καθὼς ὁ Μωϋσῆς ».

Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν μνήμην του εἰς τὰς 4 Σεπτεμβρίου.

Αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ Μωϋσῆς, ὁ σοφὸς νομοθέτης, ἀλλὰ καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. Ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὸ θέλημα τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. (Οἱ νόμοι του ἦσαν σοφοὶ καὶ δίκαιοι ἄνωτεροι ἀπὸ τοὺς νόμους ὅλων τῶν ἄλλων λαῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.) Τοὺς νόμους τοὺς ὁποίους ἔγραψε, πρῶτος τοὺς ἐφήρμοσε. Ἐδίδε τὸ καλὸν παράδειγμα πρὸς ὅλους. Ἐπίστευε πολὺ εἰς τὸν Θεὸν καὶ τοιουτοτρόπως ὁ λαὸς βλέπων τὴν πίστιν τοῦ Μωϋσέως ἐπίστευε καὶ αὐτός. (Ὁ Μωϋσῆς ὑπῆρξε μέγας πατριώτης καὶ θεοπρόβλητος ἀρχηγός.) Θὰ εἶναι εὐχῆς ἔργον, ἂν ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κρατῶν καὶ τῶν λαῶν ἀκολουθήσουν τὸ παράδειμά του καὶ ἀποβοῦν πρότυπα θάρρους, ὑπομονῆς, διορατικότητος, χρηστότητος καὶ καλωσύνης. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν μεγαλοφυΐαν καὶ τὴν γρανιτώδη θέλησιν καὶ ἐργατικότητα, ὁ Μωϋσῆς, εἶχε κάτι ποῦ ἐσπάνιζε καὶ σπανίζει. Τὴν ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ὅπου ὑπάρχει τόσον θερμὴ πίστις, δημιουργοῦνται καὶ μεγάλα ἔργα. (Οἱ αἰῶνες θὰ διαδέχωνται ἀλλήλους, ἀλλὰ ὁ Μωϋσῆς θὰ μένη πάντοτε ὁ Μέγας Ἀρχηγός, Νομοθέτης καὶ Προφήτης.)

8. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ

(Ἰησ. Ναυῆ α')

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐγεννήθη εἰς τὴν Αἴγυπτον κατὰ τοὺς χρόνους τοὺς ὁποίους οἱ Ἰσραηλίται ἦσαν ὑπόδουλοι εἰς τὸν Φαραῶ. Εἶχε γνωρίσει τὴν δυστυχίαν τοῦ λαοῦ καὶ πόθος του ἦτο νὰ βοηθήσῃ καὶ ἐκεῖνος διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν του. Δι' αὐτὸ ἔγινε βοηθὸς τοῦ Μωϋσέως. Ἐδείκνυε πρὸς αὐτὸν σεβασμὸν καὶ ἦτο πρόθυμος εἰς κάθε ἐργασίαν. Πλησίον τοῦ Μωϋσέως ἐγνώρισε πολλὰ πράγματα καὶ ἦτο ὁ πλέον κατάλληλος διάδοχος αὐτοῦ.

Τὸν διέκρινεν ἀνδρεία καὶ θάρρος καὶ ἡγάπα τὴν πατρίδα του. Ἦτο δίκαιος καὶ εἶχεν ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Ἦτο ἀκόμη καλὸς στρατιώτης καὶ δι' αὐτὸ ἀνετέθη εἰς αὐτὸν ἡ ἀρχηγία κατὰ τὴν μάχην ἐναντίον τῶν Ἀμαληκιτῶν. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, καθὼς γνωρίζομεν, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐνίκησεν.

Ὅταν ὁ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ διὰ νὰ λάβῃ τὰς πλάκας τῆς Διαθήκης, παρέλαβε μαζί του καὶ τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ.

Ἐνῶ εὐρίσκοντο οἱ Ἰσραηλῖται πλησίον τῆς Χαναάν, ὁ Μωϋσῆς, ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του, ἀπέστειλε δώδεκα ἄνδρας διὰ νὰ παρατηρήσουν τὴν χώραν, εἰς τὴν ὅποιαν θὰ εἰσῆρχον ὁ μὲτ' ὀλίγον. Οἱ δώδεκα οὗτοι ἐπέστρεψαν φέροντες πλουσίους καρπούς εἰς νεύρας τῶν καὶ εἶπον εἰς τὸν Μωϋσῆν, ὅτι ἡ χώρα ἦτο πολὺ ὠραία καὶ εὐφορος, ἀλλ' ὅτι ὁ λαὸς αὐτῆς ἦτο ἰσχυρὸς καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς ὄχυρωμέναι.

Ὅταν ἤκουσαν αὐτὰς τὰς πληροφορίας οἱ Ἰσραηλῖται ἐφοβήθησαν καὶ ἤρχισαν πάλιν νὰ γογγύζουν ἐναντίον τοῦ Μωϋσέως.

—Καλύτερα, ἔλεγον, νὰ εἴχαμεν ἀποθάνει εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρά νὰ ἀποθάνωμεν τώρα εἰς τὴν ἔρημον.

Δὲν ἤθελαν νὰ προχωρήσουν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἐκλέξουν ἀρχηγόν, ὁ ὅποιος θὰ ἐπανάφερεν αὐτοὺς εἰς Αἴγυπτον.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ μαζί μὲ ἄλλους προσεπάθησαν νὰ ἐμποδίσουν τοὺς Ἰσραηλῖτας ἀπὸ ἕνα τοιοῦτον σκοπόν. Ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπεν :

—Ἐὰν ὁ Κύριος θέλῃ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν χώραν αὐτήν, θὰ μᾶς ἀξιῶσῃ νὰ νικήσωμεν αὐτούς.

Οἱ Ἰσραηλῖται ὅμως δὲν ἤθελαν νὰ ἀκούσουν. Ἐλαβον λίθους διὰ νὰ λιθοβολήσουν τὸν Ἰησοῦν καὶ τοὺς ὀπαδοὺς του. Ἐκεῖνην τὴν στιγμήν ἐφάνη ὅμως ὁ Θεὸς ἐντὸς τῆς νεφέλης καὶ τοὺς ἠμπόδισεν. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ διωρίσθη ἐπισήμως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Μωϋσέως ἀρχηγὸς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ.

Ὅταν ἀπέθανεν ὁ Μωϋσῆς, ὁ Κύριος παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ καὶ τοῦ εἶπε :

« Μωϋσῆς ὁ θεράπων μου τετελεύτηκε· νῦν οὖν ἀναστὰς διάβηθι τὸν Ἰορδάνην, σὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς... οὐκ ἀντιστήσεται ἄνθρωπος κατενόπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, καὶ ὡσπερ ἡμῶν μετὰ Μωϋσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σου καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω σε.... οὐκ ἀποστήσεται ἡ βίβλος τοῦ νόμου τούτου

ἐκ τοῦ στόματός σου καὶ μελετήσεις ἐν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, ἵνα εἰδῆς ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα· τότε εὐδοθήσῃ » (Ίησ. Ναυῆ α').

(Δηλαδή : Ὁ δούλος μου Μωϋσῆς ἀπέθανεν. Τώρα λοιπὸν ἐγερθεὶς πέρασε μαζί μὲ τὸν λαόν μου τὸν Ἰορδάνην καὶ εἴσθελε εἰς τὴν χώραν τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς δώσω... κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῆ νὰ σᾶς ἀντισταθῆ. ἐφ' ὅσον ζῆς. Ὅπως ἔμουν μετὰ τοῦ Μωϋσέως, τοιοῦτοτρόπως θὰ εἶμαι καὶ μαζί σου καὶ δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλείψω... Ποτὲ νὰ μὴ ἀφήσῃς ἐκ τῶν χειρῶν σου τὰ βιβλία τοῦ Νόμου μου. Νύκτα καὶ ἡμέραν νὰ μελετᾷς τὸν νόμον μου, διὰ νὰ γνωρίσῃς νὰ ποιῆς τὸ θέλημα μου. Τότε θὰ πηγαίνουν ὅλα καλά.)

Ὁ Ἰησοῦς ἔδωκεν ὁδηγίας εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Ὅλοι ἦσαν πρόθυμοι νὰ ἐκτελέσουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

9. Κατάκτησις καὶ διανομὴ τῆς γῆς Χαναάν

†

(Ίησ. Ναυῆ στ')

Τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐκλήθη νὰ συνεχίσῃ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἦτο πολὺ δύσκολον. Δὲν ἔπρεπε νὰ ὁδηγήσῃ μόνον τοὺς Ἰσραηλίτας μέχρι τῆς Γῆς τῆς Ἐπαγγελίας. Ἐπρεπε πρῶτον νὰ κυριεύσῃ διὰ πολέμου τὴν Χαναάν καὶ δεῦτερον νὰ διανείμῃ αὐτὴν εἰς τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

Ἡ κατάκτησις ἤρχισεν ἀπὸ τὴν ὄχυράν πόλιν Ἰεριχώ, ἡ ὁποία ἦτο ἡ πρώτη πόλις μετὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ἰορδάνου.

Ὁ Ἰορδάνης εἶχε πλημμυρίσει κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας. Ἡ διάβασις ἔγινε πάλιν διὰ θαύματος, ὅπως ἔγινε περίπου καὶ ἡ διάβασις τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐπαρευόντο οἱ ἱερεῖς βασιτάζοντες τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Ἀμέσως τὰ ὕδατα ἐχωρίσθησαν καὶ ἔγινε διάδρομος ξηρᾶς. Οἱ ἱερεῖς ἔμειναν εἰς τὸν διάδρομον αὐτὸν μέχρις ὅτου διῆλθεν ὅλος ὁ λαός. Μόλις διῆλθον ὅλοι, τὰ ὕδατα καὶ πάλιν ἤνωθησαν.

Μετὰ τὴν διάβασίν των ἐστρατοπέδευσαν εἰς Γάλγαλα πλησίον τῆς Ἰεριχῶς. Ἐκεῖ ἔστησαν δώδεκα λίθους ἀναμνηστικούς, τοὺς ὁποίους εἶχον λάβει ἀπὸ τὸν διάδρομον ξηρᾶς, ἐκ τοῦ ὁποίου διέβησαν τὸν Ἰορδάνην. Εἰς τὴν τοποθεσίαν αὐτὴν Γάλγαλα ἐώρτασαν τὸ Πάσχα καὶ

ἤρχισαν νὰ τρέφονται μὲ καρπούς τῆς Χαναάν. Τότε ἔπαυσε πλέον τὸ μάννα.

Κατόπιν ἐπὶ ἕξ ἡμέρας ἔκαμον ἀπὸ ἕνα γύρον, ὡσὰν λιταναίαν, περὶ τῆς Ἱεριχοῦς. Προεπορεύοντο σαλπίζοντες ἑπτὰ ἱερεῖς καὶ ἠκολούθουν οἱ λοιποὶ φέροντες τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Τὴν ἐβδόμην ἡμέραν, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, περιῆλθον τὰ τεῖχη ἑπτὰ φορές. Τὴν τελευταίαν φοράν ἐκραύγασαν ὅλοι οἱ Ἰσραηλῖται καὶ ὡς ἐκ θαύματος τὰ τεῖχη κατέρρευσαν καὶ ὁ λαὸς ἐκυρίευσε τὴν πόλιν.

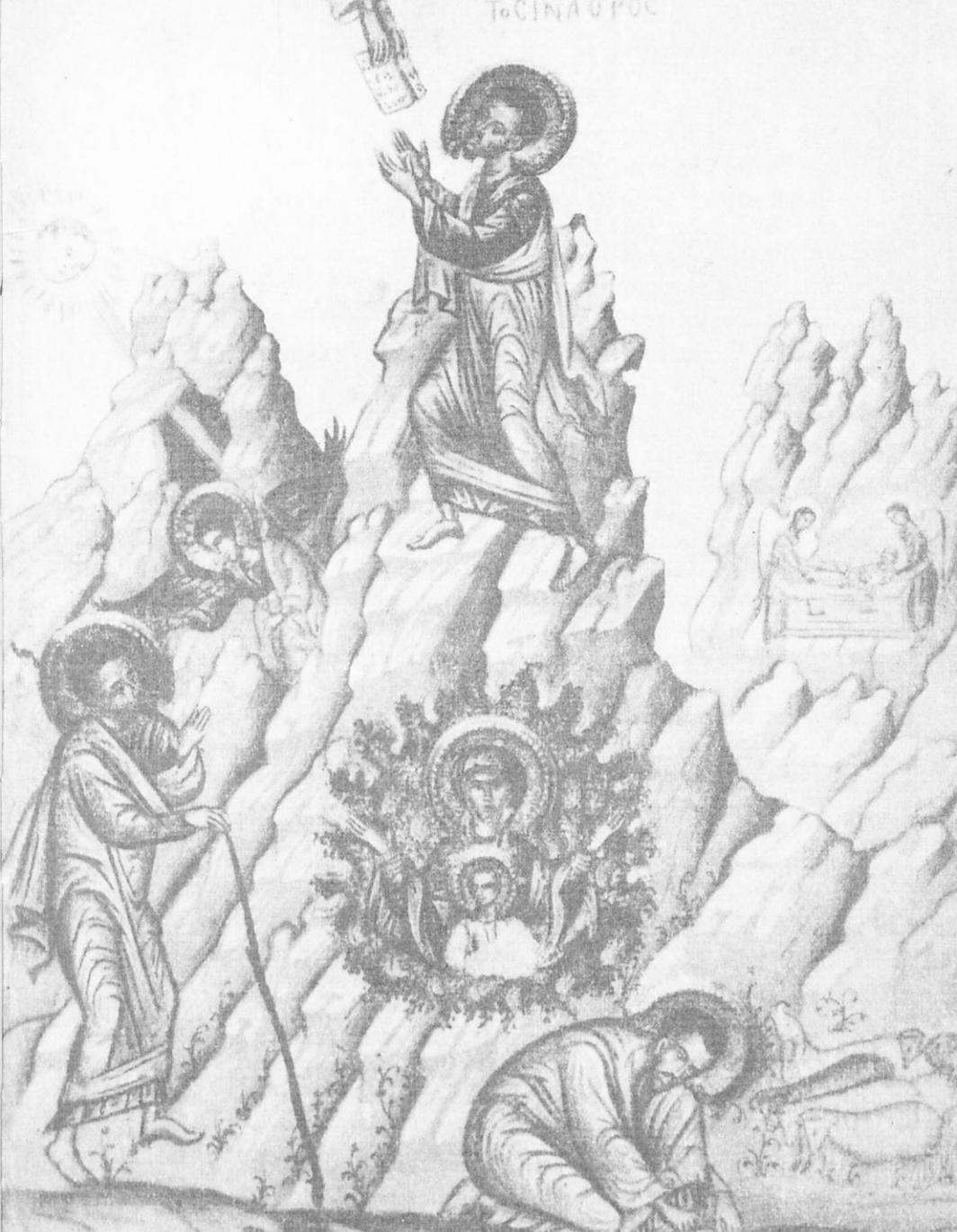
Ἐπροχώρησαν κατόπιν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐκυρίευσαν πόλεις, μεταξύ τῶν ὁποίων τὴν ὄχυράν πόλιν Γαβαὼν, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ὑπετάγησαν χωρὶς μάχην.

Ἐκεῖ ὅπου συνήντησαν μεγάλην ἀντίστασιν ἦτο ἡ βόρειος Χαναάν. Τριάκοντα καὶ εἰς βασιλεῖς μὲ πεζικόν, ἵππικόν καὶ πενταχόσια πολεμικὰ ἄρματα ἐξῆλθον ἐναντίον τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὁ Θεὸς ἐβοήθησε καὶ πάλιν τοὺς Ἰσραηλίτας, οἱ ὅποιοι τελικῶς ἔγιναν κύριοι τοῦ μεγαλύτερου μέρους τῆς γῆς Χαναάν.

Ἡ δευτέρα ἐργασία τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ κάμῃ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἦτο ἡ διανομὴ τῆς χώρας εἰς τὰς φυλάς τοῦ Ἰσραήλ. Ἡ διανομὴ ἔγινε διὰ κλήρου. Ἡ χώρα διηρέθη εἰς ἑννέα καὶ ἡμισυ τεμάχια, τὰ ὁποῖα ἔλαβον αἱ ἑννέα καὶ ἡμίσεια φυλαί. Δύο καὶ ἡμίσεια φυλαί, δηλ. ἡ φυλὴ τοῦ Ρουβὴν, ἡ φυλὴ τοῦ Γὰδ καὶ ἡμίσεια τοῦ Μανασσῆ, εἶχον λάβει μερίδιον ἐνῶ ἀκόμη ἔζη ὁ Μωϋσῆς ἐκ τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρας.

Εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Λευὶ δὲν ἐδόθη κλῆρος. Αὐτὴ θὰ ἦτο διασκορπισμένη εἰς ὅλας τὰς ἄλλας φυλάς διὰ νὰ ἐκτελῇ τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα, ὡς ἱερατικὴ φυλὴ. Εἰς αὐτὴν ἐδόθησαν τεσσαράκοντα ὀκτὼ πόλεις διεσπαρμέναι εἰς τὰς ἄλλας φυλάς καὶ ὀλίγοι ἀγροὶ διὰ τὰ ζῶα τῶν Λευιτῶν. Ἐπρεπεν ὅμως αἱ ἄλλαι φυλαὶ νὰ συντηροῦν αὐτοὺς.

Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸ ἔργον του ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ συνεβούλευσε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ εἶναι πιστοὶ εἰς τὸν Θεόν, ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἑκατὸν δέκα ἐτῶν. Ἡ σπουδαιότερα ἀρετὴ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἦτο ἡ δικαιοσύνη. Διένειμεν ἀκριβοδικαίως τὴν χώραν τῆς Παλαιστίνης εἰς ὅλας τὰς φυλάς τοῦ Ἰσραήλ. Οὐδεὶς εὐρέθη παραπονούμενος. Τὸ παράδειγμα του μᾶς διδάσκει, ὅτι καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ εἴμεθα δίκαιοι. Διὰ τὴν δικαιοσύνην του καὶ τὰς ἄλλας ἀρετάς του, ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τὸν Ἰησοῦν ὡς ἄγιον καὶ ἐορτάζει τὴν μνήμην του τὴν 1ην Σεπτεμβρίου.)

Ὁ Μωϋσῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ
Φορητὴ εἰκὼν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος (Μονὴ Σινᾶ)

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

+ • 1. Οί Κριταί

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ οἱ Ἰσραηλιῖται εὐρέθησαν χωρὶς ἀρχηγόν. Βεβαίως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ζήσουν ὡς ἔθνος καὶ νὰ συμπληρώσουν τὸ ἔργον τῆς κατακτήσεως τῆς Παλαιστίνης χωρὶς ἀρχηγόν.

Κατ' ἀρχὰς ἐκυβερνᾶτο ἐκάστη φυλὴ ἐκ τῶν γεροντοτέρων ἀνδρῶν αὐτῆς.

Δυστυχῶς ὅμως οἱ Ἰσραηλιῖται, παρὰ τὰς πολλὰς εὐεργεσίας τὰς ὁποίας εἶχον ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, ἦσαν ἀχάριστοι. Πολλάκις ἐλησμόνησαν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἐλάτρευσαν τὰ εἰδῶλα. Ἦρχισαν ἐπίσης μετὰ τῶν δώδεκα φυλῶν ἔχθραι καὶ φιλονικεῖαι. Ὁ Θεὸς δὲν ἄφηγεν αὐτοὺς ἀτιμωρήτους. Ἐξήγειρε διαφόρους ἐχθρικοὺς λαοὺς, εἴτε ἐκ τῶν γειτόνων, εἴτε ἐξ ἐκείνων τῶν Χανααίων, τοὺς ὁποίους οἱ Ἰσραηλιῖται ἀκόμη δὲν εἶχον ὑποτάξει καὶ ὑπεδούλωνον αὐτούς. Δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ σταθῶσι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ δὲν ἐγνώριζον τί νὰ κάμουν, λέγει ἡ Ἁγία Γραφή.

Οἱ Ἀμαληκῖται, οἱ Ἀμμωνῖται καὶ πρὸ πάντων οἱ Φιλισταῖοι ἦσαν οἱ φοβεροὶ ἐχθροὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἡ καταπίεσις καὶ ἡ θλιψίς τοῦ πολέμου καὶ τῆς σκληρᾶς δουλείας ἔφερον αὐτοὺς εἰς συναισθήσιν τῶν ἁμαρτιῶν των, μετενόουν καὶ ἐζήτουν βοήθειαν καὶ προστασίαν παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ἔστειλε τότε ὁ Κύριος ἄνδρας γενναίους καὶ πιστοὺς εἰς Αὐτόν, οἱ ὅποιοι ἔσωζον αὐτούς.

Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ἐν καιρῷ μὲν πολέμου ἦσαν οἱ στρατηγοί. Ὅταν ὁ

πόλεμος έτελείωνε μέ τήν νίκην πάντοτε τῶν Ἰσραηλιτῶν, τότε οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ἀνελάμβανον νά κυβερνοῦν καί νά δικάζουν τοὺς Ἰσραηλίτας, νά κρίνουν δηλαδή τὰς διαφορὰς μεταξύ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Δι' αὐτὸ ὀνομάσθησαν **Κριταί**. Οἱ Κριταὶ μάλιστα έτελείωναν τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀναθέσει εἰς αὐτοὺς ὁ Θεός, ἐπέστρεφαν πολλάκις εἰς τήν ἰδιωτικὴν τῶν ζωῆν. Ἐπομένως οἱ Ἰσραηλιταὶ ἔμενον πάλιν χωρὶς ἀρχηγὸν καὶ ἐπανήρχοντο εἰς τήν ἀμαρτίαν. Καὶ πάλιν ὁ Θεός ἔστειλε τιμωρίας καὶ πάλιν οἱ Ἰσραηλιταὶ μετενόουν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Θεός εἶναι Πανάγαθος συνεχῶρει αὐτοὺς καὶ ἀνεδείκνυε νέον Κριτὴν. Ἐχομεν λοιπὸν δέκα περίπου Κριτάς, οἱ ὁποῖοι κατὰ διαστήματα ἔσωσαν καὶ ἐκυβέρνησαν τοὺς Ἰσραηλίτας. Μεταξὺ τῶν Κριτῶν ὑπῆρξε καὶ μία γυνή. Σπουδαιότεροι ἐκ τῶν Κριτῶν ὑπῆρξαν : Ἡ Δεββώρα, ὁ Γεδεών, ὁ Ἰεφθάε, ὁ Σαμψών, ὁ Ἥλει καὶ ὁ Σαμουὴλ, τοὺς ὁποῖους θὰ γνωρίσωμεν εἰς τὰ ἐπόμενα κεφάλαια.

2. Δεββώρα

(Κριτῶν δ' ε')

Μέγαν κίνδυνον διέτρεχον οἱ Ἰσραηλιταὶ ἀπὸ τοὺς Χανααίους, οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Σισάρα κατέθλιβον ἐπὶ εἴκοσι ἔτη αὐτοὺς. Μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν ὑπῆρχε μία γυνή σπουδαία, ὀνομαζομένη Δεββώρα. Αὕτη ἐκάθητο κάτωθεν φοίνικας καὶ μετέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ Ἰσραηλιταὶ διὰ νά ἐκδικήσῃ τὰς ὑποθέσεις των. Εἰς τήν Κριτὴν Δεββώραν ἀνέθεσεν ὁ Θεός νά ἀπαλλάξῃ τὸν λαόν του ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν Σισάρα. Ἐκάλεσε τότε ἡ Δεββώρα ἓνα στρατηγὸν Ἰσραηλιτῆν, τὸν Βαράκ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν.

— Δὲν σέ διέταξεν ὁ Θεός νά μεταβῆς εἰς τὸ ὄρος Θαβὼρ καὶ νά λάβῃς μαζί σου δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, ἐκ τῶν φυλῶν Νεφθαλιμ καὶ Ζαβουλών, μέ τήν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ νικήσῃς τὸν Σισάρα ;

— Ἐὰν ἔλθῃς μαζί μου — ἀπήντησε πρὸς αὐτὴν ὁ Βαράκ — θὰ ἐκστρατεύσω ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ. Ἐὰν δὲν ἔλθῃς, δὲν θὰ ἐκστρατεύσω.

— Θὰ ἔλθω μαζί σου — εἶπεν ἡ Δεββώρα — ἀλλὰ ἡ νίκη θὰ ἀνήκῃ εἰς ἐμέ.

Πράγματι ὁ Βαράκ ἔλαβε τοὺς δέκα χιλιάδας ἀνδρας καὶ μετέβη εἰς τὸ Θαβὼρ. Ὅταν ἐπληροφορήθη τοῦτο ὁ Σισάρα ἤτοιμάσθη καὶ

αὐτὸς πρὸς πόλεμον. Συνεκέντρωσεν ἐνεκακίβσια σιδηρᾶ ἄρματα καὶ πλῆθος στρατοῦ.

— Ἐφθασεν ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος θὰ παραδώσῃ τὸν ἐχθρὸν εἰς χεῖρας σου, εἶπεν ἡ Δεββώρα πρὸς τὸν Βαράκ.

Διὰ πρώτην φοράν τότε οἱ Ἰσραηλῖται, ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεώς των εἰς τὴν Χαναάν, συννοοῦνται εἰς ἓν ἔθνος ὑπὸ τὴν Δεββώραν διὰ τὰ πολεμῆσούν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ. Κατὰ τοῦ πανισχύρου Σισάρα ὁ Βαράκ παρέταξε μόνον δέκα χιλιάδας ἀνδρείων Ἰσραηλιτῶν παρὰ τὸν ποταμὸν Κισῶν. Ἐξαφνα ἦλθεν ἰσχυρὰ καταγίγς καὶ τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ ἐπέφερε μεγάλας καταστροφὰς εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Χανααίων. Οὗτοι ἐτρομοκράτηθησαν καὶ ἐνόμισαν ὅτι καὶ ἡ φύσις ἀκόμη ἦτο ἐναντίον των. Τότε οἱ Ἰσραηλῖται ὁμοῦν κατ' αὐτῶν μὲ πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀναγκάζουν νὰ τραποῦν εἰς ἄτακτον φυγὴν. Ὁ ἴδιος ὁ Σισάρα προσπαθεῖ νὰ σωθῇ καὶ αὐτὸς διὰ τῆς φυγῆς, ἀλλ' εὐρίσκει τὸν θάνατον ὑπὸ γυναικὸς Ἰσραηλιτίδος εἰς τὴν σκηνὴν τῆς ὁποίας κατέφυγεν. Αὕτη κατὰ τὴν ὥραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκοιμᾶτο ὁ Σισάρα τὸν ἐφόνησε διὰ τοῦ πασσάλου τῆς σκηνῆς. Τσιρουτοτρόπως ὁ πόλεμος ἤρχισε διὰ γυναικὸς καὶ ἐτελείωσε διὰ γυναικὸς. Οἱ Ἰσραηλῖται ἠλευθερώθησαν καὶ ἄλλιν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου. Ἡ Δεββώρα ἀνεδείχθη ἥρωὶς τῆς Π. Διαθήκης. Ἀμέσως μετὰ τὴν νίκην ἔψαλε πρὸς τὸν Θεόν, διὰ τὰ εὐχαριστήσῃ Αὐτόν, λαμπρὸν ὕμνον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐκ τῶν ὠραιότερων ὕμνων τῆς Π. Διαθήκης καὶ ὀνομάζεται « ὠδὴ τῆς Δεββώρας ».

3. Γ ε δ ε ὦ ν

(Κριτῶν σι' ε' η')

Μετὰ τὴν νίκην τῆς Δεββώρας ἐναντίον τῶν Χανααίων ἐπικηλοῦθησεν εἰρήνην τεσσαράκοντα ἐτῶν.

Δυστυχῶς ὅμως οἱ Ἰσραηλῖται καὶ ἄλλιν ἐλησμόνησαν τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐλάτρευσαν τὰ εἰδωλα καὶ περιέπεσαν εἰς πολλὰ ἁμαρτήματα. Ἀπατέλεσμα τῶν ἁμαρτιῶν των ὑπῆρξεν ἡ υποδούλωσις των εἰς τὸν βάρβαρον λαὸν τῶν Μιδιανιτῶν. Ἐπτὰ ὀλόκληρα ἔτη ἔμειναν δούλοι. Τόσον ὑπέφερον, ὥστε πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εἶχον καταφύγει εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰ σπήλαια καὶ ἐκρύπτοντο ἐκεῖ. Δὲν ἠδύναντο νὰ σπεύρουν εἰς τοὺς ἀγρούς των, διότι οἱ Μιδιανῖται ἤρχοντο καὶ ἤραζον τοὺς καρπούς.

Ἦρπαζον τὰ ποιμένα τῶν καὶ ἔφθασαν εἰς σημεῖον μεγάλης δυστυχίας. Τότε καὶ πάλιν ἐνεθυμήθησαν τὸν Θεόν. Ἦρχισαν νὰ προσεύχωνται καὶ νὰ παρακαλοῦν διὰ τὴν ἀνάδειξιν νέου ἀρχηγοῦ. Ὁ Πανάγαθος Θεὸς εὐσπλαγγίσθη καὶ πάλιν τὸν λαὸν του καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς διὰ Προφήτου :

« *Εγὼ εἰμι ὃς ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἐξήγαγον ὑμᾶς, ἐξ οἴκου δουλείας ὑμῶν, καὶ ἐρουσάμην ἡμᾶς ἐκ χειρῶν Αἰγύπτου καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν καὶ ἔδωκα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν καὶ εἶπα ὑμῖν· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς Θεοὺς τοῦ Ἀμορραίου, ἐν οἷς ὑμεῖς κήθησθε ἐν τῇ γῇ αὐτῶν καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου ».*

Ἔστειλε κατόπιν ὁ Θεὸς τὸν Ἀγγελὸν του πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωᾶς, Γεδεών, ὁ ὁποῖος ἐκεῖνην τὴν στιγμὴν εὐρίσκετο εἰς τὸ ἀλώνιον καὶ ἐρράβδιζε τοὺς στάχους διὰ νὰ καθαρῖσθαι τὸν σῖτον καὶ νὰ τὸν ἀποκρύψῃ ἀπὸ τοὺς Μαδιανίτας. Ὁ Ἀγγελὸς ἐκάθησε κάτω ἀπὸ μίαν βεβυθιὰν καὶ εἶπε πρὸς τὸν Γεδεών.

« *Κύριος μετὰ σοῦ, ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων ».*

Ὁ Γεδεών ἐθαύμασε διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς καὶ ἠρώτησε τὸν Ἀγγελοῦν :

— *Εἶναι μὲν μὰς ὁ Κύριος ; Ἀλλὰ τότε διατί μᾶς ἔχουν εὖρει τόσα κακά ; Ποῦ εἶναι τὰ τόσα θαύματα, τὰ ὅποια διηγοῦνται οἱ πατέρες μας, ὅτι ἔκαμεν ὁ Θεὸς ; Δὲν μᾶς ἔσωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ; Τώρα διατί μᾶς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Μαδιανιτῶν ;*

Ὁ Ἀγγελοῦς τότε ἀπήντησεν :

« *Πορεύου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου ταύτῃ καὶ σώσεις τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Μαδιὰμ· ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε ».*

Ὁ Γεδεών ἐδίστασεν εἰς τὴν ἀρχήν, ὄχι ἀπὸ φόβον, ἀλλὰ ἀπὸ ταπεινοφροσύνην. Ὁ Ἀγγελοῦς τοῦ ἔδωκεν ἄμως θάρρος μὲ τοὺς ἐξῆς λόγους :

« *Κύριος ἔσται μετὰ σοῦ, καὶ πατάξεις τὴν Μαδιὰμ ὡσεὶ ἄνθρωπον ἓνα ».*

Ὁ Γεδεών ἀμέσως ἔφερε φαγητόν, διὰ νὰ περιποιηθῇ τὸν ξένον, διότι δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ἦτο Ἀγγελοῦς. Ὁ Ἀγγελοῦς τὸν διέταξε νὰ τοποθε-

τήση τὸ φαγητὸν καὶ τὸ κρέας εἰς ἓνα λίθον καὶ νὰ χύσῃ ἐπάνω τὸν ζῶ-
μόν. Ἀμέσως ἤγγισε μετὰ τὸ ἄκρον τῆς ράβδου τοῦ ὁ Ἄγγελος τὰ φαγητὰ
καὶ ἀνέβη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας καὶ κατέκαυσεν αὐτά. Τότε ἀντελήφθη ὁ
Γεδεὼν, ὅτι ὁ ξένος ἦτο ὁ Ἄγγελος Κυρίου καὶ ἀνεβόησεν :

« Ἄ. Ἄ. Κύριέ μου, Κύριε, ὅτι εἶδον τὸν Ἄγγελον Κυρίου πρόσωπον
πρὸς πρόσωπον ».

Ὁ Κύριος τότε ἔδωκε θάρρος εἰς τὸν Γεδεὼν :

« Εὐρίνη σοι, μὴ φοβοῦ, οὐ μὴ ἀποθάνῃς ».

Ὁ Γεδεὼν δὲν ἐδίστασε πλέον. Θέλημα τοῦ Θεοῦ ἦτο νὰ ἀπελευθε-
ρώσῃ αὐτὸς τοὺς συμπατριώτας του. Τὴν νύκτα ἐκείνην ἔλαβε μαζί του
δέκα ἀνθρώπους ἀνδρείους καὶ κατέστρεψε τὸ θυσιαστήριον καὶ συνέ-
στρεψε τὸ ἄγαλμα τοῦ ψευδοῦς Θεοῦ τῶν εἰδωλολατρῶν Βάαλ. Τὸν Θεὸν
αὐτὸν προσεκύνουν οἱ Μαδιανῖται.

Μόλις οἱ Μαδιανῖται ἔμαθον τὸ κατόρθωμα αὐτοῦ τοῦ Γεδεὼν
ἔστειλαν ἐναντίον του μεγάλην στρατιωτικὴν δύναμιν. Ὁ Γεδεὼν συνε-
κέντρωσε καὶ αὐτὸς τριάκοντα δύο χιλιάδας Ἰσραηλίτας. Παρεκάλεισε
κατόπιν τὸν Θεὸν νὰ κάμῃ ἓνα θαῦμα, διὰ νὰ τὸν ἐνισχύσῃ εἰς τὴν πί-
στιν.

— Κύριε — εἶπε πρὸς τὸν Θεὸν ὁ Γεδεὼν — ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι θὰ
σώσῃς δι' ἐμοῦ τὸν λαόν σου, κάμε ὥστε εἰς τὸ μαλλί, τὸ ὅποιον θὰ θέσω
εἰς τὴν ἄλωνα, νὰ πέσῃ δρόσος, ἐνῶ γύρω θὰ εἶναι ξηρασία. Τὴν ἄλλην
ἡμέραν ὁ Γεδεὼν ἦλθε καὶ ἔλαβεν εἰς χεῖρας του τὸ μαλλί τὸ ὅποιον
ἦτο πολὺ ὑγρὸν, ἐνῶ γύρω ἦσαν ὅλα ξηρά.

— Κύριε — εἶπε πάλιν ὁ Γεδεὼν — κάμε ὥστε νὰ πέσῃ δρόσος εἰς
τὴν γῆν, ἐνῶ τὸ μαλλί νὰ μείνῃ ξηρὸν. Καὶ ὁ Κύριος ἔκαμε καὶ τὸ νέον
θαῦμα.

Μετὰ μεγάλην πίστιν καὶ θάρρος ἐξεκίνησαν τότε διὰ νὰ νικήσουν
τοὺς Μαδιανίτας.

— Δὲν ἔχεις ἀνάγκην τόσων στρατιωτῶν — εἶπεν ὁ Κύριος εἰς τὸν
Γεδεὼν.

Τότε ἐξαπέστειλε τοὺς περισσοτέρους καὶ ἐκράτησε μόνον τριακο-
σίους διὰ νὰ φανῇ ὅτι ὁ Κύριος θὰ ἦτο ὁ νικητὴς καὶ ὄχι τὸ πλῆθος τῶν
Ἰσραηλιτῶν.

Τὰ πάντα ἦσαν ἑτοιμα διὰ τὴν μάχην. Ὁ Γεδεὼν τὴν νύκτα ἐπλη-

πίασε τὸ στρατόπεδον τῶν ἐχθρῶν, διὰ τὴν κατασκοπεύσῃ τὴν δύναμίν των. Ἐκεῖ ἤκουσεν ἓνα στρατιώτην νὰ διηγῆται τὸ ὄνειρόν του εἰς τὸν ἄλλον :

— Εἶδα χθὲς εἰς τὸν ὕπνον μου — ἔλεγεν — ὅτι ἓνα κρίθινον ψωμί ἐκύλισεν ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ἐπάνω εἰς τὰς σκιῆς μας καὶ μᾶς ἔφερε μεγάλην καταστροφὴν.

— Αὐτὸ σημαίνει — εἶπεν ὁ ἄλλος — ὅτι τὸ στρατεύμα τοῦ Γεδεὼν ἴα μᾶς νικήσῃ.

Ὅταν ἤκουσεν αὐτὰ ὁ Γεδεὼν ἔλαβε θάρρος περισσώτερον καὶ γυμνασθήσασθαι θερμοῶς τὸν Θεόν. Ἐφθασεν εἰς τοὺς στρατιώτας του καὶ διέταξε νὰ λάβουν ὅλοι ἀπὸ μίαν σάλπιγγα, ἀπὸ μίαν πληθύνην στάμνον, ἀπὸ μίαν λαμπάδα καὶ νὰ διαχωρισθοῦν εἰς τρεῖς ὁμάδας.

Κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἐπλησίασαν ἀπὸ διάφορα μέρη τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον. Ἦναψαν τὰς λαμπάδας, ἔσπασαν τὰς στάμνους διὰ τὴν γίνῃ θόρυβος καὶ ἐσάλπιζον δυνατὰ ἐνῶ ἐφώναζον :

« Ρομφαία τῷ Κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεὼν ».

Οἱ Μαδιανῖται ἐξύπνησαν ἔντρομοι καὶ ζαλισμένοι ἀλλήλοσφρονέοντο. Ἡ νίκη ἦτο μεγάλη. Ὁ λαὸς ἔζησεν εὐτυχῆς καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ὅταν ἔχωμεν τὴν ἐλπίδα μας εἰς τὸν Θεόν, δὲν πρέπει νὰ μᾶς καταλαμβάνῃ ὁ φόβος. Ὁ Γεδεὼν ἀπέθανε γέρον καὶ οἱ Ἰσραηλῖται τὸν ἔθαψαν μὲ μεγάλας τιμὰς.

Τὸ μαλλὶ εἰς τὸ ὅποιον ἔπεσεν ἡ δρόσος ἐνῶ παντοῦ ἦτο ξηρασία, συμβολίζει, κατὰ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας μας, τὴν Ὑπερλίαν Θεοτόκον καὶ ἀειπάρθενον Μαρίαν, ἐκ τῆς ὁποίας προῆλθεν ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ψάλλει, λοιπόν, ἡ Ἐκκλησία μας εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν χειρουργημάτων τῆς Θεοτόκου μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸ ἐξῆς ὠραῖον τροπάριον :

**Ἐκ τῆς στ' ὀδῆς τοῦ Κανόνος
τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου**

*Ἐκ σοῦ ἡ δρόσος ἀπέσταξε,
ἡ λογμὸν πολυθεΐας, ἡ λύσσασα,
ὄθεν βοῶμεν σοι
Χαῖρε ὁ πόκος* ὁ ἔνδοσος, ὃν Γεδεὼν
Παρθένε προεθεάσατο ».*

* Ἡ ὁ κ ο ς σημαίνει τὸ σύνολον τοῦ, ἐκ τῆς κοιλῆς προβάτου, ἐρίου, δηλαδὴ ἓνα δέμα μαλλιῦ.

4. Ἰεφθάε

(Κριτῶν ια')

Μετά τὸν θάνατον τοῦ Γεδεών, οἱ Ἰσραηλίται ἤρχισαν καὶ πάλιν τὴν λατρείαν τῶν εἰδώλων. Νέαι τιμωρίαι ἤλθον ἕνεκα τῆς διαγωγῆς τῶν αὐτῆς. Οἱ Ἀμμωνῖται λαὸς ἐχθρικός καὶ φιλοπόλεμος ὑπεδούλωσαν αὐτούς.

Μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν ὑπῆρχον καὶ μερικοὶ γενναῖοι, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὴν πατρίδα δὲν ἤθελον νὰ ὑποταχθῶν εἰς τοὺς Ἀμμωνίτας. Εἷς ἐξ αὐτῶν ἦτο ὁ Ἰεφθάε. Πρὸς αὐτὸν μετέβησαν οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ δεχθῆ νὰ γίνῃ Κριτής, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτούς ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ.

Ὁ Ἰεφθάε φωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἔλαβε θάρρος καὶ ἐδέχθη νὰ ἐκστρατεύσῃ ἐναντίον τῶν Ἀμμωνιτῶν μετὰ τοὺς ὀλίγους ὀπαδοὺς, τοὺς ὁποῖους εἶχε μαζί του.

Ὅπως ἄλλοτε ὁ Γεδεών, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ Ἰεφθάε εἶχεν ὄλην τὴν ἐλπίδα τὸν εἰς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο προτοῦ εἰσέλθῃ εἰς τὴν μάχην εἶπε πρὸς τὸν Θεόν :

— Ἐάν, Κύριε, παραδώσῃς εἰς χεῖρας μου τὸν ἐχθρόν, μόλις ἐπιστρέψω ἐκ τῆς μάχης θὰ θυσιάσω εἰς Σὲ τὸ πρῶτον πρᾶγμα, τὸ ὅποιον θὰ συναντήσω εἰσερχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν μου.

Αὐτὸ τὸ ὅποιον ἔταξεν εἰς τὸν Θεόν ὁ Ἰεφθάε, δὲν ἦτο διόλου συνεισότης. Ὁ Θεὸς δὲν θέλει θυσίας. Ὁ Ἰεφθάε ὅμως ἐνόμισεν, ὅτι τοιοῦτοτρόπως θὰ γυμνασθῆται τὸν Θεόν. Θὰ ἰδῆτε ὅμως πόσον μετενόησε διὰ τὴν ἀπερισκεψίαν του αὐτήν.

Μετ' ὀλίγον ὁ Ἰεφθάε ἐπέτυχε λαμπρὰν νίκην ἐναντίον τῶν Ἀμμωνιτῶν. Ἡ χαρὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν δὲν περιγράφεται. Γῆν ὦραν ὅμως κατὰ τὴν ὁποίαν εἰσῆρχετο ὁ Ἰεφθάε εἰς τὴν οἰκίαν του, βλέπει τὴν μοναχοκόρην του. Τότε ἐνεθυμήθη τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν εἶχε δώσει εἰς τὸν Θεόν. Φάντασθητε τὴν θλίψιν καὶ τὴν ἀπελπισίαν του.

— Ἄ, κόρη μου, πόσον εἶμαι τεταραχμένος. Σὲ ἔταξα εἰς τὸν Κύριον καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἀθετήσω τὸν λόγον μου.

— Πάτερ μου, κάμε, ὅπως ὑπεσχέθης εἰς τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος σὲ ἐβοήθησε νὰ νικήσῃς τὸν ἐχθρόν. Σὲ παρακαλῶ μόνον ἐπίτρεψόν μοι νὰ μεταβῶ μετὰ τὰς φίλας μου εἰς τὴν ἐξοχὴν ἐπὶ δύο μῆνας.

Ὁ Ἰεφθάε ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κόρην του νὰ κάμῃ αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἤθελεν. Μετὰ δύο μῆνας ἐπέστρεψεν. Τὶ ἀκριβῶς ἐγίνε μετὰ : Ἡ Ἁγία Γραφή λέγει ὅτι ὁ Ἰεφθάε «ἐποίησεν ἐν αὐτῇ εὐχὴν αὐτοῦ, ἣν ἠΐξαστο καὶ αὐτὴ οὐκ ἔγνω ἄνδρα». Οὕτοι οἱ λόγοι σημαίνουν ἴσως, ὅτι ἡ κόρη τοῦ Ἰεφθάε δὲν ὑπανδρεύθη, ἀλλ' ἔμεινε παρθένος, διὰ νὰ ὑπηρετῇ εἰς ὅλην αὐτῆς τὴν ζωὴν τὸν Θεόν.

Ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας κατ' ἔτος αἱ κόραι τῶν Ἰσραηλιτῶν μετέβαινον εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ ἐνεθυμοῦντο τὴν καλὴν καὶ ἡρωϊκὴν κόρην τοῦ Ἰεφθάε.

5. Σ α μ ψ ὶ ν

(Κοιτῶν ἰδ' - ἰστ')

Οἱ φοβερῶτεροι ἐχθροὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν, καθὼς γνωρίζομεν, ἦσαν οἱ Φιλισταῖοι. Κατόικουν μετὰ τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου καὶ τῆς θαλάσσης, πλησίον τῆς φυλῆς τοῦ Συμεών. Πρωτεύουσα αὐτῶν ἦτο ἡ Γάζα. Οἱ Φιλισταῖοι, λοιπόν, ὑπεδούλωσαν πάλιν τοὺς Ἰσραηλίτας, διότι προσεκύνησαν πάλιν τὰ εἰδῶλα. Αὐτὴν τὴν φορὰν ἡ τιμωρία ὑπῆρξε μεγάλη. Τεσσαράκοντα ἔτη ἔμειναν ὑπόδουλοι. Μετενόησαν ὅμως εἰλικρινῶς. Ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ τοὺς βοηθήσῃ καὶ πάλιν. Ἐξῆ τότε εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Δάν μία γυναίκα, ἡ ὁποία δὲν εἶχε τέκνον. Ἐξαφνα Ἄγγελος Κυρίου ἀνήγγειλεν εἰς αὐτήν, ὅτι θὰ ἀπέκτα τέκνον.

—Τὸ τέκνον αὐτὸ πρέπει νὰ ἀφιερωθῇ εἰς τὸν Θεόν. Νὰ μὴ πῆγ ποτὲ οἶνον καὶ νὰ μὴ κόψῃ ποτὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του.

Αὐτὰ εἶπεν ὁ Ἄγγελος καὶ ἐγένεεν ἄφαντος.

Μετὰ ἐννέα μῆνας ἐγεννήθη ἐν ὑγιᾶ παιδίον, τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη

Σαμψών. Ὅταν ἐμεγάλωσεν, ἐμνηστεύθη μίαν κόρην ἐξ ἄλλης χώρας.

Μίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν μετέβαιναν ὁ Σαμψών νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν μνηστὴν του, εἶδεν ἕνα μικρὸν λέοντα. Ὁ λέων ὤρμησε νὰ κατασπαράξῃ τὸν Σαμψών, ἀλλ' αὐτὸς ἐπάλασσε μετ' αὐτοῦ καὶ ἐφόνευσεν αὐτὸν ὡς ἐρίφιον. Ὀλίγας ἡμέρας ἀργότερον διήρχετο ἀπὸ τὸ μέρος ποῦ εἶχε φανεῦσαι τὸν λέοντα καὶ εἶδεν ἐν παράξενον θέαμα. Εἰς τὸ στόμα τοῦ φανευθέντος λέοντος ὑπῆρχον μέλισσαι μὲ μέλι. Ἐλαβεν ἐξ αὐτοῦ καὶ ἔφαγεν. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐπισήμων ἀρραβῶνων του ἔθεσεν ἕνα ἀνιγμα εἰς τοὺς προσκεκλημένους του.

—Τί είναι εκείνο τὸ ὁποῖον τρώγεται καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τρώγει ; Τί είναι ἐκεῖνο τὸ γλυκύ, τὸ ὁποῖον ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ ἰσχυρόν :

Αὐτὸ βεβαίως τὸ αἰνίγμα ἦτο τὸ παράξενον ἐκεῖνο θέαμα, τὸ ὁποῖον εἶδεν ὁ Σαμφὼν εἰς τὸ στόμα τοῦ λέοντος. Δηλαδή αἱ μέλισσαι καὶ τὸ μέλι. Οὐδείς ἔμως ἠδύνατο νὰ τὸ ἐξηγήσῃ. Ὁ Σαμφὼν εἶπε τὸ μυστικὸν εἰς τὴν μνηστὴν του καὶ ἐκείνη τὸ ἐπρόδωσεν εἰς τοὺς συμπατριώτας της, διότι δὲν ἦτο Ἰσραηλίτις αὐτή. Μόλις τὸ ἔμαθαν αὐτοί, εἶπον εἰς τὸν Σαμφὼν ὅτι ἐξήγησαν τὸ αἰνίγμα.

—Τί γλυκύτερον μέλιτος καὶ τί ἰσχυρότερον λέοντος ; Αὐτὸ ἦτο ἡ ἐξήγησις τοῦ αἰνίγματος.

Ὁ Σαμφὼν ἔχασε καὶ ἔδωκε τὰ δῶρα, τὰ ὅποια εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τοὺς προσκεκλημένους του. Ἐθύμωσεν ἔμως καὶ δὲν ἔλαβεν ὡς σύζυγον τὴν γυναῖκα αὐτήν, ἡ ὅποια δὲν ἐκράτησε τὸ μυστικόν. Ὅταν μάλιστα ἔμαθεν, ὅτι ὑπανδρεύθη αὐτῇ με ἓνα ἐκ τῶν προσκεκλημένων ἐκείνων ἠγνόησεν ὅτι δὲν ἦτο καθόλου καλὴ καὶ πρὸς ἐκδίκησιν κατέκαυσε τὰ χωράφια τῶν συμπατριωτῶν της. Παρ' ὀλίγον νὰ γίνῃ πόλεμος τότε μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τῶν Φιλισταίων διὰ τὸ ἐπεισόδιον αὐτό. Διὰ νὰ μὴ γίνῃ πόλεμος, οἱ Ἰσραηλίται παρέδωσαν δεδεμένον με καλώδια τὸν Σαμφὼν εἰς τοὺς Φιλισταίους. Αὐτὸς ἔμως ἔσπασε τὰ δεσμά, ὡσὰν νὰ ἦσαν κλωσταὶ καὶ με τὴν σιαχόνα φονευθέντος ὄνου ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τοὺς ἐχθρούς. Ἀπὸ τότε ὁ Σαμφὼν ἐγένεν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν Φιλισταίων. Ἦτο ἀπιερωμένος, καθὼς γνωρίζομεν, εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶχε πάντοτε τὴν προστασίαν του καὶ εἰς τὸν Θεὸν ὤφειλε τὴν ἔκτακτον δύναμίν του.

Ἄλλ' ὁ Σαμφὼν εἶχε μίαν μεγάλην ἄδυναμίαν. Δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ μυστικόν ὅσον σπουδαῖον καὶ ἂν ἦτο. Δι' αὐτὸ καὶ ἐταπεινώθη πολὺ. Μία γνωστὴ του γυναῖκα, ἡ Δαλιδᾶ, τὸν ἠρώτησεν, διατί εἶναι τόσοσ δυνατός. Ὁ Σαμφὼν δὲν εἶπε κατ' ἀρχὰς τὴν ἀλήθειαν. Ἡ πονηρὰ ἔμως καὶ κακὴ Δαλιδᾶ καθημερινῶς τὸν ἠρώτα, ὡστε κατώρθωσε νὰ μάθῃ, ὅτι ἡ δύναμίς του ὤφειλετο εἰς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, τὰς ὁποίας κατ' ἐντολήν τοῦ Θεοῦ δὲν εἶχε κόψει ποτέ. Ἡ Δαλιδᾶ ἐπρόδωσε τὸ μυστικόν εἰς τοὺς ἐχθρούς τοῦ Σαμφὼν καὶ ἐνῶ οὗτος ἐκοιμᾶτο, ἐξύρισαν τὴν κεφαλὴν του καὶ τὸν συνέλαβον. Τὸ γεγονός ἐπανηγγυρίσθη ὑπὸ τῶν Φιλισταίων. Κάποτε εἰς μίαν ἑορτὴν, ἔφεραν καὶ τὸν Σαμφὼν, τὸν ὁποῖον εἶχον τυφλώσει, διὰ νὰ τὸν περιγελάσουν. Ἡ ταπεινώσις τὴν ὁποίαν ὑπέστη ἦτο μεγάλη. Προσηυχῆθη τότε εἰς τὸν Θεὸν νὰ τὸν βοηθήσῃ διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἐχθρούς του. Ἐνῶ, λοιπόν, ἦτο ὄρθιος

ἐστηρίχθη εἰς δύο στύλους τοῦ οἰκήματος, εἰς τὸ ὅποιον ἐγένετο ἡ ἐορτὴ καὶ εἶπεν :

— Ἀποθανέτω ψυχὴ μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων.

Ἐκίνησε τοὺς στύλους καὶ ἔπεσεν ἡ στέγη καὶ κατεπλάκωσε τοὺς πάντας.

Ὁ Σαμψὼν ἀποθνήσκων, ἔλαβε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἐνταφιάσῃ εἰς τὰ ἐρείπια ἐκεῖνα περισσοτέρους ἐχθρούς ἀπ' ὅσους εἶχε θανατώσει εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν. Τὴν μεγάλην αὐτὴν καταστροφὴν ἔμαθεν εὐθὺς ὅλη ἡ χώρα. Οἱ συγγενεῖς τοῦ Σαμψὼν ἔλαβον τὸ σῶμα του καὶ ἔθαψαν αὐτὸ εἰς τὸν τάφον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ὁ ἀνδρεὺς καὶ πιστὸς εἰς τὸν Θεὸν αὐτὸς Ἰσραηλίτης, ἀλλὰ καὶ ἐπιπόλαιος, διότι δὲν ἐγνώριζε νὰ φυλάττῃ τὰ σπουδαῖα μυστικὰ τῆς θρησκείας, τῆς πατρίδος καὶ τῆς οἰκογενείας, ἐκυβέρνησε τοὺς Ἰσραηλίτας, ὡς Κριτῆς, ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη.

6. Ἡλεὶ καὶ Σαμουὴλ

(Α' Βασιλ. α' β' γ' δ')

Αλλος σπουδαῖος Κριτῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν, μετὰ ἀπὸ τὸν Σαμψὼν, ὑπῆρξεν ὁ Ἡλεὶ. Οὗτος κατῴκει εἰς τὴν πόλιν Σηλώ, πλησίον τῆς Σικηνῆς τοῦ Μαρτυρίου, διότι συγχρόνως ἦτο καὶ Ἀρχιερεὺς. Συνήθεια ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνην νὰ μεταβαίνῃ ὁ λαὸς ἡμέρας τινὰς κατ' ἔτος εἰς τὴν Σηλώ, διὰ νὰ προσκυνήσῃ εἰς τὴν Σικηνὴν τοῦ Μαρτυρίου καὶ νὰ ἐορτάσῃ τὰς διαφόρους ἐορτάς.

Εἰς τὰς ἐορτάς αὐτάς μετέβαινον καὶ ὁ Ἰσραηλίτης Ἐλκανά, μετὰ τῆς γυναίκας του Ἄννης, ἡ ὁποία ἦτο λυπημένη, διότι δὲν εἶχε τέκνον. Ἡ ἀτεκνία κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεῖνους ἐθεωρεῖτο ἐντροπή, διότι ἀπὸ ἀτέκνους γονεῖς δὲν ὑπῆρχεν ἐλπίς νὰ γεννηθῇ ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας.

Ἡ Ἄννα κατ' ἔτος ἤρχετο εἰς τὴν πόλιν Σηλώ, καὶ μὲ δάκρυα παρεκάλει τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγε :

— Κύριε, σέ παρακαλῶ νὰ εὐσπλαγχνισθῆς ἐμὲ τὴν δούλην Σου καὶ νὰ μοῦ δώσης υἱόν. Σοῦ ὑπόσχομαι νὰ τὸν ἀφιερῶσω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Σου.

Ὁ Ἀρχιερεὺς Ἡλεὶ, ὁ ὁποῖος ἐπρόσεξε τὴν προσευχὴν τῆς Ἄννης, εἶπεν εἰς αὐτήν.

— Πήγαινε εἰς τὸ καλὸν καὶ ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δώσῃ ὅ,τι ἐζήτησας.

Ὁ Θεὸς ἤκουσε πράγματι τὴν προσευχὴν τῆς Ἄννης καὶ τῆς ἔδωκεν υἱόν, τὸν ὁποῖον ὠνόμασεν Σαμουὴλ, δηλαδή Θεοδώρητον.

Ὅταν ὁ Σαμουὴλ ἐμεγάλωσεν ὀλίγον, ἡ μήτηρ του Ἄννα ἤλθεν εἰς τὴν Σηλῶ καὶ ὅπως ὑπεσχέθη εἰς τὸν Θεόν, τὸν παρέδωκεν εἰς τὸν Ἀρχιερέα Ἡλεί.

Ἡ Ἄννα εὐτυχῆς πλέον ἐδόξαζε τὸν Θεόν διὰ τὸ δῶρον τὸ ὁποῖον τῆς ἔδωκε, τὸν Σαμουὴλ. Εἶπε λοιπὸν μίαν ὄραϊαν προσευχὴν :

« Ἡ καρδιά μου εἶναι πολὺ εὐχαριστημένη, διότι ὁ Θεὸς μου μὲ ἐδόξασεν. Μὲ ἔσωσεν ἀπὸ τοῦ ἐμπαιγμοῦ τῶν ἐχθρῶν μου. Αὐτὸ τὸ ἔκαμεν ὁ Θεὸς διὰ νὰ δείξῃ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐκτός ἐκείνου ἄλλος Θεὸς ἅγιος καὶ δίκαιος. Δι' αὐτό, ποτὲ μὴ ὑπερηφανεύεσθε, ὦ ἄνθρωποι, καὶ ποτὲ νὰ μὴ προσφέρουν τὰ χεῖλη σας λόγους ἐγωιστικούς. Διότι ὁ Θεὸς τὰ γνωρίζει ὅλα καὶ Αὐτὸς κρίνει τὰς πράξεις μας. Τοὺς δυνατοὺς κάμνει ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἀσθενεῖς δυνατούς, τοὺς χορτασμένους κάμνει νηστικούς καὶ τοὺς πεινῶντας χορταίνει, εἰς τὴν ἄτεκνον γυναῖκα δίδει πολλὰ τέκνα καὶ τὴν πολυτέκνον κάμνει ἀσθενῆ. Διότι ὁ Κύριος εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος κάμνει πτωχοὺς καὶ πλουσίους, ἐνδόξους καὶ ταπεινοὺς. Ὁ Κύριος ἐκπληρώνει τὰς προσευχὰς τοῦ πιστοῦ καὶ εὐλογεῖ τὸν δίκαιον ἄνθρωπον. Ἄς μὴ καυχᾶται λοιπὸν ὁ φρόνιμος διὰ τὴν φρόνησίν του, οὔτε ὁ πλούσιος διὰ τὰ πλοῦτη του. Τὸ καύχημα τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ εἶναι ἡ γνῶσις τοῦ Θεοῦ καὶ αἱ καλὰ καὶ δίκαιαι πράξεις. Αὐτὰς θὰ κρίνῃ ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ ».

Μετὰ τὴν προσευχὴν αὐτὴν ἡ Ἄννα ἀνεχώρησεν. Ὁ Σαμουὴλ ἠγάπησε τὸν Ναὸν καὶ ἡ χαρὰ του ἦτο μεγάλη, ὅταν ἐβόηθει τὸν ἱερέα εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ. Ἐπρόσεχε πάντοτε νὰ φέρεται μὲ εὐλάβειαν καὶ προσοχὴν. Δὲν ἔκαμε καμμίαν ἀνησυχίαν ἐντὸς τοῦ Ναοῦ, δὲν ὠμίλει καὶ ὅταν ἔπρεπε νὰ φέρῃ τίποτε εἰς τὸν ἱερέα ἐβάδιζεν ἡσύχως. Ἡ συμπεριφορὰ του πρὸς ὅλους ἦτο πολὺ καλὴ. Ἦτο καλύτερος ἀπ' ὅλους τοὺς ὑπηρέτας τοῦ Ναοῦ καὶ ἀπ' αὐτὰ τὰ τέκνα τοῦ Ἡλεί, τὰ ὁποῖα δὲν ἐφέροντο καλῶς εἰς τοὺς πιστούς, αἱ ὁποῖοι ἤρχοντο νὰ προσευχηθῶν εἰς τὸν Ναὸν καὶ νὰ προσφέρουν θυσίας. Ἐνῶ ἔπρεπε νὰ δέχωνται τὰς προσφορὰς τῶν πιστῶν, ἐκεῖνοι ἤρπαζον μόνον τὼν ὅσα ἤθελον. Ἡ ἁμαρτία αὐτῆ ἦτο μεγάλη, ἦτο ἀσέβεια πρὸς τὸν Θεόν καὶ δι' αὐτὸ ὁ Θεὸς ἐτιμώρησεν αὐτοὺς σκληρῶς.

Ὁ Σαμουὴλ ὅμως δὲν παρεσύρθη ἀπὸ τὸ κακὸν παράδειγμα τῶν ἄλλων. Ὁ Ἡλεί ἦτο ἱκανοποιημένος μὲ τὸν μικρὸν Σαμουὴλ, ὁ ὁποῖος

ἐφόρει ἓνα λινὸν στιχάριον, τὸ ὁποῖον τοῦ ἔφεραν ἡ μήτηρ του κατ' ἔτος
Μίαν νύκτα, ἐνῶ ὁ Σαμουὴλ ἐκοιμᾶτο, ἤκουσε φωνήν, ἡ ὁποία τὸν
ἐκάλει :

— Σαμουήλ, Σαμουήλ !

Ἄμέσως ὁ Σαμουὴλ ἔπρεξε πρὸς τὸν Ἴηλεὶ καὶ τὸν ἠρώτησε, τί
ἤθελεν.

— Δὲν σὲ ἐφώναζα ἐγὼ — εἶπεν ὁ Ἴηλεὶ — πήγαινε νὰ κοιμηθῆς.

Αὐτὸ ἐπανελήφθη τρίς. Ὁ Ἴηλεὶ ἠννόησε τότε, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ
θαύματος, δι' αὐτὸ τὴν τρίτην φοράν εἶπεν εἰς τὸν μικρὸν Σαμουήλ,
ὅταν τὸν καλέσουν καὶ πάλιν νὰ ἀπαντήσῃ :

« *Αἰεὶ, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλος σου* ».

Πράγματι ὁ Θεὸς τὸν ἐκάλεσε πάλιν καὶ τοῦ ἐφάνερωσε πολ-
λὰ μέλλοντα γεγονότα καὶ μάλιστα περὶ τῆς τιμωρίας τῶν κακῶν υἱῶν
τοῦ Ἴηλεὶ. Ἀπὸ τότε ὅλοι ἀνεγνώρισαν τὸν Σαμουήλ ὡς προφήτην
Κυρίου.

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους οἱ Φιλισταῖοι ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον
ἐναντίον τῶν Ἰσραηλιτῶν, τοὺς ἐνίκησαν καὶ ἤρπασαν τὴν Κιβωτὸν
τῆς Διαθήκης.

Οἱ Φιλισταῖοι μετέφερον τὴν Κιβωτὸν εἰς τὴν πόλιν Ἀζωτον, ἀλλὰ
πολλὰ καὶ μεγάλα κακὰ ἐγίναν εἰς αὐτοὺς ἐκ τῆς ἱεροσυλίας ταύτης, δι'
αὐτὸ ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπιστρέψουν τὴν Κιβωτὸν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας.
Ἡ δουλεία ἡμῶς ἐξηκολούθει. Ὁ Σαμουήλ συνεβούλευσε τοὺς συμπα-
τριώτας του νὰ μετανοήσουν, διότι πάσχουν ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας των. Οἱ
Ἰσραηλιταὶ ἤκουσαν αὐτόν, προσηυχῆθησαν, μετενόησαν καὶ ἀνέδειξαν
Κριτὴν τῶν τῶν Σαμουήλ. Οὗτος ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος Κριτῆς. (Ἐκυ-
βέρνα καὶ ἐδίκαζε μετὰ δικαιοσύνην.) (Προσηύχετο πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν
παρεκάλει νὰ προστατεύσῃ τὸ ἔθνος του) Ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὰς προσ-
ευχὰς καὶ (ἀπηλευθέρωσε τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τοὺς Φιλισταίους.) Ὁ
Σαμουήλ παρέλαβεν εἰς ἀθλίαν κατάστασιν τὸ ἔθνος του. (Ἀνώψωσε τὴν
ἀληθινὴν θρησκείαν.) Ἐδίδαξεν εἰς τὸν λαὸν νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν Θεῖον
Νόμον. (Κατέστρεψε τὰ εἰδωλα.) (ἔπέτυχεν ἀλληλεγγύην μεταξὺ τῶν
διαφόρων φυλῶν.)

Τοιοῦτοτρόπως ἔσωσε τὸν λαὸν ἀπὸ τὴν καταστροφὴν καὶ ἀπὸ τὴν
θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἀποσύνησιν.

Ὁ Σαμουὴλ ἵδρυσεν ἐπίσης εἶδος θεολογικῶν σχολῶν, μὲ σκοπὸν νὰ προπαρασκευάζουν τοὺς μέλλοντας διδασκάλους τῆς ἀληθινῆς θρησκείας. Αἱ σχολαὶ αὗται ὠνομάσθησαν **προφητικαί**.

Ὁ Σαμουὴλ ἐκυβέρνησε δικαίως καὶ θεαρέστως τὸν λαὸν ἐπὶ εἰκοσι ἔτη καὶ ἀπέθανεν εἰς βαθὺ γῆρας.

Τὴν μνήμην του ὡς προφήτου ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας τὴν 20ῆν Ἀυγούστου. *

† 7. Οἱ βασιλεῖς

Προτοῦ ἀποθάνει ὁ Σαμουὴλ, εἶχεν ὀρίσει ὡς Κριτὰς τοὺς δύο υἱοὺς του, Ἰαήλ καὶ Ἀβιά. Δὲν ἦσαν ὅμως οὗτοι συνετοί. Δὲν εἶχον φόβον Θεοῦ. Δὲν ἐξετέλουν τὰ καθήκοντά των πρὸς τὸν λαόν. Ἐδέχοντο δῶρα καὶ ἔκαμνον ἀδικίας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰσραηλιτῶν ἤλθον πρὸς τὸν Σαμουὴλ, πρὸ τοῦ θανάτου του καὶ ἐζήτησαν νὰ ὀρίσῃ εἰς αὐτοὺς βασιλέα, ὅπως εἶχον καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη. Ὁ Σαμουὴλ ἐθεώρησε τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν ὡς ἀσέβειαν κατὰ τοῦ Θεοῦ, διότι μόνος Κύριος καὶ Βασιλεὺς εἶναι ὁ Θεός. Ὁ λαὸς δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸν Σαμουὴλ καὶ τοιοῦτοτρόπως ἠναγκάσθη οὗτος, φωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, νὰ δώσῃ βασιλέα εἰς τὸ ἔθνος.

† 8. Σαοὺλ (Α' Βασιλ. θ'· ιε')

Περὶ τὸ 1040 π.Χ. ἐξελέγη πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν ὁ Σαοὺλ, υἱὸς τοῦ Κεὶς, ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Βενιαμίν. Ἡ ἀνάδειξις του ὡς βασιλέως ἐγένετο ὡς ἐξῆς : Οὗτος ἐζήτησε τὰς ἀπολεσθείσας ὄνους τοῦ πατρὸς του καὶ ἐπειδὴ δὲν εὗρισκεν αὐτάς, κατέφυγεν εἰς τὸν Σαμουὴλ διὰ νὰ τὸν συμβουλευθῇ. Προηγουμένως ὁ Θεὸς εἶχεν εἰδοποιήσῃ τὸν Σαμουὴλ, ὅτι θὰ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν ὁ Σαοὺλ καὶ νὰ χρίσῃ αὐτὸν ὡς βασιλέα. Εἶπε, λοιπόν, ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Σαμουὴλ :

— Ἴδου ὁ ἄνθρωπος περὶ τοῦ ὁποίου σοὶ εἶπον· οὗτος θέλει ἄρχει ἐπὶ τὸν λαόν μου.

Πράγματι ὁ Σαμουὴλ ἔχυσε ἔλαιον εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Σαοὺλ καὶ ἔχρισε τοῦτον βασιλέα. Τοῦτο ἐγένετο καὶ εἰς τοὺς μετέπειτα βασιλεῖς, οἱ ὅποιοι διὰ τοῦτο ὠνομάζοντο χριστοὶ τοῦ Κυρίου.

Κατά τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ὁ Σαοὺλ εὗρε καθ' ὁδὸν ὁμάδα Προφητῶν καὶ ἤλθεν εἰς τὸ μέσον αὐτῶν καὶ φωτισθεῖς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἤρχισε νὰ προφητεῖ. Οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι εἶδον τὸν Σαοὺλ, τὸν υἱὸν τοῦ Κεῖς, μεταξύ τῶν Προφητῶν προφητεύοντα, ἔλεγον :

—Καὶ Σαοὺλ ἐν Προφῆταις :

Ἄργότερον ὁ γέρον πλέον Σαμουὴλ συνεκάλεσε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἐκλέξουν βασιλέα καὶ ὁ κληρὸς ἔπεσεν εἰς τὸν Σαοὺλ.

—Ζήτω ὁ Βασιλεὺς, ἐφώναζαν τότε ὅλοι καὶ ἀνεγνώρισαν αὐτὸν ὡς βασιλέα.

Κατ' ἀρχὰς ὁ Σαοὺλ ἐκυβέρνησε συμφῶνως πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνίκησε πολλοὺς ἐχθροὺς τοῦ ἔθνους. Διὰ τοῦτο ὁ λαὸς ἠγάπα αὐτόν. Δυστυχῶς ὅμως ἡ δόξα καὶ αἱ νῆκαι ἔκαμον αὐτὸν νὰ λησμονήσῃ τὸν Θεὸν καὶ νὰ ζήσῃ ζωὴν κακὴν. Διὰ τοῦτο ὁ Σαμουὴλ, ὁ ὁποῖος ἔζη ἀκόμη, εἶπε πρὸς τὸν Σαοὺλ :

—Ἐπειδὴ ἐλησμόνησες τὸν Θεὸν δὲν θὰ εἶσαι πλέον βασιλεὺς.

Κατ' ἐντολὴν δὲ τοῦ Θεοῦ μετέβη ὁ Σαμουὴλ εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ ἔχρισε νέον βασιλέα, τὸν μικρότερον υἱὸν τοῦ Ἰεσσαί, τὸν Δαυῖδ.

Ὁ βασιλεὺς Σαοὺλ ἐν τῷ μεταξύ, λόγῳ τῶν ἁμαρτιῶν του, περιέπεσεν εἰς ἀπελπισίαν καὶ μελαγχολίαν. Ὁ φθόνος καὶ ἡ καχυποψία ἔκαμον τὸν βίον του ἀβίωτον. Ἐνεκὰ τῆς καταστάσεως αὐτῆς ἐκλήθη εἰς τὴν αὐλὴν ὁ Δαυῖδ, διὰ νὰ ψυχαγωγῇ τὸν βασιλέα μὲ τὴν μουσικὴν τὴν ὁποίαν ἐγνώριζεν. Δυστυχῶς ὅμως ἔχει μόνον δὲν ἐθεραπεύθη ὁ Σαοὺλ, ἀλλὰ ἠθέλησε νὰ φονεύσῃ καὶ τὸν Δαυῖδ. Ἐσώθη ὅμως οὗτος, διότι τὸν ἐβόηθησεν ὁ υἱὸς τοῦ Σαοὺλ Ἰωνάθαν, ὁ ὁποῖος ἦτο εὐλικρινὴς καὶ καλὸς φίλος τοῦ Δαυῖδ.

Ἄργότερον εἰς μάχην τινα ἐναντίον τῶν Φιλισταίων ἐνίκηθησαν οἱ Ἰσραηλίται. Οἱ υἱοὶ τοῦ Σαοὺλ ἔπεσαν ἥρωικῶς, μεταξύ δὲ αὐτῶν καὶ ὁ Ἰωνάθαν. Ὁ Σαοὺλ ὁ ἴδιος τραυματισθεὶς καὶ φοβούμενος μήπως συλληφθῇ, ἠτύοκτόνησεν. Ὁ λαὸς ἐπένησε μεγάλως. Ὁ Δαυῖδ ἂν καὶ εἶχε καταδιωχθῇ ὑπὸ τοῦ Σαοὺλ, ἐν τούτοις ἐλυπήθη πολὺ καὶ ἔκλαυσε διὰ τὸν Σαοὺλ, πρὸ πάντων δὲ διὰ τὸν φίλον του Ἰωνάθαν. Τὸ γεγονός αὐτὸ διεσώθη καὶ εἰς ὠραϊότατον ποίημα τοῦ Δαυῖδ, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται εἰς τὴν Π. Διαθήκην*.)

* Ὁ θρῆνος αὐτὸς τοῦ Δαυῖδ, διὰ τὸν βασιλέα Σαοὺλ καὶ τὸν ἠγαπημένον φίλον του Ἰωνάθαν, εὐρίσκεται εἰς τὸ βιβλίον τῆς Π. Διαθήκης, τὸ ὁποῖον ἀναμύχεται Βασιλειῶν Β' (Κεφ. α' στιχ. 19-27).

9. Δ α υ · ι · δ

(Α' Βασιλ. ιστ' ες' ιη' ιθ' κ.β')

Εἶδομεν, ὅτι ὁ Σαμουὴλ κατ' ἐντολήν τοῦ Θεοῦ ἔχρισε βασιλέα τὸν Δαυὶδ. Ἀλλὰ δὲν ἀνέλαβεν οὗτος ἀμέσως τὴν βασιλείαν, διότι ἔζη ἀκόμη ὁ Σαούλ. Γνωρίζομεν ἐπίσης ὅτι ὁ Δαυὶδ ἐκλήθη εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ ψυχαγωγῇ τὸν ἀσθενῆ πλέον Σαούλ. Δὲν εἶναι ὅμως ἡ μοναδικὴ αὐτῆ περίπτωση κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Δαυὶδ ἐφάνη χρήσιμος εἰς τὸν Σαούλ.

Ὅταν ὁ Σαούλ ἔπρεπε νὰ πολεμήσῃ πρὸς πανίσχυρον ἐχθρόν, τοὺς Φιλισταίους καὶ ἐνῶ τὰ δύο στρατεύματα ἦσαν ἔτοιμα διὰ τὴν μάχην, ἔξαρνα εἰς στρατιώτης μὲ ἀνάστημα γίγαντος, ὀνομαζόμενος Γολιάθ, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου καὶ μὲ περιφρόνησιν πολλὴν εἶπε πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας :

— Διὰ τί θέλετε νὰ πολεμήσωμεν ; Ὅποιος ἀπὸ σᾶς τολμᾷ, ἄς ἔλθῃ, νὰ παλαίσῃ μαζί μου. Ἄν μὲ φονεύσῃ, οἱ Φιλισταῖοι θὰ γίνουν δούλοι σας. Ἄν τὸν φονεύσω ἐγώ, θὰ γίνετε σεῖς δούλοι μας.

Οἱ Ἰσραηλίται ἐτρόμαξαν, ὅταν εἶδον τὸν γίγαντα αὐτὸν νὰ τοὺς προσβάλλῃ τοιουτοτρόπως καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ὑψώσῃ τὸ ἀνάστημά του, διὰ νὰ ἀγωνισθῇ πρὸς αὐτόν.

Ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἔλεγε τὰ ἴδια προκλητικὰ λόγια ὁ Γολιάθ, ἀλλ' οὐδεὶς Ἰσραηλίτης ἐτόλμα νὰ πολεμήσῃ παρ' ὅλας τὰς ἀμοιβὰς τὰς ὁποίας ἔδιδεν ὁ βασιλεὺς εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ ἠγωνίζετο πρὸς τὸν ὑβριστὴν αὐτὸν γίγαντα.

Μίαν ἡμέραν ἦλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον ὁ Δαυὶδ, διὰ νὰ φέρῃ τροφὰς εἰς τοὺς ἀδελφούς του, οἱ ὁποῖοι ἦσαν στρατιῶται καὶ ἤκουσε τὰς ὕβρεις τοῦ Γολιάθ. Παρουσιάσθη, λοιπὸν εἰς τὸν βασιλέα Σαούλ καὶ τοῦ εἶπεν, ὅτι αὐτὸς θὰ πολεμήσῃ πρὸς τὸν Φιλισταῖον Γολιάθ.

— Δὲν θὰ δυνηθῆς, τέκνον μου, νὰ παλαίσῃς, ἐπειδὴ εἶσαι ἀκόμη νέος, ἐνῶ αὐτὸς ὁ γίγας εἶναι γυμνασμένος εἰς τὸν πόλεμον. Ὁ Δαυὶδ ὅμως ἐπέμενε καὶ τοιουτοτρόπως ὁ βασιλεὺς ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὸν νὰ πολεμήσῃ. Ἐφόρσε, λοιπὸν, τὸν βαρὺν ὅπλισμόν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ κἀνῃ οὔτε ἐν βῆμα ἀπὸ τὸ βάρος. Διὰ τοῦτο ἐγκατέλειψε τὰ ὄπλα καὶ ἔλαβε μίαν σφενδόνην. Ὁ Γολιάθ ὅταν εἶδε τὸν Δαυὶδ νὰ ἔρχεται μὲ τὴν σφενδόνην, ἐγέλασε καὶ εἶπε :

— Νέε, νομίζεις ὅτι εἶμαι σκύλος καὶ ἔρχεσαι νὰ πολεμήσῃς μὲ σφεν-

δόνην ; "Ελα και ἐγὼ θὰ δώσω τὸ κρέας σου νὰ τὸ φάγουν τὰ ζῶα.

—"Ερχεσαι — ἀπήντησεν ὁ Δαυῖδ — νὰ μὲ κτυπήσῃς μὲ κοντάρι καὶ μὲ σπαθί, ἐγὼ ὅμως ἔρχομαι ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσραήλ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων καὶ μὲ τὴν βοήθειαν Αὐτοῦ θὰ σὲ νικήσω.

Οἱ δύο ἀντίπαλοι ὤρμησαν ἐναντίον ἀλλήλων.

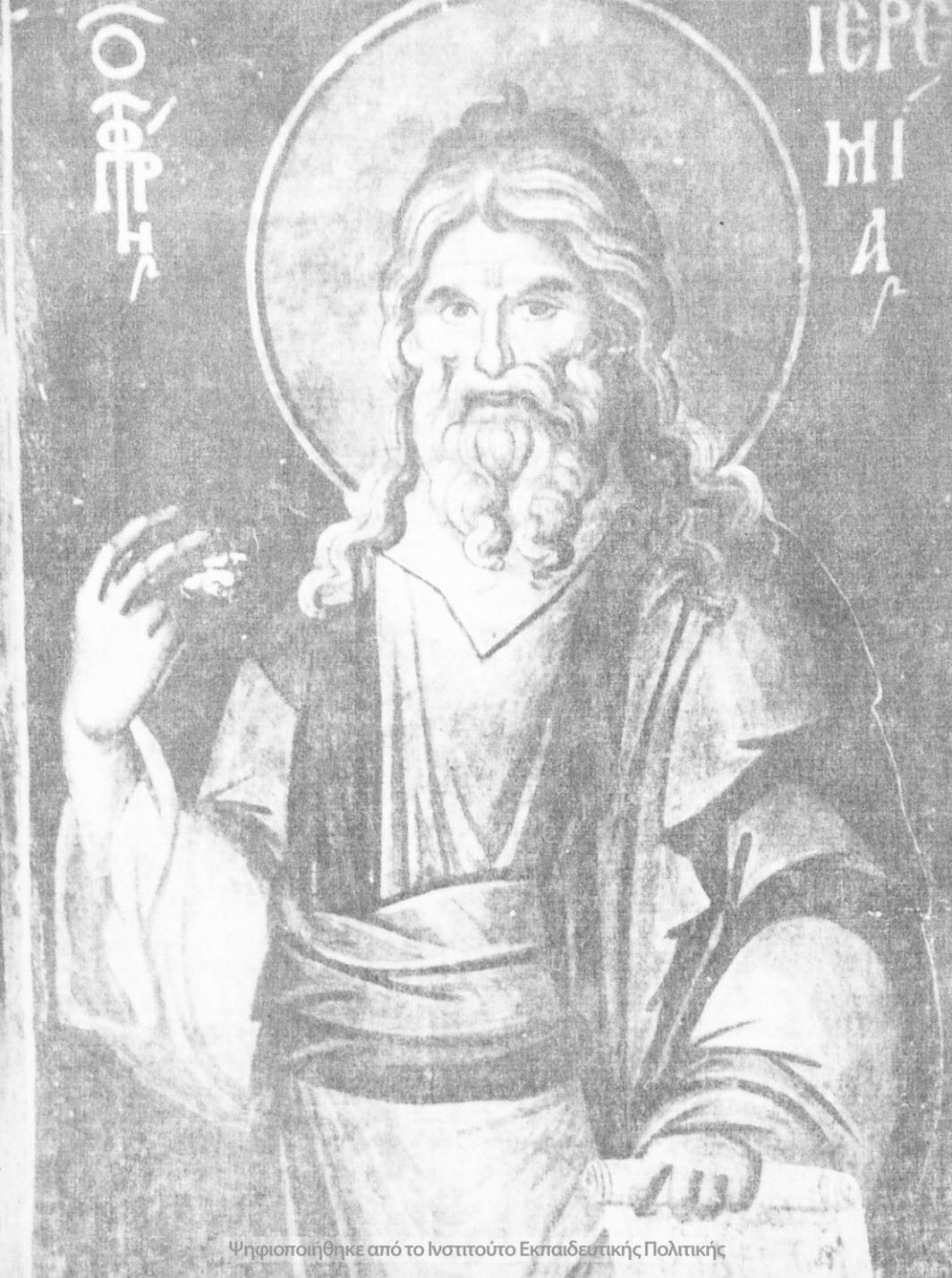
Ὁ μικρόσωμος καὶ νεαρὸς Δαυῖδ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐσφενδόνισε τὸν Γολιάθ καὶ τὸν ἔρριψε νεκρόν. Οἱ Φιλιισταῖοι, ὅταν εἶδον νεκρὸν τὸν γίγαντά των, ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ ἐτράπησαν εἰς ἄτακτον φυγὴν.

Οἱ Ἰσραηλιῖται ἐνίκησαν καὶ ἔγιναν κύριοι τῶν ἐχθρῶν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαοὺλ οἱ Ἰσραηλιῖται ἀνεκήρυξαν βασιλέα τὸν Δαυῖδ. Ἀνηγορεύθη ὅμως βασιλεὺς μόνον τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, διότι αἱ ἄλλαι φυλαὶ παρασυρόμεναι ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγον Ἀβεννήρ, ἀνηγόρευσαν βασιλέα τὸν υἱὸν τοῦ Σαοὺλ, Ἰεβοσθέ. Μετὰ ἑπτὰ ἔτη ἀπέθανον καὶ ὁ Ἀβεννήρ καὶ ὁ Ἰεβοσθέ καὶ τοιουτοτρόπως ὁ Δαυῖδ ἀνεγνωρίσθη βασιλεὺς ὑφ' ὅλων τῶν φυλῶν. Ἦτο τότε ἡλικίας 37 ἐτῶν.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Δαυῖδ, τὸ Ἰσραηλιτικὸν ἔθνος ἐφθάσεν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν μεγαλείου καὶ δόξης. Ἐκυρίευσεν τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς Ἱερουσαλήμ, δηλαδὴ τὸν λόφον Σιών, τὸν ὅποιον δὲν εἶχε κυριεύσει ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ κατέστησεν τὴν Ἱερουσαλήμ πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου. Πάντοτε ὑπῆρξε νικητὴς τῶν ἐχθρῶν τοῦ ἔθνους του. Τὸ βασίλειον του εἶχε μεγάλην ἔκτασιν, ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν μέχρι τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Ὀρόντου μέχρι τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου. Ὁ Δαυῖδ διωργάνωσε τὸ Κράτος του καὶ ἐσωτερικῶς. Ὁργάνωσε τὸν στρατὸν, τὴν διοίκησιν, τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν καὶ ἔκαμεν ὠραῖα οἰκοδομήματα. Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὅποιον ἔκαμε τὸν Δαυῖδ μεγάλον βασιλέα ἦτο ἡ πίστις του πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸ πάντων ἡ θερμὴ ἀγάπη του πρὸς Αὐτόν. Ὅλας τὰς ἐπιτυχίας του ἀπέδιδεν ὁ Δαυῖδ εἰς τὸν Θεόν. Ἐπραξε πᾶν τὸ δυνατὸν νὰ τονώσῃ τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ καὶ νὰ ὑψώσῃ τὴν θρησκείαν εἰς τὴν ζωὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Ὁ Δαυῖδ ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καὶ μετέβησαν εἰς Καριαθαριεῖμ, ὅπου εὕρισκετο ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, μετέφερον αὐτὴν ἐπισήμως εἰς τὴν Σιών καὶ ἐτοποθέτησαν αὐτὴν προσωρινῶς εἰς σκηνὴν, διότι ἐσκέπτετο νὰ κτίσῃ ἀργότερον μεγαλοπρεπῆ Ναόν. Μετὰ τὴν μεταφορὰν τῆς Κιβωτοῦ, ἡ Ἱερουσαλήμ κατέστη ἐθνικὸν καὶ θρησκευτικὸν κέντρον τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ.

Ὁ Προφήτης Ἱερεμίας

Τοιχογραφία τοῦ Πρωτάτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἀποδιδομένη εἰς τὸν Πανσέληνον
(14' Αἰών)

Ἐφρόντισε κατόπιν ὁ Δαυὶδ νὰ τακτοποιήσῃ καλύτερον τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ. Ὄρισεν, ὅπως οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἀποτελοῦν εἴκοσι τέσσαρας τάξεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ὑπηρετοῦν καθ' ἑβδομάδας εἰς τὸν Ναόν. Αἱ τάξεις αὗται ἐλέγοντο ἐφημερίαί. Εἰσήγαγεν εἰς τὴν θείαν λατρείαν τὴν ψαλμωδίαν καὶ τὴν ποίησιν. Αὐτὸς ὁ ἴδιος συνέλεξε τοὺς παλαιότερους θρησκευτικούς ὕμνους καὶ συνέταξεν ὁ ἴδιος νέους, οἱ ὁποῖοι ἐψάλλοντο ἀπὸ χορὸν μουσικῶν ψαλτῶν μὲ ὄργανον, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο ψαλτήριον καὶ διὰ τοῦτο οἱ ὕμνοι αὐτοὶ ὠνομάσθησαν **ψαλμοί**.

Σπουδαιόταται εἶναι αἱ προφητεῖαι τοῦ Δαυὶδ περὶ τοῦ Σωτῆρος.

Ἡ γέννησις τοῦ Σωτῆρος, τὰ πάθη του, ὁ θάνατός του καὶ ἡ Ἀνάστασις του προλέγονται εἰς τοὺς ὠραίους ψαλμοὺς τοῦ Δαυὶδ.

Ὁ Θεὸς μάλιστα ὑπεσχέθη εἰς αὐτόν, ὅτι ἐκ τῆς γενεᾶς του θὰ προέλθῃ ὁ Μεσσίας. Ἀτυχῶς ὁ Δαυὶδ περιέπεσεν εἰς ἁμαρτίαν. Ὁ Θεὸς ἔστειλεν εἰς αὐτόν τὸν προφῆτην Νάθαν διὰ νὰ τὸν ἐλέγξῃ. Ὁ Δαυὶδ μετενόησεν ἀμέσως.

— Ἡμάρτηκα τῷ Κυρίῳ, εἶπε καὶ ἐξωμολογήθη εἰς τὸν Νάθαν.

Ὁ Δαυὶδ ἐτιμωρήθη ἀρκετὰ διὰ τὴν ἁμαρτίαν. Ἐπαθε θλιβερὰ οἰκογενειακὰ δυστυχήματα. Ἀπέθανεν ἐν τέκνον του καὶ ἕτερος υἱός του ὁ Ἀβεσαλώμ ἐπανεστάτησε κατ' αὐτοῦ καὶ ἐξεθρόνισεν αὐτόν ἐπὶ πολὺν χρόνον.

Τέλος ὁ Θεὸς συνεχώρησε, κατόπιν εὐλικρινοῦς μετανοίας, τὸν Δαυὶδ.

Ὅταν ἐπλησίασεν ἡ ὥρα τοῦ θανάτου του, ὤρισεν ὡς διάδοχόν του τὸν υἱόν του Σολομῶντα.

— Φύλαττε, — εἶπε πρὸς αὐτόν — τὰς ἐντολάς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου περιπατῶν εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.

Ἐβασίλευσεν ἐν ὄλῳ τεσσαράκοντα ἔτη καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 70 ἐτῶν.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν μνήμην του τὴν Κυριακὴν μετὰ τὰ Χριστοῦγεννα. Ἐνα ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ἔργων τοῦ Δαυὶδ εἶναι **οἱ ψαλμοί**, οἱ ὁποῖοι ἀναγινώσκονται ἢ ψάλλονται καθ' ὅλας σχεδόν τὰς ἱεράς ἀκολουθίας τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἐκ τῶν δύο παρατιθεμένων ὠραίων ψαλμῶν, ὁ μὲν 8ος ἐξυμνεῖ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀγαθότητά Του πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὁ δὲ 109 εἶναι προφητικὸς, διότι ὁμιλεῖ διὰ τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι ἀπόγονος τοῦ Δαυὶδ, θὰ καθήσῃ ἐπὶ θρόνου καὶ θὰ νικήσῃ τοὺς ἐχθρούς.

Ψαλμὸς Η' (8)

2. Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῆ· ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπερῶν τῶν οὐρανῶν.
2. Κύριε ὁ Θεὸς καὶ δεσπότης ἡμῶν πόσον θαυμαστὴ καὶ λαμπρὰ εἶναι ἡ δύναμίς Σου καὶ ἡ σοφία Σου εἰς ὅλην τὴν γῆν, ὥστε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὕμνοῦν τὸ ὄνομα Σου, διότι ἡ μεγαλοπρέπεια Σου, ὑψώθη ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.
3. ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον ἔνεκα τῶν ἐχθρῶν σου τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν.
3. Καὶ τὰ νήπια καὶ τὰ βρέφη τὰ ὅποια θηλάζουν Σὲ ὕμνοῦν. Ἀπὸ τὸ στόμα αὐτῶν ἔκαμες τέλειον ὕμνον, διὰ νὰ ἀποστομωθοῦν οἱ ἐχθροὶ Σου καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἀπὸ ἐκδίκησιν ἀρνοῦνται τὸ ὄνομά Σου.
4. ὅτι ὄψομαι τοὺς οὐρανοὺς, ἔργα τῶν δακτύλων σου, σελήνην καὶ ἀστέρας, ἃ σὺ ἐθεμελίωσας·
4. Ὄταν βλέπω τοὺς οὐρανοὺς κόσμους, τοὺς ὁποίους διὰ μόνων τῶν δακτύλων σου ἐπλασας, τὴν σελήνην καὶ τὰ ἄστρα, τὰ ὅποια ἐτοποθέτησες εἰς τὸν οὐρανόν, ὡς θεμέλιον ἀσφαλές, σκέπτομαι :
5. τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμήσκη αὐτοῦ; ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν;
5. Τί εἶναι ὁ τόσο μικρὸς ἄνθρωπος παραβαλλόμενος μετὰ τὸ ἀχανές σύμπαν, ὥστε νὰ ἐνθυμῆσαι αὐτόν; Ἡ τί εἶναι κάθε υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, διὰ νὰ προνοῆς καὶ φροντίξῃς δι' αὐτόν;
6. ἠλάττωσας αὐτὸν βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν,
6. Τὸν ἐπλασας ὀλίγον κατώτερον ἀπὸ τοὺς ἀσωμάτους ἀγγέλους, ἀλλὰ τὸν ἐστεφάνωσες μετὰ δόξαν καὶ τιμῇ,
7. καὶ κατέστησας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ,
7. καὶ ἀφοῦ τὸν κατέστησες κύριον καὶ βασιλέα ἐπὶ τῶν κτισμάτων σου ὅλων, τὰ πάντα ὑπέταξες ὑπὸ κάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ,

8. πρόβατα και βόας άπάσας, 8. τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας, ἀλ-
λα καὶ τὰ ἄγρια θηρία τοῦ ἀγροῦ
ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ
πεδίου,
9. τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ 9. καὶ τὰ πτηνὰ ποὺ πετοῦν εἰς
τὸν ἀέρα καὶ τὰ ψάρια ποὺ ζοῦν ἐντὸς
τῆς θαλάσσης καὶ τὰ μεγάλα κήτη
ποὺ διασχίζουν τοὺς ὠκεανούς.
καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θα-
λάσσης, τὰ διαπορευόμενα
τρίβους θαλασσῶν.
10. Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς 10. Κύριε ὁ ἐξουσιαστὴς ἡμῶν, πό-
σον θαυμάζεται καὶ ὑμνεῖται τὸ ὄνομα
Σου, ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τῆς γῆς.
θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου
ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

Ψ α λ μ ὸ ς ΡΘ' (109)

1. Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυ- 1. Εἶπεν ὁ Κύριος ὁ Θεὸς εἰς τὸν
ρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν
μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχ-
θρούς σου ὑποπόδιον τῶν
ποδῶν σου.
2. ράβδον δυνάμεως ἐξαπο- 2. Ἀπὸ τὴν Σιών θὰ ἀποστείλῃ εἰς
σὲ ὁ Κύριος σκῆπτρον ἰσχυρὸν καὶ νὰ
καταστῆς κύριος τῶν ἐχθρῶν σου, ἀνα-
δεικνυόμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν νικητῆς.
στελεῖ σοι Κύριος ἐκ
Σιών καὶ κατακυριέυει
ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου·
3. μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ 3. Ἰδικὴ σου εἶναι ἡ ἐξουσία, τὴν
ὅποιαν θὰ ἐξασκῆσης τὴν ἡμέραν ποὺ
θὰ ἀναδειχθῆς νικητῆς, ἀνάμεσα εἰς τὴν
λαμπρότητα τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἁγίων
σου, διότι σὲ ἐγέννησα πρὶν νὰ δημιουργ-
γῆσω τὰ ἄστρα καὶ ὅλην τὴν κτίσιν.
τῆς δυνάμεώς σου ἐν ταῖς
λαμπρότησι τῶν ἁγίων
σου· ἐκ γαστροῦ προῦ ἕωσ-
φόρου ἐγέννησά σε·
4. ὄμοσε Κύριος καὶ οὐ με- 4. Ὁρκίσθη ὁ Κύριος καὶ δὲν θὰ
ἀλλάξῃ ἀπόφασιν, καὶ εἶπε : Σὺ εἶσαι
ἱερεὺς αἰώνιος σὰν τὸν Μελχισεδέκ,
ὁ ὅποιος ἦτο ἱερεὺς καὶ βασιλεὺς.
ταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς
εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τάξιν
Μελχισεδέκ·

5. Κύριος ἐκ δεξιῶν σου συν-
έθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς
αὐτοῦ βασιλεῖς.

6. κρίνει ἐν τοῖς ἔθνεσι, πλη-
ρώσει πτώματα, συνθλά-
σει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολ-
λῶν.

7. ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ πίε-
ται· διὰ τοῦτο ὑψώσει κε-
φαλὴν.

5. Ὁ Κύριος παριστάμενος εἰς
τὰ δεξιά σου θὰ κατασυντρίψῃ βασι-
λεῖς κατὰ τὴν ἡμέραν, ποῦ θὰ ὀργισθῇ.

6. Θὰ δικάσῃ καὶ θὰ κρίνῃ μεταξὺ
τῶν ἐθνῶν, θὰ γεμίσῃ τὴν γῆν μὲ πτώ-
ματα, θὰ κατασυντρίψῃ τὰς κεφαλὰς
πολλῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

7. Θὰ εἶναι ὁ Πατέρας τόσον τα-
πεινός, ὥστε διὰ νὰ παύσῃ τὴν δίψαν
του θὰ πῖῃ ὕδωρ ἀπὸ χειμάρρου, ποῦ
θὰ συναντήσῃ εἰς τὸν δρόμον του· διὰ
αὐτὴν του ὅμως τὴν ταπεινώσιν θὰ ὑ-
ψωθῇ καὶ θὰ δοξασθῇ.

10. Σολομών

(Γ' Βασιλ. β' κ.ε)

Ο Βασιλεὺς Σολομών ὀλίγον χρόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του
ἤκουσε μίαν νύκτα τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ νὰ λέγῃ πρὸς αὐτόν :

— Αἴτησαί τι αἴτημα σεαυτῷ.

Ὁ Σολομών ἀπήντησε :

— «Σὺ ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου Δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου ἔλεος μέγα,
καθὼς διήλθεν ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν ἐδούτητι
καρδίας μετὰ σοῦ, καὶ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ ἔλεος τὸ μέγα τοῦτο δοῦναι
τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη· καὶ νῦν, Κύριε,
ὁ Θεός μου, σὺ ἔδωκας τὸν δούλον σου ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου, καὶ
ἐγὼ εἰμι παιδάριον μικρὸν καὶ οὐκ οἶδα τὴν ἔξοδόν μου καὶ τὴν εἴσοδόν
μου, ὁ δὲ δούλος σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ὃν ἐξελέξω λαὸν πολύν, ὃς
οὐκ ἀριθμηθήσεται καὶ δώσεις τῷ δούλῳ σου καρδίαν ἀκούειν καὶ δια-
κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοῦ σινειῖν ἀνὰ μέσον ἀγαθοῦ
καὶ κακοῦ· ὅτι τίς δυνηθήσεται κρίνειν τὸν λαόν σου τὸν βαρὸν τοῦτον ; ».

(Γ' Βασιλ. γ' 6 - 9).

Οι λόγοι οὗτοι ἤρσαν εἰς τὸν Θεόν, διότι ὁ Σολομών δὲν ἐζήτησε πλοῦτη καὶ δόξαν, ἀλλ' ἐζήτησε σοφίαν καὶ σύνεσιν, τὰς ὁποίας ἔλαβε παρὰ τοῦ Κυρίου.

Σοφός, λοιπόν, καὶ φρόνιμος καὶ δίκαιος βασιλεὺς ὑπῆρξεν ὁ Σολομών.

Συντόμως ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ σοφία καὶ σύνεσις τοῦ Σολομώντος. Μίαν ἡμέραν * ἐκάθητο εἰς τὸ κριτήριον καὶ ἔκρινε τὰς διαφορὰς τῶν ὑπηκόων του. Παρουσιάσθησαν τότε δύο γυναῖκες, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη κλαίουσα εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα :

— 'Εγὼ διέμενον εἰς ἓν δωμάτιον μετὰ τῆς ἄλλης γυναίκος. Ἡ κάθε μία εἶχε τὸ βρέφος της. Εἰς τὸ δωμάτιον αὐτὸ οὐδεὶς ἄλλος ὑπῆρχε. Τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ἀπέθανεν τὸ ἰδικόν της βρέφος καὶ ἐσηκώθη σιγὰ σιγὰ, ἤρπασε τὸ ἰδικόν μου καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θέσιν του τὸ ἰδικόν της τὸ νεκρόν. Ὅταν ἐξύπνησα ἤρχισα νὰ κλαίω διότι ἐνόμισα ὅτι ἀπέθανε τὸ τέκνον μου, ἔπειτα ὅμως παρετήρησα, ὅτι δὲν ἦτο τὸ ἰδικόν μου, ἀλλὰ τῆς κακῆς αὐτῆς γυναίκος.

Ἡ ἄλλη γυναῖκα τότε ἔλαβε τὸν λόγον καὶ εἶπε.

— Αὐτὴ ἐπνιξεν εἰς τὸν ὕπνον της τὸ τέκνον της. Τὸ ἰδικόν μου ζῆ με τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Εἶναι αὐτὸ ἐδῶ.

Ὁ Βασιλεὺς ἀμέσως διέταξε νὰ σφαγῇ τὸ βρέφος καὶ νὰ λάβουν καὶ αἱ δύο γυναῖκες ἀνά ἓν τεμάχιον. Τί συνέβη τότε ; Ἡ μία γυναῖκα ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

— Ὅχι, εἶπε, καλύτερα νὰ λάβῃ τὸ τέκνον μου ἡ ἄλλη γυναῖκα, παρὰ νὰ σφαγῇ τοῦτο. Ἡ ἄλλη γυναῖκα, ἔλεγεν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ διαταγὴ τοῦ βασιλέως καὶ νὰ σφαγῇ τὸ βρέφος καὶ ἄς μὴ τὸ ἔχη καμμία ἐκ τῶν δύο. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἤθελε καὶ ὁ Σολομών.

— Νὰ δοθῇ ἀμέσως τὸ βρέφος εἰς ἐκείνην ἡ ὁποία δὲν ἤθελε νὰ σφαγῇ τοῦτο. Ἀπὸ τὴν ἀγάπην της, ἐγνώρισα τὴν ἀληθινὴν μητέρα.

Ὅλος ὁ κόσμος ἐθαύμασε τὴν σοφίαν καὶ ηὐχαρίστησε τὸν συνετὸν καὶ δίκαιον βασιλέα.

Κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς βασιλεὺς ἐφθασεν εἰς τόσῃν δόξαν καὶ τόσῃν δυνάμει ὅσον ὁ Σολομών.

Ὁ Σολομών ἐξεδήλωσεν ἐπίσης τὴν σοφίαν του διὰ τῶν συγγραμμάτων του. Συνέγραψε σφὰ συγγράμματα, ἐκ τῶν ὁποίων σώζονται αἱ

* Γ' Βασιλειῶν γ' 16-28.

Παροιμιαί, ὁ Ἐκκλησιαστής καὶ τὸ ἄσμα Ἄσμάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι βιβλία τῆς Ἀγίας Γραφῆς.

Ἡ βασιλεία τοῦ Σολομῶντος ὑπῆρξεν εἰρηνική. Τὸ ὠραιότερον καὶ σπουδαιότερον ἐκ τῶν ἔργων τοῦ ὑπῆρξεν ὁ **Ναὸς τοῦ Σολομῶντος**. Ἐκατὸν πενήτηνκατα χιλιάδες ἔργατῶν εἰργάσθησαν, διὰ νὰ τελειώσουν ἐπὶ ἑπτὰ καὶ ἡμισυ ἔτη τὸν Ναὸν ἐκεῖνον. Ὁ Ναὸς ἐκτίσθη εἰς τὸν λόφον Σιών ὅμοιος πρὸς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, εἶχε δὲ δύο μέρη : Τὸ **Ἅγιον** καὶ τὰ **Ἅγια τῶν Ἀγίων**. Τὰ μέρη αὐτὰ ἐχωρίζοντο διὰ πολυτίμου παραπετάσματος. Ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης μετεφέρθη μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐτέθη εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων. Ὁ Ναὸς εἶχε προσέτι δύο αὐλάς : Τὴν ἐσωτερικὴν διὰ τοὺς ἱερεῖς καὶ τὴν ἐξωτερικὴν διὰ τὸν λαόν. Τὰ πάντα εἰς τὸν Ναὸν ἦσαν κατεσκευασμένα ἐκ πολυτίμων μετάλλων καὶ χρυσοῦ. Καὶ αἱ σανίδες ἀκόμη ἦσαν ἐστρωμένοι μετὰ πλάκας χρυσοῦ.

Τὰ ἐγκαίρια τοῦ Ναοῦ ἔγιναν μετὰ μεγαλοπρέπειαν. Ὁ Σολομὼν προσηυχῆθη καὶ ἠὺχαρίστησε τὸν Κύριον. Παρεκάλεσε νὰ εἰσακούωνται αἱ προσευχαί, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναπέμπωνται ἐκ τοῦ Ναοῦ τούτου. Ἐκτοτε ὁ Ναὸς οὗτος ἐθεωρήθη ὡς ἡ μόνη ἐπίγειος κατοικία τοῦ Θεοῦ καὶ ὅλαι αἱ θυσίαι ἐκ μέρους τῶν Ἰσραηλιτῶν ἔπρεπε νὰ γίνωνται εἰς τὸν Ναὸν αὐτόν.

Ὁ Σολομὼν ἔκαμε καὶ πολλὰ ἄλλα ἔργα πολιτισμοῦ. Ἐκτίσε τεῖχος περὶ τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐκτίσε πλησίον τοῦ Ναοῦ μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα. Ὁ θρόνος τοῦ ἦτο κατεσκευασμένος ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν. Ἐπροστάτευσε τὰς τέχνας, ἀνέπτυξε τὴν ναυτιλίαν, προήγαγε τὸ ἐμπόριον καὶ ἔφερεν εὐτυχίαν εἰς τὸν λαόν. Τοιαύτην δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν ἀπέκτησεν, ὥστε ἄλλοι βασιλεῖς μακρόθεν ἀπέστειλλον πρὸς αὐτὸν πλούσια δῶρα καὶ ἤρχοντο νὰ ἐπισκεφθοῦν αὐτόν, ὅπως μία περίφημος βασίλισσα, ἡ βασίλισσα τοῦ Σαβᾶ.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ μεγάλη πολυτέλεια διέφθειρε τὸν Σολομῶντα, ὥστε ἐλησμόνησεν οὗτος τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς ὠργίσθη διὰ τὴν διαγωγὴν αὐτὴν τοῦ Σολομῶντος καὶ ἐτιμώρησεν αὐτόν μετὰ μεγάλας συμφοράς. Μετὰ τὸν θάνατον μάλιστα τοῦ Σολομῶντος ἐπέτρεψε νὰ διχασθῇ τὸ ἰσχυρὸν καὶ μέγα βασίλειον τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ νὰ ἔλθουν μεγάλαι συμφοραὶ καὶ εἰς τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος ἐπίσης ἐκ τῆς μεγάλης εὐτυχίας ἐλησμόνησε τὸν Θεόν.

Ὁ Σολομὼν ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἐβδομήκοντα ἐτῶν καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ 40 ἔτη, ὅπως καὶ ὁ πατὴρ του Δαυὶδ.

11. Ἡ διαίρεσις εἰς δύο βασιλεία καὶ ἡ καταστροφή των ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ Βαβυλωνίων

(I' Βασιλ. εβ' γ' ιδ' κ. ε.)

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος βασιλεὺς ἀνεκνήρυχθη εἰς Ἱερσόλυμα ὁ υἱὸς τοῦ Ροβοάμ. Κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐνθρόνισίν του ὁ λαὸς ἐζήτησεν ἐλάττωσιν τῆς φορολογίας. Ὁ Ροβοάμ ὅμως συμπεριεφέρθη μὲ ἀλαζονείαν καὶ εἶπεν ὅτι καὶ φόρους μεγαλυτέρους θὰ ἐπιβάλλῃ καὶ τιμωρίας μεγαλυτέρας θὰ ἐπιβάλλῃ. Ὁ λαὸς ἐπανεστάτησεν. Αἱ δέκα φυλαὶ ἐξέλεξαν βασιλέα των τὸν δούλον τοῦ Σολομῶντος Ἱεροβοάμ καὶ ἀπέτελεσαν τὸ **βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ** μὲ πρωτεύουσαν τὴν Σιχέμ. Αἱ ἄλλαι δύο φυλαὶ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμὴν ἔμειναν πισταὶ εἰς τὸν Ροβοάμ καὶ ἀπέτελεσαν τὸ **βασιλεῖον τοῦ Ἰούδα** μὲ πρωτεύουσαν τὰ Ἱερσόλυμα. Ἐκ τοῦ χωρισμοῦ αὐτοῦ ὅσοι ἀνῆκον εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ ὠνομάσθησαν Ἰσραηλιῖται καὶ ὅσοι ἀνῆκον εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰούδα ὠνομάσθησαν Ἰουδαῖοι. Ὁ διχασμὸς ἔφερε συντόμως κακὰ ἀποτελέσματα. Μεταξὺ τῶν δύο βασιλείων ἐγίναν πόλεμοι καταστρεπτικοί, οἱ ὁποῖοι ἐξησθένησαν αὐτούς, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ πολεμήσουν πλέον νικηφόρος πρὸς τοὺς ἐξωτερικοὺς ἐχθρούς. Ἀλλὰ καὶ θρησκευτικῶς ἐξέπεσαν. Εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ ὁ Ἱεροβοάμ ἀπηγόρευσεν εἰς τοὺς ὑπηκόους του νὰ μεταβαίνουν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ δυστυχῶς κατεσκευάσεν εἰδωλά, δύο χρυσοῦς μόσχους, τοὺς ὁποίους ἔστησεν εἰς δύο σημεῖα τοῦ βασιλείου του καὶ διέταξε νὰ λατρεύωνται οἱ μόσχοι οὗτοι ὡς Θεοί.

Ἐπὶ τῶν διαδόχων του ἡ κατάστασις ἐχειροτέρευσεν. Εἰς μάλιστα ἐκ τῶν διαδόχων του ὁ Ἀχαάβ ἐνουμφεύθη τὴν εἰδωλολάτριν Ἰεζάβελ, ἡ ὁποία μετὰ μανίας ἐπολέμησε τοὺς ἐναπομείναντας πιστοὺς εἰς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων των. Ἰδρυσεν εἰδωλολατρικοὺς ναοὺς εἰς τὸν Βάαλ καὶ εἰς τὴν Ἀστάρτην, παρὰ τὰς φωνὰς τῶν Προφητῶν, οἱ ὁποῖοι ἐδίδασκον ἐπιστροφὴν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Βεβαίως μεταξὺ τῶν βασιλέων τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ ἀνεφάνησαν καὶ εὐσεβεῖς βασιλεῖς, ὅπως ὁ Ἰηοῦ, ὁ Ἰωάχαζ καὶ ὁ Ἰωᾶς, ἀλλὰ ἦσαν τόσον ὀλίγοι, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπαναφέρουν τὸν λαὸν εἰς τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν.

Ἀποτέλεσμα τῆς ἀσεβείας ὑπῆρξεν ἡ καταστροφή τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων, οἱ ὁποῖοι ἔσφρασαν αἰχμαλώτους τοὺς καλυτέρους Ἰσραηλιῖτας εἰς τὴν Ἀσσυρίαν. Ἐκεῖ ἐλησμώνησαν καὶ Θεὸν

καὶ ἔθνος καὶ ἐγάθησαν μεταξύ τῶν λαῶν τῆς Ἀσίας καὶ οὐδέποτε πλέον ἐπέστρεψαν εἰς τὴν χώραν τῶν. Ἡ χώρα τῶν Ἰσραηλιτῶν ἔγινεν ἀποικία τῶν Ἀσσυρίων. Ἐκεῖ ἤλθον καὶ κατόκησαν ἄποικοι Ἀσσύριοι, οἱ ὁποῖοι ἀνemieύθησαν μετὰ τῶν ἐλαχίστων Ἰσραηλιτῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀπομείνει καὶ ἔγινεν εἷς νέος λαὸς μὲ πρωτεύουσαν τὴν Σαμαρείαν. Οὗτοι ὠνομάσθησαν **Σαμαρείται** καὶ ἐλάτρευον μὲν τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραήλ, ἀλλὰ, εἶχον μερικὰς διαφορὰς. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων ὑπῆρχεν ἄσπονδον μῖσος.

Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα διετήρησε τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. Διετήρησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τὴν δυναστείαν τοῦ Δαυὶδ, ἐκ τῆς ὁποίας θὰ προήρχετο ὁ Χριστός.

Δυστυχῶς ὅμως καὶ αὐτὸ τὸ βασίλειον ἐξέπεσεν. Ὁ Βασιλεὺς Ροβοὰμ ἀντὶ νὰ συνεισθῆ μετὰ τὸ πάθημα, τὸ ὁποῖον ἐπαθεν, ἐλησμώνησε καὶ αὐτὸς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἐλάτρευσε τὰ εἰδωλα καὶ παρέσυρε καὶ τὸν λαὸν μὲ τὸ κακὸν του παραδείγματος. Τοῦτον ἐμιμήθησαν καὶ οἱ διάδοχοί του. Ἡ χειρότερα ἐποχὴ ἦτο ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ἴσοιαν ἐβασίλευσεν ἡ ἀσεβὴς Γοθολία καὶ ἀργότερον ὁ βασιλεὺς Μανασσῆς.

Καὶ οἱ δύο ἐφόνευσαν πολλοὺς Προφῆτας, οἱ ἴποιοι ἐκήρυττον μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

ὑπῆρξαν βεβαίως καὶ βασιλεῖς εὐσεβεῖς ὅπως ὁ Ἰωσαφάτ, ὁ Ἰωάθαμ, ὁ Ἐζεκίας καὶ ὁ Ἰουσίας, ἀλλὰ δὲν κατόρθωσαν νὰ σώσουν τὸν λαὸν ἐκ τῆς ἐπερχομένης κατὰστροφῆς. Ἡ τιμωρία ἤλθε σκληρὰ καὶ διὰ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Τὸ 586 π.Χ. ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονόσορ ὁ Β' ἐκυρίεψε τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ κατέλυσε τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Ἐρπασε τὰ σκεύη καὶ ἔκαυσε τὸν Ναὸν καὶ κατέσφαξε τοὺς Ἰουδαίους. Ἐτυφλώθη ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας καὶ ἐσύρθη καὶ οὗτος αἰχμάλωτος μετὰ τῶν διασωθέντων ἐκ τῆς σφαγῆς εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἡ αἰχμάλωσις αὕτη λέγεται **αἰχμαλωσία ἢ μετοικεσία Βαβυλῶνος**.

12. Ἡ Βαβυλώνιος αἰχμαλωσία

(1' Βασιλ. κν', Ιαριήλ α')

Οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ὁποῖοι ὠδηγήθησαν εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν, ὑπέφερον ἀπεριγράπτους στερήσεις καὶ κακουχίας, ἐνῶ ἐβάδιζον πρὸς τὴν Βαβυλῶνα. Εἷς ὠραῖος ψαλμός, ὁ 136, περιγράφει τὰς κακουχίας αὐτάς.

Οἱ Βαβυλώνιοι, οἱ ὅποιοι ὠδήγουν τοὺς Ἰουδαίους, ἐπρότεινον πρὸς αὐτοὺς νὰ ψάλλουν ἕνα θρησκευτικὸν ὕμνον. Ὁ ποιητὴς ἐνθυμεῖται τὸ γεγονός αὐτὸ καὶ ψάλλει.

Ψ α λ μ ὁ ς Ρ Δ Σ Τ' (136)

1. Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσταμεν καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών.
2. Ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκοιμήσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν.
3. Ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς λόγους ᾠδῶν καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον ᾄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠδῶν Σιών.
4. Πῶς ἄσωμεν τὴν ᾠδὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίᾳ ;
5. Ἐὰν ἐπιλάβωμαί σου, Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθεῖή ἡ δεξιὰ μου.
6. Κολληθεῖή ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυνγί μου, ἐὰν μὴ σου μνησθῶ, ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλήμ ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου.
7. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν υἱῶν Ἐδὼμ τὴν ἡμέραν Ἱερουσαλήμ τῶν λεγόντων ἔκκενοῦτε, ἔκκενοῦτε, ἕως τῶν θεμελιῶν αὐτῆς.
8. Θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος, μακάριος ὃς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀνταπόδομά σου, ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν.
9. Μακάριος ὃς κρατήσῃ καὶ ἑδαμῖεῖ τὰ νήπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.

Τὰ δύο πρῶτα ἔτη τῆς Βαβυλωνίου αἰχμαλωσίας ὑπέφερον πολὺ. Ἦσαν διασκορπισμένοι καὶ ἔζων ἐν μέσῳ λαῶν μὲ ξένα ἤθη καὶ ξένην θρησκείαν. Μετὰ τὰ δύο ἔτη ἡ ζωὴ ἤρχισε νὰ γίνεταί καλυτέρα. Ὁ Ναβουχοδονόσορ παρεχώρησεν εἰς αὐτοὺς τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου Εἰργάζοντο ἐλευθέρως καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἔλαβον μεγάλα ἀξιώματα εἰς τὴν πολιτείαν. Τόσον καλυτέρα ἐγένετο ἡ ζωὴ, ὥστε ἤρχισαν νὰ ἀποστέλλουν βοηθήματα πρὸς τοὺς ἐναπομείναντας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ πτωχοὺς Ἰουδαίους.

Οἱ νεώτεροι Ἰουδαῖοι, αὐτοὶ δηλ. οἱ ὅποιοι ἐγεννήθησαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα δὲν ἐγνώριζον τὴν ἐβραϊκὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ τὴν γλῶσσαν τῆς χώρας εἰς τὴν ὁποίαν παρέμενον καὶ ἡ ὁποία ἐλέγετο γενικῶς Ἀραμαϊκά. Διὰ τοῦτο ἡ γλῶσσα αὐτὴ τὴν ὁποίαν ὠμίλουν οἱ νεώτεροι Ἰουδαῖοι καὶ ὅταν ἀκόμη ἐπανῆλθον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ὀνομάζεται Ἀραμαϊκὴ. Οἱ αἰχμάλωτοι Ἰουδαῖοι κατὰ παραχώρησιν τοῦ Ναβουχοδονόσορος εἶχον αὐτοδιοίκησιν τινα καὶ ἔζων κατὰ τὰ ἤθη καὶ ἐθιμὰ των.

Μεγάλην πικρίαν ἤσθάνοντο διότι δὲν εἶχον Ναόν. Οὐτε ἦτο δυνατὸν εἰς τὴν ξένην χώραν νὰ ιδρῦσουν τοιοῦτον. Ἐπειδὴ ὅμως ἦτο ἀνάγκη νὰ προσεύχωνται καὶ νὰ λατρεύουν τὸν Θεόν, συνηθροίζοντο πλησίον τῶν Προφητῶν, περὶ τῶν ὁποίων θὰ ἠμιλήσωμεν εἰς ἄλλο κεφάλαιον ἢ εἰς ὀρισμένα οἰκήματα, τὰ ὁποῖα ὠνομάσθησαν **Συναγωγαί**. Τοιοῦτοτρόπως οἱ πλεῖστοι εὐρισκόμενοι ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ Ἰουδαῖοι διετήρησαν τὴν πάτριον θρησκείαν καὶ εἶχον τὸν πόθον νὰ ἐπιστρέψουν μίαν ἡμέραν εἰς τὴν Παλαιστίνην.

13. Ἡ Παλαιστίνη εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Περσῶν καὶ τὸ τέλος τῆς αἰχμαλωσίας

(Α' Ἑσθρας β' γ' κ. ε.)

Ολίγα ἔτη ἀργότερον οἱ Μῆδοι καὶ οἱ Πέρσαι περὶ τὸ 538 π.Χ. ἐκυρίευσαν τὴν Βαβυλῶνα. Ὑπὸ τὴν νέαν αὐτὴν κυριαρχίαν οἱ Ἰουδαῖοι διήρχοντο ἡσύχως. Ὅταν ἀπέθανεν ὁ Καμβύσης καὶ ὁ Δαρεῖος, βασιλεὺς ἔγινεν ὁ Κύρος. Ἐν ἐκ τῶν πρώτων διαταγμάτων τοῦ Κύρου ἦτο, νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα των καὶ νὰ ἀνοικοδομήσουν τὸν Ναόν των.

Μεγάλην χαρὰν ἤσθάνθησαν οἱ Ἰουδαῖοι. Δὲν ἀπεφάσισαν ὅμως νὰ ἐπιστρέψουν ὅλοι. Πολλοὶ εἶχον γεννηθῆ εἰς τὴν Βαβυλῶνα καὶ δὲν ἤθελον νὰ φύγουν. Ὅλοι ὅμως καὶ αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἔμειναν, προσέφερον βοήθειαν διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ναοῦ. Οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καθῶς καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν φυλῶν Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν ἐπρωτοστάτησαν κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν. Ἀρχηγὸς τῶν πενήτηντα χιλιάδων περίπου Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιστρέψουν, ἐτέθη ὁ Ζοροβάβελ. Οὗτος κατήγετο ἐκ τοῦ Δαυὶδ καὶ ἦτο πρόγονος τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῆς Θεοτόκου. Ὅλοι ἐπίσης οἱ Βαβυλώνιοι προσέφερον πολλὰ πράγματα εἰς τοὺς ἐπαναπατριζομένους καὶ ἐνδύματα καὶ ζῶα. Ὁ ἴδιος ὁ Κύρος προσέφερεν εἰς τὸν Ζοροβάβελ 5500 ἱερὰ σκεύη ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἀρπάσει ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐκ τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος. Δὲν περιγράφεται ἡ χαρὰ καὶ ἡ συγκίνησις τῶν ἐπιστεφόντων, ὅταν ἐπάτησαν εἰς τὴν Ἀγίαν Γῆν. Τὰ αἰσθήματα τῆς χαρᾶς των τὰ ἐκφράζει ὠραιότατα ὁ 125 ψαλμός.

1. Ἐν τῷ ἐπιστρέφαι Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών ἐγενήθημεν ὥσει παρακεκλημένοι.

2. Τότε ἐπλήσθη χαρῆς τὸ στόμα ἡμῶν καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἀγαλλιάσεως, τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐμεγάλυνε Κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' αὐτῶν.

3. Ἐμεγάλυνε Κύριος τοῦ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφροινόμενοι.

4. Ἐπίστρεψον, Κύριε, τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χειμάρρους ἐν τῷ νότῳ.

5. Οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι.

6. Πορευόμενοι ἐπορευόντο καὶ ἔκλαιον βάλλοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν· ἐρχόμενοι δὲ ἤξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει αἴροντες τὰ θράγματα αὐτῶν.

Ἦρχισαν τότε νὰ καλλιεργοῦν τὰ πατρικά των κτήματα. Πολιτικός Ἀρχηγὸς ἦτο ὁ Ζοροβάβελ καὶ θρησκευτικὸς ὁ Ἀρχιερεὺς Ἰησοῦς.

Ἡ πρώτη φροντίς των ἦτο ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ Ναοῦ. Ἐώρτασαν τὴν μεγάλην ἐορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος (535) ἤρχισεν ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ Ναοῦ, ὁ ὁποῖος ἐτελείωσεν ἐπὶ βασιλείᾳ των Περσῶν Δαρείου τοῦ Ὑστάτου, περὶ τὸ 516 π.Χ. Τὰ ἐγκαίαια ἔγιναν μεγαλοπρεπῶς, ἀλλὰ ὁ νέος οὗτος Ναὸς δὲν εἶχε τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν λαμπρότητα τοῦ παλαιοῦ.

Ὅσοι ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἔμειναν εἰς τὴν Βαβυλῶνα διεσκορπίσθησαν καὶ εἰς ἄλλα μέρη καὶ ἵδρυσαν Ἰουδαϊκὰς κοινότητας. Οἱ ἐκτὸς τῆς Παλαιστίνης διασκορπισθέντες Ἰουδαῖοι, ὠνομάσθησαν **Ἰουδαῖοι τῆς διασπορᾶς.**

Μετὰ ὀγδόντα περίπου ἔτη ἀπὸ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν Ἰουδαίων εἰς τὴν Παλαιστίνην, ἐπέστρεψαν καὶ ἄλλαι 1.500 οἰκογένειαι αἰχμαλώτων ὑπὸ τὸν ἱερέα Ἐσδρα. Τὸ 458 π.Χ. ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ὁ Ἐσδρας μαζί με τὸν διορισθέντα ἀργότερον ἑπαρχὸν Νεεμίαν προσεπάθησαν νὰ ἀναδιοργανώσουν τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν. Ἀπηγόρευσαν τοὺς γάμους μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ εἰδωλολατρῶν. Ὁ ἔγγονος ὁμοῦ τοῦ ἀρχιερέως, Μανασσῆς, δὲν ὑπήκουσε καὶ δὲν ἐγκατέλειψε τὴν εἰδωλολατρὴν σύζυγόν του, κόρην τοῦ Πέρσου σατράπου τῆς Σαμαρείας. Μετέβη

εις τὴν Σαμαρείαν, ἔκτισεν ἄλλον Ναὸν εἰς τὸ ὄρος Γαριζὶν καὶ τοιούτοτρόπως συνετέλεσεν, ὥστε νὰ μεγαλώσῃ τὸ μῖσος μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Σαμαρειτῶν.

Ὁ Ἑσδρας διέταξε νὰ ἀναγινώσκειται τακτικῶς εἰς τὰς Συναγωγὰς ὁ Νόμος. Ἐκανε μάλιστα καὶ τὴν πρώτην συλλογὴν τῶν βιβλίων τῆς Π. Διαθήκης εἰς ἓνα τόμον, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη **Κανὼν τῆς Π. Διαθήκης**. Τέλος ὁ Ἑσδρας συνήθροισε τὸν λαὸν εἰς ἐπίσημον τελετὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθησαν ὅλοι, ὅτι θὰ εἶναι πιστοὶ εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ.

14. Ἡ Παλαιστίνη ὑπὸ τοὺς Ἕλληνας

(*A' Μακκαβαίων α' β' κ. ε., B' Μακκαβαίων γ'*)

Διακόσια ὀλόκληρα ἔτη ἔμειναν ὑπὸ τοὺς Πέρσας οἱ Ἰουδαῖοι. Ὄταν ὁ Μ. Ἀλέξανδρος περὶ τὰ τέλη τοῦ 331 π.Χ. ἐπολέμει ἐναντίον τῶν Περσῶν καὶ ἐπολιόρκει τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Τύρον, ἔστειλεν ἀντιπροσωπεῖαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐξήτει ὑποταγὴν. Ὁ Ἀρχιερεὺς δὲν ἐδέχθη. Ἀργότερον ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἔφθασε πρὸ τῶν Ἱεροσολύμων.

Οἱ Ἰουδαῖοι ἔχον μόνον ὑπετάγησαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ὑπεδέχθησαν μετὰ πομπῆς. Ὁ Μ. Ἀλέξανδρος συνεκινήθη ἐκ τῆς ὑποδοχῆς καὶ συνεπάθησεν αὐτούς. Ὄταν μάλιστα τοῦ ἐδειξαν τὴν προφητείαν τοῦ Προφήτου Δανιήλ, ἣ ὁποία ἔλεγεν, ὅτι θὰ ἦτο ὁ καταλυτὴς τοῦ Περσικοῦ κράτους, ἠὺχαριστήθη καὶ προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Μετεχειρίσθη φιλικῶς τοὺς Ἰουδαίους καὶ αὐτοὶ πάλιν ἱκανοποιημένοι ἐκ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ Ἑλληνος Βασιλέως, κατετάγησαν εἰς τὸν στρατὸν του καὶ τὸν ἐβοήθησαν εἰς τὴν ἐκστρατείαν του.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ἡ Ἰουδαία τότε περιέπιπεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Πτολεμαίων τῆς Αἰγύπτου, πότε εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Σελευκιδῶν τῆς Συρίας, διότι καθὼς γνωρίζομεν, οἱ διάδοχοι τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ἐδιχάσθησαν.

Ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατόν του καὶ ἐπὶ 100 ἔτη ἡ Παλαιστίνη ἔμεινεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Πτολεμαίων, οἱ ὁποῖοι περιεποιήθησαν πολὺ τοὺς Ἰουδαίους.

Εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν συνεκεντρώθησαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι καὶ προ-

ώδευσαν εἰς τὸ ἐμπόριον. Ἐτέλουν ἐλευθέρως τὰ τῆς λατρείας των καὶ ὠμίλου τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Οὗτοι ὠνομάσθησαν Ἑλληνισταὶ Ἰουδαῖοι. Χάριν αὐτῶν μάλιστα ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Β' ὁ Φιλᾶδελφος, διὰ τὴν ἐξυπηρετήσασθαι τὰς θρησκευτικὰς τῶν ἀνάγκας, διότι δὲν ἐγνώριζον οὗτοι τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, διέταξε νὰ γίνῃ μετάφρασις τῆς Π. Διαθήκης εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Ἀνέλαβον τότε 72 σοφοὶ Ἰουδαῖοι, οἱ ὅποιοι ἐγνώριζον καὶ τὴν ἑβραϊκὴν καὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ μετέφρασαν τὴν Π. Διαθήκην. Ἡ μετάφρασις αὕτη, καθὼς γνωρίζομεν, λέγεται μετάφρασις τῶν ἑβδομήκοντα καὶ γράφεται ὡς ἐξῆς : Μετάφρασις τῶν Ο'. Εἶναι τὸ ἐπίσημον κείμενον τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀναγινώσκονται αἱ διάφοροι περικοπαὶ τῆς Π. Διαθήκης κατὰ τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς καὶ ἀκολουθίας.

Μὲ αὐτὴν τὴν μετάφρασιν ἐγνώρισαν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ αὕτη μετεφράσθη σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τῶν χριστιανικῶν λαῶν.

Ἀπὸ τοῦ 198 π.Χ. ἡ Ἰουδαία ὑπῆχθη εἰς τὸ βασίλειον τῶν Σελευκιδῶν. Κατ' ἀρχὰς ἡ ζωὴ τῶν Ἰουδαίων ὑπὸ τοὺς Σελευκίδας ὑπῆρξε καλὴ. Πολλοὶ Ἰουδαῖοι ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου αὐτοῦ Ἀντιόχειαν.

Ἀργότερον ὅμως ἤρχισαν νὰ πιέζον τοὺς Ἰουδαίους μὲ βαρυστάτους φόρους καὶ τὰ χειρότερον ἐξ ὅλων ἦτο, ὅτι ὁ Σέλευκος Δ' ὁ Φιλοπάτωρ ἀπεφάσισε νὰ ἀρπάσῃ καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος. Ἀπέστειλε τὸν ὑπουργὸν του Ἡλιόδωρον, ὁ ὅποιος εἰσῆλθε βιαίως εἰς τὸν Ναόν. Δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ κάμῃ τὸ κακὸν αὐτό, διότι Ἄγγελος Κυρίου ἐπλήρωσεν αὐτὸν μὲ ρομφαίαν φλογίνην καὶ τὸν ἔρριψε κατὰ γῆς. Τότε ἐζήτησεν οὗτος συγχώρησιν καὶ ἐθεραπεύθη, ἐπέστρεψε δὲ χωρὶς νὰ ἀρπάσῃ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Ναοῦ.

Ὁ διωγμὸς τῶν Σελευκιδῶν ἐναντίον τῶν Ἰουδαίων ἔλαβε θρησκευτικὸν χαρακτῆρα. Οἱ Σελευκίδαι ἠθέλησαν νὰ κάμουν εἰδωλολάτραις ὅλους τοὺς Ἰουδαίους καὶ πρὸς τοῦτο μετεχειρίσθησαν κάθε μέσον. Ἡ θρησκεία τῶν Ἰουδαίων διεφθάρη ἀπὸ τοὺς διαφόρους, οἱ ὅποιοι ἀνελάμβανον τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχιερέως. Πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐγιναν εἰδωλολάτραι. Ἄλλοι ὑπέστησαν ἡρωϊκῶς μαρτυρικὸν θάνατον καὶ τέλος ἄλλοι ἐπανεστάτησαν κατὰ τῶν Σελευκιδῶν.

15. Οί Μακκαβαῖοι

(Γ' Μακκαβαίων σ', Α' Μακκαβ. β')

Μεταξὺ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ὑπέστησαν μαρτυρικὸν θάνατον κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Σελευκιδῶν, ἦτο ὁ γέρον Ἐλεάζαρος καὶ οἱ ἑπτὰ παῖδες μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν.

Ὁ Ἐλεάζαρος ἦτο πιστὸς Ἰουδαῖος. Τοῦτον ἤθελον νὰ ἀναγκάσουν νὰ φάγη χοιρινὸν κρέας, πρᾶγμα τὸ ὅποῖον ἀπηγόρευεν ὁ Μωσαϊκὸς νόμος. Ἐὰν ἔτρωγε, τοῦτο θὰ ἐσήμαινεν, ὅτι ὁ Ἐλεάζαρος ἠρνεῖτο τὴν Ἰουδαϊκὴν Ἐρησκειάν. Ὁ Ἐλεάζαρος ἠρνήθη νὰ φάγη. Τότε ὠδήγησαν αὐτὸν πρὸς τὸ μαρτύριον, εἰς τὸ ὅποῖον προσήλθε μὲ χαρὰν μεγάλην. Καθ' ὁδὸν προέτρεπον αὐτὸν ἄνθρωποι τοῦ βασιλείως νὰ φάγη κρέας ἄλλο καὶ νὰ ὑποκριθῇ, ὅτι τρώγει κρέατα θυσιῶν, **εἰδωλόθυτα**, διὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν του. Ὁ Ἐλεάζαρος ὅμως μὲ θάρρος ἔλεγε: « Δὲν ἀξίζει εἰς τὴν ἰδικὴν μου ἡλικίαν νὰ ὑποκριθῶ, διὰ νὰ ἀποφύγω τὴν τιμωρίαν τῶν ἀνθρώπων. Διότι καὶ ἂν ἀποφύγω τὴν τιμωρίαν τῶν ἀνθρώπων, δὲν θὰ ἀποφύγω τὴν τιμωρίαν τοῦ Παντοκράτορος, οὔτε ἐδῶ, οὔτε εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν ».

Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μαρτυρίου ἔλεγε: « Μόνον τὸ σῶμα μου πάσχει· ἡ ψυχὴ μου ὅμως αἰσθάνεται εὐχαρίστησιν, διότι πάσχω ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ ». Τοιοῦτοτρόπως ἀπέθανεν ὁ γέρον πιστὸς εἰς τὸν Θεόν.

Ἄλλο ἀξιοθαύμαστον παράδειγμα θυσίας, χάριν τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν, ὑπῆρξεν τὸ μαρτύριον τῶν ἑπτὰ παιδῶν.

Ἀφοῦ συνελήφθησαν οὗτοι μετὰ τῆς χήρας μητρὸς των, προσήχθησαν εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ Ἀντίοχος προσεπάθησε νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν μὲ ἀπειλὰς καὶ δαρμούς. Τότε ὁ μεγαλύτερος ἀδελφὸς εἶπε: « Κάκιστε τῶν ἀνθρώπων, σὺ μὲν ἀφαιρεῖς τὴν ζωὴν ταύτην, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τοῦ κόσμου θὰ ἀναστήσῃ ἡμᾶς εἰς νέαν καὶ αἰωνίαν ζωὴν ».

Μὲ γενναϊότητα ὅλοι ὑπέμειναν τὸ μαρτύριον. Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ θανατωθῇ ὁ τελευταῖος, ὁ Ἀντίοχος εἶπεν εἰς τὴν μητέρα του, νὰ πείσῃ τὸ τελευταῖον τῆς τέκνον, νὰ ἀρνηθῇ τὴν Ἰουδαϊκὴν Ἐρησκειάν διὰ νὰ ζήσῃ. Ἡ ἥρωϊκὴ καὶ πιστὴ ἐκείνη μήτηρ ἐστράφη πρὸς τὸ τέκνον τῆς καὶ εἶπε: « τέκνον μου, παρατήρησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ὁ

Θεός ἐδημιούργησεν ὅλα ὅσα ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον καθὼς καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Νὰ μὴ φοβηθῆς τὸν δῆμιον· νὰ φανῆς ἀντάξιός τῶν ἀδελφῶν σου, διὰ νὰ σὲ εὐρω μαζί τῶν εἰς τὴν αἰωνίαν ζωὴν ». Τότε ὁ νέος εἶπε πρὸς τοὺς δημίους: « Τὶ περιμένετε; Δὲν ὑπακούω εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ εἰς τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον ».

Τέλος ἐμαρτύρησεν ὁ νέος καὶ μετ' ὀλίγον ἡ μήτηρ του.

Τὸ μαρτύριον τοῦ γέροντος Ἐλεαζάρου καὶ τῶν ἑπτὰ παιδῶν μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας τὴν 1ην Αὐγούστου.

Ἄλλοι Ἰουδαῖοι, καθὼς εἶπομεν, ἐπανεστάτησαν κατὰ τῶν Σελευκιδῶν. Τὸ σύνθημα τὸ ἔδωκε περὶ τὸ 167 π.Χ. ὁ γέρον ἱερεὺς Ματταθίας. Οὗτος μετὰ τῶν πέντε υἱῶν του ἠγκυκλήθησαν ἐκ τῆς καταπίεσεως αὐτῆς τῶν Σελευκιδῶν, ἔφυγον ἐκ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πατρίδα τῶν Μωδεῖν.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἔφυγε μετὰ τῶν υἱῶν του εἰς τὰ ὄρη καὶ ἐκάλεσε καὶ ὄσους ἤθελον νὰ τὸν ἀκολουθήσουν. Πολλοὶ συνηθροίσθησαν πλησίον του καὶ ὁ ἱερεὺς ἀγῶν ἤρχισε κατὰ τῶν Σελευκιδῶν. Μετ' ὀλίγον ἀπέθανεν ὁ ἱερεὺς Ματταθίας καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἀγῶνος ὁ τρίτοτοκος υἱὸς του Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος, ἐξ αὐτοῦ ὠνομάσθησαν καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ Μακκαβαῖοι.

Οὗτος ἐνίκησε πολλάκις τὰ στρατεύματα τῶν Σελευκιδῶν ἂν καὶ ἦσαν πολὺ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἰδικά του. Πρὶν ἀρχίσῃ ἡ μάχη προπαρεσκευάζετο πάντοτε διὰ νηστείας καὶ προσευχῆς. Ἐντὸς δύο ἐτῶν ὁ Ἰούδας ἐκυρίευσεν τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἡ πρώτη ἐργασία του ἦτο ἡ ἐπισκευὴ καὶ ἡ περιποίησις τοῦ Ναοῦ. Ἐώρτασε μεγαλοπρεπῶς τὰ ἐγκαίνια καὶ κατεσκευάσεν ὄχυρά τεῖχη γύρω ἀπὸ τὸν Ναόν, διὰ νὰ τὸν προφυλάττῃ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς.

Μετὰ τὸν ἐνδοξον, εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης, θάνατον τοῦ Ἰούδα, τὸν ἀγῶνα ἐξήκολούθησαν οἱ ἀδελφοὶ του.

Τὴν ἐποχὴν αὐτὴν παρουσιάζονται καὶ αἱ δύο θρησκευτικαὶ αἱρέσεις, τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων. Οἱ Φαρισαῖοι κατ' ἀρχὰς ἦσαν καλοὶ. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὰς πρώτας ἀρχὰς τῶν καὶ κατήντησαν νὰ θεωροῦν τοὺς ἑαυτοὺς τῶν ἀγίων. Ἐφρόντιζον νὰ τηροῦν τυπικῶς τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον, ἀλλ' οὐσιαστικῶς δὲν ἐτήρουν αὐτόν. Οἱ Σαδδουκαῖοι πάλιν δὲν ἐπίστευον εἰς τὴν μετὰ θάνατον

ζωήν καὶ εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. Δὲν ἐπίστευον εἰς τὴν ὑπαρξίν Ἐγγέλων καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν.

Ἐπὶ ἤρχεν ἀκόμη καὶ ἡ αἵρεσις τῶν Ἑσσαίων. Οὗτοι ἦσαν μοναχοί. Ἐζων ἄγαμοι αὐστηρότατον βίον. Ἀλλὰ προσήλθον εἰς τὸν Ἥλιον καὶ εἶχον καὶ αὐτοὶ διαφοροὺς ἄλλας καινοτομίας εἰς τὴν θρησκείαν.

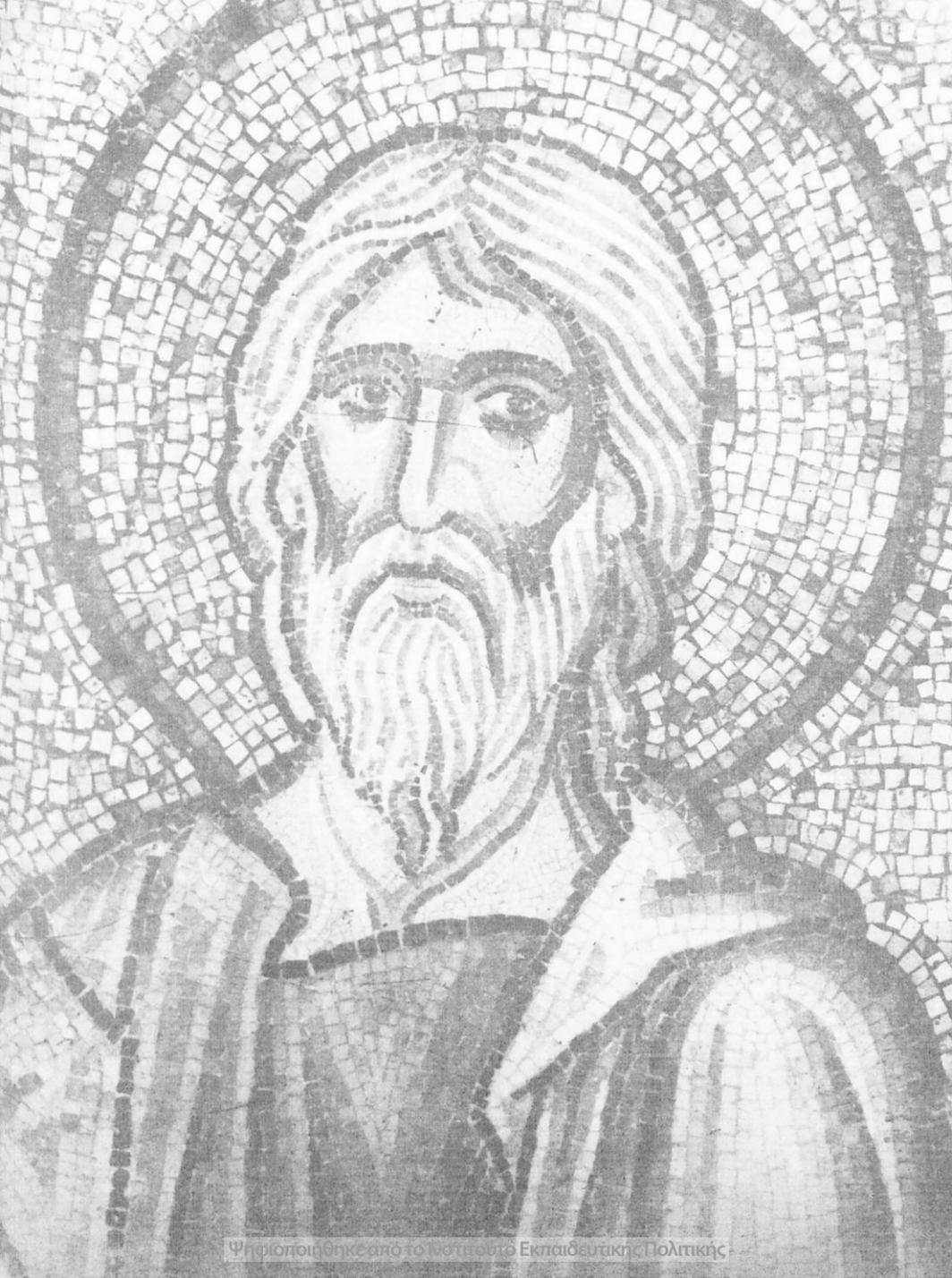
Σιγὰ σιγὰ ἡ θρησκεία κατέπεσε τελείως. Αἱ δύο τάξεις Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἀλληλομισοῦντο. Πότε ἐπεκράτουν οἱ πρῶτοι καὶ πότε οἱ δεῦτεροι. Ἡ κατάστασις αὐτὴ ἐξησθένησε τὸ κράτος καὶ ἡ δυναστεία τῶν Μακκαβαίων ἐβάδιζε πρὸς τὸ τέλος της. Μεταξὺ τῶν τελευταίων διαδόχων τῶν Μακκαβαίων, Ἰωάννου Ἐγκανθοῦ τοῦ Β' καὶ Ἀριστοβούλου τοῦ Β' ἤρχισεν ἐμφύλιος πόλεμος διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχιερέως. Καὶ οἱ δύο ἐκάλεσαν ὡς δικαιοτήτην τὸν Ῥωμαῖον στρατηγὸν Πομπήϊον, ὁ ὁποῖος ἐζήτηε μίαν τοιαύτην εὐκαιρίαν. Ἐβάδισε λοιπὸν οὗτος μετὰ τοῦ στρατοῦ του κατὰ τῆς Παλαιστίνης, τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσεν τὸ 63 π.Χ. καὶ ὑπεδούλωσεν τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος.

16. Ἡ Παλαιστίνη ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους

Ὅταν ὁ Πομπήϊος κατέλαβεν τὴν Παλαιστίνην, τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν ἤσκει πλέον ὡς ἐπίτροπος τῶν Ῥωμαίων ὁ Ἀντίπατρος, Ἰουδαῖος κατὰ τὴν θρησκείαν κακὸς ὅμως καὶ διεφθαρμένος ἄνθρωπος. Μετ' ὀλίγου ἔτι ὁ υἱὸς του Ἡρώδης ἐγένετο εἰς τὴν Ἰουδαίαν βασιλεὺς καὶ κατέσφαξεν ὄσους ἦσαν συγγενεῖς τῶν Μακκαβαίων καὶ αὐτὴν τὴν γυναῖκα του ἀκόμα ἐπειδὴ κατήγετο ἐξ αὐτῶν. Ὁ Ἡρώδης ἦτο μισητὸς εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Αὐτὸς ἀκριβῶς ὁ Ἡρώδης εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐζήτηε νὰ φονεῖσῃ καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅταν ἐπληροφορήθη παρὰ τῶν Μάγων, ὅτι ἐγεννήθη ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Αὐτὸς ἐφόνευσεν τὰς δέκα τέσσαρας χιλιάδας τῶν ἀθῶων νηπίων τῆς Βηθλεέμ, διὰ νὰ φονευθῇ μετὰ τῶν αὐτῶν καὶ ὁ Χριστός.

Διώριζε καὶ ἔπαυεν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἐτοποθέτει ἀνθρώπους ἰδικούς του εἰς τὸ ἀξίωμα αὐτό. Ἐκτύπησε τὸ Ἰουδαϊκὸν Συνέδριον καὶ ἠθέλησε νὰ μεταβάλλῃ τὴν Ἀγίαν Πόλιν Ἱερουσαλὴμ εἰς κέντρον πολυτελείας καὶ ἀμαρτίας.

Τὸ μῖσος τοῦ λαοῦ κατεπραῦνθη, ἀφ' οὗτο ὁ Ἡρώδης ἀνοικοδόμησεν τὸν Ναὸν τοῦ Σολομώντος. Ἀλλὰ πάλιν τὸ μῖσος ἐμεγάλωσε, διότι

Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας
Ἐπιγραφεῖς τῆς Μονῆς Δαφνίου (1Α' αἰών)

ἔθεσεν ἐπάνω εἰς τὴν κυρίαν θύραν τοῦ Ναοῦ χρυσοῦν ἀετόν, σύμβολον τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας.

Τὸ τέλος τοῦ Ἡρώδου ὑπῆρξεν οἰκτρὸν. Ἐσάπισε ζωντανός. Διὰ διαθήκης, τὸ βασίλειον τῆς Παλαιστίνης, διένειμε μεταξὺ τῶν τριῶν υἱῶν του, Ἀντίπα, Φιλίππου καὶ Ἀρχελαίου.

Πάντως ἡ ζωὴ τῶν Ἰουδαίων ὑπὸ τὸν Ρωμαϊκὸν ζυγὸν ἦτο ὕψος καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Πτολεμαίων. Ἐπαθον βεβαίως μεγάλας συμφοράς, ἀλλὰ ἀπέκτησαν καὶ ἀρκετὰ προνόμια.

Ἡ Παλαιστίνη ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ **Ἐπιτρόπων ἢ Ἡγεμόνων**, οἱ ὁποῖοι ἐξεργετοῦντο ἀπὸ τὸν ἐπαρχον τῆς Συρίας, ἡ ὁποία ἦτο Ρωμαϊκὴ ἐπαρχία.

Εἰς τὰ Ἱερουσόλυμα ἐγκυστεστάθη μόνιμος στρατιωτικὴ φρουρά, ὀνομαζομένη **σπεῖρα**.

Ἐνῷ κατ' ἀρχὰς δὲν ἐπλήρωνον οἱ Ἰουδαῖοι φόρον πρὸς τοὺς Ρωμαίους, ἀργότερον κατηγγήθη αὐτὸ τὸ προνόμιον καὶ ἤρρισαν νὰ καταβάλλουν φόρους.

Τοὺς φόρους ἐνοικιάζον πλούσιοι Ρωμαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἴδρουν τελωνεῖα εἰς διάφορα μέρη καὶ διώριζον εἰσπράκτορας ἢ ἐπιστάτας, οἱ ὁποῖοι ὀνομάζοντο **τελώναι**. Αὐτοὶ ἦσαν κυριαρχικῶς τύραννοι τοῦ λαοῦ.

Ἡ Ἱερουσαλὴμ κατέστη πόλις τῆς ἀμαρτίας. Ἐλάχιστοι Ἰουδαῖοι ἦσαν οἱ ἀληθεῖς πιστοί, οἱ ὁποῖοι ἀνέμενον τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσία. Δυστυχῶς οἱ περισσότεροι Ἰουδαῖοι ἀνέμενον τὸν Μεσσίαν ὡς ἐθνικὸν ἀρχηγὸν καὶ κατακτητὴν, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπανίδρουν ἰσχυρὸν τὸ Ἰουδαϊκὸν κράτος.

Αἱ ἀντιλήψεις αὐταὶ εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα νὰ μὴ ἐνοήσουν καὶ νὰ μὴ πιστεύσουν οἱ πλείστοι Ἰουδαῖοι εἰς τὸν Χριστὸν καὶ νὰ παραμένουν ἀκόμη καὶ σήμερον μακρὰν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅπως θὰ γνωρίσωμεν καὶ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Κ. Διαθήκης, ἦλθεν εἰρηνικός, πρῶτος καὶ ταπεινός, ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν πῆς θρησκευτικῆς καταπτώσεως καὶ τῆς ἠθικῆς παρακμῆς τῶν Ἰουδαίων.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙ' ΑΛΛΩΝ ΕΥΣΕΒΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

1. Ἰώβ

Εἰς τὴν Ἀυσίτιδα χώραν ἔζη κάποιος ἄνθρωπος, ὀνομαζόμενος Ἰώβ, « ἀληθινός, ἀμεμπτος, δίκαιος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς ποτηροῦ πρᾶγματος », ὡς λέγει ἡ Ἁγία Γραφή. Εἶχεν ἑπτὰ υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας καὶ κτήματα καὶ ζῶα καὶ πλοῦτη ἄπειρα. Ἦτο εὐτυχής καὶ ἐδόξαζε καθημερινῶς τὸν Θεόν.

Τὴν εὐτυχίαν αὐτὴν ἐφθόνησεν ὁ διάβολος. Εἶπε, λοιπόν, εἰς τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Ἰώβ, εἶναι πιστὸς καὶ εὐσεβής, διότι ἔχει κάθε εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ποθήσῃ ἀνθρώπου καρδία. Καὶ ὁ Θεὸς, ὁ ὁποῖος εἶναι Παντογνώστης καὶ γνωρίζει τὰ πάντα, ἐγνώριζεν ὅτι ἡ πίστις τοῦ Ἰώβ ἦτο πραγματικὴ καὶ ὄχι φαινομενικὴ. Διὰ νὰ ἀποδείξῃ δὲ αὐτό, ἐπέτρεψεν εἰς τὸν διάβολον νὰ πειράξῃ τὸν Ἰώβ, χωρὶς ὅμως νὰ θίξῃ τὴν υἰείαν καὶ τὴν ζώην αὐτοῦ.

Μίαν ἡμέραν ἐνῶ ὁ Ἰώβ ἐκάθητο εὐτυχῆς καὶ ἀμέριμνος, ἔρχεται ἕνας ὑπηρέτης καὶ τοῦ λέγει :

— Ληστὰὶ ἔηλθον καὶ ἔκλεψαν τὰ βόδια καὶ τοὺς ὄνους καὶ ἐφόνευσαν τοὺς ὑπηρέτας. Μόνος ἐγὼ ἐσώθην καὶ ἔηλθον νὰ σοῦ ἀναγγείλω τὴν συμφορὰν.

Δὲν εἶχε τελειώσει ἀκόμη, ὅταν ἄλλος ὑπηρέτης ἐφθάσε τρέχων.

— Φωτιά ἐπescen ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἔκαυσε τὰ πρόβατα καὶ τοὺς ποιμένας. Μόνος ἐγὼ ἐσώθην καὶ ἔηλθον νὰ ἀναγγείλω τὸ κακόν.

Τὴν ἰδίαν ὥραν τρίτος ὑπηρέτης ἐφώνασεν :

— Ληστὰὶ ἤρπασαν τὰς καμήλους καὶ ἐφόνευσαν τοὺς ὑπηρέτας.

Καὶ τέταρτος ἀγγελιαφόρος τὴν ἰδίαν ὄραν ἔφθασε, διὰ τὴν ἀναγκαιότητα καὶ νέαν συμφορὰν, μεγαλυτέραν αὐτὴν ἀπὸ τὰς ἄλλας.

— «Ὅλα τὰ τέκνα σου, υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ἔτρωγον καὶ ἔπινον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μεγαλυτέρου ἀδελφοῦ των. Δυνατὸς ἄνεμος ἔπνευσε καὶ ἔρριψε τὴν στέγην καὶ ὅλοι ἐτάφησαν κάτω ἀπὸ τὰ ἔρειπια.

Ἐσχηκώθη τότε ὁ Ἰώβ, ἔσχισε τὸ ἔνδυμά του, εἰς ἔνδειξιν πένθους, κατὰ τὰ ἔθιμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐξύρισε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀφροῦ ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, προσεκύνησε τὸν Θεόν, πρὸς τὸν ἰπῶτον ἢ πίστις του καὶ ἡ ἐλπίς παρέμεινεν σταθερά καὶ εἶπε :

« Γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρὸς μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ. Ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλατο ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὗτο καὶ ἐγένετο· εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου ἐδόξημένον εἰς τοὺς αἰῶνας ».

Ὅταν εἶδεν ὁ διάβολος, ὅτι τόσαι συμφοραὶ συγχρόνως δὲν ἐκλόβισαν τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπομονὴν τοῦ ἀνδρός, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Θεόν νὰ πειράξῃ τὸν Ἰώβ καὶ εἰς τὸ ἴδιόν του τὸ σῶμα. Ὁ Θεός, διὰ τὴν ἀναδειχθῆ ἀκόμη λαμπρότερον ἢ πίστις τοῦ Ἰώβ, ἔδωκε τὴν ἄδειαν. Μόνον ἡ ζωὴ τοῦ Ἰώβ δὲν ἔπρεπε νὰ θιγῇ.

Φοβεραὶ πληγαὶ ἐκάλυψαν τότε τὸ σῶμα τοῦ Ἰώβ καὶ πόνοι φρικτοὶ τὸν ἐβασάνιζον. Μόνος, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, ἔζησε τὰς πληγὰς του μὲ ὄστρακον διὰ νὰ ἀνακουφίζεταὶ ὀλίγον. Εἰς τὴν τόσῃν δυστυχίαν ἦλθον νὰ προστεθοῦν καὶ οἱ μικροὶ λόγοι τῆς γυναικὸς του.

— Μέχρι πότε θὰ κάμνης ὑπομονήν; Ἐχασες τὰ πάντα, τέκνα, περιουσίαν, δόξαν, ὄνομα. Βλασφήμησε, λοιπόν, τὸν Θεόν καὶ ἄς ἀποθάνῃς. Εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Ἰώβ ἀπήντησεν :

« Ἴνα τί ὡσπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν ἐλάλησας οὕτως ; Εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς Κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ ὑπέισομεν ; » (ὑπερέρομεν).

Τὸν ἴδιον καιρὸν, τρεῖς υἱοὶ τοῦ Ἰώβ, βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες, πληροφορηθέντες τὰς συμφορὰς τοῦ Ἰώβ, ἐκίνησαν ἀπὸ τὰς χώρας αὐτῶν καὶ ἦλθον νὰ παρηγορήσουσιν αὐτόν.

Ὅταν ἀντίκρισαν τὴν τόσῃν αὐτοῦ δυστυχίαν, ἐστάθησαν ἀμίλητοι καὶ ἄφωνοι ἑπτὰ ἡμερῶν.

Τέλος ἤνοιξεν ὁ Ἰώβ τὸ στόμα του καὶ κατηράσθη τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη.

Τότε οί φίλοι του προσεπάθησαν νά τοῦ ἀποδείξουν ὅτι ἡ τόση του συμφορὰ εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν ἀμαρτιῶν του, αἱ ὁποῖαι ἐπέφερον τήν ὀργήν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰώβ ὅμως ἔλεγεν, ὅτι εἶναι ἀθῶος καί ὅτι καμμία ἀμαρτία του δέν ἦτο τόσον μεγάλη, διὰ νά ἐπισύρῃ τήν τρομεράν αὐτῆν τιμωρίαν. Οἱ φίλοι του ὅμως ἐπέμενον νά τόν ὀνομάζουν ἀμαρτωλόν.

Τότε ὁ Θεός ἐπεμβαίνει καί ἐν μέσῳ λαίλαπος καί νεφῶν λέγει, ὅτι οἱ ἄνθρωποι δέν ἔχουν δικαίωμα νά συζητοῦν καί νά κρίνουν τὰς βουλάς τοῦ Θεοῦ, διότι πολλάκις εἶναι ἀνίκανοι νά τὰς ἐνοήσουν. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ρυθμίζει τὰ πάντα καί προνοεῖ περὶ πάντων, γνωρίζει τὸ ἀληθές συμφέρον τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι πρέπει ἀγογγύτως νά ὑποτάσσωνται εἰς τὸ θεῖον Του θέλημα. Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Ἰώβ μετενόησε, διότι κατηράσθη τήν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη, μετενόησαν δὲ καί οἱ φίλοι του, διότι τὸν ὀνόμασαν ἀμαρτωλόν. Καί ὁ Θεός ἀνταμείβων τὴν πίστιν καί τὴν ὑπομονὴν τοῦ Ἰώβ ἀπήλλαξεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν καί ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἄλλους υἱοὺς καί θυγατέρας καί ποιμνία καί κτήματα καί πλοῦτη καί ἀγαθὰ διπλάσια ἀπὸ τὰ προηγούμενα.

Καί ἔζησεν ὁ Ἰώβ εὐτυχῆς, ἔτη πολλὰ « καί ἐτελεύτησε πρεσβύτερος καί πλήρης ἡμερῶν ». Διὰ τὰς ἀρετάς του θεωροῦντο ἅγιος καί εορτάζεται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς τὰς 6 Μαΐου.

Τὸ ὄνομα καί ἡ ἱστορία τοῦ Ἰώβ εἶναι γνωστά εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ὅταν θέλωμεν νά εἴπωμεν, ὅτι ἓνας ἄνθρωπος ἔχει μεγάλην ὑπομονήν, λέγομεν, ὅτι ἔχει Ἰώβιον ὑπομονήν.

Πρέπει, λοιπόν, νά ὑπομένωμεν εἰς τὰς θλίψεις. Ὅπως ὁ χρυσὸς καθαρίζεται μέσα εἰς τὴν φωτιάν, τοιοῦτοτρόπως καί ὁ ἄνθρωπος ἐξαγνίζεται μετὰ τὰς θλίψεις καί τὰς δοκιμασίας.

2. Οἱ τρεῖς παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ

(Λευκ. γ')

Κατὰ τὸ ἔτος 586 π.Χ. ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλωνῶνος Ναβουχοδονόσορ ὁ Β', ἤλθε καί ἐπολιόρησε τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἀποτέλεσμα τῆς πολιορκίας ἦτο ἡ νίκη τοῦ Ναβουχοδονόσορος καί ἡ αἰχμαλωσία χιλιάδων Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι δέσμιοι μετεφέρθησαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

Εἶχον περάσει ἀρκετὰ ἔτη εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν οἱ Ἰουδαῖοι, ὅταν

ὁ Ναβουχοδονόσορ διέταξεν ἀξιωματικούς τῆς αὐτῆς του νὰ ἐκλέξουν νέους ὑγιεῖς καὶ ἠθικούς ἐκ τῶν καλυτέρων οἰκογενειῶν τῶν Ἰουδαίων διὰ νὰ τοὺς προσλάβῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Ἐξέλεξαν λοιπὸν νέους, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, ὁ Δανιὴλ, ὁ Ἀνανίας, ὁ Ἀζαρίας καὶ ὁ Μισάχ. Εἰς τοὺς νέους αὐτοὺς ἔδωσαν ὀνόματα βαβυλωνιακά. Ὀνόμασαν τὸν μὲν Δανιὴλ Βαλτάσαρ, τοὺς τρεῖς δὲ ἄλλους Σεδράχ, Μισάχ καὶ Ἀβδαναγώ.

Διέταξεν ἐπίσης ὁ βασιλεὺς νὰ ἐνδύσουν αὐτοὺς μὲ τὰ λαμπρότερα φορέματα καὶ νὰ δίδουν εἰς αὐτοὺς βασιλικὸν φαγητόν. Οἱ νέοι ὅμως οὗτοι, πιστοὶ εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον καὶ φοβούμενοι τὸν Θεόν, δὲν ἤθελον νὰ τρώγουν ἀπηγορευμένα διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας φαγητά. Ἦθελον νὰ νηστεύουν καὶ ἔτρωγον μόνον ὕσπρια καὶ ἔπινον μόνον ὕδωρ. Ἐνεκα τῆς εὐλαβείας των ὁ Θεὸς ἠλλόγει αὐτοὺς καὶ τὰ φαγητά ἐκεῖνα, ὅχι μόνον δὲν ἀδυνάτησαν αὐτοὺς, ἀλλὰ ἔκαμαν αὐτοὺς ἰσχυροὺς εἰς τὸ σῶμα. Ἡ δὲ πίστις των εἰς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων των ἔκαμει αὐτοὺς ἰσχυροὺς εἰς τὴν ψυχὴν.

Τὴν πίστιν των αὐτῆν καὶ τὴν ἀφοσίωσίν των ἀπέδειξαν εἰς μίαν κρίσιμον καὶ σπουδαίαν περίστασιν.

Ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ κατεσκεύασε πελωρίαν εἰκόνα του ἐκ χρυσοῦ. Ἔστειλε λοιπὸν ἀγγελιαφόρους εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κράτους καὶ διέταξε νὰ συγκεντρωθῶν εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὅλοι οἱ κατὰ τόπους ἄρχοντες καὶ ἡγεμόνες, διὰ νὰ παρευρεθῶν εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς λαμπρᾶς εἰκόνας. Καὶ ὅταν ἡ ἡμέρα ἔφθασε καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐπισήμων καὶ τοῦ λαοῦ, εὐρίσκατο συγκεντρωμένον, κήρυξ μετέδωκε τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως. Ὅταν αἱ σάλπιγγες καὶ τὰ ἄλλα μουσικὰ ὄργανα δώσουν τὸ σύνθημα, ὑποχρεοῦνται ἅπαντες, λαὸς καὶ ἄρχοντες πίπτοντες νὰ προσκυνήσουν τὴν εἰκόνα τὴν χρυσοῦν, τὴν ὁποίαν ἔστησεν ὁ Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς. Ὅστις θὰ ἠρνεῖτο, θὰ ἐρρίπτετο ζῶν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.

Ἄλλ' οἱ τρεῖς Ἰουδαῖοι παῖδες, οἱ ὁποῖοι εἶχον διδαχθῆ νὰ λατρεύουν καὶ νὰ προσκυνοῦν τὸν ἕνα καὶ μόνον ἀληθινὸν Θεόν, δὲν ἐδειλίασαν πρὸ τῆς φοβερᾶς ἀπειλῆς, ἀλλὰ ἠρνήθησαν νὰ προσκυνήσουν τὴν χρυσοῦν εἰκόνα, διὰ νὰ μὴ παραβοῦν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ.

Μόλις ὁ βασιλεὺς ἐπληροφορήθη τὴν ἄρνησιν τῶν νέων, ὠργίσθη φοβερὰ καὶ διέταξε νὰ ὀδηγηθῶν οἱ παῖδες ἐνώπιόν του. Ἄλλὰ καὶ πάλιν ἐκεῖνοι ἔμειναν σταθεροὶ εἰς τὴν πίστιν. Εἰς τὰς ἀπειλάς τοῦ βασι-

λέως ἀπήντησαν « ἐστὶ Θεὸς ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, ᾧ ἡμεῖς λατρεύομεν, δυνατὸς ἐξελέσθαι (νὰ λυτρώσῃ) ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρός τῆς καιομένης ».

Τότε ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ πυρακτωθῇ ἐπταπλασίως ἡ κάμιнос καὶ νὰ ριφθοῦν ἐντὸς αὐτῆς οἱ τρεῖς εὐσεβεῖς Ἰουδαῖοι παῖδες. Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη.

Παράξενον ὅμως ἀντὶ θρήνων καὶ κλαυθμῶν, γλυκεῖα μουσικὴ καὶ ἄρμονικὴ ψαλμωδία ἤκούετο ἐκ τῆς καμίνου. "Ὅταν δὲ ἐπλησίασαν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες, διέκρινον ἐντὸς τῆς καμίνου τοὺς τρεῖς νέους ἐλευθέρους ἀπὸ τὰ δεσμά των νὰ προσεύχωνται καὶ τέταρτον νέον ἐν μέσῳ αὐτῶν λαμπρὸν καὶ ὠραῖον ὡς Ἄγγελον.

Πράγματι ἦτο Ἄγγελος, ὁ ὅποιος τὴν φλόγα τοῦ πυρός, εἰς δρόσον μετέβαλεν.

Πρὸ τοῦ μεγάλου τούτου θαύματος, ὁ βασιλεὺς μετενόησε καὶ διέταξε νὰ ἐλευθερωθοῦν οἱ νέοι, οἱ ὅποιοι ἐξῆλθον τῆς καμίνου σῶσι καὶ ἄβλαβεῖς.

Τότε ὁ βασιλεὺς ἀνεφώνησεν: « *Ἐδλογητὸς ὁ Θεὸς τοῦ Σεδράχ, Μισάχ καὶ Ἀβδαναβώ, ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλατο (ἔσωσε) τοὺς παῖδας αὐτοῦ* ». "Ἔστειλε δὲ διαταγὴν εἰς ὅλον τὸ βασίλειον καὶ διέτασσε νὰ σέβωνται πάντες τὸν Θεὸν τῶν τριῶν παίδων, ἄλλως θὰ τιμωροῦνται αὐστηρὰ, διότι ὁ Θεὸς οὗτος εἶναι μέγας καὶ ἰσχυρὸς, « *ἡ βασιλεία αὐτοῦ, βασιλεία αἰώνιος καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεάν καὶ γενεάν* ».

Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι ἡ μέχρι θανάτου πίστις τῶν τριῶν παίδων, ἔσωσεν αὐτοὺς, ἐγνώρισε δὲ καὶ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν εἰς ἄλλους πολλούς.

Ἕμνος τῶν τριῶν Παίδων

(Ἐκ τοῦ Τριωδίου)

« *Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε καὶ ὑπερνοσοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.*

— *Ἐδλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.*

Ἐδλογεῖτε, ἄγγελοι Κυρίου, οὐρανοὶ Κυρίου, τὸν Κύριον.

Ἐδλογεῖτε, ὕδατα πάντα τὰ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, πᾶσαι αἱ δυνάμεις Κυρίου, τὸν Κύριον.

— *Ἐδλογεῖτε, ἥλιος καὶ σελήνη, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, τὸν Κύριον.* —

Ἐδλογοῦτε, γῶς καὶ σκότος, νύκτες καὶ ἡμέραι τὸν Κύριον.
 Ἐδλογοῦτε πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος, πάντα τὰ πνεύματα τὸν Κύριον.
 Ἐδλογοῦτε πῦρ καὶ καῖμα, ψῆχος καὶ καύσων τὸν Κύριον.
 Ἐδλογοῦτε δρόσοι καὶ νεφετοί, πάγοι καὶ ψῆχος τὸν Κύριον.
 Ἐδλογοῦτε, πάχραι καὶ χιόνες, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν Κύριον.
 Ἐδλογοῦτε, γῆ, ὄρη καὶ βουνοὶ καὶ πάντα τὰ φερόμενα ἐν αὐτῇ,
 τὸν Κύριον.
 Ἐδλογοῦτε, πηγαί, θάλασσα καὶ ποταμοί, κίβητι καὶ πάντα τὰ κινουόμενα ἐν τοῖς ὕδασι τὸν Κύριον.
 Ἐδλογοῦτε πάντα τὰ πετεινά τοῦ Οὐρανοῦ, τὰ θηρία καὶ πάντα
 τὰ κτήνη τὸν Κύριον.
 Ἐδλογοῦτε υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐδλογοῦτω Ἰσραὴλ τὸν Κύριον.
 Ἐδλογοῦτε, ἱερεῖς Κυρίου, δοῦλοι Κυρίου, τὸν Κύριον.
 Ἐδλογοῦτε, πνεύματα καὶ ψυχὰι δικαίων, ὅσοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ τὸν Κύριον.
 Ἐδλογοῦτε, Ἀναία, Ἀζαρία, καὶ Μισαήλ, τὸν Κύριον.
 Ἐδλογοῦτε, Ἀπόστολοι, προφηταὶ καὶ μάρτυρες Κυρίου τὸν Κύριον.
 Ἐδλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα.
 Τὸν Κύριον ὑμνοῦμεν καὶ ὑπεροψοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.
 Αἰνοῦμεν, ἐδλογοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον.
 Τὸν Κύριον ὑμνοῦμεν καὶ δοξολογοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας ».

3. Ρ ο ὕ θ

(Ροὶθ)

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Κριτῶν, ἔζη εἰς τὴν Βηθλεὲμ ὁ Ἐλιμέλεχ μετὰ τῆς γυναίκας του Νωεμὶν καὶ τῶν δύο υἱῶν των. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἐπῆλθε μεγάλη πείνα εἰς τὴν γῆν Χαναάν, ὁ Ἐλιμέλεχ παρέλαβε τὴν οἰκογενεῖάν του καὶ μετέβη εἰς τὴν χώραν Μωάβ. Ἐκεῖ μετ' ὀλίγον ἀπέθανεν, ἔμεινε δὲ ἡ Νωεμὶν μετὰ τοὺς υἱοὺς της, οἱ ἅποιοι ἐνομφεύθησαν γυναῖκας Μωαβιτιδῶν, ὁ μὲν Μααλὼν τὴν Ὁρφά, ὁ δὲ Χελαϊὼν τὴν Ροῦθ.

Μετὰ δέκα ἔτη, ἀπέθανον καὶ οἱ δύο υἱοὶ ἄτεκνοι. Τότε ἡ Νωεμὶν, ἐπειδὴ εἶχε παρέλθει καὶ ἡ πείνα, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα αὐτῆς Χαναάν. Αἱ δύο νύμφαι της ἠθέλησαν νὰ τὴν ἀκολουθήσουν, ἀλλὰ ἡ Νωεμὶν συνεβούλευσεν αὐτάς μετ' ἐπιμονὴν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς οἰκίας τῶν πατέρων των. Τότε ἡ Ὁρφά κλαίουσα ἀπεχαιρέτη-

σε τὴν πενθεράν της καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς της. Ἡ Ρούθ ὅμως δὲν ἐδέχθη νὰ ἀποχωρισθῇ τῆς πενθερᾶς της καὶ εἶπεν «ὅπου ἂν πορευθῆς, πορεύσομαι καὶ οὐ ἂν ἀλλισθῆς ἀλλισθήσομαι ὁ λαὸς σου, λαὸς μου, καὶ ὁ Θεὸς σου Θεὸς μου καὶ οὐ ἂν ἀποθάνῃς, ἀποθανοῦμαι, κάκει ταφίσομαι ». Τόσον πολὺ ἠγάπα ἡ Ρούθ τὴν μητέρα τοῦ συζύγου της, ὥστε τὰ πάντα ἐδέχετο νὰ ὑποφέρῃ, διὰ νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ αὐτὴν ἀβοήθητον καὶ μόνην εἰς τὴν γεροντικὴν της ἡλικίαν.

Συγκεκριμένη ἡ Νωεμὶν ἀπὸ τὴν ἀφοσίωσιν τῆς Ρούθ, ἐδέχθη νὰ τὴν συνοδεύσῃ. Ἐφθασαν εἰς τὴν Βηθλεέμ. Ἐκεῖ, διὰ νὰ ἐξοικονομήσουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἔπρεπε νὰ ἐργασθῶν. Ἦτο ἡ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ. Ἡ Ρούθ, ἡ ὁποία ἐγνωρίζεν, ὅτι ἡ ἐργασία εἶναι εὐλογημένη ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἐκτιμᾶται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, πρόθυμα ἐδέχθη νὰ ἐργασθῇ εἰς τοὺς ἀγρούς. Μετέβαινε λοιπὸν εἰς τὰ κτήματα τοῦ πλουσίου Βοόζ, ὅπισθεν τῶν θεριστῶν καὶ συνέλεγε στάχυς, τοὺς ὁποίους ἄφηνον οὗτοι διὰ τοὺς πτωχοὺς, συμφώνως πρὸς ἐντολὴν τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου.

Ὁ Βοόζ ἐπρόσεξε τὴν ἐργατικὴν καὶ σεμνὴν Ρούθ καὶ ὅταν ἐπληροφορήθη ὅτι ἦτο ἡ νύμφη τῆς Νωεμὶν καὶ ὅτι εἰργάζετο διὰ νὰ συντηρῇ καὶ τὴν πενθεράν της, τὴν ἐπλησίασε καὶ τῆς εἶπεν : « Θὰ μείνης νὰ ἐργάζεσαι μετὰς ἄλλας γυναῖκας εἰς τοὺς ἀγρούς μου. Θὰ ἔχῃς ὅλας τὰς ἀμοιβὰς τὰς ὁποίας λαμβάνουν καὶ αἱ ἄλλαι ἐργάτριαι ».

Ἡ Ρούθ, ἔσκυψε καὶ προσεκίνησε τὸν Βοόζ, διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην της καὶ τὴν χαρὰν της. Ἐχάρη δὲ πολὺ καὶ ἡ Νωεμὶν, διότι ἡ Ρούθ θὰ εἰργάζετο εἰς τοῦ Βοόζ τὰ κτήματα.

Ὁ Θεὸς ὅμως ἠλόγησε περισσότερον τὴν Ρούθ διὰ τὴν ἀφοσίωσιν της καὶ τὰς ἀρετὰς της. Μετ' ὀλίγον ὁ Βοόζ ἐνουμφεύθη τὴν Ρούθ, μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς πενθερᾶς της. Ἀπέκτησε δὲ υἱὸν ὅστις ὠνομάσθη Ὁββὴδ, τοῦ ὁποίου υἱὸς ἦτο ὁ Ἰεσσαί, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ Δαυὶδ. Ἀπὸ τὴν γενεάν τοῦ Δαυὶδ ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Οὕτω ἡ Μωαβίτις Ρούθ, διὰ τὰς ἀρετὰς της, ἠξιώθη νὰ συγκαταλέγηται μεταξὺ τῶν προγόνων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου, ὅπου ἀναγράφεται ἡ γενεαλογία τοῦ Χριστοῦ, ἀναφέρεται καὶ τὸ ὄνομα τῆς Ρούθ ὡς ἐξῆς:

«...Βοόζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὁββὴδ ἐκ τῆς Ρούθ, Ὁββὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί, Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν Λαυὶδ τὸν βασιλέα...».

4. Ἐσθήρ

(Ἐσθήρ)

Μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὅποιοι ὡς ἀιχμάλωτοι ὠδηγήθησαν εἰς τὴν Περσίαν καὶ ἔμενον ἐκεῖ, ἦτο καὶ ὁ Μαρδοχαῖος καὶ ἡ ὄρφανή ἀνεψιά του Ἐσθήρ.

Ὁ Μαρδοχαῖος εἶχεν ἐπιδείξει ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν εἰς τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην, τοῦ ὁποίου τὴν ζωὴν ἔσωσεν, ἀποκαλύψας τὰς ἐγκληματικὰς προθέσεις δύο συνομητῶν, τοὺς ὁποίους τυχαίως ἤκουσε νὰ σχεδιάζουσαν τὴν δολοφονίαν τοῦ βασιλέως. Ἡ πράξις αὐτὴ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Μαρδοχαίου κατεγράφη εἰς τὸ βιβλίον τῶν σπουδαίων συμβάντων τοῦ βασιλείου.

Τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ἡ βασίλισσα Ἀστί, ἐξώργισε τὸν βασιλέα, διότι δὲν ὑπῆρχουσαν εἰς τὰς διαταγὰς του. Τοῦτο ἐθεωρήθη ὅτι ἀπετέλει κακὸν παράδειγμα, διὰ τὰς γυναῖκας τοῦ βασιλείου καὶ ἀπεφασίσθη νὰ εὐρεθῇ ἄλλη βασίλισσα, ἱκανὴ νὰ ἐνοήσῃ τὸ ὑψηλὸν τῆς ἀξίωμα.

Σενεκεντρώθησαν, λοιπόν, πολλαὶ νεάνιδες διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς βασίλισσας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ Ἐσθήρ. Ταύτην ἐξέλεξεν ὁ βασιλεὺς διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν σεμνότητά της.

Μετὰ τὴν ἐκλογὴν ἦλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ ἐτοιμασθῇ ἐπὶ ἓν ἔτος διὰ τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα. Εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐπεσκέπτετο αὐτὴν συχνὰ ὁ Μαρδοχαῖος καὶ συνεβούλευεν αὐτήν. Τῆς συνέστησε δὲ νὰ κρύψῃ τὴν Ἰσραηλιτικὴν καταγωγὴν της, τὴν ὀρθοκείαν της καὶ ὅτι ἦτο συγγενὴς του.

Μετὰ ἓν ἔτος ἐφόρεσεν ὁ βασιλεὺς τὸ στέμμα εἰς τὴν Ἐσθήρ καὶ ὠνόμασεν αὐτὴν βασίλισσαν. Ἄν καὶ ἠξιώθη τισαύτης τιμῆς, δὲν ἐλησμονήσῃ ποτὲ ἡ Ἐσθήρ τὴν καταγωγὴν της καὶ τὸν Θεὸν τῶν πατέρων της.

Τοῦτο ἀπέδειξεν, ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι διέτρεζαν φοβερὸν κίνδυνον.

Ἐνας κακὸς καὶ πονηρὸς ἀλλικός, ὁ Ἀμάν, κατῴρωσε νὰ ἐξαπατήσῃ διὰ τῶν κολακειῶν του τὸν βασιλέα καὶ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὰ ὑψίστα τοῦ βασιλείου ἀξιώματα. Τόση δὲ ἦτο ἡ ματαιοδοξία του, ὥστε ἐξήτησε καὶ ἐπέτυχεν ἀπὸ τὸν Ἀρταξέρξην, νὰ σταλῇ εἰς ὅλον τὸ κράτος διαταγή, νὰ προσκυνοῦν ὅλοι τὸν Ἀμάν.

Μόνος ὁ Μαρδοχαῖος, πιστὸς εἰς τὴν θείαν ἐντολήν « *Κύριον τὸν*

θεόν σου προσκινήσεις και αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις», ἤρνήθη νὰ προσκυνήσῃ τὸν Ἀμάν.

Ὅταν ἐπληροφορήθη τοῦτο ὁ Ἀμάν ὠργίσθη καὶ ἐζήτηε τρόπον νὰ θανατώσῃ τὸν Μαρδοχαῖον καὶ ὅλους τοὺς Ἰουδαίους.

Ἐσκέφθη λοιπὸν νὰ ἀποσπάσῃ διαταγὴν τοῦ βασιλέως, διὰ τῆς ὁποίας θὰ κατεδικάζοντο ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι.

Κατηγόρησεν αὐτοὺς, ὅτι δὲν ὑπακούουν εἰς τὰς βασιλικὰς διατάγας καὶ δίδουν κακὸν παράδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους ὑπηκόους. Οὕτω ἐξώργισε τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἐδέχθη ἀμέσως νὰ ὑπογράψῃ τὸ διάταγμα, τὸ ὁποῖον ὠρίζε τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι ἔπρεπε νὰ θανατωθοῦν.

Μόλις ἐπληροφορήθη ὁ Μαρδοχαῖος τὴν μεγάλην συμφορὰν, ἣ ὁποία ἔμελλε νὰ πλήξῃ τοὺς συμπατριώτας του, ἔσχισε τὰ φορέματά του, ἐφόρεσε σάκκον, ἔθεσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στάχτην, ὅπως συνήθειζον οἱ Ἑβραῖοι, ὅταν εἶχον πένθος καὶ ἐκάθησε περίλυπος εἰς τὴν θύραν τῶν ἀνακτόρων. Εἰδοποίησε δὲ τὴν βασίλισσαν διὰ τὴν φοβερὰν διαταγὴν καὶ παρεκάλεισεν αὐτὴν νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν βασιλέα καὶ νὰ παρακαλέσῃ αὐτὸν νὰ χάρισῃ τὴν ζωὴν εἰς τοὺς συμπατριώτας τῆς.

Ἀλλὰ διὰ νὰ παρουσιασθῇ κανεὶς εἰς τὸν βασιλέα δὲν ἦτο πρᾶγμα ἀπλοῦν. Ἐπρεπε νὰ ἔχῃ προσκληθῇ ἀπὸ τὸν βασιλέα, ἄλλως ἐκινδύνευε νὰ θανατωθῇ, ἔστω καὶ ἂν ἦτο ἡ βασίλισσα.

Ἡ Ἐσθήρ ὅμως ἠγάπα τοὺς συμπατριώτας τῆς καὶ ἐπίστευεν εἰς τὸν Θεόν. Παρήγγειλε διὰ τοῦ Μαρδοχαίου εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ νηστεύσων καὶ νὰ προσευχηθοῦν ὅλοι εἰς τὸν Θεόν.

Ἀπὸ καὶ ἡ ἰδίᾳ ἐνήστευσε καὶ προσηυχῆθη θερμῶς τρεῖς ἡμέρας, ἔλαβε θάρρος καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐζήτησεν ὡς χάριν νὰ μεταβῇ οὗτος μετὰ τοῦ Ἀμάν εἰς τὰ ἰδιαιτέρα διαμερίσματά τῆς δι' ἐπίσημον γεῦμα. Ὁ βασιλεὺς ἐδέχθη εὐχαρίστως.

Τὴν νύκτα ἐκεῖνην ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἀϋπνίαν. Ἐζήτησε τὸ βιβλίον εἰς τὸ ὁποῖον κατέγραφε τὰ σπουδαῖα γεγονότα καὶ διέταξε νὰ τοῦ ἀναγνώσουν ἐξ αὐτοῦ. Ὅταν ἐφθασεν εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ἀνεγράφετο, ὅτι ὁ Μαρδοχαῖος ἀνεκάλυψε τὴν συνομοσίαν κατὰ τῆς ζωῆς του, ὁ βασιλεὺς ἠρώτησε, ποίαν ἀμοιβὴν ἔλαβεν ὁ ξένος ἐκεῖνος διὰ τὴν σπουδαίαν αὐτῶν ὑπηρεσίαν του. Οἱ αὐλικαὶ ἀπήντησαν ὅτι δὲν τοῦ ἐδόθη καμίαι ἀμοιβή.

Ἐνῶ ὁ βασιλεὺς ἐζήτηε πληροφορίας διὰ τὸν Μαρδοχαῖον, ἐφθασεν

εἰς τὴν αὐλὴν ὁ Ἀμάν. Ἐκάλεσε τότε αὐτὸν ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν ἠρώτησε :

— Εἰπέ μου, Ἀμάν, ἐὰν ὁ βασιλεὺς ἀποφασίσῃ νὰ τιμῆσῃ ἓνα ἄνθρωπον ἰδιαιτέρως, τί πρέπει νὰ κάμῃ ;

ἽΟ Ἀμάν ἐσκέφθη « ἀσφαλῶς ἐγὼ εἶμαι αὐτὸς τὸν ὅποιον σκέπτεται ὁ βασιλεὺς νὰ τιμῆσῃ ». Ἀπήντησε λοιπὸν :

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, πρέπει νὰ εἶναι ἐνδεδυμένος μὲ φορέματα βασιλικά, νὰ κάθῃται ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ βασιλέως, εἰς δὲ τῶν ἐνδοξοτέρων τῆς αὐλῆς ἀρχόντων νὰ ὀδηγῇ τὸν ἵππον του ἀνά τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως κρᾶζων μεγαλοφώνως : Ἴδου πῶς ὁ βασιλεὺς τιμᾷ τοὺς ἐκλεκτοὺς του.

— Καλὴ εἶναι ἡ συμβουλὴ σου — ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς. — Σοῦ ἀναθέτω λοιπὸν νὰ ἐνδύσῃς βασιλικὰ τὸν Ἰουδαῖον Μαρδοχαῖον καὶ νὰ περιφέρεις αὐτὸν ἐφιππον ἀνά τὴν πόλιν κρατῶν τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου. Αὐτὴ εἶναι ἡ διαταγὴ μου, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ.

Κεραιυνόπληκτος ἔμεινεν ὁ Ἀμάν, ὅταν ἤκουσε τὴν διαταγὴν, ἠναγκάσθη ὅμως νὰ ὑπακούσῃ διότι ἄλλως ἦτο χαμένος.

Ἄλλ' ὁ Θεὸς τοῦ ἐπεφύλασσε καὶ ἄλλην τιμωρίαν μεγαλυτέραν.

ἽΟ βασιλεὺς, τὸσον ἠὺχαιριστήθη εἰς τὸ γεῦμα ἀπὸ τὰς περιποιήσεις καὶ τὴν ἀγάπην τῆς Ἐσθῆρ, ὥστε τῆς ὑπεσχέθη νὰ τῆς παραχωρήσῃ οἰανδήποτε χάριν ἐζήτει, ἕως τὸ ἡμισυ τοῦ βασιλείου του.

Τότε ἡ Ἐσθῆρ ἐπεκαλέσθη τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐπιείκειαν τοῦ βασιλέως διὰ τὸ ἔθνος τῆς, ἀποκαλύψασα διὰ πρώτην φοράν τὴν ἑβραϊκὴν καταγωγὴν τῆς καὶ τὰ καταχθόνια καὶ φοβερὰ σχέδια τοῦ πανούργου καὶ κακοῦ Ἀμάν.

Ὁὗτος ἀντιληφθεὶς τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως ἐσύρετο πρὸ τῆς Ἐσθῆρ καὶ παρεκάλει αὐτὴν νὰ δεῖξῃ εὐμένειαν καὶ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν του. Ἄλλ' ὁ βασιλεὺς καλέσας τοὺς φρουροὺς, διέταξε νὰ κρεμασθῇ εἰς τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἀγγώνην, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐτοιμάσει αὐτὸς ὁ Ἀμάν, διὰ τὸν Μαρδοχαῖον. Ἀκόμη, ἠκύρωσε τὸ σκληρὸν καὶ ἀδικον διάταγμα τῆς καταδικῆς τῶν Ἰουδαίων, τὸν δὲ Μαρδοχαῖον διώρισεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀμάν.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ Θεὸς ἠμείψεν τὸν πιστὸν Μαρδοχαῖον καὶ ἐτιμώρησε τὸν κακὸν Ἀμάν.

5. Ἰουδίθ

(Ἰουδίθ)

Περὶ τὸ ἔτος 350 π.Χ. οἱ Πέρσαι, ἀφοῦ ἐκυρίευσαν τὸ βασιλείον τοῦ Ἰσραήλ, ἐπέτεθσαν ἐναντίον τοῦ ἄλλου Ἑβραϊκοῦ βασιλείου, τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα.

Στρατηγὸς τῶν Περσῶν, ἦτο ὁ περίφημος Ὀλοφέρνης, ὁ ὁποῖος κατὰ διατηγὴν τοῦ βασιλείου του, εἰσέβαλεν μὲ χιλιάδας στρατοῦ καὶ ἄρματα μάχης εἰς τὸ βασιλείον τοῦ Ἰούδα. Ἐλεηλάτει καὶ κατέστρεφεν ἐντελῶς τὰς πόλεις, σπείρων παντοῦ τὸν θάνατον καὶ τὴν καταστροφὴν.

Τρομαχθέντες οἱ Ἰουδαῖοι, προσεπάθουν νὰ ἐπισκευάσουν τὰ τείχη τῶν πόλεων, οἱ δὲ γενναϊότεροι κατέλαβον τὰ στενὰ τῶν ὄρεων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ διήρχαντο οἱ ἐχθροὶ διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ὁ λαὸς ἐνδεδυμένος φορέματα πένθους, προσήυχετο μὲ θρήνους εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ τοὺς σώσῃ.

Ὁ ἴδιος ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ καιροῦ ἐκείνου, ὁ Ἰωακείμ, περιήρχετο τὰς πόλεις, ἐνεθάρρυνε τὸν λαὸν καὶ προέτρπεν ὅλους νὰ πιστεύουν καὶ νὰ προσεύχωνται. Ὁ Θεός, ἔλεγε, δὲν θὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ καὶ πάλιν. Πολλάκις ἔσωσε τὸν λαὸν μας. Καὶ τώρα μὲ τὴν προσευχὴν, θὰ νικήσωμεν τοὺς ἐχθρούς. Ἀρκεῖ νὰ ἔχωμεν πίστιν εἰς τὸν Θεόν.

Τὰ ἴδια ἔγραφε καὶ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς ὕχυρᾶς πόλεως Βετυλοῦα καὶ συνεβούλευσεν αὐτοὺς μὲ κάθε θυσίαν νὰ ἐμποδίσουν τὴν προέλασιν τοῦ Ὀλοφέρνου.

Ὅταν ἐπληροφορήθη τοῦτο ὁ Ὀλοφέρνης, διέταξε νὰ πολιορκηθῇ ἡ πόλις καὶ νὰ κυριευθῇ.

Ἡ ἀντίστασις ὅμως τῶν κατοίκων ἦτο τοιαύτη, ὥστε ὅλα τὰ μέσα ἀπέβαινον μάταια.

Τότε, διὰ νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς κατοίκους νὰ παραδοθῶν, κατέστρεψε τὴν πηγὴν καὶ τὸ ὕδραγωγεῖον, ἀπὸ τὰ ὁποῖον ὕδρευετο ἡ πόλις. Τὸ μέτρον τοῦτο ὑπῆρξεν ἀποτελεσματικόν. Οἱ κάτοικοι, κουρασμένοι καὶ ἐξηγνημένοι ἀπὸ τὴν πολιορκίαν, ἤρχισαν νὰ ὑποφέρουν τρομερὰ ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν ὕδατος. Πολλὰ παιδιὰ καὶ γέροντες ἀπέθανον καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἐναπομείναντες ἀπεφάσισαν νὰ παραδοθῶν.

Τὴν κρίσιμον αὐτὴν ὥραν ἐστάθη εἰς τὸ μέσον μίᾳ ὥραϊα, εὐσεβῆς καὶ φιλόπατρις γυναῖκα, ἡ Ἰουδίθ, χήρα τοῦ Μανασσή.

— Ἀρχοντες, εἶπε, δὲν πρέπει νὰ παραδώσῃτε τὴν πόλιν. Ὁ Θεὸς ὁ ὁποῖος ἔσωσε μὲ θαύματα τοὺς πατέρας μας εἰς παρομοίαις περιστάσεις θὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ τώρα. Ἄς ἔχωμεν πίστιν εἰς Αὐτόν.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἔδωσαν θάρρος εἰς ὅλους. Ἐπειτα ἡ Ἰουδιθ συνέχισεν :

— Σεῖς ὑπερασπισθεῖτε μὲ ὕλας τὰς δυνάμεις τὴν πόλιν. Ἐγὼ θὰ ὑπάγω εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ θὰ συναντήσω τὸν Ὀλοφέρνην.

Αὐτὰ εἶπεν ἡ Ἰουδιθ καὶ ὅλοι ὑπήκουσαν. Ἐκείνη, ἀφοῦ πρῶτον προσηυχῆθη θερμῶς εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ τὴν βοηθήσῃ νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα της, ἐξῆλθε τῆς πόλεως μὲ μίαν μόνον πιστὴν δούλῃν καὶ ἐβάδισε πρὸς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον. Εἰς τοὺς φρουρούς, οἱ ὁποῖοι τὴν συνέλαβον, εἶπε νὰ τὴν ὀδηγήσουν εἰς τὸν Ὀλοφέρνην, διότι εἶχε νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ μερικὰ μυστικά, τὰ ὁποῖα θὰ τὸν ἐβόηθουν νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν.

Ὅταν τὴν παρουσίασαν εἰς τὸν στρατηγόν, τοῦ εἶπε:

— Μισῶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ θέλω νὰ καταστραφοῦν. Θὰ σοῦ γνωρίσω τὰ μυστικά τους καὶ τοιουτοτρόπως θὰ γίνῃς κύριος τῆς Βετυλοῦα. Διὰ νὰ πιστεύσῃς ὅτι λέγω τὴν ἀλήθειαν, κράτησε με ὡς δούλῃν.

Ὁ Ὀλοφέρνης ἐπίστευσεν εἰς τοὺς λόγους τῆς Ἰουδιθ καὶ ἀφοῦ τὴν ἐκράτησεν εἰς τὸ στρατόπεδον, τῆς ἐπέτρεπε νὰ κυκλοφορῇ ἐλευθέρως ἡμέραν καὶ νύκτα. Ἡ Ἰουδιθ μίαν νύκτα, ἐνῶ ὁ Ὀλοφέρνης ἐκοιμᾶτο, τὸν ἐφόνευσεν. Ἐπειτα ἀνενόχλητος, ἐπέρασε τὸ στρατόπεδον καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Βετυλοῦα. Ὅταν οἱ Πέρσαι ἔμαθον τὸν θάνατον τοῦ στρατηγοῦ των, ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν καὶ ἔφυγον.

Τοιουτοτρόπως, χάρις εἰς τὴν φιλοπατρίαν καὶ τὴν πίστιν τῆς Ἰουδιθ, ἐσώθη ἡ πόλις ἀπὸ τὴν καταστροφὴν καὶ οἱ κάτοικοί της ἀπὸ τὴν σφαγὴν.

6. Τωβίτ

(Τωβίτ)

Ὁ Τωβίτ ἐγεννήθη εἰς Θίσβην τῆς Ἰουδαίας. Ἀνετράφη ὑπὸ τῆς μάμμης του Δεββώρας, ἡ ὁποία τοῦ ἐδίδαξε νὰ εἶναι εὐσεβὴς καὶ ἀκριβὴς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων του. Ὅταν ἔγινεν ἄνδρας ἐνυμφεῖθαι τὴν Ἄνναν καὶ ἀπέκτησεν υἱόν, τὸν Τωβίαν.

Ὅταν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων ἐνίκησε τοὺς Ἰουδαίους, μεταξὺ

τῶν αἰχμαλώτων, τοὺς ὁποίους ὠδήγησεν εἰς Νινευτῖ, ἦτο καὶ ὁ Γωβίτ μετὰ τῆς οἰκογενείας του. Εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν, ἐνῶ πολλοὶ Ἰουδαῖοι ἐλησμονήσαν τὴν πάτριον θρησκείαν, ὁ Γωβίτ ὄχι μόνον ἔμεινε πιστός, ἀλλὰ μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἐβόηθει τοὺς ἔχοντας ἀνάγκη καὶ ἔθαπτε τὰ σώματα ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἐφόνευεν ὁ βασιλεὺς, παρὰ τὴν ἀντίθετον αὐτοῦ διαταγὴν, διότι ὁ Μωσαϊκὸς νόμος ὄριζε, νὰ μὴ μένουσιν ἄταφα τὰ σώματα τῶν νεκρῶν.

Κάποτε ὅμως ὁ Γωβίτ ἔχασεν αἰφνιδίως τὸ φῶς του. Τυφλὸς πλέον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐργασθῆ. Τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας ἀνέλαβεν ἡ σύζυγός του Ἄννα, ἡ ὁποία ἤρχισε νὰ ἐργάζεται. Ἄλλὰ δὲν ἦτο ἀρκετὸς ὁ μισθὸς αὐτῆς διὰ τὴν συντήρησίν των καὶ αἱ στερήσεις αὐτῶν ἦσαν μεγάλαι. Τότε ὁ Γωβίτ ἐνεθυμήθη, ὅτι, τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἦτο πλούσιος, εἶχε δανείσει χρήματα πολλὰ εἰς τὸν συγγενῆ του Γαβαήλ, ὁ ὁποῖος διέμενεν εἰς Ράγους τῆς Μηδίας. Ἐκάλεσε λοιπὸν τὸν υἱὸν του Γωβίαν καὶ τοῦ εἶπε νὰ πορευθῆ εἰς Ράγους, διὰ νὰ ζητήσῃ τὰ χρήματα ἀπὸ τὸν Γαβαήλ. Συγχρόνως, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο μήπως ἀποθάνῃ, ἔδωκεν εἰς τὸν υἱὸν του Γωβίαν τὰς τελευταίας του συμβουλὰς. Τοῦ εἶπε νὰ τιμᾷ πάντα τὴν μητέρα του καὶ νὰ μὴ λυπήσῃ ποτὲ αὐτήν. Νὰ εἶναι δίκαιος καὶ ἐλεήμων. Νὰ ἀποφεύγῃ τὴν υπερηφάνειαν καὶ νὰ ἀγαπᾷ τοὺς ἀνθρώπους « ὁ μισεῖς, μηδενὶ ποιήσης... ἐκ τοῦ ἄρτου σου δίδου πεινῶντι καὶ ἐκ τῶν ἱματίων σου τοῖς γυμνοῖς... ἐν παντὶ καιρῷ εὐλόγει Κύριον τὸν Θεὸν καὶ παρ' αὐτοῦ αἴτησον, ὅπως αἱ ὁδοὶ σου εὐθεῖαι γένηνται ». Ὁ Γωβίας ἤκουσε μὲ προσοχὴν τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρὸς του καὶ ὑπεσχέθη νὰ τηρῆ αὐτὰς καθ' ἑλπὴν τὴν ζωὴν του. Ἐδέχθη δὲ εὐχαρίστως νὰ μεταβῆ εἰς Ράγους. Ἐπρεπε ὅμως νὰ εὔρη κάποιον ἔμπειρον καὶ πιστὸν ὁδηγόν, διότι ἡ χώρα τῆς Μηδίας εὐρίσκειτο μακρὰν καὶ ἦτο ἄγνωστος εἰς τὸν Γωβίαν. Ἐξῆλθε λοιπὸν τῆς οἰκίας διὰ νὰ εὔρη ὁδηγόν, ὅτε συνήντησε πρὸ τῆς θύρας ἄνδρα, τοῦ ὁποίου ἡ μορφή καὶ τὸ παράστημα τοῦ ἐπροξένησαν ἐντύπωσιν. Οὗτος ἐδέχθη εὐχαρίστως νὰ συνοδεύσῃ τὸν Γωβίαν. Ὁ νέος αὐτὸς ἦτο ὁ Ἄγγελος Ραφαήλ, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀπέστειλε διὰ νὰ ὠδηγήσῃ τὸν Γωβίαν.

Ὁ Ἄγγελος δὲν ἐφάνερωσε ποῖος ἦτο. Εἶπεν ὅτι ὀνομάζεται Ἄζα-ρίας, υἱὸς τοῦ Ἀνανία, συνεφώνησε μάλιστα καὶ τὴν ἀμοιβὴν του.

ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἀγγέλου καὶ τὰς εὐχὰς τῶν συγκεκινημένων γονέων του ἀνεχώρησεν ὁ Γωβίας.

Μετὰ ὀλίγημερον πορεύειν ἔφθασαν πλησίον τοῦ ποταμοῦ Τίγριτος

καὶ ἐστάθησαν διὰ νὰ ἀναπαυθοῦν καὶ νὰ λουσθοῦν. Μόλις ἕμως ὁ Τωβίας εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὕδωρ, μέγας ἰχθύς ἐφάνη ἐρχόμενος πρὸς αὐτόν. Ὁ Ἄγγελος τότε τοῦ ἐφώνησε νὰ συλλάβῃ αὐτόν καὶ νὰ τὸν σύρῃ ἐκτός τοῦ ὕδατος. Ὅταν αὐτὸ ἔγινε τοῦ εἶπε νὰ φυλάξῃ τὴν χολῆν καὶ τὴν καρδίαν, διότι ὁ κληνὸς αὐτῶν εἶναι φάρμακον καὶ μάλιστα διὰ τὴν τυφλωσιν τῶν ὀφθαλμῶν.

Τὴν ἐπομένην ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ραχουήλ, ὅπου ὁ Τωβίας κατὰ συμβουλήν τοῦ Ἄγγελου ἐνυμφεῖθη τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Σάρραν. Ὁ δὲ Ραχουήλ, κατὰ παράκλησιν τοῦ Τωβία, μετέβη εἰς Ράγους τῆς Μηδίας καὶ ἔλαβεν ἐκ τοῦ Γαβαήλ τὰ χρήματα.

Τέλος ἐπέστρεψαν μὲ τὴν Σάρραν εἰς Νινευί, ὅπου μὲ ἀγωνίαν ἀνέμενον αὐτὸν οἱ γονεῖς του. Μόλις ἡ μήτηρ ἐγνώρισεν αὐτὸν μακρόθεν, ἔσπευσε νὰ ἀναγγεῖλῃ τοῦτο εἰς τὸν Τωβίτ, ὁ ὁποῖος καίτοι τυφλὸς ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ υἱοῦ του. Ἐνηγκαλίσθη τοῦτον εὐθὺς ὁ υἱὸς του καὶ ἔκρινε τοὺς τυφλοὺς ὀφθαλμοὺς του μὲ τὴν χολῆν. Παρευθὺς οἱ ὀφθαλμοὶ ἠνοιχθήσαν καὶ εἶδεν ὁ Τωβίτ τὸν υἱὸν του καὶ ἠλόγησε τὸν Θεὸν διὰ τὴν θεραπείαν του.

Μετὰ ταῦτα ἐκάλεσαν τὸν ξένον, ἵνα λάβῃ τὸν συμφωνηθέντα μισθόν. Ἄλλ' ἐκεῖνος εἶπεν : « Ἐγὼ εἶμι Ραφαήλ, εἰς ἐκ τῶν ἐπιτῶν ἁγίων Ἄγγελων, οἱ προσαναφέρουσι τὰς προσευχὰς τῶν ἁγίων καὶ εἰσπορεύονται ἐνώπιον τῆς δόξης τοῦ Ἁγίου ». Ἐγὼ ἀνέφερον εἰς τὸν Θεὸν τὸν Ἁγίον, τὰς προσευχὰς σου, τὰς καλὰς σου πράξεις καὶ ἐλεημοσύνας. Καμμία ἀπὸ τὰς πράξεις αὐτὰς δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ Ἁγίου Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τώρα μὲ ἀπέστειλε διὰ νὰ σὲ θεραπεύσω καὶ σὲ βοηθήσω εἰς τὴν δυστυχίαν σου.

Ὅταν ἤκουσαν αὐτὰ, ὁ Τωβίτ καὶ ὁ υἱὸς του, ἔπεσον εἰς τὴν γῆν ἀπὸ τὸν φόβον των. Ἄλλ' ὁ Ἄγγελος εἶπε πάλιν « μὴ φοβεῖσθε εἰρήνη ὑμῖν ἔσται τὸν δὲ Θεὸν ἐλόγεῖτε εἰς τὸν αἰῶνα... καὶ γράφατε πάντα τὰ συντελεσθέντα εἰς βιβλίον ». Ἀφοῦ εἶπεν αὐτὰ ὁ Ἄγγελος ἐχάθη.

Ὁ Τωβίτ ἔζησε τὰ ὑπόλοιπα, μετὰ τὴν θεραπείαν, ἔτη τῆς ζωῆς του, ποιῶν ἐλεημοσύνας καὶ φοβούμενος τὸν Κύριον.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ

1. Οί Προφήται

Μετά τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος, τὸ Ἰσραηλιτικὸν βασίλειον ἤρχισε νὰ παρακμάζη. Εἰς αὐτὸ συνετέλεσεν ἡ διαίρεσις τῶν Ἑβραίων καὶ ἡ δημιουργία δύο βασιλείων, τοῦ ἑνὸς μὲ Βασιλέα τὸν υἱὸν τοῦ Σολομῶντος Βοβοάμ καὶ τοῦ ἄλλου μὲ Βασιλέα τὸν δούλον τοῦ Σολομῶντος Ἰεροβοάμ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν, συνέβη ἓν σπουδαίω-
τατον γεγονός. Ἐνεφανίσθησαν πολλοὶ ἐμπνευσμένοι Προφῆται.

Παλαιότερον εἶχον προφητεύσει τὰ μέλλοντα γεγονότα μεγάλοι ἄνδρες, ὅπως ὁ Νῶε, ὁ Ἀβραάμ, ὁ Ἰσαάκ, ὁ Ἰακώβ, ὁ Μωϋσῆς, ὁ Σαμουὴλ κλπ. Αὐτὴν ὅμως τὴν ἐποχὴν ἐμφανίζονται περισσύτεροι.

Προφήτης εἶναι κυρίως ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος κατὰ θείαν ἀποκάλυψιν προλέγει τὰ μέλλοντα. Προφῆται ὅμως ἐλέγοντο καὶ οἱ εὐσεβεῖς ἐκεῖνοι ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ἐδίδασκον τὸν λαὸν νὰ ἀκολουθῇ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ.

Ἔργον δηλαδὴ τῶν Προφητῶν ἦτο νὰ διδάσκουν τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν, νὰ ἀναχαίτίζουν τὸν λαὸν ἀπὸ τὸν κατήφορον τῆς ἀμαρτίας, νὰ κηρύττουν μετάνοιαν, νὰ ἀποδεικνύουν εἰς τὸν λαόν, ὅτι ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος ἦτο προπαρασκευαστικὸς τοῦ νέου Νόμου, τοῦ μέλλοντος νὰ ἔλθῃ Μεσσίου.

Οἱ Προφῆται ἐκήρυττον εἰς τὰς ὁδοὺς, τὰς πλατείας, τὰς αὐλὰς τοῦ Ναοῦ καὶ εἰς στιγμὰς ἀνάγκης καὶ εἰς τὰ ἀνάκτορα πρὸς αὐτοὺς τοὺς Βασιλεῖς.

Οἱ Προφῆται διαίρουσιν εἰς δύο κατηγορίας, εἰς **τοὺς μείζονας** (δηλ. τοὺς μεγάλους) καὶ εἰς **τοὺς ἐλάσσονας** (δηλαδὴ τοὺς μικροὺς). Ἡ ὀνομασία αὐτὴ καὶ ἡ κατὰξίς προῆλθεν ἀπὸ τὴν ἔκτασιν τῶν συγ-

Ὁ Προφήτης Ἡλιοῦ

Φορητὴ εἰκὼν τοῦ 19 αἰῶνος (Βυζαντινὸν Μουσεῖον)

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

γραμματων των. Σπουδαῖοι καὶ ὀνομαστοὶ Προφῆται ἦσαν καὶ ὁ Ἡλίας ὁ Θεσβίτης καὶ ὁ μαθητὴς του Ἐλισσαῖος. Οἱ δύο οὗτοι δὲν ἀναφέρονται εἰς τὸ δωδεκαπρόφητον, διότι δὲν ἀφῆκαν συγγράμματα. Μείζονες Προφῆται εἶναι: ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἰερεμίας, ὁ Ἰεζεκιήλ, καὶ ὁ Δανιήλ. Ἐλάσσονες εἶναι: ὁ Ὡσηέ, ὁ Ἀμώς, ὁ Μιχαίας, ὁ Ἰωήλ, ὁ Ὀβδιού, ὁ Ἰωνῆς, ὁ Ναούμ, ὁ Ἀββακούμ, ὁ Σοφονίας, ὁ Ἀγγαῖος, ὁ Ζαχαρίας καὶ ὁ Μαλαχίας.

2. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας

(Ἡσαΐας)

Εἶς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων προφητῶν εἶναι ὁ Ἡσαΐας. Ἐζήσεν ὀκτακόσια ἔτη πρὸ Χριστοῦ εἰς τὸ βασιλείον τοῦ Ἰούδα. Ἦτο πολὺ μορφωμένος καὶ εὐφυής. Ἐκ τοῦ γάμου του ἀπέκτησε δύο υἱούς.

Μίαν ἡμέραν ἐνῶ εὐρίσκετο εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος εἶδε τὸν Θεὸν ὡς ὄραμα, καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ γύρω του οἱ Ἄγγελοι ἔψαλλον: « *Ἄγιος, ἅγιος, ἅγιος, Κύριος Σαβαὼθ πληθους πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ* ».

Εἶς ἐκ τῶν Ἄγγέλων ἐπλησίασε τὸν Ἡσαΐαν, ἐκαθάρισε τὰ χεῖλη του, διὰ τὰ εἶναι ἄξιος νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὸ προφητικὸν ἔργον τοῦ Θεοῦ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν.

« *Τίνα ἀποστείλω καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τούτων* » :

« *Ἴδού ἐγὼ εἰμὶ — ἀπήντησεν ὁ Ἡσαΐας — ἀπόστείλόν με* ».

« *Πορεύθητι — εἶπεν ὁ Ἄγγελος — καὶ εἶπον τῷ λαῷ τούτων ἀκοῆ ἀκούσατε καὶ οὐ μὴ συνῆτε καὶ βλέποντες βλέπετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσίν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶ ἐκάμμυσαν μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσίν ἀκούσωσι καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἴασμαι αὐτούς* ».

Μὲ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἔλεγε πρὸς τὸν Ἡσαΐαν, ὅτι ἔπρεπε νὰ κηρύξῃ εἰς τὸν λαὸν μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, διότι φοβερὰ κακὰ ἐπερίμεναν αὐτοὺς ἐὰν δὲν μετενόουν.

Καθὼς γνωρίζομεν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχον διχασθῆ τὰ βασίλεια, ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων του. Οἱ ἄνθρωποι ἐπίστευον εἰς ψευθεῖς θεοὺς καὶ

ἡ θρησκεία τῶν Ἰουδαίων εἶχε καταστήσει θρησκεία μόνον τῶν τύπων καὶ τῶν τελετῶν.

Ὁ Ἡσαΐας ἐλυπεῖτο διὰ τὴν κατάστασιν αὐτὴν καὶ ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ κηρύξῃ καὶ νὰ ἐργασθῇ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ λαοῦ. Δι' αὐτὸ διαρκῶς ἔλεγεν :

—Ὁ Θεὸς δὲν θέλει νὰ λατρεύητε Αὐτὸν μὲ τὰ χεῖλη σας, ἀλλὰ μὲ τὴν καρδίαν σας.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν κατάπτωσιν καὶ πολλὰ ἄλλα κακία ἐβασίλευον κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἡσαΐου. Οἱ ἄρχοντες ἦσαν ἄδικοι. Οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἐγωῖσταί. Ἡγάπων τὴν πολυτέλειαν καὶ τὰς ἐπιδείξεις.

Ὁ Ἡσαΐας μὲ τὰ κηρύγματα ἐφώναζε καὶ ἐπανελάμβανεν.

—Οὐδεμίαν ὠφέλειαν ἔχουν αἱ θυσίαι τὰς ὁποίας προσφέρετε εἰς τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς δὲν θέλει τὰς νηστείας σας καὶ τὰς ἐορτάς σας, ἀφοῦ ἡ ζωὴ σας εἶναι ἀμαρτωλός. Μετανοήσατε, καθαρῶσατε τὰς ψυχὰς σας καὶ ἀποβάλετε τὴν πονηρίαν. Μάθετε νὰ κάμετε τὸ καλὸν καὶ νὰ βοηθῆτε τὴν χήραν καὶ τὸ ὀρφανόν. Μετανοήσατε καὶ ἐξομολογηθῆτε καὶ ὁ Θεὸς θὰ σᾶς συγχωρήσῃ. Ἐάν κάμετε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ θὰ εὐτυχῆσετε. Ἐάν δὲν κάμετε τὸ θέλημά Του σᾶς περιμένουν σκληρὰ τιμωρίαί.

Ὁ Ἡσαΐας προεφήτευσεν πολλοὺς πολέμους καὶ αἰχμαλωσίας καὶ καταστροφάς, αἱ ὁποῖαι συνέβησαν ἀργότερον. Μὲ κύστηράν φωνὴν ἐφθασε καὶ μέχρι τοῦ βασιλέως καὶ τὸν συνεβούλευσεν, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη ἡ φωνὴ του καὶ συμφραzaὶ ἦλθον εἰς τὸν λαόν.

Ὁ Ἡσαΐας θεωρεῖται ὡς ὁ « μεγαλοφωνότατος » τῶν Προφητῶν καὶ ὡς « **Εὐαγγελιστὴς προφήτης** », διότι προεφήτευσεν τόσοσιν ζωηρῶς τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος, ὥστε νομίζει κανεὶς, ὅτι εἶδε τὰ γεγονότα ὁ ἴδιος ὁ Προφήτης. Προεφήτευσεν, δηλαδὴ, ὅτι ὁ Σωτὴρ θὰ ἐγενᾶτο ἐκ Παρθένου, ὅτι θὰ ὠνόμαζον αὐτὸν Ἐμμανουὴλ, ὅτι θὰ ἦτο Θεὸς σοφός καὶ δυνατός, θὰ ἔκρινε μὲ δικαιοσύνην τὸν ταπεινὸν καὶ τὸν πτωχόν, θὰ ἔσωζε τοὺς ἀμαρτωλοὺς, θὰ ἠλευθέρωνε τοὺς αἰχμαλώτους καὶ θὰ ἔφερνε τὴν εἰρήνην. Τέλος μὲ τὸν Σταυρικόν του θάνατον θὰ ἔσωζε τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν.

Ὁ Ἡσαΐας ἀπέθανε μαρτυρικῶς ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ βασιλέως Μανασσῆ, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν παράδοσιν, τοῦ ἀπέκοψε τὰ διάφορα μέλη τοῦ σώματός του μὲ πριόνι ξύλινον, διὰ νὰ ἀποθάνῃ ἀργὰ ἀργὰ καὶ τουτουτρόπως νὰ υποφέρῃ περισσότερον. Ὁ Ἡσαΐας εἶναι ἄγιος τῆς Ἐκ-

κλησίας μας και εορτάζεται εις τὰς 9 Μαΐου. Μερικαί ἀπὸ τὰς προφητείας τοῦ περὶ τοῦ Σωτῆρος εἶναι αἱ ἑξῆς :

Ἡ ἐκ παρθένου γέννησις τοῦ Σωτῆρος

« Διὰ τοῦτο δώσει Κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει, καὶ τέξεται υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ » (Ἦσ. ζ' 14).

Ὁ Σωτήρ, ἄρχων εἰρήνης

« ... ὅτι παιδίον ἐγενήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὄμου αὐτοῦ, καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης βουλήσ ἄγγελος... ἐγὼ γὰρ ἄξω εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, εἰρήνην καὶ ὑγείαν αὐτῶν· μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὄριον » (Ἦσ. θ' 6).

Περὶ τοῦ Σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος

« ... Οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῶ οὐδὲ δόξα· καὶ εἶδομεν αὐτόν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ κάλλος· ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καὶ ἐκλείπον παρὰ πάντα τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἠτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη. Οὕτως τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέροι καὶ περὶ ἡμῶν δδυναται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτόν ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ ὑπὸ Θεοῦ καὶ ἐν κακώσει. Αὐτὸς δὲ ἐτοιματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν... ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγῆν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτόν ἄφρονος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα· ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται ; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον » (Ἦσ. νγ').

3. Ὁ προφήτης Ἱερεμίας

(Ἱερεμίας)

Ο Προφήτης Ἱερεμίας συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν μεγάλων Προφητῶν. Ἐξήσεν ἐξακόσια ἔτη πρὸ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ἐποχὴν δὴλ. τῆς αἰχμαλωσίας καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν Παλαιστίνην.

Εἶχε μεγάλην πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα.
 "Ἦθελε νὰ βλέπῃ τὸν λαὸν νὰ τηρῇ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὸ προφητικὸν ἀξίωμα, ὅταν ἦτο ἀκόμη νέος. Ἴδου πὼς ὁ ἴδιος ὁ Ἱερεμίας διηγεῖται τὴν πρόσκλησιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρὸς αὐτὸν ὁ Θεός :

« Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με' πρὸ τοῦ με' πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ ἐπίσταμαί σε καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελεθεῖν ἐκ μητρὸς ἡγίακά σε, προφήτην εἰς ἔθνη τέθεικά σε » (Ἱερεμ. α' 5).

Αὐτοὶ οἱ λόγοι σημαίνουν τὰ ἑξῆς :

« Σὲ γνωρίζω πρὶν ἀκόμη σὲ πλάσω εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς σου καὶ πρὶν γεννηθῆς σὲ προώρισα νὰ γίνῃς προφήτης μου ».

Εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Ἱερεμίας ἀπήντησε μὲ ταπεινοφροσύνην :

« Ὡ Δέσποτα Κύριε, ἐγὼ εἶμαι νέος ἀκόμη καὶ δὲν γνωρίζω νὰ ὁμιλῶ ».

« Θὰ εἶμαι μαζί σου ὅπου σὲ ἀποστέλλω — ἀπήντησεν ὁ Θεός —. Ἴδου σοῦ ἔδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου. Σὲ κατέστησα σήμερον Προφήτην εἰς τὰ ἔθνη ».

Ὁ Ἱερεμίας ἤρχισεν ἀμέσως νὰ προφητεῦῃ. Προανήγγειλε τὴν καταστροφὴν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰουδα καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν, ὡς τιμωρίαν Θεοῦ διὰ τὰς ἀμαρτίας τοῦ λαοῦ. Κατέγραψε τὰς προφητείας του καὶ ὁ λαὸς ἐδιάβαζε μὲ προσοχὴν αὐτάς. Κάποτε διὰ νὰ κάμῃ μεγαλύτεραν ἐντύπωσιν ἢ προφητεία του περὶ τῆς δουλείας, ἢ ὁποία ἀνέμενε τὸν λαόν, ἐνεφάνισθη δημοσίᾳ μὲ ἀλυσίδας εἰς τὸν λαϊκόν. Ἦλεγε μὲ θάρρος τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ, διότι ἐθεώρει αὐτοὺς ὑπαιτίους τῆς καταστροφῆς. Ὁ Ἱερεμίας πολλάκις ἀνῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ συνεβούλευσε τὸν ἀσεβῆ βασιλέα Σεδεκίαν, ἀλλ' ἐκεῖνος ὄχι μόνον δὲν ἤκουεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τὸν περιέπειζεν. Αἱ τιμωρίαι ὅμως δὲν ἤργησαν νὰ ἔλθουν καὶ νὰ ἐπαληθεύσουν οἱ λόγοι τοῦ Προφήτου. Ἐβδομήκοντα ὀλόκληρα ἔτη, καθὼς γνωρίζομεν, ἔμειναν αἰχμάλωτοι οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

Πολλοὺς διωγμούς καὶ φυλακίσεις ὑπέστη ὁ Ἱερεμίας, διότι εἶχε τὸ θάρρος νὰ κηρύττῃ τὴν ἀλήθειαν.

Ἐπάνω εἰς τὰ εἰρηπία τῆς ἐνδόξου πόλεως τῆς Ἱερουσαλήμ ἔχυσε πικρὰ δάκρυα ὁ μέγας αὐτὸς Προφήτης μαζί μὲ τὸν καλὸν διοικητὴν τῆς Παλαιστίνης Γοδολίαν καὶ τὸν μαθητὴν του Βαρούχ. Ὑπάρχει

ἀκόμη τὸ μικρὸν βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἐπιγράφεται **θρήνοι** τοῦ Ἱερεμίου καὶ ἓνα ἄλλο, ἡ **ἐπιστολὴ** πρὸς τοὺς ἐν Βαβυλῶνι ἀχμαλώτους, εἰς τὸ ὁποῖον συμβουλεύει αὐτοὺς νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν.

Αἱ προφητεῖαι του, ὅπως καὶ τῶν ἄλλων προφητῶν, ἀποτελοῦν ἰδιαιτέρον βιβλίον τῆς Π. Διαθήκης.

Ὁ Ἱερεμίας προεφήτευσεν ἐπίσης ὅτι θὰ ἔλθουν ἡμέραι, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς θὰ ἀνεγείρῃ « νέον Ἰσραήλ » διὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον νέαν ζωὴν.

Ἐφρονέυθη πιθανῶς εἰς Αἴγυπτον, διότι ἤλεγε τοὺς συμπατριώτας του διὰ τὴν ἄρνησιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Τὴν μνήμην του ἐσφατίζομεν τὴν 1ην Μαΐου.

Ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν Θρήνων τοῦ Ἱερεμίου

(*Κεφ. 1". 25 - 39*)

Ὑποταγὴ εἰς τὸ θεῖον θέλημα *

25 Ὁ Κύριος εἶναι ἀγαθὸς εἰς τὸν ἐλπίζοντα εἰς αὐτόν,
εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἐκζητεῖ αὐτόν.

26 Εἶναι καλὸν νὰ περιμένῃ τις ἡσυχῶς
βοήθειαν ἀπὸ τὸν Κύριον.

27 Εἶναι καλὸν διὰ τὸν ἄνθρωπον νὰ βαστάζῃ τὸν ζυγὸν εἰς τὴν νεότητά του.

28 Ἀς κάθηται μόνος ἐν σιωπῇ
ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτοῦ.

29 Ἀς βάλῃ τὸ στόμα του εἰς τὸ χῶμα,
ἵσως ὑπάρξῃ ἐλπίς.

30 Ἀς προσφέρῃ τὴν παρεϊάν του εἰς τὸν ραπιστήν,
ὡς χορτασθῆ με ὄνειδισμόν.

* Ἄθ αν. Χ ασ το ύ π η : Μετάφρασις διορθωμένου Ἑβρ. Κειμένου. Ἐκ τῆς Π. Διαθήκης. Σελ. 751. Ἐκδ. Σ. Δημητράκου 1955.

- 31 Διότι ὁ Κύριος δὲν θὰ ἀπορρίπτῃ
αὐτὸν διὰ παντός.
- 32 καὶ ἂν θλίβῃ,
θὰ δείξῃ συμπάθειαν κατὰ τὸ πλούσιον ἔλεός του·
- 33 διότι δὲν θλίβει ἐκουσίως
οὔτε πικραίνει τοὺς ἀθρώπους.
- 34 Ἡ συντριβὴ ὑπὸ τοὺς πόδας
ὄλων τῶν δεσμίων τῆς χώρας,
- 35 ἡ στέρησις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀθρώπου
ἐνόπιον τοῦ Πατοδινάμου.
- 36 ἡ ἀδικία ἀθρώπου κατὰ τὴν δίκην του,
εἶναι πράγματα, τὰ ὅποια δὲν θέλει ὁ Κύριος.
- 37 Τίς δύναται νὰ εἴπῃ τι, καὶ νὰ γίνῃ,
χωρὶς νὰ προστάξῃ ὁ Κύριος ;
- 38 Ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Ὑψίστου
δὲν ἐξέρχονται τὰ κακὰ καὶ τὰ ἀγαθὰ ;
- 39 Περὶ τίνος δύναται νὰ παραπονεθῇ ὁ ἀθρώπος ;
"Ἄς γίνῃ κυρίαρχος τῶν ἁμαρτιῶν του !

Ἡ αὐτὴ περικοπὴ κατὰ μετάφρασιν τῶν Ο'

- 25 Ἀγαθὸς Κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν, ψυχὴ ἢ ζητήσῃ αὐτόν ἀγαθόν.
- 26 καὶ ὑπομενεῖ καὶ ἡσυχάσει εἰς τὸ σωτήριον Κυρίου.
- 27 Ἀγαθὸν ἀνδρὶ ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐν νεότητι αὐτοῦ.
- 28 Καθήσεται κατὰ μόνας καὶ σιωπήσεται, ὅτι ἤρην ἐφ' ἑαυτοῦ.
- 30 Δώσει τῷ παῖοντι αὐτόν σιαγόνα, χορτασθήσεται ὀνειδισμῶν.

- 31 "Οτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπόσεται Κύριος.
- 32 "Οτι ὁ ταπεινώσας οἰκτειρήσει κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ.
- 33 "Οτι οὐκ ἀπεκρίθη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἐταπεινώσεν υἱοὺς ἀνδρός.
- 34 Τοῦ ταπεινώσαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντα δεσμίους γῆς,
- 35 τοῦ ἐκκλίνειν κορσίν ἀνδρός, κατέναντι προσώπου Ἵψίστου,
- 36 καταδικάσαι ἄνθρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν Κύριος οὐκ εἶπε.
- 37 Τίς οὕτως εἶπε καὶ ἐγενήθη : Κύριος οὐκ ἐνετείλατο.
- 38 Ἐκ στόματος Ἵψίστου οὐκ ἐξελεύσεται τὰ κακὰ καὶ τὸ ἀγαθόν :
- 39 Τί γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν, ἀγὴρ περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτοῦ :

4. Ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ

(Ἰεζεκιήλ)

Ο προφήτης Ἰεζεκιήλ, ἔζησε πρὸ τῆς καταστροφῆς τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα, πιθανῶς περὶ τῷ 597 π.Χ. Μετεφέρθη καὶ αὐτὸς ἀιχμάλωτος εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἐκεῖ ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ προφητικὸν ἀξίωμα. Εἶδεν ἐν ὄραματι τὸν Θεὸν καθήμενον ἐπὶ θρόνου καὶ ἤκουσε τοὺς ἑξῆς λόγους :

« Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐξαποστέλλω ἐγὼ σε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, τοὺς παραπικροῦντάς με, οἵτινες παρεπίκρανάν με, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· τάδε λέγει Κύριος· ἐάν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσιν καὶ γινώσκονται ὅτι προφήτης εἶ σὺ ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ σὺ οὐκ εἶ ἀνθρώπου μὴ βοηθήης αὐτοὺς μηδὲ ἐκστήης ἀπὸ προσώπου αὐτῶν... ». (Ἰεζεκιήλ. β' 3 - 6).

Προεῖδε τὴν τελικὴν κατάλυσιν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα καὶ τὴν ἀιχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων. Ὅπως ὁ Ἱερεμίας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Βαβυλωνίου ἀιχμαλωσίας εἰργάσθη, καὶ ἐκήρυξεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ Ἰεζεκιήλ, κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν

ειργάσθη καὶ ἐκήρυξεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Τὸ βιβλίον του, τὸ ὁποῖον περιέχει τὰς προφητείας καὶ τὰ κηρύγματα, προτρέπει τοὺς Ἰουδαίους νὰ χάμουν ὑπομονὴν διὰ τὰ παθήματά των καὶ λέγει, ὅτι τὰ παθήματα αὐτὰ θὰ ἐξακρίβουν αὐτοὺς διὰ τὰς ἀμαρτίας των. Κηρύττει εἰς αὐτοὺς νὰ μετανοήσουν καὶ ὑπόσχηται, ὅτι θὰ ἐλευθερωθῶν καὶ προλέγει τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίας.

Τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα ἐφανέρωσε πρὸς τὸν Ἰεζεκιὴλ ὁ Θεὸς δι' ὄραματος. Μετέφερον αὐτὸν εἰς κοιλάδα, ὅπου ἦσαν ξηρὰ ὄστᾶ ἀνθρώπων καὶ προέτρεψεν αὐτὸν νὰ διατάξῃ τὰ ὄστᾶ νὰ ἀποκτήσουν σάρκα καὶ νὰ λάβουν ζωὴν.

Πράγματι αὐτὸ καὶ συνέβη. Τὸ ὄραμα αὐτὸ ἐσήμαινεν ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἀποκαταστήσῃ τὸ βασιλείον τοῦ Ἰούδα, ὅπως ἀκριβῶς τὰ ὄστᾶ ἔλαβον ζωὴν.

Ὁ Ἰεζεκιὴλ προσεῖπεν, ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ θὰ εἶναι παγκόσμιος.

Ὁ Προφῆτης οὗτος ἐφρονεῦθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ κατὰ τὸ 570 π.Χ. Τὴν μνήμην του ἐορτάζομεν τὴν 23ην Ἰουλίου.

Τὸ ὄραμα περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα ἀνακρινώσεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας κατὰ τὸν ὄρθρον τοῦ Μ. Σαββάτου, μόλις οἱ χριστιανοὶ ἐπιστρέψουν εἰς τὸν Νεὸν ἐκ τῆς περιφορᾶς τοῦ Ἐπιταφίου.

Ὁραμα τῶν ξηρῶν ὄστῶν· ἀναβίωσις τοῦ Ἰσραὴλ ὡς ἔθνους

« Καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεῖρ Κυρίου καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι Κύριος καὶ ἔθηκέ με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὄστέων ἀνθρώπων· καὶ περιέγαγέ με ἐπ' αὐτὰ κύκλωθεν κύκλω καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ προσώπων τοῦ πεδίου, ξηρὰ σφόδρα, καὶ εἶπε πρὸς με· νιὲ ἀνθρώπων, εἰ ζήσεται τὰ ὄστᾶ ταῦτα· καὶ εἶπα· Κύριε Κύριε, σὺ ἐπίστη ταῦτα. καὶ εἶπε πρὸς με· προσήτευσον ἐπὶ τὰ ὄστᾶ ταῦτα καὶ εἶρεῖς αὐτοῖς· τὰ ὄστᾶ τὰ ξηρὰ, ἀκούσατε λόγον Κυρίου. τὰδε λέγει Κύριος τοῖς ὄστέοις τούτοις· ἰδοὺ ἐγὼ γέρω ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς νεῦρα καὶ ἀνάξω ἐφ' ὑμᾶς σάρκα, καὶ ἐκτενῶ ἐφ' ὑμᾶς δέρμα καὶ δώσω πνεῦμα μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε· καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμὶ Κύριος· καὶ ἐπροσήτευσα καθὼς ἐνετείλατό μοι καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐμὲ προσητεῦσαι καὶ ἰδοὺ σεισμός, καὶ προσήγαγε τὰ ὄστᾶ ἐκάτερον πρὸς

τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ. καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῖρα καὶ σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέβραινεν ἐπ' αὐτὰ δέσμα ἐπάνω καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐπ' αὐτοῖς· καὶ εἶπε πρὸς με· προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα, προφήτευσον, υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι· τάδε λέγει Κύριος· ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἐλθὲ καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκρούς τούτους, καὶ ζησαίωσαν· καὶ ἐπροφήτευσά καθότι ἐνετείλατό μοι· καὶ εἰσηλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα καὶ ἔζησαν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, συναγωγὴ πολλή σφόδρα· καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς με λέγων· υἱὲ ἀνθρώπου, τὰ ὅσα ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἐστί, καὶ αὐτοὶ λέγουσι· ξηρὰ γέγονε τὰ ὅσα ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπίς ἡμῶν, διαπεφωνήκαμεν διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπὸν πρὸς αὐτούς· τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμὶ Κύριος ἐν τῷ ἀνοίξαι με τοὺς τάφους ὑμῶν τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ τῶν τάφων τῶν λαῶν μου καὶ δώσω πνεῦμα μου εἰς ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος· λελάληκα καὶ ποιήσω, λέγει Κύριος » (³Ιεζ. λζ' 1-14).

5. Ὁ προφήτης Δανιὴλ

(Δανιήλ)

Ο Δανιὴλ ἐπίσης συγκαταλέγεται μεταξύ τῶν μεγάλων Προφητῶν. Οὗτος κατεῖχε μεγάλα κυβερνητικὰ ἀξιώματα καὶ ἤκκησε τὸ προφητικὸν τοῦ ἔργου μεταξύ τῶν ἐπισήμων. Πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῶν Βαβυλωνίων καὶ ἀργότερον τῶν Περσῶν ἀπέδειξε τὸ ψεῦδος τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἐνός καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Τὸ βιβλίον τοῦ περιέχει τὰς προφητείας καὶ τὰ ὄραματά του περιλαμβάνεται εἰς τὴν Π. Διαθήκην.

Ὁ Δανιὴλ ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸ χάρισμα νὰ ἐρμηνεύῃ ὄνειρα καὶ ἄλλα αἰνίγματα, ὅπως ὁ Ἰωσήφ.

Οὗτος ἀπὸ μικρὸς εἶχε μεταφερθῆ ἀιχμάλωτος εἰς τὴν Βαβυλῶνα καὶ μετὰ τῶν γνωστῶν μας τριῶν παιδῶν προσελήφθη εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ἐμορφώθη καταλλήλως καὶ ἔλαβε σπουδαῖα ἀξιώματα.

Εἰς τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορα τὸν Β' ἐξήγγησεν ἐν σπουδαῖον ὄνειρον. Ὁ βασιλεὺς εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του ὑψηλὸν ἄγαλμα μὲ κεφαλὴν

χρυσῆν, στῆθος καὶ βραχίονας ἀργυροῦς, κοιλίαν καὶ μηρούς χαλκοῦς, κνήμας σιδηρᾶς καὶ τοὺς πόδας μέρος μὲν ἀπὸ σίδηρον, μέρος δὲ ἀπὸ πηλόν. Εἰς μέγας λίθος ἐκύλισεν ἕξαφνα ἐκ τοῦ πλησίον ὕρους, ὁ ὁποῖος, κατέρριψε καὶ συνέτριψε τὸ ἄγαλμα καὶ ἐξηγράνισεν ὅλα τὰ ὑλικά. ἐνῶ ὁ λίθος ἔγινεν ὄρος καὶ κατέλαβεν ὅλην τὴν γῆν.

Ὁ Δανιὴλ ἐξήγησεν ὡς ἐξῆς τὸ ὄνειρον :

Ἡ χρυσῆ κεφαλὴ ἦτο ἡ βασιλεία τοῦ Ναβουχοδονόσορος, τὸ ἀργυροῦν μέρος τοῦ ἀγάλματος ἦτο ἡ κυριαρχία τῶν Περσῶν ἐπὶ τοῦ Βαβυλωνιακοῦ Κράτους, τὸ χαλκοῦν ἦτο ἡ κατάκτησις τοῦ Μ. Ἀλέξανδρου καὶ τὸ σιδηροῦν ἡ Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία διηρημένη εἰς ἀνατολικὸν καὶ δυτικὸν κράτος. Ὁ λίθος ἦτο ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, τοῦ ὁποῖου ἡ βασιλεία θὰ ἐξηπλοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Πράγματι ὅλα αὐτὰ συνέβησαν.

Τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν κυρίαρχοι ἦσαν οἱ Μῆδοι, ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Δαρεῖος διώρισε τὸν Δανιὴλ γενικὴν ἐπιθεωρητὴν τῶν διοικητῶν τοῦ Κράτους. Ἡ μεγάλη αὐτὴ τιμὴ ἔκαμιν ἄλλους ἀξιωματικούς τοῦ κράτους νὰ φθονήσουν τὸν Δανιὴλ καὶ ἐσκέφθησαν ἕνα τρόπον διὰ νὰ φονεύσουν αὐτόν. Εἰσηγγήθησαν λοιπὸν εἰς τὸν Δαρεῖον νὰ ἐκδώσῃ διάταγμα καὶ νὰ διατάσῃ, ὅπως ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας ὅλοι οἱ ὑπῆκοοι τοῦ κράτους μὴ ζητήσουν τίποτε οὔτε ἀπὸ τὸν Θεόν, οὔτε ἀπὸ ἄνθρωπον παρὰ μόνον ἀπὸ τὸν βασιλέα. Ὁ Δανιὴλ ὅμως τρεῖς φορές τὴν ἡμέραν προσήγγετο καὶ ἐξῆτει ἀπὸ τὸν Θεόν ὅτι ἐνόμιζε πρέπον. Ἐνῶ λοιπὸν οὗτος προσήγγετο συνελήφθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του καὶ κατηγγέλθη εἰς τὸν Βασιλέα. Ὁ Δαρεῖος διέταξε τότε νὰ ριφθῇ ὁ Δανιὴλ ἐντὸς τοῦ λάκκου τῶν λεόντων. Τὰ ἄγρια ὅμως θηρία δὲν ἐπείραζον διόλου τὸν ἄγιον Προφήτην. Ἄγγελος Κυρίου ἐρύλαττεν αὐτόν. Ὁ Δαρεῖος ἐπληροφορήθη τὸ θαῦμα, ἠλευθέρωσε τὸν Δανιὴλ καὶ ἔρριψεν εἰς τὸν λάκκον τοὺς ἐχθρούς του. Ἐξέδωκεν ἐπίσης διαταγὴν νὰ σέβωνται ὅλοι τὸν Θεὸν τοῦ Δανιὴλ.

Ὁ Δανιὴλ προσέφητευσεν τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου. Ὠνόμαζε τὸν Χριστὸν « Ὑῖον τοῦ ἀνθρώπου », διότι εἶδε τὸν Κύριον ἐν ὄραματι ὡς ἄνθρωπον. Προεῖπεν ἀκόμη ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἐσταυρώνετο 490 περίπου ἔτη ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ διατάγματος διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν τειχῶν τῆς Ἱερουσαλὴμ (453 π.Χ.) ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Ἄρταξέρξου τοῦ Μακρόχειρος.

Ἀπέθανεν εἰς βαθύτατον γῆρας. Τὴν μνήμην του ἐορτάζομεν εἰς τὰς 17 Δεκεμβρίου.

Τροπάριον τῶν τριῶν Παίδων καὶ τοῦ Δανιὴλ

Ἦχος δ'

« Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα ! Ἐν τῇ πηγῇ τῆς φλογός, ὡς ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως, οἱ ἅγιοι τρεῖς παῖδες ἠγάλλοντο καὶ ὁ Προφήτης Δανιὴλ, λεόντων ποιμὴν, ὡς προβάτων, ἐδείκνυτο. Ταῖς αὐτῶν ἰκεσίαις, Χριστὲ ὁ Θεός, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν ».

6. Οἱ ἐλάσσονες Προφῆται

α') Ὡσηέ

Ο προφήτης Ὡσηέ ἦτο υἱὸς Βεερέη τινος. Ἐζήσεν εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὸν Η' αἰῶνα. Ἀνήκεν εἰς τὴν ἀνωτέραν κωνωνικὴν τάξιν καὶ ἦτο πολὺ μορφωμένος, διότι ἐγνώριζε καλῶς τὴν Ἱστορίαν τοῦ Ἰσραὴλ, τὸ δὲ βιβλίον του εἶναι ἀξιόλογον καὶ ἐξ ἀπόψεως λογοτεχνικῆς.

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ ἐνυμφεύθη τὴν Γῶμερ, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέκτησε τρία τέκνα. Ὁ Προφήτης συνήθιζε νὰ ἐπισκέπτεται τὰ Ἰσραηλιτικὰ ἱερὰ καὶ μάλιστα κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτάς, ὅποτε πρὸς τὰ συγκεντρωμένα πλήθη ἀπήγγειλε τὰς προφητείας του.

Μὲ ποῖον τρόπον ὁ Ὡσηέ ἐκλήθη εἰς τὸ προφητικὸν ἀξίωμα δὲν γνωρίζομεν. Τὸν Προφήτην αὐτὸν ἐνδιαφέρει πολὺ ἡ θρησκευτικὴ κατάστασις, ἡ ὁποία εἶναι τὸ κέντρον τοῦ κηρύγματός του. Ὁ Ὡσηέ ὀργίζεται διότι ὁ λαὸς λατρεύει τὰ εἰδῶλα καὶ κηρύττει ἐναντίον τῆς εἰδωλολατρείας μὲ δύναμιν καὶ θάρρος. Προεφήτευσεν, ὅτι ὁ Σωτὴρ θὰ προσέλθῃ ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Δαυὶδ. Μέσα εἰς τὴν ὡραίαν προφητείαν του εὐρίσκομεν τὴν ὡραίαν διδασκαλίαν, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Θεὸς ζητεῖ ἀγάπην ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ ὄχι θυσίας.

Ἀγάπη καὶ ὄχι θυσίαι

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ' 1-6 *

Ἄσπερος 1) Ἐμπρὸς ἃς ἐπιστρέφομεν εἰς τὸν Θεόν, διότι αὐτὸς ἐσπάρασε καὶ θὰ μᾶς θεραπεύσῃ, ἐπλήρωσε καὶ θὰ μᾶς ἐπιδείξῃ.

* Βασ. Βέλλα: «Ἐρμηνεῖα Π. Διαθήκης. Τὸ δωδεκαπρόφητον» Ἐκδ. Ἄσπερος Ἀθῆναι 1947.

2) Μετά δύο ημέρας θά μᾶς ἀναζωογονήσῃ, κατὰ τὴν τρίτην θά μᾶς ἐγείρῃ καὶ θά ζήσωμεν ἐνώπιόν του.

3) Ἄς προσπαθῆσωμεν νὰ γνωρίσωμεν τὸν Θεόν. Ἐὰν τὸν ἀναζητήσωμεν, θά τὸν εὕρωμεν καὶ θά ἔλθῃ τότε εἰς ἡμᾶς ὡς βροχή, ὡς νερό, τὸ ὁποῖον ἐδφραίνει τὴν γῆν.

Ὁ Θεός:

- 4) Τὶ νὰ σοῦ κάμω Ἐφραΐμ,
τὶ νὰ σοῦ κάνω Ἰούδα!
Ἡ ἀγάπη σας εἶναι νεφύδιον πρωϊνόν,
ὡς δρόσος, ἡ ὁποία ταχέως παρέρχεται
- 5) Ἀνήγγειλα διὰ τῶν προφητῶν,
ἐγνωστοποίησα διὰ τῶν λόγων τοῦ στόματός μου
- 6) ὅτι ἀγάπην ἐπιθυμῶ καὶ ὄχι θυσίας,
γνώσιν Θεοῦ καὶ ὄχι ὀλοκαυτώματα.

β') Ἀμὼς

Ὁ προφήτης Ἀμὼς ἔζησε κατὰ τὸν Η' αἰῶνα π.Χ. Πατὴρ τούτου ἦτο ἡ Θεκοά, μικρὰ πόλις τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Κατὰ τὸ ἐπάγγελμα ὁ Ἀμὼς ἦτο ποιμὴν. Ἴσως εἶχεν ἰδικὰ του ποίμνια. Ἦτο ἐπίσης καλλιεργητὴς συκομορεῶν. Ἐν τούτοις εἶχε μόρφωσιν καὶ κρίσιν. Αἱ προφητεῖαι του εἶναι γεγραμμέναι εἰς ὠραίους στίχους.

Ἐκλήθη εἰς τὸ προφητικὸν ἀξίωμα, διὰ νὰ κηρύξῃ μετάνοιαν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προφητικῆς του δράσεως ὁ Θεὸς δι' ὀράσεως γνωρίζει εἰς αὐτὸν τὴν ἐπερχομένην καταστροφὴν εἰς τὸ Ἰσραήλ. Μία ἀκρις ἀναφαίνεται ἐν ὀράσει κατατρώγουσα ὅλην τὴν γλόβην τῆς γῆς Ἰσραήλ. Ἐντρομος ὁ Προφήτης, ἀλλὰ καὶ πλήρης ἀγάπης πρὸς τὸν λαόν, παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ σώσῃ τὸν λαόν του. Πράγματι ἡ καταστροφὴ δὲν ἐπέρχεται. Ἀλλ' ὁ λαὸς δὲν μετανοεῖ. Δευτέρα καὶ τρίτη ὄρασις ἀναγκάζουν τὸν Προφήτην νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν καὶ νὰ κηρύξῃ πρὸς τὸν λαόν, ἀλλὰ ὁ λαὸς μένει ἀμετανόητος καὶ ἡ καταστροφὴ ἐπέρχεται.

Ὁ Ἄμως προσηφάνησεν, ὅτι κατὰ τὴν Σταύρωσιν τοῦ Κυρίου θά ἐγίνετο σκότος καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς θά ἀναστῆθῃ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ.

Ἴδού αἱ λόγοι τῆς προφητείας του.

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η' 9—10 *

9) Καὶ θά γίνῃ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην — λόγος τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ — θά κάμω νὰ δύσῃ ὁ ἥλιος ἐν τῇ μεσημβρίᾳ, καὶ θά ἐπιφέρω σκότος εἰς τὴν γῆν ἐν πλησίει ἡμέρα

10) καὶ θά μεταβάλω τὰς ἐορτὰς σας εἰς θοῆνον, καὶ πάντα τὰ ἄσματά σας εἰς κοπετόν, καὶ θά κάμω νὰ φορέσετε ὄλοι περὶ τὴν ὄσφιν σάκκων καὶ ὄλοι τὴν κόμην νὰ ἀποκόψητε. Τὸ ὄλον θά εἶναι θοῆνος μορογενοῦς, τὸ δὲ τέλος ὡς ἡμέρα πικρά.

Υ') Μιχαίας

Ἐξῆσε κατὰ τὸν Η' αἰῶνα π.Χ. Ἡ διδασκαλία του στρέφεται ἐναντίον τῶν διεφθαρμένων ἀνωτέρων τάξεων τῆς ἐποχῆς του. Καὶ αὐτὸς ἦτο ποιμὴν. Συμπαθεῖ πολὺ τὰς καταπιεζομένας καὶ πτωχὰς τάξεις. Εἰς τὰς προφητείας του ἀναφέρει, ὅτι ὁ Χριστὸς θά γεννηθῇ ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ Χριστὸς ὑπῆρχε πρὸ πάντων τῶν αἰώνων.

Εἰς ἓνα σημεῖον τῆς προφητείας του ὁμιλεῖ διὰ τὴν νέαν Ἱερουσαλήμ, διὰ τὴν νέαν δηλαδὴ Ἱερουσαλήμ, τὴν ὁποίαν θά ιδρῶσῃ ὁ Χριστὸς.

Ἡ νέα Ἱερουσαλήμ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ' 1—4 **

- 1) Κατὰ τὰς ἐσχάτας ἡμέρας
 θά εἶναι τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ
 θεμελιωμένον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὀρέων
 καὶ ὑψηλὸν ὑπὲρ τὰ βουνά,
 λαοὶ δὲ πρὸς αὐτὸ θά τρέχουν
 καὶ θά πορεύονται ἔθνη πολλὰ λέγοντα :

* Β α σ. Β ἐ λ α : "Ἐνθ' ἀνωτέρω.

** "Ἐνθ' ἀνωτέρω.

- 2) Ἐμπρός ἄς ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ
καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ,
διὰ τὰ μᾶς διδάξῃ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ
καὶ βαδίσωμεν εἰς τὰς τρίβους αὐτοῦ,
διότι ἐκ τῆς Σιών θὰ προέλθῃ διδασκαλία
καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς Ἱερουσαλήμ.
- 3) Τότε θὰ κρίνῃ μεταξὺ λαῶν πολλῶν
καὶ θὰ δικάζῃ μεταξὺ ἐθνῶν ἰσχυρῶν
τότε θὰ μεταβάλλουν τὰ ξίφη των εἰς ἄροτρα
καὶ τὰ δόρατά των εἰς δρέπανα.
Ἄν θὰ ὑψῶνῃ ἔθνος κατ' ἄλλον ἔθνος τὸ ξίφος
Ὀὐδὲ θὰ ἐξασκοῦνται πλέον εἰς τὸν πόλεμον.
- 4) Ἄλλ' ἕκαστος θὰ καθήσῃ ὑπὸ τὴν ἄμπελόν του
καὶ ὑπὸ τὴν συκῆν του, χωρὶς κανεὶς τὰ τὸν τρομάζῃ.
Τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ εἶπε ταῦτα.

δ') Ἰωήλ

Ο προφήτης Ἰωήλ ἦτο υἱὸς τοῦ Βαθουήλ καὶ ἐζῆσε τὸν Θ' αἰῶνα π.Χ. Αἱ προφητεῖαι του περιστρέφονται περὶ τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὸν Ναὸν καθὼς καὶ περὶ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. Ὁ Ἰωήλ φαίνεται ὅτι εἶχε μόρφωσιν τινα. Εἰς τὴν διδασκαλίαν του λέγει ὅτι προτιμωτέρα τῆς ἐξωτερικῆς λατρείας εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ. Πονεῖ διὰ τὰς συμφορὰς τοῦ λαοῦ καὶ πιστεύει ὅτι μόνον ὁ Θεὸς δύναται νὰ σώσῃ αὐτούς.

Προεφήτευσεν τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν Δευτέραν Παρουσίαν καὶ τὴν Μέλλουσαν Κρίσιν.

Ἡ ἔκχυσις τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' 1-5 *

- 1) Μετὰ ταῦτα θὰ συμβῶσι (τὰ ἐξῆς)
Θὰ ἐκχύσω τὸ πνεῦμα μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα
καὶ θὰ προφητεύσων οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν,

* Β α σ. Β ἐ λ λ α : "Ἐνθ' ἀνωτέρω.

οἱ πρεσβύτεροι ἡμῶν ἐνώπνια θὰ ἐντυπιάζονται
καὶ οἱ νεανίαι ἡμῶν δούσεις θὰ βλέπουν.

- 2) Ἀκόμη δὲ καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους καὶ τὰς δούλας
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις θὰ ἐκχόσω τὸ πνεῦμα μου.
- 3) Καὶ θὰ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τῇ γῆ.
αἶμα καὶ πῶρ καὶ στήλας καπνοῦ.
- 4) Ὁ ἥλιος θὰ μεταβληθῇ εἰς σκότος
καὶ ἡ σελήνη εἰς αἶμα
πρὶν ἢ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ Θεοῦ,
ἡ μεγάλη καὶ φοβερά !
- 5) Καὶ θὰ συμβῇ πᾶς, ὅστις ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, θὰ σωθῇ,
διότι ἐν τῷ ὄρει Σιών καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ θὰ γίνῃ σωτηρία, ὡς εἶπεν
ὁ Θεός.

ε') Ὁ β δ ι ο ὺ

Εδρασε τὸν Θ' αἰῶνα π.Χ. Μόνον τὸ ὄνομά του μᾶς εἶναι γνωστόν.
Ἐκ τοῦ βιβλίου του συμπεραίνομεν, ὅτι κατήγετο ἐκ τοῦ βασιλείου
τοῦ Ἰούδα. Διδάσκει εἰς τὰς προφητείας του, ὅτι ὁ Θεός εἶναι δίκαιος
καὶ ἀποδίδει ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα του. Προσφήτησεν ὅτι ἡ βασιλεία
τοῦ Χριστοῦ δὲν θὰ ἔχῃ τέλος.

Ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου (Ὁβδιού 15) *

15 Διότι ἐγγὺς εἶναι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου
ἐναντίον ὅλων τῶν λαῶν !
Καθὼς ἔπραξες θὰ κάμουν εἰς σέ·
τὰ ἔργα σου θὰ ἐπαναπέσουν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου !

στ') Ἰ ω ν ᾶ ς

Ο προφήτης Ἰωνᾶς ἔζησε κατὰ τὸν Η' αἰῶνα π.Χ. Σταλείς ὑπὸ
τοῦ Θεοῦ νὰ κηρύξῃ εἰς τὴν πόλιν Νινευτ τῆς Ἀσσυρίας, τὴν με-

* Ἀ θ α ν. Χ α σ τ ο ὺ π η : "Ενθ' ἄνω τέρω.

τάνοιαν, δὲν ὑπήκουσεν. Ἐπεβιβάσθη εἰς πλοῖον καὶ ἔφυγε. Τὸ πλοῖον κατελήφθη ὑπὸ τρικυμίας καὶ ὁ Ἰωνᾶς ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν ὡς ὑπάκιτος, ἐπειδὴ παρήκουσε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Θαλάσσιον κῆτος κατέπιε τὸν Ἰωνᾶν καὶ μετὰ τρία ἡμερονύκτια, κατόπιν προσευχῆς, ἐξῆλθεν οὗτος σῶος ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους. Τὸ γεγονός αὐτὸ συμβολίζει τὴν τριήμερον, ταφὴν καὶ ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου.

Ἀμέσως κατόπιν ὁ Ἰωνᾶς μετέβη εἰς τὴν Νινευῖ καὶ ἐκήρυξε καὶ μετενόησαν οἱ Νινευῖται.

Ἡ προσευχὴ τοῦ Ἰωνᾶ ἐντὸς τῆς κοιλίας τοῦ κήτους.

«*Εβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς Κύριον τὸν Θεόν μου, καὶ εἰσήκουσέ μου· ἐκ κοιλίας ἄδου κραυγῆς μου ἤκουσας φωνῆς μου· ἀπέριψάς με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης καὶ ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με· πάντες οἱ μετεωρισμοὶ σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διήλθον. Καὶ ἐγὼ εἶπα· ἀπώσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου· ἄρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναὸν τὸν ἁγίων σου; περιεχόθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς, ἄβυσσος ἐκύκλωσέ με ἐσχάτη, ἔδω ἡ κεφαλὴ μου εἰς σχισμὰς ὀρέων· κατέβην εἰς γῆν, ἣς οἱ μοχλοὶ αὐτοῖς κάτοχοι αἰώνιοι, καὶ ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωὴ μου, πρὸς σὲ Κύριε ὁ Θεός μου· ἐν τῷ ἐκλείπειν ἀπ' ἐμοῦ τὴν ψυχὴν μου τοῦ Κυρίου ἐμνήσθην καὶ ἔλθοι πρὸς σὲ ἡ προσευχὴ μου εἰς ναὸν τὸν ἁγίων σου· φυλασσόμενοι μάτια καὶ φρονεῖν ἔλεον αὐτῶν ἐγκατέλιπον. ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰδέσεως καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι, ὅσα ἠδέξασθαι ἀποδώσω σοι εἰς σωτηρίαν μου τῷ Κυρίῳ».* (Ἰωνᾶ β' 3 - 10).

ζ') Ν α ο ὺ μ

Οπρωφήτης Ναοὺμ κατήγετο ἐκ τῆς Ἰουδαίας, ἔζησε κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα π.Χ. Διαπνέεται ὑπὸ φλογεροῦ πατριωτισμοῦ καὶ ὁμιλεῖ μὲ μεγάλην ἀγάπην διὰ τὴν πατρίδα του.

Προεφήτευσεν τὴν καταστροφὴν τῆς Νινευῖ καὶ τοῦ Ἀσσυριακοῦ κράτους.

Εἶπεν ἐπίσης ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον θὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χάριν εἰς τὸν κόσμον.

Ὁ Προφήτης Ἰεζεκιήλ
Ψηφιδωτὸν τῆς Μονῆς Δαφνίου (1Α' αἰὼν)

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Προφητεία κατὰ τῆς Νινευί

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β' 1 (Κατὰ τοὺς Ο')

Ἴδου ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες εὐαγγελιζομένοι καὶ ἀπαγγέλλοντος εὐ-
αγγέλιον· ἑόρταζε, Ἰούδα, τὰς ἑορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχάς σου, διότι
οὐ μὴ προσθήσωσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαίωσιν. Συντετέλε-
σται, ἐξήρηται.

(Ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ)

Ἴδου ἐπὶ τῶν ὀρέων τρέχει ὁ ἀγγελιοφόρος,
ὁ ὁποῖος εὐαγγελίζεται σωτηρίαν.
Ἐόρταζε τὰς ἑορτάς σου, Ἰούδα,
ἐκπλήρωσε τὰς ὑποσχέσεις σου,
διότι ὁ ἐξολοθρευτὴς δὲν θὰ διέλθῃ πλέον διὰ σοῦ,
αὐτὸς θὰ καταστραφῇ ὀλοσχεροῶς.

η') Ἀββακούμ

Ο Προφῆτης Ἀββακούμ ἔζησε περὶ τὸ 600 π.Χ. Τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ
διῆλθεν εἰς ἐποχὴν εἰρήνης καὶ εὐτυχίας διὰ τὸ βασίλειον τοῦ
Ἰούδα. Ἦτο μορφωμένος καὶ εἶχε μελετήσει τοὺς πρὸ αὐτοῦ Προφή-
τας. Προεῖπε τὴν καταστροφὴν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα καὶ τὴν κα-
ταστροφὴν τοῦ Βαβυλωνιακοῦ κράτους.

Ὁ Ἀββακούμ δέχεται τὸν Θεὸν ὡς τὸν ἀπόλυτον δεσπότην τῆς
φύσεως, προαιώνιον, ἀθάνατον, ἅγιον καὶ μόνον κύριον τῆς ἱστορίας.
Ἐτόνιζεν ἐπίσης ὅτι ὁ « δίκαιος ἐκ τῆς πίστεως ζήσεται ».

Ἡ ἀπάντησις τοῦ Θεοῦ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β' 4—6 *

- 4) Ἴδου ὁ ἀσεβὴς θὰ πέσῃ
ὁ δίκαιος ὁμῶς διὰ τῆς πίστεώς του θὰ ζήσῃ.
- 5) Πράγματι θὰ ἐξοντωθῇ ὁ δυνάστης
καὶ ὁ ὑπερήφανος ἀνὴρ δὲν θὰ παραμείνῃ,
- 6) διότι τὴν ψυχὴν του κατέστησε, ὡς ὁ Ἄδης, ἀκόρεστον
καὶ ὡς, ὁ θάνατος, δὲν χορταίνει.

* Β α σ. Β έ λ λ α : Ἐνθ' ἄνωτέρω.

θ') Σοφονίας

Ο προφήτης Σοφονίας ἦτο υἱὸς Χουσί τινος καὶ ἔδρασε κατὰ τὸν Ζ' π.Χ. αἰῶνα. Καταφέρεται ἐναντίον τῆς εἰδωλολατρείας καὶ καλεῖ τὸν λαὸν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Βεβαιώνει τὸν λαὸν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ διακηρύττει τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας, διὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ὁ θρίαμβος τῆς Σιών

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' 14-18 *

- 14) Ὑψωσε φωνὴν χαρῆς, θύγατερ Σιών !
κραυγὴν ἀγαλλιάσεως, Ἰσραήλ !
Χαῖρε καὶ τέρπου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου,
θύγατερ Ἱερουσαλήμ !
- 15) Ὁ Κύριος ἤρε τὴν καταδίκην, ἣ ὅποια σὲ ἐβάρυνεν,
ἔστρεψεν ὀπίσω τὸν ἐχθρόν σου.
Ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ Κύριος, εἶναι εἰς τὸ μέσον σου·
δὲν θὰ ἴδῃς πλέον κακόν.
- 16) Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην θὰ εἴπουν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ·
« μὴ φοβοῦ, Σιών !
Ἄς μὴ παραλόσων αἱ χεῖρες σου !
- 17) Κύριος ὁ Θεός σου εἶναι εἰς τὸ μέσον σου,
πολεμιστὴς νικηφόρος !
Θὰ ἀνασκιωτᾷ ἀπὸ χαρῶν διὰ σέ
καὶ θὰ σὲ ἀνανεώσῃ διὰ τῆς ἀγάπης του,
θὰ ἐνθουσιᾷ διὰ σέ μὲ κραυγὰς χαρῆς,
- 18) ὡς κατὰ τὰς ἡμέρας ἐορτῆς ».

ι') Ἀγγαῖος

Ο Προφήτης Ἀγγαῖος ἔζησε τὸν ΣΤ' π.Χ. αἰῶνα. Ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς Βαβυλωνίου αἰχμαλωσίας καὶ μετὰ τοῦ Προφήτου Ζαχα-

* Ἀθ αν. Χαστουόπη: Ἐνθ' ἀνωτέρω.

ρίου ἐπὶ βασιλείῳ τῶν Περσῶν Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου παρώτρυνε τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ναοῦ, διότι ἡ ἀνοικοδόμησις εἶχε διακοπῆ ἕνεκα τῆς ἀντιδράσεως τῶν Σαμαρειτῶν.

Κατορθῶναι τέλος νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀνοικοδόμησιν.

Ἡ μέλλουσα δόξα τοῦ Ναοῦ (Ἀγγαίου β' 1-9*)

1. Τὸν ἑβδομον μῆνα, στὴν 21ην τοῦ μηνὸς ἐγένετο ὁ ἐξῆς λόγος πρὸς τὸν Ἀγγαῖον, τὸν Προφήτην. 2) Εἶπε πρὸς τὸν Ζοροβάβελ τὸν υἱὸν τοῦ Σαλαθιήλ, τὸν διοικητὴν τῆς Ἰουδαίας καὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσαδέκ, τὸν Ἀρχιερέα καὶ πρὸς πάντας τοὺς ὑπολοίτους τὰ ἐξῆς. 3) Τίς μεταξὺ ὑμῶν ἀπέμεινεν, ὅστις εἶδεν τὸν ναὸν τοῦτον ἐν τῇ προτέρα δόξῃ; τί δὲ τώρα βλέπετε; δὲν φαίνεται οὗτος εἰς τὰ ὄμματά σας ὡς μηδέν; 4) Καὶ τώρα ἔχε θάρος, Ζοροβάβελ..... Ἔχε θάρος, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Ἰωσαδέκ, Ἀρχιερεῦ. Ἔχε θάρος, τὸ ὑπόλοιπον τοῦ λαοῦ..... καὶ ἐργασθῆτε, διότι ἐγὼ εἶμαι μαζί σας..... τὸ πνεῦμα μου θὰ παραμῆνῃ ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν. Μὴ φοβεῖσθε, 6) διότι τάδε λέγει ὁ Κύριος ὁ Θεός. Ἀκόμη μία φορὰ — ὀλίγον (χρόνον) — καὶ θὰ σείσω τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν. 7) Καὶ θὰ σείσω πάντα τὰ ἔθνη, ὥστε οἱ θησαυροὶ ὄλων τῶν ἐθνῶν νὰ ἔλθουν καὶ θὰ πληρώσω τὸν οἶκον τοῦτον δόξης... 8) Εἰς ἐμὲ ἀνίκει ὁ ἄργυρος καὶ εἰς ἐμὲ ὁ χρυσός... Μεγαλύτερα θὰ εἶναι ἡ μέλλουσα δόξα τοῦ οἴκου τοῦτου ἀπὸ τὴν πρώτην... καὶ εἰς τὸν τόπον τοῦτον θὰ χαρίσω τὴν εὐφροσύνην.

ια') Ζαχαρίας

Ο προφήτης Ζαχαρίας ἦτο ἱερεὺς. Ἀφωσιώθη εἰς τὸ νὰ παρηγορῇ τὸν λαὸν καὶ νὰ διδῇ θάρρος καὶ νὰ προτρέπη αὐτὸν εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν. Οὗτος προανήγγειλε πολλὰ σημεῖα τοῦ βίου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁμίλησε διὰ τὴν θριαμβευτικὴν εἰσοδὸν του εἰς Ἱεροσόλυμα ὡς εἰρηνικοῦ βασιλέως, διὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα, διὰ τὰ τριάκοντα ἀργύρια καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ προσφέρῃ θυσίαν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὸν ἐκυτὸν του.

* Β α σ. Β ἔ λ λ α: "Ἐνθ' ἀνωτέρω.

Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος εἰς Ἱεροσόλυμα

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ' 9 *

- 9) Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών,
φώναζε ἀπὸ χαρᾶν, θύγατερ τοῦ Ἰσραὴλ.
Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται πρὸς σέ,
δίκαιος καὶ νικητὴς οὗτος,
ταπεινὸς καὶ ἐπιβαίνων ἐπὶ ὄνου
καὶ δὴ ἐπὶ πώλῳ, ἐπὶ νεαροῦ ὄνου.

Περὶ τῶν τριάκοντα ἀργυρίων

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ' 12 (Κατὰ τοὺς Ο')

« Καὶ ἔστησαν τὸν μισθὸν μου τριάκοντα ἀργυροῦς.
.....
καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς καὶ ἐπέβαλον
αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον Κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον ».

ιβ') Μαλαχίας

Ο Μαλαχίας εἶναι ὁ τελευταῖος ἐκ τῶν προφητῶν τῆς Π.Δ. Ὑστερα ἀπὸ αὐτὸν δὲν ἀνεφάνη ἄλλος Προφήτης εἰμὴ μόνον ὁ ἄγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Τὸ ἔργον των εἶχε τελειώσει. Αὐτὸς ὁ ἴδιος μάλιστα ὁ Μαλαχίας προεῖπε τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Προδρόμου. Ὁ Μαλαχίας διεκήρυξεν, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν θὰ ἐβράδυνε νὰ στείλῃ τὸν Χριστὸν εἰς τὸν κόσμον. Εἶπεν ὅτι νέα θυσία καθαρὰ θὰ ἀντικαταστήσῃ τὰς συνειθισμένας θυσίας τοῦ λαοῦ. Ἡ θυσία αὕτη ἦτο ἡ Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ Θεία Εὐχαριστία.

Ἡ ἔλευσις τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Προδρόμου

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' 1-4 **

1. « Ἰδοὺ θὰ στείλω τὸν ἄγγελόν μου διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν ὁδὸν ἐμ-
προσθέν μου. Καὶ αἰγνιδίως θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν ναόν του ὁ Κύριος, τὸν

* Ἐνθ' ἀνωτέρω.

** Ἀ θ α ν. Χ α σ τ σ ύ π η : Ἐνθ' ἀνωτέρω.

ὅποιον ζητεῖτε· καὶ ὁ ἄγγελος τῆς Διαθήκης, τὸν ὅποιον ἐπιθυμεῖτε, ἰδοὺ ἔρχεται » λέγει ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων.

2. Τίς δύναται νὰ ὑπομείνῃ τὴν ἡμέραν τῆς ἐλεύσεώς του καὶ τίς δύναται νὰ σταθῇ, ὅταν ἐμφανισθῇ ; Διότι αὐτὸς εἶναι ὡς πῦρ χωνευτοῦ
.....

3. Θὰ καθαρῶσιν τοὺς υἱοὺς τοῦ Λευὶ καὶ θὰ τοὺς ἀποκαθάρῃ ὡς χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ θὰ προσφέρουν εἰς τὸν Κύριον θυσίαν ἐν δικαιοσύνῃ.

4. Τότε θὰ εἶναι εὐάρεστος εἰς τὸν Θεὸν ἡ θυσία τοῦ Ἰούδα καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ ὡς κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν καὶ κατὰ τοὺς παρελθόντας χρόνους.

7. Ὁ προφήτης Ἡλίας

(Γ' Βασιλ. ιζ' - ιθ')

Ο Προφήτης Ἡλίας ἦτο εἷς ἐκ τῶν ἀγιωτέρων Προφητῶν τοῦ Ἰσραήλ, τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς ἀπέστειλε πρὸς τὸν ἀσεβῆ βασιλεῖα Ἀχαάβ νὰ τὸν ἐπιπλήξῃ διὰ τὴν κακίαν του διαγωγὴν καὶ τὴν εἰδωλολατρείαν του. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ἀχαάβ περιεφρόνησε τὰς συμβουλὰς τοῦ Προφήτου καὶ τὸν ἠπεῖλει μάλιστα, ὅτι θὰ τὸν θανατώσῃ, ὁ Ἡλίας εἶπεν εἰς αὐτόν. « Ὁρκίζομαι ἐδῶ, ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ, ὅτι δὲν θὰ βρέξῃ, οὔτε θὰ δροσίση εἰς τὸ βασίλειόν σου, ἕως ὅτου θὰ παρακαλέσω ἐγὼ τὸν Θεὸν νὰ παύσῃ ἡ ξηρασία ». Τρία ὀλόκληρα ἔτη δὲν ἔπασεν οὔτε σταγὼν βροχῆς εἰς ὅλον τὸ βασίλειον καὶ ὁ λαὸς ἀπέθνησκε τῆς πείνης. Ὁ κακὸς αὐτὸς βασιλεὺς εἶχε σύζυγον χειροτέραν ἀπ' αὐτόν τὴν Ἰεζάβελ, ἡ ὁποία τὸν παρέσυρεν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν. Ἐντρομοὶ καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὴν κατάστασιν αὐτὴν ἀνεζήτουν τὸν Προφήτην. Τέλος ὁ Ἡλίας, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἐνεφανίσθη εἰς τὸν Ἀχαάβ, ὁ ὁποῖος μόλις τὸν εἶδεν ἐθύμωσε πολὺ.

— Ἐσὺ, λοιπόν, — τοῦ εἶπε — προξενεῖς τόσα κακὰ εἰς τὸ βασίλειόν μου ;

— Ὅχι ἐγὼ — ἀπήντησεν ὁ Προφήτης — ἀλλ' ἐσὺ ὁ ἴδιος· καὶ σὺ καὶ ὁ λαὸς πάσχετε, διότι ἐγκαταλείψατε τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀπουσίας τοῦ ὁ Ἡλίας εἶχε συναντήσει εἰς τὰ Σαρεπτά τῆς Φοινίκης μίαν πτωχὴν χήραν μετὸν υἱὸν τῆς. Πρόθυμος ἡ γυναίκα αὐτῆ, παρὰ τὴν πείναν καὶ τὴν δυστυχίαν, ἐφιλοξένησε τὸν Προφήτην μετὸ ὀλίγον ἄλευρον καὶ ἔλαιον, τὰ ὅποια εἶχε. Θαῦμα ὅμως ἔγινεν ἐκ μέρους τοῦ Προφήτου καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸ ἄλευρον δὲν ἐτελείωσαν μέχρι τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔβρεξε καὶ ἡ γῆ ἤρχισε νὰ ἀποδίδῃ καρπούς. Καὶ δεῦτερον θαῦμα ἔκαμεν ὁ Προφήτης εἰς τὴν οἰκίαν τῆς πτωχῆς αὐτῆς γυναικός. Ἀνέστησε τὸν υἱὸν τῆς, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀποθάνει.

Πολλὰ καὶ μεγάλα θαύματα ἔκαμεν ὁ Προφήτης Ἡλίας καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖται μέγας. Ἐκεῖνον ὅμως τὸ θαῦμα, τὸ ὁποῖον ἔκαμε τὸν Ἀχαάβ καὶ τὴν Ἰεζάβελ νὰ θυμώσουν πολὺ ἐναντίον τοῦ Προφήτου. Ἦτο ἡ θυσία ἐπὶ τοῦ ὄρους Καρμηλίου τὴν ὁποίαν ἔκαμε, διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὸ ψεῦδος τῆς εἰδωλολατρείας.

Ἐζήτησε νὰ σφάξουν δύο μόσχους. Τὸν ἓνα θὰ ἐθυσίαζεν ὁ Ἡλίας καὶ τὸν ἄλλον οἱ ἱερεῖς τοῦ ψευδοῦς Θεοῦ Βάαλ. Ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε νὰ ἀνάψουν φωτιάν. Ἡ φωτιά θὰ ἤρχετο ἐξ οὐρανοῦ διὰ τῆς προσευχῆς. Ἐὰν ὁ Βάαλ ἦτο ἀληθὴς Θεός, θὰ εἰσήκουε τὴν προσευχὴν τῶν ἱερέων του καὶ θὰ ἔρριπτε φωτιάν καὶ θὰ ἐγίνετο ἡ θυσία. Ἐὰν πάλιν ὁ Θεὸς τοῦ Ἡλίας ἦτο ἀληθὴς θὰ ἔρριπτε φωτιάν εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Ἡλίας.

Εἰς τὸν λαὸν ἤρρεσεν ἡ πρότασις αὐτῆ τοῦ Ἡλίας καὶ ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ τοιοῦτοτρόπως.

Οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ ἔσφαξαν τὸν μόσχον, τὸν ἔθεσαν ἐπάνω εἰς τὰ ξύλα καὶ ἤρχισαν νὰ παρακαλοῦν τὸν Βάαλ ὅλοι μαζί. Ἀλλὰ οὔτε φωνή, οὔτε ἀκρόασις! Ἐτρεχαν, ἐχόρευαν γύρω ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ τίποτε, διότι τοιοῦτος Θεὸς δὲν ὑπῆρχεν.

Τότε ὁ Ἡλίας ἐκάλεσε τὸν λαὸν νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ. Ἐτοποθέτησε τὸ κρέας καὶ τὰ ξύλα καὶ διέταξε νὰ ρίψουν ἀφθονον ὕδωρ. Τὸ ὕδωρ ἐπλημμύρισε τριγύρω διὰ νὰ μὴ νομίσῃ κανεὶς ὅτι ὑπῆρχε φωτιά κρυμμένη.

—Κύριε ! — εἶπε τότε ὁ Ἡλίας — Σὺ εἶσαι ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαάκ καὶ τοῦ Ἰακώβ. Σὲ παρακαλῶ ἐπάκουσόν μου καὶ ἀπόστειλον πῦρ ἐξ οὐρανοῦ διὰ νὰ γίνῃ ἡ θυσία καὶ νὰ γνωρίσουν σήμερον ὅλοι, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ἐγὼ δούλος σου καὶ ἦτι ὅλα αὐτὰ γίνονται κατ' ἐντολήν σου.

Δὲν ἐπρόλαβε νὰ εἶπῃ τὰς τελευταίας λέξεις ὁ Ἡλίας καὶ φωτιὰ δυνατὴ ἦλθεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσε καὶ τοὺς λίθους ἀκόμη.

Μόλις ὁ λαὸς εἶδε τὸ θαῦμα αὐτὸ ἐπίστευσεν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Ἀφοῦ ὁ Ἡλίας εἶδεν, ὅτι μετενόησαν, προσηυχήθη εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔβρεξεν. Ὁ λαός, ὁ ὁποῖος εἶδε καὶ τὸ θαῦμα αὐτὸ ἐδόξασε τὸν Θεόν.

Ὁ Θεὸς ἤξιωσεν αὐτὴν νὰ ἀναληφθῆ εἰς τὸν οὐρανὸν χωρὶς νὰ δοκιμάσῃ θάνατον. Ἡ ἀνάληψις τοῦ ἔγινε πλησίον τοῦ Ἰορδάνου. Ἐνῶ ἀνέβαινεν ἐπάνω ἐπὶ πυρίνου ἄρματος, ἔρριψε τὴν μελωτὴν του εἰς τὸν μαθητὴν του Προφῆτην Ἐλισσαῖον, ὁ ὁποῖος μὲ αὐτὴν ἔκαμε διάφορα θαύματα.

Τὴν μνήμην του ἐορτάζομεν εἰς τὰς 20 Ἰουλίου.

Ἀπολυτίκιον Προφήτου Ἡλιοῦ

Ἦχος δ'

Ὁ ἑνσαρκος Ἄγγελος, τῶν προφητῶν ἡ κορυφαία, ὁ δεῦτερος πρόδρομος τῆς παρουσίας Χριστοῦ, Ἡλίας ὁ ἔνδοξος, ἄνωθεν καταπέμψας Ἐλισσαίῳ τὴν χάριν, νόσους ἀποδιώκει καὶ λεπροὺς καθαρίζει διὰ καὶ τοῖς τιμῶσιν αὐτὸν βρούει ἰάματα.

8. Αἱ περὶ Θεοῦ καὶ ἠθικῆς ἀντιλήψεις τῶν Προφητῶν

Η διδασκαλία ὅλων σχεδὸν τῶν προφητῶν ἔχει ὡς κέντρον τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ ἀπόλυτος κύριος τοῦ σύμπαντος. Ἡ δύναμις Του φθάνει παντοῦ, εἰς τὸν οὐρανόν, εἰς τὸν Ἄδην, εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης. Ὁ Θεὸς προκαλεῖ τὸν σεισμόν, τὸν σκοτασμόν τοῦ ἡλίου, ἀποστέλλει τὸν καυστικὸν ἄνεμον, κατακρατεῖ τὴν βροχὴν, ἐπιφέρει τὴν πείναν καὶ τὴν ἀσθένειαν, ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἀπομακρύνονται ἀπ' αὐτόν. Ὅλη ἡ φύσις τρέμει καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ χάνεται, ὅταν ὁ Θεὸς ὀργισθῆ. Πρὸ πάντων ὅμως εἶναι Θεὸς δίκαιος.

Ὁ Θεὸς τῶν προφητῶν δὲν εἶναι μόνον Θεὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅπως ἐπίστευον οὗτοι. Εἶναι Θεὸς παγκόσμιος διευθύνων τὰ πάντα. Ἄνευ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ τίποτε δὲν γίνεται. Ὁ Παντοδύναμος καὶ Παγκόσμιος Θεὸς εἶναι πανταχοῦ παρών.

Εἶναι τὸ ἀπόλυτον ἠθικὸν "Ὀν. Αὐτὸς ἔθεσε τὰς ἠθικὰς ἀξίας. Ἡ παράβασις τῶν ἠθικῶν νόμων, κατὰ τοὺς Προφήτας, ἐπιφέρει ἄμεσον τιμωρίαν. Παραδέχονται ἀκόμη οἱ Προφῆται, ὅτι ὁ ἠθικὸς νόμος εἶναι ἔμφυτος εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Διὰ τοῦτο ὅλοι σχεδὸν οἱ Προφῆται καυτηριάζουν τὰ ἠθικὰ παραπτώματα τῆς ἐποχῆς των καὶ προλέγουν τὴν καταστροφὴν, ἣ ὅποια θὰ ἐπέλθῃ ἕνεκα τῆς ἀμαρτίας.

Κατὰ τοὺς Προφήτας, οἱ ἄρχοντες εἶναι ἐπίσης ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν λαῶν ἀπὸ τὸν Θεόν.

Τὸ σπουδαιότερον ὅμως καὶ τὸ πλέον ἐνδιαφέρον σημεῖον τῆς διδασκαλίας ὅλων σχεδὸν τῶν Προφητῶν, οἱ ὅποιοι ἔζησαν ἑκατοντάδας ἔτη πρὸ Χριστοῦ, εἶναι ὅτι προσεφῆτευσαν τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος, ὡς Λυτρωτοῦ ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος. Τόσον ζωηρῶς δὲ ὠμίλησαν καὶ ἔγραψαν περὶ τοῦ Μεσσίας, ὥστε νὰ νομίζη κανεὶς, ὅτι πρῶτον εἶδον καὶ κατόπιν ἔγραψαν τὰ γεγονότα.

Ἡ διδασκαλία των γενικῶς πλησιάζει τὸ ὕψος τῆς διδασκαλίας τῆς Κ. Διαθήκης, διότι αἱ ἀντιλήψεις των περὶ Θεοῦ καὶ ἠθικῆς σχεδὸν συμπίπτουν μὲ τὰς ἀντιστοίχους ἀληθείας τῆς Κ. Διαθήκης καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν θεωροῦνται ἀπεσταλμένοι τοῦ Θεοῦ.

Τὸν ὑπὸ τῶν Προφητῶν λοιπὸν προκατηγγελημένον Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν θὰ γνωρίσωμεν εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Κ. Διαθήκης.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Απὸ τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Πανάγαθος Δημιουργὸς μας ἐξεδίωκεν ἐκ τοῦ Παραδείσου τοὺς πρωτοπλάστους, ἕνεκα τῆς παρακοῆς, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀπεφάσιζε νὰ ἀποστείλῃ ὡς Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν τοῦ κόσμου, τὸν Μονογενῆ Αὐτοῦ Υἱὸν καὶ Θεὸν ἡμῶν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Τὴν ἀπόφασίν του αὐτὴν ἐγνώρισεν εἰς τοὺς πρωτοπλάστους. Ἄρ- γότερα τὴν ἐπανάλαβε μετὰ τὴν προφητείαν, τὴν ὁποίαν εἶπεν ὁ Νῶε πρὸς τοὺς υἱοὺς του.

Ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς ἐπίσης τοὺς Πατριάρχας Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ ἐπανάλαβεν εἰς αὐτοὺς, ὅτι ἐκ τῆς γενεᾶς των θὰ προέλθῃ ὁ Μεσσίας. Αὐτὸ τὸ ἐπροφήτευσεν καὶ ὁ Ἰακώβ λέγων, ὅτι ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ τετάρτου υἱοῦ του Ἰούδα θὰ προέλθῃ ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ προσδοκία τῶν ἔθνων.

Εἶδομεν ἀκόμη ὅτι ὁ Θεὸς ἐξέλεξε τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν διὰ νὰ προ- παρασκευάσῃ τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος εἰς τὸν κόσμον καὶ διὰ τοῦτο ἐγνώρισαμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν ὑποδού- λωσίν του εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπέκτησε, κατὰ Θεῖαν Πρόνοιαν, ὡς ἀρχι- γόν τὸν Θεόπτην Μωϋσῆν διὰ νὰ ἀπελευθερωθῇ.

Ὁ Μωϋσῆς ὠδήγησε τὸν λαὸν διὰ μέσου τῆς ἐρήμου πρὸς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας. Πλήθος θαυμάτων ἔκαμεν ὁ Θεὸς διὰ νὰ διαθρέψῃ καὶ προστατεύσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Πολλάκις ἐτιμώρησεν αὐτοὺς διὰ τὴν ἀποστασίαν καὶ τὴν ἀπομά- κρυνσιν αὐτῶν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ συνεχώρησε καὶ ἐπροστάτευσεν πάλιν αὐτοὺς, κατόπιν τῆς μετανοίας αὐτῶν. Ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸν Νόμον, μετὰ τὴν ἐντολὴν νὰ τηρήσουν αὐτὸν πρὸς τὸ καλὸν των.

Ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς Κριτὰς καὶ Βασιλεῖς, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸν Προφῆτην καὶ Βασιλέα Δαυὶδ, ὁ ὁποῖος προεφήτευσεν εἰς τοὺς ψαλ- μούς του τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσοῦ καὶ μάλιστα ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτοῦ τοῦ ἰδίου.

Ἐγνώρισαμεν πολλὰ παραδείγματα πίστεως καὶ πρὸ πάντων τι κατορθώνει ἡ βθεῖα πίστις πρὸς τὸν Θεόν.

Τέλος, διὰ τῆς ἀποστολῆς τῶν Προφητῶν, προανηγγέθη ὀριστικῶς ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἡ ἔλευσις αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον. Ἦλθε δὲ ὁ Σωτὴρ εἰς τὸν κόσμον τὸ 750 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, εἰς τὴν πλέον δύσκολον στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ εἰδωλολατρικαὶ θρησκείαι εἶχον καταπέσει εἰς τὴν συνείδησιν τῶν ἀνθρώπων ὡς μὴ δυνάμεναι οὐδὲν νὰ προσφέρουν διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου· ἀλλὰ καὶ ἡ μόνη τότε ἀληθινὴ θρησκεία τῶν Ἰουδαίων εἶχε παραμορφωθῆ ὑπὸ τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων καὶ εἶχεν οὕτω καταστῆ θρησκεία μόνον τῶν τύπων. Οὕτω ἡ ἀνθρωπότης ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν ἀναμενόμενον Μεσσίαν, ὡς τὸν μόνον ἱκανὸν νὰ λυτρώσῃ αὐτὴν ἐκ τῶν δεινῶν τῆς ἀμαρτίας.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΠΗΓΑΙ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

- Παλαιά Διαθήκη.* Μετάφρασις τῶν Ο', Ἐκδόσις Ζωῆς
- Μπρατσιώτου Π.* α) Εἰσαγωγή εἰς τὴν Π. Δ. (1937)
 β) Συμβολαὶ εἰς τὴν βιβλικὴν ἱστορίαν (1918)
 γ) Ἑβραίων παιδῶν ἀγωγή (1920)
 δ) Ἡ γυνὴ ἐν τῇ Ἱερᾷ Βίβλῳ (1923)
 ε) Ἑβδομηκοντολογικὰ μελετήματα (Α 1926
 Β 1927)
 στ) Αἱ ᾠδαὶ τῶν ἀναβαθμῶν (1928)
 ζ) Ἡ κοινωνιολογικὴ σημασία τῆς Π.Δ. (1928)
 η) Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας (1956)
- Βέλλα Βασιλείου.* α) Τὰ τέκνα παρ' Ἰσραὴλ (1932)
 β) Θεὸς καὶ Ἱστορία ἐν τῇ Ἰσραηλιτικῇ Θρησκείᾳ (1934)
 γ) Θρησκευτικαὶ προσωπικότητες τῆς Π.Δ. τεύχη 4 (1935)
 δ) Ἑρμηνεία τῆς Π.Δ. (Τὸ Δωδεκαπρόφητον)
 ε) Ἡ Ποίησις τῆς Π.Δ. (1948)
 στ) Ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν Π.Δ. (1950)
 ζ) Ἡ Ἁγία Γραφή σὲ εἰκόνες (1950)
 η) Ἀπάνθισμα ρητῶν τῆς Π.Δ. (1951)
 θ) Ὁ σεισμὸς ἐν τῇ Π.Δ. (1955)
 ι) Ἐκκλησιαστικὰ ἀναγνώσματα τῆς Π.Δ. (1955)
 ια) Χρονολογικοὶ πίνακες τῆς Ἰσραηλιτικῆς Ἱστορίας (1956)
- Τρεμπέλα Παναγ.* Τὸ Ψαλτήριον μετὰ συντόμου ἐρμηνείας (1955)
- Χαστούπη Ἀθαν.* Παλαιὰ Διαθήκη (Μετάφρασις τῶν Ο'. Μετάφρασις διωρθωμένου ἑβραϊκοῦ κειμένου κλπ.)

- Καλλινίκου Κων. Ὑπόμνημα εἰς τὸν Ἱερὸν Ψαλτῆρα.
- Παπααναγιώτου Κ. Βιβλικές ἱστορίες καὶ βιβλικά τραγούδια(1954)
- Κωνσταντίνου Θ. Οἱ Ψαλμοὶ τοῦ Δαυΐδ.
(ποιητικὴ μετάφρασις) 1947
- Γιαννακοπούλου Ἰωήλ: Π. Διαθήκη κατὰ τοὺς Ο' (Κείμενον — Ἑρμ.
παράφρασις — Σχόλια κ.λ.π).1960

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΧΑΡΤΗΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

1. Ὁ Παλιὸς τῶν ἡμερῶν
2. Ὁ δίκαιος Νῶε κρατῶν τὴν κιβωτὸν
3. Ὁ δίκαιος Μελχισεδέκ
4. Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ
5. Ὁ Μωϋσῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ
6. Ὁ Προφήτης Ἱερεμίας
7. Ὁ Προφήτης Ἡσαίας
8. Ὁ Προφήτης Ἡλιοῦ
9. Ὁ Προφήτης Ἰεζεκιήλ
10. Ὁ Χάρτης τῆς Παλαιστίνης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

γ) 'Αγία Γραφή -- 'Ερὰ Παράδοσις	5
β) Παλαιὰ Διαθήκη	6
Περιεχόμενον καὶ σπουδαιότης	6
Βιβλία καὶ συγγραφεῖς	6
Γλώσσα καὶ μεταφράσεις	8

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ : 'Η ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ Δημιουργίᾳ

1. 'Ο Θεὸς δημιουργὸς τοῦ ὄρατου κόσμου	11
2. 'Ο Θεὸς δημιουργὸς τοῦ ἀοράτου κόσμου	13
3. 'Ο Θεὸς δημιουργὸς τοῦ ἀνθρώπου	15
4. Περὶ τῆς ἠθικῆς πτώσεως τῶν πρωτοπλάστων	17
5. Τὸ πρωτευαγγέλιον	20
6. 'Αβελ καὶ Κάνν	22
7. 'Ο κατακλυσμὸς	24
8. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε	26
9. Γεωγραφικὴ ἐξέτασις τῆς Παλαιστίνης	27

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ : 'Η ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ ἔργου τῆς Θείας Οἰκονομίας πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ : 'Η ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν πατριαρχῶν 'Αβραάμ, 'Ισαάκ, καὶ 'Ιακώβ

1. 'Αβραάμ	30
2. 'Ισαάκ	32
3. 'Ιακώβ	35
4. 'Ιωσήφ	40
5. 'Ο 'Ιωσήφ ἐξηγεῖ τὰ ὄνειρα	42
6. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ 'Ιωσήφ εἰς τὴν Αἴγυπτον	43
7. 'Η ἀναγνώρισις μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν	44
8. 'Ο 'Ιακώβ εἰς τὴν Αἴγυπτον	45

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ : Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Μωϋσέως, τῶν διαδόχων αὐτοῦ καὶ τοῦ Νόμου τοῦ παιδαγωγουμένου εἰς Χριστόν

1. Ἡ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν Αἰγύπτῳ.....	47
2. Ὁ Μωϋσῆς	49
3. Ἡ διέβασις τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Τὰ θαυμαστά γεγονότα τῆς ἐρήμου	51
4. Ὁ Δεκάλογος	54
5. Ἡ ἰθροσκοπευτικὴ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν	55
6. Ἡ ἠθικοκοινωνικὴ ζωὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν	57
7. Προφητεία τοῦ Μωϋσέως περὶ τοῦ Σωτῆρος	59
8. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ	61
9. Κατάκτησις καὶ διανομὴ τῆς γῆς Χαναάν	63

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ : Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν Κριτῶν καὶ τῶν Βασιλέων

1. Οἱ Κριταὶ	65
2. Δεβώρα.....	66
3. Γεδεὼν	67
4. Ἰεφθάε	71
5. Σαμψὼν	72
6. Ἡλὲὶ καὶ Σαμουὴλ	74
7. Οἱ Βασιλεῖς	77
8. Σαούλ	77
9. Δαυὶδ	79
Ψαλμὸς Η΄	82
Ψαλμὸς ΡΘ΄	83
10. Σολομὼν	84
11. Ἡ διαίρεσις εἰς δύο βασιλεία καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ Βαβυλωνίων.	87
12. Ἡ Βαβυλωνίος αἰχμαλωσία	88
13. Ἡ Παλαιστίνη εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Περσῶν καὶ τὸ τέλος τῆς αἰχμαλωσίας	90
14. Ἡ Παλαιστίνη ὑπὸ τοὺς Ἕλληνας.....	92
15. Οἱ Μακκαβαῖοι	94
16. Ἡ Παλαιστίνη ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους	96

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ : Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ δι' ἄλλων εὐσεβῶν ἀνθρώπων

1. Ἰώβ	98
2. Οἱ τρεῖς παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ	100
3. Ροῦθ	103
4. Ἐσθήρ	105
5. Ἰουδίθ	108
6. Τεβίτ	109

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ : Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν Προφητῶν

1. Οἱ Προφῆται	112
2. Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας	113
3. Ὁ Προφήτης Ἱερεμίας	115
Ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν θρήνων τοῦ Ἱερεμίου	117
4. Ὁ Προφήτης Ἰεζεκιήλ	119
5. Ὁ Προφήτης Δανιήλ	121
6. Οἱ ἐλάσσονες Προφῆται	123
α') Ὡσηε	123
β') Ἀμώς	124
γ') Μιχαίας	125
δ') Ἰωήλ	126
ε') Ὁβδιού	127
στ') Ἰωνᾶς	127
ζ') Ναούμ	128
η') Ἀββακούμ	129
θ') Σοφονίας	130
ι') Ἀγγαῖος	130
ια') Ζαχαρίας	131
ιβ') Μαλαχίας	132
7. Ὁ Προφήτης Ἠλίας	133
8. Αἱ περὶ Θεοῦ καὶ ἠθικῆς ἀντιλήψεις τῶν Προφητῶν	135
Ἀνακεφαλαίωσις	137
Πηγαὶ καὶ βοηθήματα	139
Εἰκόνες καὶ χάριτες	140

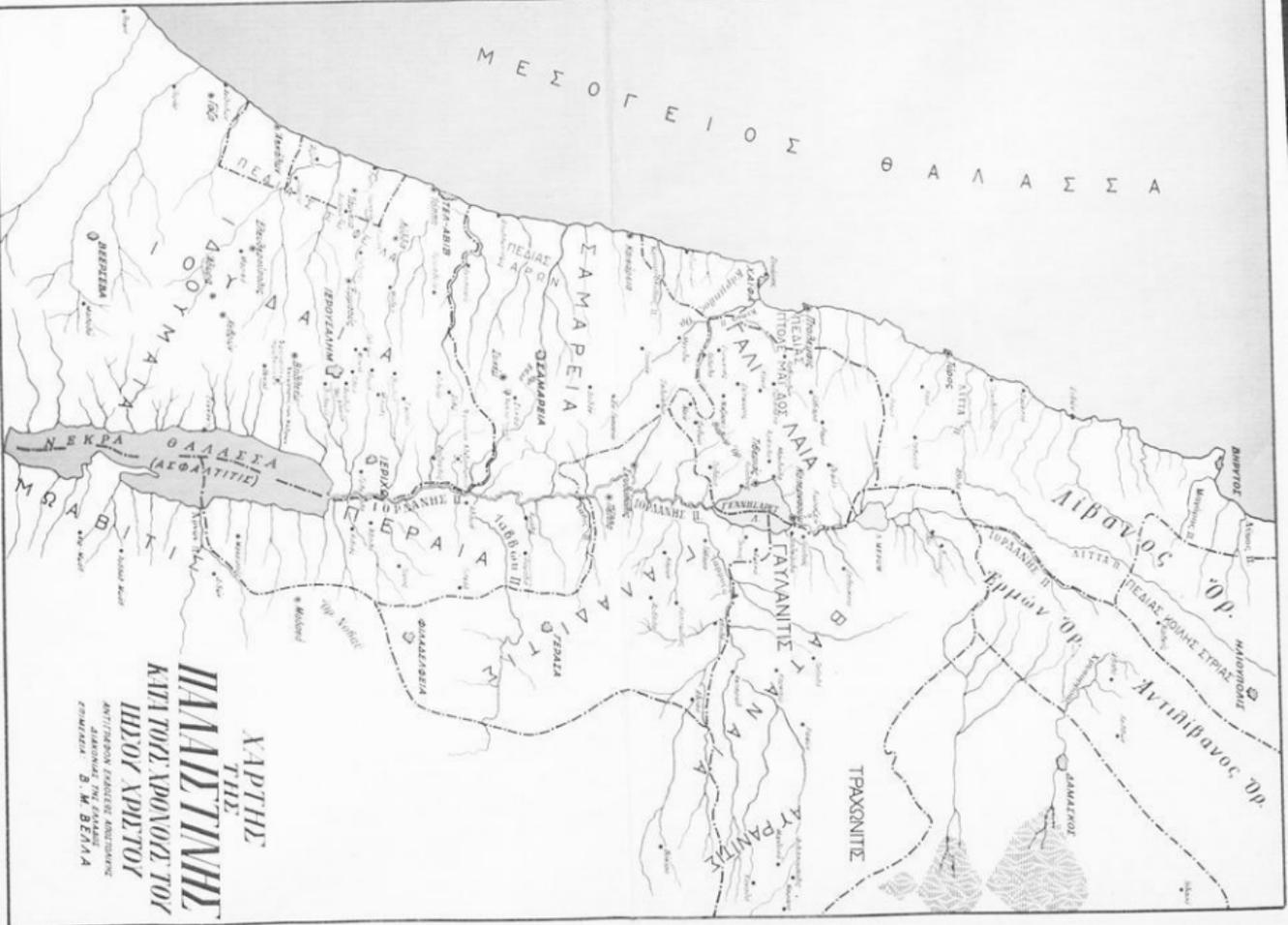
Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιοσῆμον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἄντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσῆμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἐφ. Κυβ. 1946, Α' 108).

ΕΚΔΟΣΙΣ Β', 1963 (IX) — ΑΝΤΙΤΥΠΙΑ 55.000—ΣΥΜΒΑΣΙΣ 1184/8-8-63

Ἐκτύπῳις - Βιβλιοδεσία ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ Α.Ε. — Ἀθῆναι

Χάρτης της Παλαιστίνης κατά τους χρόνους του Ήρωα Χαιρτού

